PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK 13. JULIJA 1979
LETO XXI • ŠT. 161 • CENA 4 DINARJE

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JAK KOPRIVC
ODGOVORNI UREDNIK BORIS DOLNIČAR

Čestitke ob dnevu vstaje črnogorskega naroda

Predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj čestital Veljku Milatoviću in delovnim ljudem Črne gore

LJUBLJANA, 12. julija – Številnim čestitkam iz vseh republik in pokrajin ob prazniku vstaje črnogorskega naroda – 13. julija – se pridružujejo tudi iskrene želje, ki jih je v imenu predsedstva SR Slovenije in v svojem imenu predsedniku predsedstva SR Črne gore Veljku Milatoviću poslal predsednik predsedstva SR Slovenije Viktor Avbelj. V čestitki je rečeno:

»Praznovanje, s katerim proslavljate začetek vašega oboroženega boja proti okupatorju in njegovim domačim pomočnikom, predstavlja hkrati pregled in počastitev doseženih uspehov, ki najbolj krepijo in utrjujejo enotnost naših narodov in narodnosti in predstavljajo najboljše jamstvo za nemoten razvoj naše skupne domovine in njene neodvisnosti. Želimo, da bi se sodelovanje SR Slovenije in SR Črne gore na vseh področjih družbenega dela in življenja še nadalje poglabljalo in bogatilo.

Delovni ljudje in občani SR Slovenije želimo bratski republiki vsestranski socialistični samoupravni razvoj in ustvarjalne uspehe.«

Krepitev izvirnih načel neuvrščenega gibanja

Seja predsedstva SFRJ – Obiska predsednikov Eanesa in Turbaya Ayale okrepila sodelovanje – Poročila o poteh po neuvrščenih državah

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Pod predsedstvom podpredsednika Lazarja Koliševskega je bila danes seja predsedstva SFRJ.

Predsedstvo se je seznanilo z informacijo o pogovorih, ki so potekali med obiskom predsednika republike Portugalske generala Eanesa v Jugoslaviji. Ti pogovori bodo pomembno pripomogli k nadaljnjemu razvoju in okrepitvi jugoslovansko-portugalskih političnih odnosov, zlasti še k okrepitvi sodelovanja obeh držav v okviru KVSE in k vsestranskemu razvijanju dvostranskega sodelovanja.

Predsedstvo se je prav tako seznanilo z informacijo o obisku in pogovorih s predsednikom Kolumbije Juliom Cezarjem Turbayem Ayalo in poudarilo pomen, ki ga ima ta obisk za nadaljnji razvoj in krepitev jugoslovansko-kolumbijskih odnosov.

Predsedstvo je sprejelo tudi poročila o obiskih člana predsedstva SFRJ Petra Stambolića v kooperativni republiki Gvajani, na Jamajki in republiki Kostariki, člana predsedstva SFRJ Cvijetina Mijatovića v republiki Liberiji in republiki Sierri Leone, člana predsedstva SFRJ Sergeja Kraigherja v republiki Zaire in člana predsedstva SFRJ Fadila Hoxhe v republiki Filipinih, federalni Maleziji in ljudski republiki Bangladešu.

Ocenili so, da se prijateljsko sodelovanje Jugoslavije s temi državami uspešno razvija in da so ti obiski pomemben prispevek tudi k našim dvostranskim odnosom in sodelovanju na mednarodnem področju. Izmenjave mnenj med člani predsedstva SFRJ in najodgovornejšimi državniki teh držav so bile zelo koristne in so potrdile vso njihovo pripravljenost, da bi pripomogli k reševanju vseh odprtih vprašanj mednarodnih odnosov. Obiskane neuvrščene države so s svoje strani izrazile trden namen, da si bodo aktivno prizadevale za ohranjevanje in krepitev izvirnih načel in politike enotnosti gibanja neuvrščenosti ter tako prispevale k popolnemu uspehu bližnjega šestega sestanka na vrhu neuvrščenih držav v Havani.

Sprejeli so tudi sklep o imenovanju generalpolkovnika Džemila Šarca za sekretarja sveta za ljudsko obrambo in Milisava Djurića za sekretarja zveznega sveta za zaščito ustavne ureditve.

Tito sprejel Milatovića in Srzentića

Seznanila sta ga s prizadevanji Črne gore za popotresno obnovo

BRIONI, 12. julija (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je danes sprejel predsednika predsedstva Črne gore Veljka Milatovića in predsednika centralnega komiteja zveze komunistov Črne gore Voja Srzentića, ki sta ga seznanila s širšimi prizadevanji in ukrepi v Črni gori za učinkovito odpravo posledic potresa. V zvezi s tem so se pogovarjali tudi o trajnih sistemskih rešitvah, ki jih v tej republiki že sprejemajo.

Predsednik republike je pozitivno ocenil ukrepe, ki so jih uvedli v SR Črni gori in tudi ob tej priložnosti poudaril pomen vsestranskih prizadevanj naše skupnosti, da bi ta problem čimprej uspešno rešili.

Za usklajena prizadevanja

Predsedstvo CK ZKS nadaljevalo razpravo o utrjevanju kolektivnega dela in odgovornosti

LJUBLJANA, 12. julija – Predsedstvo centralnega komiteja ZK Slovenije je danes nadaljevalo prejšnji teden začeto razpravo o aktivnosti pri utrjevanju kolektivnega dela in odgovornosti. Na seji so ob tem posebej poudarili, da je treba zagotoviti pospešena in usklajena prizadevanja, predvsem na podlagi že sprejete usmeritve.

Imenovali so tudi posebno delovno skupino, ki naj bi obdelala vso tematiko tudi v okviru priprav na prvo jesensko sejo CK ZK Slovenije, na kateri bodo obravnavali aktivnost zveze komunistov v zvezi z nadaljnjim razvojem družbenopolitičnega sistema.

Predsedstvo se je tudi seznanilo z informacijo o nedavnih pogovorih med delegacijama socialističnih republik Bosne in Hercegovine ter Slovenije. Ob tem je ugotovilo, da so bili pogovori koristni, saj so izmenjali stališča o najpomembnejših aktualnih družbenopolitičnih vprašanjih, zlasti pa o možnostih za krepitev nadaljnjega vsestranskega sodelovanja med obema republikama.

Po seji predsedstva je bil sestanek sekretarjev medobčinskih svetov ZK Slovenije, na katerem je sodeloval tudi predsednik CK ZK Slovenije France Popit. Na njem so obravnavali vrsto aktualnih idejnopolitičnih nalog zveze komunistov, predvsem na podlagi usmeritve, na katero je opozorilo predsedstvo centralnega komiteja ZKS v zadnjem obdobju.

Begin odpotoval iz Aleksandrije

S Sadatom se je dogovoril, da bo sinajsko nafto kupoval po svetovnih cenah

ALEKSANDRIJA, 12. julija (Tanjug) – Predsednik izraelske vlade Menahem Begin je danes dopoldne odpotoval iz Aleksandrije.

Po tridnevnem uradnem obisku v Egiptu je Begin izjavil časnikarjem, da bo Izrael po 26. novembru letos, ko bo še zadnje vire nafte na Sinaju vrnil Egipčanom, kupoval nafto od Egipta po cenah, ki veljajo na mednarodnem trgu, in da ne bo užival nikakršnih olajšav, privilegijev ali posebne obravnave. Dodal je, da se je to dogovoril s predsednikom Sadatom.

Na vprašanje, ali je res, da bo Izrael iz Gaze premestil sedež izraelskega vojaškega guvernerja in izraelsko vojaško administracijo, je premier Begin odgovoril pritrdilno.

Turizem gre v zenit

MALI LOŠINJ, 12. julija – Takšni prizori v naših obmorskih mestih seveda niso nikakršna redkost. Toda – ali bomo znali letos tujim turistom ponuditi še kaj več, kot samo nekaj izdelkov domače obrti, med katerimi je seveda tudi kar precej kiča? Sicer pa gre turistična sezona šele proti zenitu in do zaključne bilance je še daleč. O tem, kako so te dni zasedeni naši turistični kraji, berite več na 2. strani. (Foto: Jure Krajc)

Uvoz potolkel rekorde

Zunanjetrgovinski primanjkljaj odstopa kar za 53 odstotkov – Izvozimo preveč neobdelanih proizvodov – Cene mleka bodo višje

LJUBLJANA, 12. julija – Uspehi slovenskega gospodarstva v zunanjetrgovinski menjavi so v prvem polletju letošnjega leta izredno neugodni. Visok primanjkljaj, ki odstopa od načrtovanega kar za 53 odstotkov, je posledica hitrega povečevanja uvoza. Ta je presegel predvidevanja celo za 21,2 odstotka, tako da tudi s sorazmerno ugodnim izvozom (večji za 4,5 odstotka) nismo zmanjšali primanjkljaja.

Razmere bo treba resno proučiti, kajti če do jeseni primanjkljaja ne bomo zmanjšali, bodo potrebni tudi manj priljubljeni ukrepi, so danes menili člani izvršnega sveta skupščine SRS. Če bi hoteli uresničiti projekcijo, bi morali do konca leta mesečno povečati izvoz za 9,5 odstotka, uvoz pa zmanjšati vsak mesec za 7,3 odstotka.

Čeprav smo z izvozom lahko še kar zadovoljni, pa nas skrbi njegova sestava, saj bolj narašča izvoz neobdelanih proizvodov kot proizvodov visoke obdelave, prav tako pa so nekatere veje naše industije čedalje bolj odvisne od uvoza. To še posebej velja za kovinsko in lesno predelovalno proizvodnjo in za gumarsko in usnjarsko industrijo.

Izvršni svet je razpravljal tudi o vedno slabšem položaju v prireji mleka, ki postaja po letošnji suši in pomanjkanju krme, ko reji opuščajo in zmanjšujejo obseg, vse bolj kritičen. Tako se je število krav v primerjavi z lanskim letom zmanjšalo za 14 odstotkov, odkupljena količina mleka pa za 4 odstotke. Zato je izvršni svet pooblastil Zavod SRS za cene, da izda soglasje za povečanje drobnoprodajne cene konzumnega pasteriziranega mleka s 3,2 odstotka mlečne tolšče za 0,60 din, ter da se hkrati s tem spremeni tudi cena mlečnih izdelkov. Uveljaviti je treba tudi kompenzacijo pri konzumnen pasteriziranem mleku ter zagotoviti potrebna sredstva v višini 14,4 milijona din.

Izvršni svet je razpravljal tudi o težavah, ki nastajajo zaradi pomanjkanja kerozina in sklenil predlagati zveznemu izvršnemu svetu, naj sprejme ukrepe za čim hitrejše zboljšanje oskrbe trga s tem gorivom.

Med drugim so člani izvršnega sveta danes sprejeli tudi poročila in predloge o novi investicijski vrednosti kulturnega doma Ivana Cankarja ter dali soglasje k omejitvi vpisa študentov v prvi letnik Višje šole za socialne delavce, Medicinske fakultete, Filozofske fakultete (smer psihologija) in FAGG (VTO Arhitektura).

Ob informaciji o izvajanju zakona o varstvu pred hrupom v naravnem in bivalnem okolju pa je izvršni svet ugotovil, da z zakonom določene sanacijske in preventivne ukrepe prepočasi uresničujemo in so zato potrebne nove pobude in ukrepi. (Več na 2. strani)

IZTOK RAZDRIH

TEMA DNEVA

Cene opozarjajo na stara spoznanja

Polletne cene na drobno so bile dvakrat tolikšne, kot bi smele biti, hkrati pa nekajkrat večje kot v zglednejših gospodarstvih. Te cene in podražitev življenjskih stroškov nam ne govore toliko, da se niso držali dogovorov o cenah, saj je očitno, da so se bili dogovorili za nestvarne cilje. Bolj namreč vleče na dan staro grenko resnico, da poberejo proračun in podobna poraba preveč, hkrati pa, da ustvari gospodarstvo premalo zase in za celotno družbo. Večanje cen oziroma davčnih prispevkov je le zunanje znamenje te stiske in tekme, kdo bo koga. Ker ta tekma traja, je najbrž, če že ne koristna, vsaj potrebna. Višje cene lahko tudi znižajo povpraševanje, a le takrat, ko tako zbranega denarja ne dobe v roke tisti, ki preveč povprašujejo.

Ta tekma pa škodi izvozu, saj kopičenje neurejenega dela oziroma cen na naših izdelkih res ne more prispevati k njihovi večji konkurenčnosti na tujih trgih. Zato, da bi tudi s teh izdelkov ostrgali to neprijetno oblogo, bi bilo seveda treba krepkeje seči po znanih zdravilih, ki se jih vsakdanje ravnanje le preveč otepa: večjem in boljšem delu in manjši porabi.

ILJA POPIT

Počasno združevanje

V Prištini se je pričelo posvetovanje o spodbujanju samoupravnega združevanja sredstev OZD z razvitih in z manj razvitih območij

PRIŠTINA, 12. julija (Tanjug) – Na dvodnevnem posvetovanju, ki se je danes začelo v Prištini, je osrednja tema spodbujanje samoupravnega združevanja dela in sredstev ter skupnih naložb organizacij združenega dela z razvitih območij v razvojne programe delovnih organizacij gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosova. Posvetovanja se udeležuje okoli 200 poznavalcev te problematike.

V navzočnosti najvišjih funkcionarjev Kosova je posvetovanje odprl predsednik gospodarske zbornice Jugoslavije Ilija Vakić.

Poudaril je, da smo dogovorjene ukrepe za spodbujanje hitrejšega razvoja manj razvitih republik in SAP Kosova uresničili v celoti in pravočasno, in opozoril, da na dinamiko gospodarskih tokov teh območij zlasti negativno vpliva počasno in nezadostno združevanje dela in sredstev, zasnovano na kakovostnih dohodkovnih odnosih. Po njegovih besedah smo v uresničevanju te velike družbenopolitične naloge šele na začetku. Objektivna vzroka sta – pešanje akumulativne in reproduktivne sposobnosti celotnega gospodarstva in zaposlenost razvitih območij z lastnimi problemi.

Vakić je opozoril tudi na subjektivne okoliščine neustreznega združevanja, ki se kažejo v pojavih teritorializacije akumulacije in regionalnega zapiranja. Na takšno ravnanje vpliva predvsem poslovno bančništvo, a tudi dejavniki, ki so zunaj gospodarstva. Vakić je dejal, da se delovne organizacije razvitih območij odločajo za skupna vlaganja v programe razvoja organizacij združenega dela z nerazvitih območij predvsem takrat, kadar so zainteresirane za gradnjo zmogljivosti surovinskega značaja.

ILIJA VAKIĆ: Združevanje za razvoj

Pomočnik generalnega direktorja zveznega zavoda za družbeno načrtovanje Jovo Kepčija je opozoril, da bo nujno treba odločneje odpravljati ovire na poti k samoupravnemu združevanju dela in sredstev. Dejal je, da večino združenih sredstev plasirajo prek kreditnih, namesto dohodkovnih odnosov, da so ta sredstva zelo majhna v dejavnostih posebnega pomena in da sta dve tretjini teh sredstev zastopani v razvitih območjih, najmanj pa v gospodarstvu Črne gore, Makedonije in Kosova. Kepčija je opozoril, da se je SR Slovenija – upoštevaje združevanje v okviru stalnih sredstev sklada za razvoj premalo razvitih – združila z gospodarstvom nerazvitih območij komaj z 0,2, Hrvaška z 0,58, Srbija brez pokrajin z 0,29 procenta, vojvodinsko gospodarstvo pa od mogočih 700 milijonov ni združilo niti dinarja.

Halil Liman ganski predsednik

Edini nasprotnik Ovusu je dobil precej manj glasov – Obnova gospodarstva

AKRA, 12. julija (GNA) – Vodja ganske nacionalne ljudske stranke (PNP) dr. Halil Liman je zmagal na predsedniških volitvah, ki so bile pred tremi dnevi v Gani. Potem ko so prešteli glasove v 113 od 140 volilnih okrožij v državi, se je izkazalo, da se je okoli 900.000 volilcev izreklo za dr. Limana. Njegov edini nasprotnik Viktor Ovusu, vodja ljudske stranke fronte (PFP) in bivši minister za zunanje zadeve, je dobil 570.000 glasov.

Pričakujejo, da bo 45-letni ekonomist in diplomat dr. Liman skupaj z vlado, ki jo bo ustanovil kot prvo civilno vlado po sedemletni vojaški oblasti v državi, prevzel dolžnost 1. oktobra letos.

Dr. Liman je v izjavi za agencijo GNA izjavil, da bo prva naloga nove administracije Gane obnovitev gospodarstva, ob tesnem sodelovanju s širokimi ljudskimi množicami. Na področju zunanje politike si bo nova vlada prizadevala za okrepitev dobrih sosedskih odnosov.

Potres in razbito letalo

Na Kitajskem 41 mrtvih – Goreči hotel v Saragosi – Letalo v goro

PEKING, 12. julija (Reuter) – V potresu, ki je v ponedeljek zajel nekatera območja vzhodne kitajske province Jiangsu, je umrlo 41 ljudi, dva tisoč ljudi pa je ranjenih. Kitajska časopisna agencija Hsinhua poroča, da je potres dosegel šesto stopnjo Richterjeve lestvice in da je povzročil veliko materialno škodo. V prizadete kraje so prišle zdravniške ekipe in vojska, ki nudijo prebivalstvu prvo pomoč.

REŠEVANJE – Iz gorečega hotela v Saragosi so turiste, med njimi je bila tudi vdova diktatorja Franca, reševali s helikopterji. (Telefoto UPI)

V španskem mestu Saragosa pa je davi v hotelu Corona de Aragon izbruhnil požar, v katerem je umrlo 50 ljudi, več kot sto pa je ranjenih.

Tuje agencije poročajo, da je ogenj izbruhnil v pritličju, v oddelku za pripravo obrokov. Kuharice so ravno pripravljale zajtrk, saj je bila ura šele sedem zjutraj. Plameni so hitro objeli gornja nadstropja stavbe, kar je med gosti povzročilo veliko paniko. Gasilci so bili takoj na kraju požara, saj je gasilska postaja tik ob hotelu, toda številni gostje so si pomagali kar sami in so skakali skozi okna in z balkonov, kar je tudi povzročilo veliko poškodb.

Policija še poizveduje za vzroki požara v hotelu »Corona de Aragon« in preiskuje pogorišče, prav tako teče tudi policijska preiskava.

Na Sumatri pa je včeraj strmoglavilo letalo indonezijske letalske družbe Garuda, pri čemer je izgubilo življenje 61 potnikov in članov posadke. Predstavnik te družbe je sporočil, da se je letalo »fokker 28« zaletelo v goro pri mestu Berastegi.

Imenitna atletska prireditev v Celju

CELJE, 12. julija – Na štadionu Borisa Kidriča v Celju je bilo nadvse uspelo 24. tekmovanje za memorial preminulega celjskega atleta Ferda Skoka. Atleti s štirih celin so dosegli vrsto odličnih izidov, na sliki pa je posnetek predtekmovanja na 100 metrov. Z leve: Miliani (Italija), Wells (ZDA), Husty (Avstrija), Črnej (Jugoslavija) in Čao Čing ju (Kitajska). (Foto: Zoran Vogrinčič)

Vlaki vozijo »nadure«

Izredni vlaki na progi Beograd–Bar – V Škofijah gneča le proti Italiji – Dvajset vrst breskev – Žetev med plohami – Požar v Marseillu

LJUBLJANA, 12. julija – Ko smo včeraj zaman zrli v nebo, da bi videli vsaj delček Skylaba, so imeli Japonci več kot tuzemske skrbi. Doživeli so potres 6,1 stopnje po Richterjevi lestvici, vsaj tako so svetu sporočili švedski seizmologi. Dva dni pred tem se je samo za desetino manj močno streslo na ozemlju jugovzhodne Kitajske. O večjih škodah ali človeških žrtvah ne poročajo.

Črnogorski potres je krepko Zamajal tudi turizem. Tako so bili železničarji prisiljeni na progi Beograd–Bar ukiniti od dne, ko je začel veljati nov vozni red, pa do danes, kar dva para sezonskih vlakov, zato, ker je bilo precej manj potnikov, kot so predvidevali. Toda tako kot je muhasto vreme, so muhasti tudi turisti. Zdaj jih je spet toliko, da so se Beograjčani in Titograjčani kar na hitro sporazumeli, da bodo na isti progi uvedli brzi vlak, ki bo na beograjski železniški postaji čakal na ljudi štiri večere zapored. Posebne, hitre vožnje v Bar so napovedane za danes, jutri, pojutrišnjem in v ponedeljek, vsakič ob 20.42 uri. Iste dneve se bo vlak tudi vračal. Iz Bara bo odhajal ob 20.45.

Izven urnika bodo poslovali tudi v Zadru. Od 22. julija do 28. avgusta bo namreč motorna ladja-trajekt »Ilirija«, ki vozi na liniji Ankona–Zadar dodala dosedanjemu številu voženj vsak teden še tri izredne vožnje. Pričakujejo namreč »naskok« italijanskih in drugih turistov.

Če bi sodili po prometu na mejnih prehodih z Italijo, bi vsaj za italijanske dopustnike lahko rekli, da si te dni izbirajo letovišča drugod. Iz Kopra namreč poročajo o izredni gneči, ki pa je usmerjena proti Italiji, natančneje v Trst. Danes ob devetih zjutraj se je pred Škofijami sončila nekaj kilometrov dolga kača avtomobilov, ki je z repom segla tja do ankaranskega križišča.

Večji del Evrope je danes dihal pod visokim zračnim pritiskom. Najbolj vroče je bilo v Atenah, 26 stopinj, najmanj prijazno v Londonu in Varšavi, 12 stopinj.

Iz Mostarja javljajo, da že mesec dni pridno obirajo breskve in da jih bodo poslali na tržišče več kot 3000 ton. Od tega jih bo seveda večji del ostalo doma. Zmanjkalo jih ne bo, pa tudi naveličali se jih ne bomo, saj jih obetajo dvajset vrst.

Narava nam ob tem času ponuja še drugačne užitke. Naravno zdravilišče v Gornji Trebči, znano tudi kot atomska »banja,« bo imelo letos rekordno število gostov. Do danes jih je že za četrtino več kot v istem času lani. Trenutno se v topli in rahlo radioaktivni mineralni vodi kopa 1500 ljudi, ki imajo na voljo tudi zdravniško osebje.

V Pomoravju z vremenom nimajo sreče, pri žetvi jih kar naprej ovirajo plohe, zato so strokovnjaki kmetom svetovali, naj organizirajo neprekinjeno žetev, se pravi, naj žanjejo z zapreženimi ali traktorskimi kosilnicami, kadar zmanjka kombajnov. Sicer jim bo moča načela ali požrla dobršen del pšenice.

V Marseillu pa se bijejo z ognjem. Požar je namreč zajel 6 hektarov gozda in 3500 gasilcev je že pet dni na delu. Evakuirali so že okrog dva tisoč prebivalcev, saj ves čas piha tudi močan veter, ki žene ogenj natanko proti mestu Auagni, ki leži vzhodno od Marseilla.

Druga izmena brigadirjev

Brigadirji na zveznih, republiških in lokalnih delovnih akcijah so začeli z delom v drugih izmenah. Krepko so zavihali rokave in čeprav jim vsaj prve dni vreme ne nagaja tako, kot njihovim predhodnikom, obljubljajo, da bodo dosegli še boljše rezultate kot brigadirji pred njimi.

Stran 2

Razlike se še poglabljajo

Splošna razprav, ki poteka na letnem zasedanju ECOSOC o mednarodnem gospodarskem in socialnem položaju, izzveneva v znamenju zelo hude zaskrbljenosti spričo sedanjega stanja v svetovnem gospodarstvu in sedanjih gospodarskih gibanjih v svetu. Kakor je opozarjala večina govornikov na zasedanjih v Ženevi, so neuvrščene države in države v razvoju iz dneva v dan v čedalje težjem položaju. O tem je na zasedanju v Ženevi govoril tudi veleposlanik dr. Marko Vrhunec, stalni jugoslovanski predstavnik pri OZN v Ženevi.

Stran 3

Nevarni žarki

Inšpekcije ugotavljajo, da so pri 25 odstotkih delavcev, ki imajo v Srbiji opravka oziroma ki so v neposrednem stiku z »viri žarčenja«, nastale negativne spremembe v krvni sliki, vidu in na koži. Zaradi večje doze ožarčenja pa so morali v BiH odstraniti s tega nevarnega dela 84, na Hrvaškem pa 14 delavcev. Taki so podatki zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varnost.

Stran 3

Iz leta v leto slabša letina

Po rekordnem pridelku pšenice leta 1974, ko so na naših žitnih poljih pobrali 6,2 milijona ton pšenice, se pridelek iz leta v leto zmanjšuje. Letos bo po rekordnem pridelku pred petimi leti najnižji. Zdaj že napovedujejo, da so bile prve ocene letošnjega pridelka, žetev je ponekod v sklepnem delu, ponekod pa v polnem zamahu, nekolikanj previsoke in da z napovedanimi 4,6 milijona ton pšenice ne bo nič.

Stran 5

Ali res avto na težnost?

Nekoč, v morda niti ne tako daljni prihodnosti, boste stopili iz hiše, sedli v avto in se odpeljali brez hrupa. Cena bencina in sploh energetski problem, ki zdaj dela svetu toliko preglavic, vam bosta kaj malo mar, obeta portugalski izumitelj v zvezi s svojo zamislijo o vozilu, ki ne bo imelo motorja, pač pa ga bo gnala »nadzorovana nestabilnost.«

Stran 11

Preveč denarja v investicije

Nekatere mariborske delovne organizacije so v tako težkem materialnem položaju, da celo pri temeljni banki le s težavo najamejo premostitvene kredite za izplačilo osebnih dohodkov in kritje najnujnejših tekočih potreb. Ker problemov niso krivi le sami in ker ne gre samo za mariborski problem, so njihovi delegati v republiški skupščini o tem zastavili delegatsko vprašanje.

Stran 5

Vreme danes

Za našo republiko, večji del Hrvatske in Bosne ter za severno in srednje Primorje napovedujejo spremenljivo oblačen dan, se pravi, da se bo sonce podajalo roke z dežjem, ta pa z nevihtami. Za druge kraje Jugoslavije kaže, da bodo imeli bolj ali manj vendarle sončno vreme, pa tudi topleje jim bo kot te dni. Jutranje temperature bodo znašale 10 do 16 stopinj, v Primorju pa tudi do 20. Najvišja dnevna vročina bo poplesavala med 24 in 34 stopinjami. Včeraj dopoldne je bilo najbolj vroče v Titogradu, kjer so namerili 27 stopinj, v Splitu je bila stopinja manj, v Zagrebu pa je bilo najmanj poletno, 19 stopinj.

Jutri v sobotni prilogi Dela

Franc Šetinc
Religija ne more biti ideologija

***

Aktualen pogovor
Božidar Pahor
Ljudje, ki jih nihče ne mara
Tragedija beguncev

***

Predrag Matvejević
Jugoslovanstvo danes

***

Okrogla miza
Zakaj je Novo mesto kar naprej najdražje

***

Anketa Dela
Tuji gospodarstveniki rešetajo naše poslovanje

S TELEPRINTERJA

Gostinske storitve se dražijo hitreje

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – V prvi polovici letošnjega leta so se gostinske storitve v Jugoslaviji podražile za 14,4 odstotka. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se najbolj povečale cene prenočišč – za 16,4 odstotka. Hrana se je podražila za 13,4, alkoholne in brezalkoholne pijače pa za 14,7 odstotka. Junija letos so se gostinske storitve v primerjavi z lanskim junijem podražile za 19,5 odstotka. Ti podatki kažejo, da je rast cen gostinskih storitev letos izrazitejša kot lani.

Izvozijo 70 odstotkov konfekcije

STRUMICA, 12. julija (Tanjug) – Strumiška modna konfekcija »Geras Cunev« izvozi okoli 70 odstotkov svoje proizvodnje. V prvih šestih mesecih letos so v sodelovanju z beograjskim »Centrotekstilom« in skopskim »Makoteksom« poslali v Sovjetsko zvezo in NDR okoli 25.000 konfekcijskih izdelkov, večinoma dolgih moških in ženskih plaščev, moških oblek in hlač, katerih skupna vrednost presega 8 milijonov dinarjev. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je vrednost izvoza v prvem polletju letos povečala za 15 odstotkov.

Do konca leta bodo na sovjetski trg in v NDR poslali okoli 60 tisoč konfekcijskih izdelkov.

Več čiste pitne vode za Valjevo

VALJEVO, 12. julija (Tanjug) – Začela se je gradnja novega vodovoda Valjevo–Paklje, ki bo dolg 8,3 kilometra in po katerem naj bi Valjevo dobilo iz paklanjskega izvira 380 litrov čiste pitne vode na sekundo, medtem ko jih zdaj dobi le 160. Za gradnjo novega vodovoda so se odločili občani in združeno delo, ki poleg redne cene vode za vsak kubični meter porabljene vode namensko prispevajo tri dinarje, delovne organizacije pa štiri dinarje. Tako bodo do novembra 1982 zagotovili 50 milijonov dinarjev, kolikor bo stala gradnja vodovoda. Novi vodovod bo iz boljših jeklenih cevi in bo zamenjal sedanjega, ki je že dotrajan in ima tudi manjšo zmogljivost, kar je bilo vzrok za pogosto pomanjkanje vode v tem mestu.

S skupnimi močmi do kulturnega doma

GORNJI MILANOVAC, 12. julija (Tanjug) – V Srezojevcih na južnih obronkih Suvobora so odprli sodoben kulturni dom, ki je stal milijon dinarjev. Imenovali so ga Dom bratstva in enotnosti, saj sta polovico sredstev za gradnjo prispevali krajevni skupnosti Starše in Marjeta pri Mariboru. Iz teh krajev v okoli Maribora so nemški fašisti med vojno vse Slovence izgnali v Srbijo. To je sodilo v načrt o germanizaciji Slovenije. Večina Slovencev se je naselila v vaseh v okolici Gornjega Milanovca, največ pa jih je živelo v vasi Srezojevci, kjer so jih prisrčno in bratsko sprejeli. V tistih hudih dneh se je razvilo tesno prijateljstvo in bratstvo, ki se je poglabljalo do današnjih dni.

Serviserji zavrnili predlagane cene

MOSTAR, 12. julija (Tanjug) – Predstavniki servisnih organizacij iz območja hercegovske regije niso sprejeli in podpisali samoupravnega sporazuma o temeljih in merilih za oblikovanje cen servisnih storitev za gospodinjske in druge naprave v letošnjem letu. Po njihovem mnenju so namreč predlagane cene storitev prenizke, saj znašajo od 55 do 88 dinarjev na uro, odvisno od vrste aparata. Cene nekaterih popravil so celo dvakrat nižje kot v drugih republikah.

Kranjska »Sava« gradi tovarno v Rumi

KRANJ, 12. julija (Tanjug) – Gradnja tovarne gum za traktorje in druge kmetijske stroje v Rumi, ki bo obratovala v okviru SOZD »Sava« Kranj, potekajo po predvidevanjih. Domnevajo, da bo nova tovarna v Rumi začela obratovati v prvi polovici prihodnjega leta. Tovarna naj bi leta 1982 proizvedla 250.000 traktorskih in drugih gum, kasneje pa še več. Proizvodna hala nove tovarne obsega skoraj 14.000 kvadratnih metrov. Večino strojev bodo kupili v tujini, del opreme pa tudi pri nas. Po proračunu naj bi celotna vlaganja v ta pomembni objekt gumarske industrije znašala 520 milijonov dinarjev. V ta znesek so vračunali tudi sredstva za izobraževanje delavcev in strokovnjakov, ki bodo delali v novi tovarni.

Gradnja tovarne »pepsi-cole« v Prilepu

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V Prilepu bodo začeli graditi tovarno za proizvodnjo »pepsi-cole«, ki bo ed1na te vrste v Makedoniji, južni Srbiji in na Kosovu. Zmogljivost novega objekta bo 80 tisoč hektolitrov letno, s čemer bodo ustvarili 90 milijonov dinarjev skupnega prihodka. V gradnjo tega pomembnega objekta bodo vložili okoli 100 milijonov dinarjev in zaposlili 100 novih delavcev.

Manj motorjev in menjalnikov iz Famosa

SARAJEVO, 12. julija (Tanjug) – Tovarna motorjev »Famos« v Hrasnici pri Sarajevu je zaradi zamud kooperantov in zaradi lastnih napak v prvem polletju letos izdelala manj motorjev in menjalnikov kot je bilo predvideno. Po prvih podatkih, ki pa niso dokončni, je »Famos« v obdobju januar-junij izdelal nekaj več kot 4 tisoč motorjev in okoli 4660 menjalnikov, kar je več kot lani. Ker »Famos« ni izpolnil predvidenega načrta, tudi ni mogel pravočasno izpolniti svojih obveznosti do poslovnih partnerjev.

Prenavljanje prilepske tovarne cigaret

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V prilepskem tobačnem kombinatu končujejo rekonstrukcijo tovarne cigaret. V ta namen bodo porabili 230 milijonov dinarjev. Z rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih dvoran, kot tudi z nakupom novih strojev se bo proizvodnja cigaret s sedanjih 5 povečala na okoli 7 milijonov kilogramov cigaret letno.

Sekretariat Ustavnega sodišča SR Slovenije sporoča, da bosta v stavbi v Ljubljani, Beethovnova ulica 10/I

javni obravnavi

dne 17. 7. 1979 ob 9. uri:
v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:
– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 20. 11. 1978 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 27/78),
– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o uvedbi samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 4. 1. 1979 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 1/79);
ob 12. uri:
v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:
pravilnika o plačevanju prispevkov k stroškom komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč v zazidalnem območju mesta Kočevje in v krajih, ki se urejajo po urbanističnem redu.

Toča je uničila več, kot so sprva cenili

Izvršni svet skupščine SR Slovenije dodelil občini Šentjur 2 milijona dinarjev pomoči – Uničene ceste, velika škoda v vinogradih

LJUBLJANA, 12. julija – Izvršni svet skupščine SRS je danes razpravljal tudi o škodi po neurjih v občini Šentjur pri Celju. Ob že sprejetih ukrepih, ki se nanašajo na preskrbo s semeni ter mineralnimi gnojili, dodelitvijo določenih količin koruze ter odpisom dela davka od kmetijstva, bodo iz sredstev republiških rezerv zaradi izpadlih davkov iz dohodka od kmetijske dejavnosti in takojšnjega ukrepanja za odpravo škode občini Šentjur pri Celju dodeljena dopolnilna sredstva v znesku 2 milijona dinarjev.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo po oceni škode v sadjarstvu sodeloval pri dogovarjanju z zavarovalno skupnostjo glede priznanja odškodnine in dal pobudo, da ustrezno ukrepajo tudi SIS s področja družbenih dejavnosti, poroča v seji sekretariat IS za informacije.

Posebna komisija, ki je te dni v šmarski občini pregledala območje občine, je ugotovila, da je neurje s točo, ki je letos že večkrat prizadelo predvsem ožje Kozjansko, povzročilo škodo na približno 60 odstotkih kmetijskih površin, poroča naš dopisnik Vlado Smole.

Najbolj je neurje prizadelo vinograde, nasade jablan in njive, posejane s koruzo, kjer je ujma uničila od 40 do 90 odstotkov letošnjega pridelka. Komisija je tudi ugotovila, da je škode precej več, kot so najprej predvidevali, posebej občutna pa je tudi na vseh makadamskih cestah v okolici Kozjega, Virštanja in Bistrice ob Sotli. Z več cest je voda odnesla tudi po nekaj sto prostorninskih metrov gramoza, še prav posebno pa so bile prizadete ceste, ki so v gradnji in zgornji ustroj še ni bil utrjen.

Med najbolj poškodovanimi je tudi cesta Ključičce–Kozje, ki jo pomagajo graditi brigadirji letošnje zvezne mladinske delovne akcije »Kozjansko 79«.

Da je poleg šentjurske občine močno prizadeta tudi sosednja šmarska, zgovorno pove tudi podatek o spomladanski pozebi, ki je prizadela vso šmarsko občino in uničila od deset do sto odstotkov pridelka. Ne dosti manjša je tudi škoda, ki jo je povzročila majska suša, kar se že pozna tudi pri oddanih količinah mleka; te količine so zaradi nekvalitetne krme za okoli 15 odstotkov nižje od povprečnih. Če tem naravnim nesrečam prištejemo še več hudih neviht s točo, je na dlani, da bodo tudi šmarsko kmetijstvo, komunala in še nekatere panoge letos utrpele ogromno škodo.

Odlikovanja za uspešno delo v SZDL

LJUBLJANA, 12. julija – Predsednik RK SZDL Mitja Ribičič je danes podelil predsednici družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije Tini Tomlje, podpredsedniku republiškega izvršnega sveta Dušanu Šinigoju in Majdi Poljanšek, predsednici republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje visoka odlikovanja, red dela z zlato zvezdo, s katerimi jih je za uspešno delo v socialistični zvezi odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito. (Foto: Dragan Arrigler)

Širši vpliv v združenem delu

Skoraj 800.000 članov ZK Srbije v več kot 20.000 osnovnih organizacijah

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Organiziranost in delovanje zveze komunistov v združenem delu je eno najpomembnejših vprašanj uresničevanja vodilne idejnopolitične vloge zveze komunistov v družbi, so poudarili na seji predsedstva CK ZK Srbije.

Uvodni referat o organiziranosti in delovanju zveze komunistov v združenem delu je podal član predsedstva CK ZK Srbije Budimir Vukašinović, ki je poudaril, da ZK trenutno organizirano deluje v vseh celicah družbe. »Imamo več kot 20.000 osnovnih organizacij ZK s skoraj 800.000 člani. Od tega je v združenem delu okoli 12.000 osnovnih organizacij ZK, ki imajo skoraj 500.000 članov,« je dejal Vukašinović.

Večmesečna razprava in vpogled v konkretni položaj na terenu kažeta, da se dejavnost komunistov in osnovnih organizacij ZK v združenem delu nenehno širi in poglablja.

Reka turistov letos po malem usiha

Povsod manj tujih gostov kot lani – V Dubrovniku pol manj gostov kot lani

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 12. julija – Naše pričakovanje, da bomo letos doživeli turistični razcvet, se ne bo izpolnilo, to lahko rečemo skoraj zanesljivo – je dejal predsednik izvršnega odbora splošnega združenja turističnega gospodarstva Jugoslavije Egon Konradi na današnji tiskovni konferenci v gospodarski zbornici Jugoslavije.

Vsi dosedanji podatki in informacije kažejo, je poudaril, da so šli po vodi upi turističnih delavcev, po katerih naj bi bilo leto 1979 še boljše od lanskega. Računali so, da bo turizem letos imel svojo veliko priložnost. Teleksi, ki prihajajo na naslove združenj iz raznih krajev države, govore o usihanju deviznega dotoka: tujih turistov je bilo v prvih petih mesecih tega leta manj kot lani.

Poglejmo si nekaj podatkov, vzetih iz zadnjih sporočil in teleksov, s katerimi je Konradi postregel novinarjem:

»V Sloveniji je položaj v celem slabši kot lani. To lahko rečemo tudi za tako imenovani kmečki turizem, enako pa tudi za turistična središča, kot sta Bled in Bohinj.

Prav tako vznemirljiv je položaj v severni Dalmaciji, na Cresu, Lošinju, Rabu in Krku, kjer je gostov manj kot lani. V srednji Dalmaciji jih je 260.000, od tega 100.000 tujcev. Hoteli so sicer zasedeni, je pa prostor v kampih.

Tudi kar zadeva Dubrovnik, naše vrhunsko turistično središče, se je pričakovanje izjalovilo. Gostov je pol manj kot lani. Znano je tudi, kakšen je položaj v Črni gori, kjer je odpovedanih veliko turističnih aranžmajev. Toda gost s skromnimi zahtevami se utegne zelo dobro počutiti. Ni gneče, cene so dostopne, preskrba je odlična«.

Konradi je naštel vzroke takšnega položaja in med drugim omenil tudi, da nismo pravočasno sprejeli nekaterih sistemskih ukrepov, zaradi česar je turistično gospodarstvo močno prizadeto. Govoril je tudi o dragem letovanju zunaj penzionov, kar je prav tako vzelo pogum turistom. K temu je treba prišteti še dogodke v zvezi z letalom DC-10, potres v Črni gori, antipropagando zoper naš turizem v tujih sredstvih javnega obveščanja.

SLOBODAN DUKIĆ

Veliko obdobje boja

V slovenščini sta izšli 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita, ki zajemata obdobje od marca 1935 do avgusta 1939

LJUBLJANA, 12. julija – V sodelovanju ČZDO Komunist, TOZD Ljubljana, in založbe Borec sta pravkar izšli v slovenščini 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita. »Zbrana dela« sicer pripravlja in znanstveno obdeluje Inštitut za sodobno zgodovino v Beogradu, glavni urednik pa je dr. Pero Damjanović.

Najnovejši knjigi prinašata Titove članke iz zelo pomembnega obdobja jugoslovanske partije, je na današnji tiskovni konferenci dejal član slovenske redakcije France Filipič. obdobje njene konsolidacije in priprav na oboroženo odpor zoper fašizem. Tretja knjiga namreč zajema čas od marca 1935 do novembra 1937, četrta pa od decembra 1937 do avgusta 1939. Iz Titovih spisov teh let odseva celotna problematika, s katero se je ukvarjala tedanja KPJ, je rekel Filipič: njeno organizacijsko utrjevanje, njeno poudarjanje potrebe bo globljem študiju družbenih pojavov, po izobraževanju članstva, po kulturi kot nadvse pomembni sestavini revolucionarnega boja, saj je to čas, v katerem je tekel znani spor na književni levici – zrcali pa se tudi način, kako je partija začela reševati slovensko, hrvaško, makedonsko idr. nacionalno vprašanje, pri tem pa začrtala osnove, ki so danes model mednacionalnih odnosov v državi.

O obsežnem znanstvenem oziroma kritičnem aparatu obeh knjig je na tiskovni konferenci ob izidu teh del govoril član slovenske redakcije »Zbranih del« Janko Liška: to so, je dejal, prikazi in razlaga Titovih sestavkov, poročil, ocen idr., razlage, ki pojasnjujejo mnoge kratice in šifre, navajajo podatke o ljudeh in pojavih tedanjega časa, pa osvetljujejo Titov življenjepis. Znanstveni aparat je razdeljen na »Prilo-ge«, »Opombe«, »Kronologijo« in »Register«, pri čemer prve sledijo vsebini različnih partijskih dokumentov, malo znanih pisem idr., od česar doslej še marsikaj ni bilo znano širši javnosti.

»Opombe« so deloma splošno informativne, med njimi so kraješe Titove razprave o tedaj perečih vprašanjih (trockizem, spor na književni levici) in so po Liškovih besedah bogat prispevek k osvetljevanju zgodovine in publicistike tistega časa. »Register« vsebuje življenjske podatke raznih ljudi, revolucionarjev, članov partije, oblastnikov idr., medtem ko »Kronologija« spremlja Titovo delovanje po kronološkem redu in priča o njegovem ustvarjalnem nemiru. Ob koncu je Liška poudaril, da so tudi ti skrbno zbrani podatki, napisani v jasnem in dostopnem jeziku, brž-kone prispevali k temu, da ljudje radi segajo po teh knjigah. Franček Brglez, prav tako član slovenskega uredništva, pa je dejal, da je izdaja prvih dveh knjig Titovih »Zbranih del« v slovenščini v nakladi 10.000 izvodov razprodana. Peta knjiga bi izšla jeseni, nadaljnje štiri v srbohrvaški izdaji pa so v zadnji fazi priprave. Slovenska prevajalca 3. knjige sta bila Vlado Barabaš in Roman Zupan, 4. pa je prevedel Franček Šafar.

JOŽE HORVAT

Soglasje za batujsko valjarno

Slovenska železarne se strinjajo z njeno modernizacijo – Takoj rentabilna

BATUJE PRI AJDOVŠČINI, 12. julija – Okrog 250-članski kolektiv tovarne poljedeljskega orodja v Batujah naj bi bil v naslednjem srednjeročnem obdobju ‚lastnik' najzahtevnejše naložbe v ajdovski občini. Modernizirali naj bi sedanjo zastarelo valjarno, kar bo veljalo po sedanjih cenah okrog 320 milijonov dinarjev. Za sedanje srednjeročno obdobje načrtovana gradnja male železarne v Batujah pa je zaradi nesoglasja slovenskih železarn odpadla.

Za modernizacijo valjarne pa so dale soglasje slovenske železarne, naložba pa bi bila po mnenju inštituta za ekonomiko investicij pri združeni Ljubljanski banki tudi ekonomsko upravičena, saj bi bila rentabilna že v prvem letu proizvodnje. Med izdelki bi bili tudi takšni, ki jih moramo sedaj največ uvažati, kar velja zlasti za manjše profile; teh letno uvozimo okrog 50.000 ton.

B. P.

Nove izmene

Nove skupine mladih brigadirjev zamenjale prve izmene – Obljube za še boljše rezultate

LJUBLJANA, ŠIBENIK, BISTRICA OB SOTLI, 12. julija – Tisoči mladih po vsej državi se tudi letos vključujejo v zvezne, republiške in lokalne delovne akcije. Na otoku Obonjanu pri otoku Šibeniku zveza tabornikov Hrvaške že osmo leto gradi center za taborjenje, učenje in rekreacijo otrok in mladine, ki so ga imenovali »otok mladosti«. V zvezni mladinski delovni akciji bodo, kot poroča Tanjug, v drugi izmeni ki je danes pričela z delom, brigade iz Ljubljane Ivanca, Zadra, Zagreba, in Kolašina. Vseh sedem brigad, ki so delale v prvi izmeni, so bile petkrat proglašene za udarne, vse pa so tudi dobile lento »brigada pogumnih.«

Brigadirji druge izmene letošnje zvezne MDA »Kozjansko 79«, ki jim je danes že četrti delovni dan, imajo polne roke dela na cesti Grobelce-Loka pri Žusmu. Omenjeno cesto, ki je eno glavnih delovišč letošnje delovne akcije mladih iz vse Jugoslavije, so brigadirji prve izmene sicer že precej uredili, toda neurje pred tednom dni, je skoraj povsem uničilo njihovo delo.

»Vsaj teden dni bomo popravljali omenjeno cesto«, pravi komandant naselja v Bistrici ob Sotli Janez Ivanuš. Mladi iz Splita, Raven na Koroškem, Novega Sada in Velenja (vsem so se pridružili še mladi iz pobratenih občin) pa te dni pomagajo tudi pri kopanju jarkov za vodovoda v Planini pri Sevnici in na Virštanju, pa še v nekaterih krajih.

Mladi brigadirji druge izmene, ki jim vsaj prve dni nekoliko manj nagaja muhasto vreme, kot se je to dogajalo njihovim predhodnikom, obljubljajo, da bodo dosegli še boljše delovne rezultate, kot so jih brigadirji pred izmene.

Ob tem pa se brigadirji ne bodo odpovedali tudi številnim interesnim dejavnostim, med katerimi naj omenimo le mladinsko politično šolo »Edvarda Kardelja«, pa morda še tečaj za voznike »B« kategorije. Brigadirji te izmene bodo na Kozjanskem pomagali do 7. avgusta,

VLADO SMOLE,
IVAN GERENČER

Vpisi mladih

V pomurske srednje in poklicne šole skladno s prostorskimi, ne kadrovskimi možnostmi

MURSKA SOBOTA, 12. julija – Značilnost letošnjega vpisa na pomurske srednje in poklicne šole, ki bo sicer trajal do začetka septembra, je enakomerna porazdelitev učencev na vse srednje in poklicne šole v vseh štirih občinah glede na razpisano število učnih mest in prostorske zmogljivosti.

Nikjer, razen na ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti, kjer so odklonili vpis zaradi prevelikega števila prijav 40 učencem in na radenski gostinski šoli, kjer bodo v prihodnjem šolskem letu imeli namesto treh kar štiri oddelke v prvem letniku, niso imeli težav s prevelikim številom prijavljenih učencev, morda celo obratno.

Na skupnosti za zaposlovanje pripisujejo ugodno razporeditev blizu 1550 učencev, ki so letos končali osemletko in jih je bistveno manj kot v prejšnjih generacijah, predvsem zelo zgodnjemu vpisu na srednje šole, ki se je letos v Sloveniji pričel že marca. Seveda odločitve mladih za nadaljnje šolanje slejkoprej le niso popolnoma usklajene s pomurskimi kadrovskimi potrebami.

Na soboško zdravstveno šolo se je tako vpisalo v prvi letnik blizu sto dijakov, čeprav se lahko letno doma v najboljšem primeru zaposli deset do dvajset absolventov te šole.

Letos so na soboški gimnaziji vpisali predvidene tri oddelke, v Ljutomeru pa zaradi premajhnega števila prijav še niso zaključili vpis v dva oddelka prvega letnika. Tudi tokrat je med mladimi Pomurci premalo zanimanja za pedagoški poklic in na soboški gimnaziji še niso zaključili vpisovanja na pedagoški smeri.

Za poklic kovinarja, ki jih pomurska kovinskopredelovalna industrija še kako potrebuje, se je letos odločilo kar 170 učencev, kar je več kot deset odstotkov celotne letošnje generacije. Kljub ugodnemu vpisu pa so potrebe po tem poklicnem profilu v Pomurju še mnogo večje.

IVAN GERENČER

Jugoslovani množično v Grčijo

Na severni obali Egeja in na otokih skoraj dvakrat več naših turistov kot lani

SKOPJE, 12. julija (Tanjug) – Kljub temu, da se je v Grčiji tik pred začetkom turistične sezone podražila večina izdelkov, ki neposredno vplivajo na stroške letovanja, je jugoslovanskih turistov v letoviščih na severni egejski obali in na otokih naše južne sosede dvakrat več kot lani. Na prehodu »Bogorodica« pri Gjevgjeliji je od 1. do 10. julija prestopilo mejo 443.922 Jugoslovanov. Drugega julija je šlo čez mejo kar 60.700 naših državljanov.

Reka avtomobilov na avtocesti proti Grčiji in v nasprotni smeri je brez konca. Vse kaže, da bodo v juliju in avgustu preseženi vsi dosedanji rekordi mejnih prehodov v tem delu države, saj jih je bilo do 30. junija že skoraj toliko kot lani, v prvih desetih dneh julija pa se je to število v primerjavi z enakim obdobjem lani podvojilo.

Neizpolnjeni plani

Produktivnejše zaposlovanje in spodbujanje prodora na tuje trge bo moralo biti med glavnimi nalogami v bitki za stabilizacijo

LJUBLJANA, 12. julija – S hitrimi in učinkovitimi ukrepi, ne nazadnje pa tudi s kritično oceno tistih posameznikov, ki niso opravili svojih nalog, je treba zmanjšati odstopanja pri uresničevanju republiškega družbenega plana za obdobje zadnjih treh let. Ta odstopanja se kažejo predvsem v ekonomski nestabilnosti.

To ugotovitev smo slišali na današnji seji odborov za družbenoekonomske odnose vseh treh zborov republiške skupščine, ko so razpravljali o izvajanju in uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v obdobju od 1976 do 1979 in o možnostih razvoja v prihodnjem letu. Med glavnimi krivci za odstopanje od zastavljenih načrtov so, kakor smo slišali v razpravi, predvsem nizka produktivnost živega dela, upadanje konkurenčnosti našega blaga na tujih trgih, visoka odvisnost od kreditov, problemov likvidnosti gospodarstva, nekatere neusklajenosti v delitvi (čeprav je po akciji za zaključne račune položaj nekoliko ugodnejši), potres v Črni gori, ki bo zahteval dodatne napore in ne nazadnje tudi neugodne vremenske razmere, ki bodo vplivale na letino.

Vse naštete težave, ki imajo kratkoročno in dolgoročno razsežnost, se kažejo v skupnem imenovalcu gospodarske nestabilnosti, to je v prehitri rasti cen.

Za omilitev teh težav mora biti v ospredju vseh prizadevanj usmeritev na produktivnejše zaposlovanje, povečanje izvoza in pa brzdanje vseh oblik porabe v okviru ustvarjenega dohodka. Na to se navezuje tudi uveljavljanje sistemske funkcije planiranja.

Zato bo v letu 1980 potrebno predvsem motiviranje gospodarskih in drugih subjektov za ustvarjanje dohodka. Pri tem je še posebej pomembno spodbujanje za prodor na tuja tržišča. V razpravi pa so poudarili, da se moramo prav zaradi tega ogibati restrikcijam, ki spodbujajo interese za večji dohodek, smotrno in ne brezglavo pa mora biti tudi omejevanje uvoza.

Razpravljalci so opozorili, da do nekaterih kroničnih težav, ki se pojavljajo vsako leto, prihaja tudi zaradi prešibkega dogovarjanja med republikami, kjer je še premalo usklajevanja. Marsikdo še lahko dela po svoje in številne zmogljivosti ostanejo neizkoriščene, na drugi strani pa potrošijo velika sredstva za nove naložbe. Tako še na moremo vedno govoriti o enotnem jugoslovanskem tržišču, saj se nemalokrat zgodi, da se na surovinskih območjih (sami za sebe) odločijo, da bodo zgradili nove zmogljivosti za finalizacijo, hkrati pa v sosednji republiki tako tovarno že imajo.

V razpravi o zaostajanju za planskimi načrti so opozorili tudi za dvojni škodljivi vpliv, ki ga ima uvoz opreme.

GREGOR PUCELJ

Preveč neobdelane zemlje

KRUŠEVAC, 12. julija (Tanjug) – V kruševski občini si tako kot drugod že dolgo prizadevajo, da bi povečali proizvodnjo hrane. Vendar je v tej občini na tisoče hektarov rodovitne zemlje, ki je ne obdeluje nihče. V centru za socialno delo so zbrali podatke, ki kažejo, da je v občini 3800 ostarelih gospodinjstev, ki imajo skoraj 8000 hektarov obdelovalne zemlje. Večji del teh površin je zapuščen, na tistih parcelah, ki so obdelane, pa je donos zelo slab.

Nepričakovana turistična plima

Slovenska turistična središča so kar dobro zasedena – Obisk je ponekod celo večji kot lani – Neobveščeni tuji gostje – V Bernardinu bo septembra in oktobra premalo ležišč

LJUBLJANA, 12. julija – Kako se bomo letos ob koncu leta odrezali v turizmu? Bomo spet iztržili dobro milijardo dolarjev kot lani ali celo kaj več? Potem ko je zgodaj spomladi Jugoslavijo preplavil največji optimizem, se je po potresu v Črni gori ta optimizem močno ohladil. Vse več glasov slišimo, da bomo letos lahko zelo zadovoljni, če bomo dosegli lanske rezultate ali se jim vsaj tesno približali, o kakšnih novih rekordih se nihče več ne upa govoriti. Sicer pa poglejmo, kako so te dni v Sloveniji zasedeni hoteli v glavnih turističnih središčih.

»Imamo približno toliko gostov kot lani, hotel je zaseden 80-odstotno,« je povedal direktor blejskega hotela Toplice Marjan Učakar. Sicer pa v Toplicah upajo, da bo prihodnje dni zasedenost še nekoliko boljša, sploh pa računajo na dober obisk avgusta in prve dni septembra, ko bo na Bledu svetovno prvenstvo v veslanju. Tako kot »Toplice« je zaseden tudi hotel »Jelovica«. Sploh pa upajo, da bo ob koncu leta bera za malenkost boljša kot lanska.

Tudi v Golfu in Parku so te dni zadovoljni: blejski Golf je zaseden 85-odstotno, nekoliko slabše je v Parku. Sicer pa je dosegel Golf v prvem polletju 65-odstotno izkoriščenost ležišč, Park pa 61-odstotno, kar je bolje kot lani. Prihaja vse več posameznih gostov, ki so že bili v teh hotelih in so jih letos znova povabili na počitnice.

»Polni smo skoraj do zadnjega kotička,« je povedal direktor hotela Zlatorog v Bohinju, Luka Pretnar. »Celo junija smo imeli ležišča zasedena 75-odstotno, med gosti so seveda prevladovali tujci.« V Bohinju računajo, da bo avgust še boljši od julija, hotel Zlatorog ima precej rezervacij že tudi za september in šele sredi oktobra bo naval popustil.

Tudi Kranjska gora ima te dni dovolj tujih in domačih gostov. Hotela Alpina in Kompas sta te dni zasedena 80-odstotno, kar je približno enako kot lani. Tudi v Larixu se ne pritožujejo zaradi obiska, danes je hotel skoraj popolnoma zaseden, sicer pa je vse dni zasedenost od 80 do 90 odstotkov in tudi več.

Ne morejo sprejemati gostov

V zdravilišč ih so polni do zadnjega kotička. V Rogaški Slatini so povedali, da bi morda še kje stakn ili kakšno posteljo, vendar samo za eno noč, nikakor pa za 10 ali 14 dni. Pravijo, da bo nekoliko bolje konec avgusta, prava gneča pa bo popustila šele v drugi polovici septembra. Tudi v Radencih je enaka podoba: hoteli polni do zadnjega kotička, nič bolje ne bo v avgustu. Edino pri zasebnikih lahko še najdete kakšno prazno turistično ležišče. Sicer pa v Radencih komaj čakajo, da bo avgusta odprt prizidek hotela »Radin«, kjer bo 200 novih ležišč.

Tako kot v Rogaški Slatini in Radencih je tudi v Dolenjskih toplicah. Pač pa je nekaj manj gostov kot lani na Otočcu. Direktor Jože Lampret meni, da verjetno ne bodo dosegli planiranega prometa, računali so, da bo letos okrog 10 odstotkov več gostov kot lani. Ob koncu prvega polletja pa so imeli letos 10% manj tujih gostov in 3.8% manj domačih turistov. »Nekaj gostov nam je seveda odvzel novi novomeški hotel Metropol«, meni Jože Lampret, »nekoliko se tudi poznajo omejitve v prometu.« Sicer pa so na Otočcu prepričani, da bo obisk avgusta nekoliko boljši, ko se začno vračati tujci z morja proti domu in se marsikdo za dan ali dva ustavi v romantičnem okolju ob Krki.

In kako je ob slovenski obali? V Simonovem zalivu pri Izoli so od včeraj zasedene vse sobe, z velikimi upi pa pričakujejo tudi avgust, saj imajo za ta mesec dovolj rezervacij. Zato upajo, da bo letošnja sezona nekoliko boljša od lanske.

Hotel Palace v Portorožu, ki ima 1300 ležišč, ima danes zasedenih 1070 postelj, torej približno 85 odstotkov vseh zmogljivosti. »Čez dva dni pa bomo polni do zadnjega kotička, tudi za avgust imamo že okrog 90 odstotkov ležišč rezerviranih,« so povedali v hotelu.

Nekoliko slabše je zaseden hotel Metropol (75-odstotno), v Luciji, toda po besedah direktorja Emila Miheliča se letos gostje v hotelu zadržujejo dlje kot prejšnja leta. Sicer pa računajo, da bo letošnja sezona v tem hotelu približno enaka lanski.

Kje pa so ruševine?

Emonini hoteli v Portorožu so te dni skoraj polni. »Zapišite, da smo zmerom optimisti,« je povedal direktor Herman Terčon. Nekoliko težav je bilo letos s švedskimi turisti, sicer pa so v prvem polletju Emonini hoteli dosegli 13 odstotkov več prenočitev kot lani v istem obdobju. Pač pa tudi v Portorožu poudarjajo, da v tujini močno napihujejo posledice potresa, ki je spomladi prizadel Črno goro. Te dni je več tujih turistov spraševalo, kje so – ruševine?! To seveda ni nič čudnega, saj je marsikateri časnik v tujini zapisal (po črnogorskem potresu), da je vsa jadranska obala – od Ulcinja do Debelega rtiča – eno samo potresno področje.

Kaj pa pravijo v našem turističnem »gigantu«, v Bernardinu med Portorožem in Piranom? Komercialni direktor v Bernardinu, Marjan Jakič računa, da bo letos sezona za 10 odstotkov boljša kot lani.

»V prvem polletju imamo za 12 odstotkov boljši obisk, med 1. in 25. avgustom bo nastala manjša praznina, potem pa smo spet popolnoma zasedeni ves september, oktober in še prvo polovico novembra. Tako si že danes belimo glavo s problemom, kam bomo dali septembra in oktobra vse goste«, razlaga Marjan Jakič. Sicer pa so v Bernardinu že lani dosegli izkoriščenost hotelov 260 dni v letu, kar je za objekt sezonskega značaja dober rezultat.

Toda kaj se dogaja ob Jadranu, v Istri in drugih središčih ob morju? Po nekaterih vesteh je te dni na Jadranu okrog 100.000 manj gostov kot v istem času lani, zlasti je manj tujcev.

In zakaj je tako? Je res vsega »kriv« potres v Črni gori? Lahko vso krivdo naprtimo tujim novinarjem? Prav gotovo drži, da so marsikje črnogorski potres napihovali in da so v alarmantnih vesteh tudi prvine nelojalne konkurence. Te dni so, denimo, mnogi švicarski časopisi svarili svoje turiste, naj ne hodijo v Jugoslavijo, češ da je pri nas zmanjkalo – bencina. Seveda pa bi bolj kritična in tudi samokritična raziskava verjetno pokazala, da vse krivde ne gre pripisati samo potresu in tujim (ali domačim) novinarjem. Marsikje bi se verjetno morali vprašati, če niso letošnjemu slabšemu obisku nekoliko botrovale tudi previsoke cene (lanske), nazadovanje v kakovosti storitev, nizka raven ponudbe, malomaren odnos do gostov in še marsikaj, kar je letos odvrnilo marsikaterega domačega in tudi tujega gosta od naših turističnih krajev.

IGOR PREŠERN

Je potres dobrodošel izgovor?

● Vse več je glasov, da so letos nekatera naša znana turistična središča manj polna kot lani, zlasti pogrešajo tujcev. Ali je res vsega »kriva« tuja propaganda, tuji novinarji, ki so v črnogorskem potresu tudi iskali cenene senzacije in že skoraj vso Jugoslavijo proglasili za »nevarno potresno področje«?

Ni dvoma, da se je marsikateri tujec, ko je bral o »grozečih prelomnicah in drhtečih tleh« – od Portoroža tja do Dubrovnika in še dlje, odločil, da ne bo šel na »nevarni Jadran«. Toda – ali niso pretiravanja tujih novinarjev, tudi zlonamerna, spet voda na naš mlin našega samozadovoljstva, spet težnja, da ne bi preveč govorili o naših lastnih slabostih? Ali nismo precej tujcev odbili tudi s skromno ponudbo, z vedno slabšo kakovostjo storitev, z nevljudnostjo, s stereotipno propagando? Ali nismo že nakajkrat občutili, da so pretiravanja v cenah, razni »skoki« za 20, 25 in 30 odstotkov, kot palica z dvema koncema, kot bumerang, ki nam hitro prileti nazaj v glavo? Takih primerov ni bilo malo in ne bi jih smeli pozabiti.

Da se razumemo: nič nimamo zoper, da ta ali oni hotel zviša cene tudi za 30 odstotkov, vendar le pod pogojem, da takšni ceni tudi ustrezajo vse storitve. Predvsem pa naj bo trg, zlasti tuji, tisto merilo, ki bo dalo odgovor, ali so cene pravilne ali pretirane. Tuje tržišče je ponavadi težko vleči za nos. Seveda pa danes, ko ugotavljamo zasedenost naših turističnih krajev, lahko samo ugibamo, kakšen neki bo ob koncu leta finančni saldo našega turističnega gospodarstva: bo v blagajnah turističnega združenega dela spet malo cvenka in dosti pajčevine? O tem bi se morali dogovoriti že danes, ko že oblikujemo cene za turistično sezono 1980.

IGOR PREŠERN

Vse manj bo elektrarn na tekoča goriva

Dosežen dogovor o izjemah, ki bodo veljale po sprejetju novega zakona – Rešena tudi nekatera sporna vprašanja

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Zakon o začasni prepovedi uporabe družbenih sredstev za financiranje gradnje novih elektrarn, toplarn in naprav, ki imajo pogon na tekoča goriva, bo po hitrem postopku skoraj gotovo sprejet na seji zveznega zbora skupščine SFRJ, ki je napovedana za 17. julij.

Kot se je zvedelo, so v medrepubliškem komiteju za načrt in razvoj republik in pokrajin skupaj s predlagateljem zakona, zveznim izvršnim svetom, dosegli dogovor o tem, katere elektrarne so izvzete pri obeh družbenih dogovorih, ki sta bila dosežena že prej in ki se nanašata na razvoj elektrarn, pridobivanje premoga in novih oblik energije, kot tudi na nadaljnjo gradnjo teh zmogljivosti.

Izpolnjeni so vsi pogoji, na podlagi katerih bo ta zakonski osnutek lahko sprejet v enakem besedilu kot so ga predložili delegatom na zadnji seji zveznega zbora skupščine SRFJ.

Elektrarne na tekoča goriva, katerih zmogljivost naj bi se skupno povečala za 1348 megavatov, naj bi do konca leta 1980 povečale svojo zmogljivost za 950 megavatov, ostalo pa v prihodnjem petletnem obdobju.

Zvezni izvršni svet je včeraj potrdil dogovor, ki so ga sklenili v medrepubliškem komiteju za načrt in razvoj. Zdaj je znano, za katere termoelektrarne na tekoča goriva prepoved ne velja in s tem so rešena tudi sporna vprašanja, zaradi katerih so delegati iz Vojvodine zahtevali, da je treba pri sprejemanju novega zakona uporabiti poseben postopek.

Tovarna na Rebrci spet dela

Po letu negotovosti delavci »Tovarne papirja Obir« spet na delovnih mestih

CELOVEC, 12. julija (Sindok) – Na Rebrci bodo začeli 16. julija po več kot letu dni spet delati prvo celulozo. Tovarna, ki se zdaj imenuje »Tovarna papirja Obir«, je po dolgem času negotovosti prešla v last gospodarske enote, ki jo sestavljata Slovenija papir in švicarsko podjetje. Trenutno dovažajo les in opravljajo postopke, potrebne za začetek proizvodnje. Kot je povedal predsednik obratnega sveta, železnokapelski župan Lubas, bodo dobili delo vsi delavci, ki so bili zaposleni v tovarni pred ukinitvijo proizvodnje poleti 1978. Mezde bodo za približno 7 odstotkov nižje kakor pred letom. Prodaja surovine je 100-odstotno zagotovljena. Delavci so optimistični in zadovoljni, kajti vse leto so morali živeti od podpore za brezposelne in v negotovosti, ali bo tovarna sploh še obstajala.

Za zdaj bodo na Rebrci proizvajali še na stari mokri način, toda kmalu bodo postavili novo, sušilno napravo iz Skandinavije.

V Makedoniji spet na delu prekupčevalci

Polovica vrtnin pride na trg mimo odkupnih in kmetijskih organizacij

STRUMICA, 12. julija (Tanjug) – Tudi v letošnji sezoni prekupčevalci »križarijo« vsevprek po strumiškem, valandovskem in gevgelijskem okraju. Po nekaterih ocenah je doslej prišla že dobra polovica vrtnin, pridelanih v jugovzhodnem delu SR Makedonije, na trg neorganizirano, mimo odkupnih in kmetijskih organizacij, posledice tega pa so znane in očitne.

Kljub vrsti ukrepov prekupčevalci še naprej diktirajo tempo odkupa in odkupne cene pridelkov, ki jih potrošniki zaradi tega plačujejo trikrat dražje od dogovorjenih cen. Celo na tržnicah v Strumici, Valandovu, Gevgeliji in bližnjih krajih so cene paradižnika, paprike, dinj in lubenic ter drugih vrtnin še enkrat višje od odkupnih. Prekupčevalci namreč nakupujejo blago v večjih količinah in navijajo cene, kmetijske organizacije pa so v neenakopravnem položaju predvsem zaradi tega, ker ne sprejemajo tudi zgodnjih vrtnin.

Prepad v razvitosti se nenehno poglablja

Neuvrščene in države v razvoju so iz dneva v dan v težjem položaju – Letno zasedanje ECOSOC o mednarodnem gospodarskem položaju

ŽENEVA, 12. julija – Splošna razprava, ki poteka na letnem zasedanju ECOSOC o mednarodnem gospodarskem in socialnem položaju, izzveneva v znemanju zelo hude zaskrbljenosti spričo sedanjega stanja v svetovnem gospodarstvu in sedanjih gospodarskih gibanj v svetu. Kakor je poudarila večina govornikov, so neuvrščene in države v razvoju iz dneva v dan v čedalje težjem položaju.

V tem smislu je govoril tudi veleposlanik dr. Marko Vrhunec, stalni jugoslovanski predstavnik pri OZN v Ženevi. Ugotovil je, da je lani v vseh državah gospodarska dejavnost še naprej pojemala, nakopičili so se veliki problemi v zvezi s strukturo gospodarstva, zaradi tega pa so zlasti prizadete dežele v razvoju, najbolj tiste, ki ne izvažajo nafte, in tako v vseh teh državah rast zastaja.

Vse to jasno kaže, je rekel Vrhunec, da cilji mednarodne strategije razvoja za drugo desetletje ne bodo izpolnjeni. Prepad v razvitosti med državami v razvoju in razvitimi državami se nenehno poglablja, kar povzroča v svetovnem gospodarstvu stanje, podobno »infarktu«, z vsemi hudimi posledicami. Izhoda iz takšnega stanja svetovnega gospodarstva in položaja dežel v razvoju po Vrhuncevem mnenju ni mogoče iskati ne v začasnih ukrepih ne v dosedanjih receptih. Na to so še in še opozarjale številne države, predvsem neuvrščene.

Od pete konerence UNCTAD smo mnogo več pričakovali, je rekel Vrhunec, toda rezultati so zelo skromni in nezadovoljivi.

Precej zaskrbljenosti zbuja tudi počasnost in le neznaten napredek mednarodnih pogajanj, čeprav je vedno bolj očitno, da nagrmadeni problemi zahtevajo dosti boli intenzivno in konkretno reševanje. »Tak počasen potek pogajanj je toliko bolj nerazumljiv, če upoštevamo – ko govorimo o potrebi po hitrejšem razvoju držav v razvoju – da je celotno območje teh držav postalo potencialno in stvarno izhodišče za razmah gospodarstva v svetovnem obsegu,« je poudaril Vrhunec.

Že v bližnji prihodnosti bo energija postala eden prednostnih in perečih problemov v politiki držav, pa tudi v mednarodnih odnosih, to pa bo odločilnega pomena za razvoj, zlasti za države v razvoju. Zaradi tega bo vprašanje energije tudi na mednarodnem prizorišču vedno bolj v ospredju in bo narekovalo, da se ves sistem bolj vpreže v njegovo reševanje. Jugoslovanska delegacija zato prisoja poseben pomen konferenci OZN o novih in obnovljenih virih energije.

Vrhunec je nadalje dejal, da je v sedanjih razmerah poglavitna in neodložljiva naloga mednarodne skupnosti – hitrejši razvoj držav v razvoju, postopno zoževanje p epada, ki loči razviti svet od svet. v razvoju, ta smoter pa je mogoče doseči samo z vzpostavitvijo nove mednarodne gospodarske ureditve.

Vrhunec je poudaril, da splošna razprava ne bi smela ostati samo pri govorih in ugotovitvah, temveč je treba v prid okrepitvi ECOSOC in njegove vloge pri uresničevanju akcij sprejeti nekatere sklepe in priporočila. Vanje bi morali po mnenju jugoslovanske delegacije vključiti:

1. Letos naj bi posebej opozorili vse vlade in vso mednarodno skupnost na to, kako vznemirljivo je stanje in kako negotove so perspektive svetovnega gospodarstva, ter poudarili pomen in nujnost skupnega urejanja perečih problemov na podlagi nove mednarodne gospodarske ureditve.

2. Od vlad naj bi zahtevali, da odločneje izpričajo politično pripravljenost za pospešitev pogajanj in konkretno ukrepanje.

3. Nujno je treba domačo in svetovno javnost objektivno in vsestransko seznanjati s položajem v svetovnem gospodarstvu, s tehtnostjo aktualnih problemov, zlasti pa s težavnim položajem držav v razvoju in nevzdržnostjo sedanjih razlik v stopnji razvitosti za vse človeštvo, je končal dr. Marko Vrhunec.

BORKO STOŠIĆ

S TELEPRINTERJA

Bomba v istanbulski profesorski šoli

ISTANBUL, 12. julija (AP) – V profesorski šoli v Istanbulu je eksplodirala močna ‚bomba, ki je terjala eno smrtno žrtev, 15 ljudi pa je bilo ranjenih. Policija je prijela 31 študentov.

Več terorističnih napadov v Italiji

RIM, 12. julija (UPI) – Direkcija KP Italije je sporočila, da se je v prvi polovici leta 1979 v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo število terorističnih napadov. Po seznamu, ki ga je objavila italijanska KP, so v minulih šestih mesecih našteli 1599 terorističnih napadov, v enakem obdobju lani pa je bilo 1481 takšnih akcij. Število smrtnih žrtev je enako – 23, letos je bilo ranjenih 177 ljudi, lani pa 318.

Nixon obišče Pahlavija

SAN CLEMENTE, 12. julija (UPI, AP) – Ameriške časopisne agencije poročajo, da bo bivši ameriški predsednik Richard Nixon danes obiskal bivšega iranskega šaha Rezo Pahlavija, ki je trenutno v mehiškem mestu Quernavaci.

Stavka v grških bankah

ATENE, 12. julija (Reuter) – Grška vlada je pozvala zaposlene v bankah, ki stavkajo od minule srede, naj se vrnejo na delo, sicer jih bodo zaprli. Okoli 30.000 bančnih uslužbencev in 5000 zaposlenih v zavarovalnicah je začelo stavkati, ker so jim zaradi energetske krize spremenili delovni čas. Grška vlada je zahtevala, naj takoj pride na delo 15 odstotkov delavcev, ki so na pomembnih delovnih mestih. Nekateri so dobili tudi osebne pozive. Minuli ponedeljek je vlada pozvala upokojence teh služb, naj priskočijo na pomoč, da bi preprečili zastoj v gospodarstvu in bančnih poslih. Uslužbenci so se danes že vrnili na delo.

Odstopil judejski minister za energijo

NEW DELHI, 12. julija (Reuter) – Indijski minister za energijo Džanešvar Ništa je danes odstopil. Ništa je prvi minister, ki je zapustil vlado premiera Morardžija Desaija. Ker je v zadnjih treh dneh nad 50 članov parlamenta dalo ostavko v razcepljeni vladajoči stranki Džanata, se Desai bori za obstoj v parlamentu. Njegov 27 mesecev stari kabinet je postal manjšinski v trenutku, ko se spopriemlje z zahtevo opozicije, naj bi glasovali o zaupnici vladi.

Zahteva Grenade

SAINT GEORGE, 12. julija – Kot poroča AFP, je vlada Grenade včeraj uradno zahtevala od ZDA, naj ji izročijo bivšega diktatorja Erica Gairya. Diktator se je umaknil v ZDA po državnem udaru skupine naprednih častnikov in civilistov pod vodstvom odvetnika Mauricea Bishopa. Revolucionarno vodstvo Grenade je obtožilo Gairyja, da je spodbujal umore in poneverjal in kradel državno premoženje.

Bombi na sedež BAAS v Damasku

DAMASK, 12. julija – V prostorih sirske stranke BAAS v Damasku sta včeraj eksplodirali dve bombi. Kot poroča UPI, sklicujoč se na uradne vire v Damasku, sumijo, da so bombi podtaknili pripadniki organizacije skrajnežev »muslimanski bratje«. Eksploziji sta bili zelo močni. Poročajo, da nista terjali človeških žrtev, gmotne škode pa še niso ocenili. Hkrati je vodja jordanskega krila »muslimanskih bratov« Abdel Rahman al Kalifa izjavil za Reuter, da je v ponedeljek v spopadih s pripadniki »muslimanskih bratov« v severni Siriji padlo sedem pripadnikov sirske varnostne službe.

Najdišča nafte v Tanzaniji

DAR ES SALAAM, 12. julija (Reuter) – V Tanzaniji so uradno sporočili, da so na jugu države odkrili nahajališče nafte, vendar še niso ugotovili, ali bo nafto mogoče črpati. V raziskave so vložili sedem milijonov dolarjev, zaupali pa so jih italijanski družbi »AGIP«.

Nov model iz Volkswagna

BONN, 12. julija (Tanjug) – Tovarna avtomobilov »Volkswagen« bo začela proizvajati nov model potniškega avtomobila srednje velikosti »jetta«, katerega karoserija je za spoznanje večja od »golfove« in manjša od »passatove«, ima pa veliko večji prtljažnik od »golfa«. Proizvajali ga bodo v treh inačicah, z motorjem s 60, 70 ali 110 KM, pri povprečni hitrosti od 90 do 120 kilometrov pa bodo ti avtomobili porabili od 9,5 do 11 litrov bencina na sto kilometrov. Novi model iz Wolfsburga bo v prodaji jeseni, po avtomobilskem sejmu v Frankfurtu, v ZR Nemčiji pa bo stal od 11.500 do 16.500 mark.

Ščit proti udarcem z vseh strani

Primanjkljaj v plačilni bilanci bo letos precej večji, kot smo računali

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Član zveznega izvršnega sveta Shukrija Uzunović in generalni direktor zveznega zavoda za družbeno planiranje Spasoje Medenica sta danes seznanila delegate, člane odbora zbora republik in pokrajin za družbeni plan in razvojno politiko, z najnovejšimi gospodarskimi gibanji.

Gospodarski položaj je očitno zapleten, že zaradi nekaterih gibanj na svetovnem trgu, pa tudi v državi. Rast cen surove nafte se bo poznala v gospodarstvu kakor tudi v plačilni bilanci države. Primanjkljaj v plačilni bilanci bo letos precej večji, kot smo računali. Tudi uvoz je presegel načrtovane meje za 12 odstotkov. Zato zdaj razmišljajo o dodatnih ukrepih za stabilizacijo gibanj na tem važnem področju gospodarstva – v naših gospodarskih odnosih s tujino.

Predstavnika ZIS sta opozorila delegate tudi na tržna gibanja, ki se prav tako odmikajo od planskih smernic. Drobnoprodajne cene so narasle že za 19 odstotkov. Poleg objektivnih vzrokov za to naglo povečanje cen in življenjskih stroškov pa so vzroki tudi subjektivni. Maloprodajne cene namreč rastejo v posameznih republikah in pokrajinah zelo različno, ta razlika znaša tudi do 10 odstotkov. Na trgu vzdržujejo umetno konjunkturo. Dohodki prebivalstva so pri skoraj isti produktivnosti dela večji za okoli 40 odstotkov in tako je tudi pomadiha blaga manjša od povpraševanja.

Na nestabilnost vpliva tudi tuji trg, kjer se razrašča nov ciklus krize, ki tudi v Jugoslaviji kot delu tega trga diktira spremembe cen nekaterih osnovnih proizvodov.

Nova cena surove nafte bo imela verižni učinek na cene vseh proizvodov v svetu in pri nas. Poleg tega smo v Jugoslaviji zaradi slabega vremena pridelali veliko manj krušnega žita in bo treba pšenico celo uvoziti. Na gospodarska gibanja in na celotno turistično »žetev« pa bo gotovo vplivai tudi katastrofalni potres, ki je prizadel Črno goro.

V skupščini SFRJ in zveznem izvršnem svetu posvečajo takšnemu gospodarskemu položaju kar največjo skrb. Vpregli so vse zmogljivosti, da bi kljubovali negativnim gibanjem na svetovnem in nestabilnim tokovom na domačem trgu. V ta namen pripravljajo konkretne ukrepe, predvsem kar zadeva uvoz in cene.

Kje graditi?

Koper: v javni razpravi dispozicijski načrt za del industrijske cone – Pomanjkanje prostora

KOPER, 12. julija – Glede na to, da v koprski občini že nekaj časa čutijo pomanjkanje prostora za gradnjo večjih industrijskih obratov, so se pred letom odločili naročiti dispozicijski načrt za del bodoče industrijske cone. Pri »Invest biroju« Koper so urabanisti pripravili načrt, ki bo šel do oktobra meseca v javno razpravo, zajema pa območje južno od obstoječih železniških tirov, med obalno cesto, povezovalno cesto Koper–Ankaran ter vzhodno vpadnico.

Na območju, ki meri okrog 200 hektarov, naj bi mesto dobila predvsem kovinsko-predelovalna industrija, skladiščno transportna dejavnost, del območja bi bil namenjen drobnemu gospodarstvu, polovica pa bi ostala še rezervat, na katerem se bi gradilo potem, ko bodo nastali novi načrti. Glede lokacije gradbene industrije so si bili na današnji seji koprskega izvršnega sveta precej enotni, da ji na tem območju najbrž ni mesto. Sicer pa je tudi vse, kar je bilo danes predlagano, stvar javne razprave, ki mora brez dvoma upoštevati tudi smernice razvoja za naslednje srednjeročno obdobje pa tudi do leta 2000, če smo realni. Območje, na katerem naj bi se razvila ta cona je namreč še krepko pod vodo in le majhen del je takega, kjer bi se dalo v dveh treh letih kaj graditi. Kaj se bo gradilo, kdaj, pa seveda pri bo določeno ne danes ne takoj jutri, ampak s časom. Pri tem bo zelo pomembno vlogo odigrala tudi poslovna skupnost za energetsko-industrijsko cono. Ta skupnost naj bi zaživela septembra letos in razumljivo, da bo interes gospodarstva za gradnjo v tej coni treba uresničevati predvsem prek skupnosti in zelo organizirano, ne vsak zase. Omenjeni del cone, ki je tudi v območju, s katerim naj bi razpolagala omenjena skupnost, je namreč geološko zelo zahteven. Potrebna bodo precejšnja nasipavanja, iz morja bo treba narediti kopno. To pa, po nekaterih ocenah, danes, skupaj z osnovno komunalno ureditvijo, stane nič manj kot 20 milijonov po hektarju. Povrhu vsega pa mora, recimo tako, ta hektar, ki za zasujejo, čakati tri leta, da se na njem lahko sploh kaj začne delati.

DUŠAN GRČA

Domača diesel lokomotiva

Izdelalo jo je šest ozd Srbije, BiH in Makedonije – Prototip

NIŠ, 12. julija (Tanjug) – Šest organizacij združenega dela Srbije, BiH ter Makedonije je izdelalo domačega prvenca, dieselsko lokomotivo z 200 konjskimi silami.

To široko akcijo za samoupravno združevanje dela je začela strojna industrija v Nišu, konstrukcijski biro pa je izdelal model prve domače lokomotive. Njen prototip so izdelali v Nišu v tozd Lokomotiva, posamezne dele pa so izdelali v sarajevskem Famosu, v »14. oktobru« v Kruševcu, »1. petoletki« v Trešteniku, kovinarskem zavodu v Skopju in Ikarusu v Zemunu. Lokomotiva je primerna za uporabo v industrijskih obratih, njena hitrost znaša štiri kilometre na uro, maksimalna moč pa sedem ton. Na ravni progi lahko vleče tudi 400 ton ter razvije hitrost 30 kilometrov na uro.

Pogosti napadi

Vlada v Bejrutu je VS poslala noto, v kateri protestira zaradi izraelskih agresivnih akcij

BEJRUT, 12. julija (Tanjug) – Vlada v Bejrutu je varnostnemu svetu ZN poslala noto, v kateri protestira zaradi izraelskih agresivnih akcij v Južnem Libanonu, ki se ponavljajo iz dneva v dan.

Kot danes zatrjuje bejrutski radio, so v libanonski noti opozorili, da izraelske vojaške operacije na jugu preprečujejo uresničitev sklepov varnostnega sveta, kot sta resoluciji št. 425 in 450, ki predvidevata, naj bi skoraj 6000 »modrih čelad« ZN zagotovilo red in mir na tem eksplozivnem področju. Zadnje dni so napadi izraelskih vojakov in njihovih desničarskih zaveznikov na civilna naselja in palestinske borce v območjih, ki niso pod nadzorstvom »modrih čelad«, čedalje pogostejši. Zadnje čase se je pogostokrat dogajalo, da so položaji »modrih čelad« postali tarča izraelskih in desničarskih bomb.

V palestinskih krogih zatrjujejo, da je sinoči prišlo do novega topniškega dvoboja, potem ko sta izraelsko in desničarsko topništvo začela streljati na področje okrog Nabatije. Po drugi strani pa je radio »Glas Izraela« davi poročal, da so baje Palestinci začeli prvi streljati na naselja pod desničarskim nadzorom. Kot je že v navadi, radio ne omenja, da bi se spopada udeležilo izraelsko topništvo.

Med tem pa se mandatar za sestavo nove libanonske vlade Selim el Hos, ki že tretjič skuša sestaviti »kabinet nacionalne enotnosti«, še vedno sooča z globokim prepadom med rivalskimi političnimi tabori.

Tukajšnji opazovalci se nagibajo k mnenju, da utegne El Hos v najboljšem primeru sestaviti nekakšno kompromisno vlado iz »zmernih politikov in tehnokratov«, ki bi po vsej verjetnosti doživela usodo prejšnjih kabinetov na čelu s sedanjim mandatarjem. Napovedi niso rožnate, saj tukajšnja zamotana kriza nima le lastnih, libanonskih korenin, temveč je odraz bližnjevzhodnega zapleta v celoti.

Kakšna bo energetska prihodnost?

V pripravi je študija o dolgoročni jugoslovanski energetski »usmeritvi«

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Član ZIS in predsednik zveze energetikov Jugoslavije inž. Vajo Skendžić je na tiskovni konferenci seznanil novinarje s pripravami študije o dolgoročni usmeritvi Jugoslavije v okviru prizadevanj za smotrno proizvodnjo, predelavo, prenos in uporabo energije. O tej temi se bodo podrobneje pogovarjali v začetku prihodnjega leta v Opatiji, ko bodo že pripravili celotno gradivo za razpravo. Tedaj bodo strokovnjaki spregovorili o naši bližnji in daljnji energetski prihodnosti. Poudarek bo na organiziranih prizadevanjih za odkrivanje primarnih virov energije, beseda pa bo tekla tudi o učinkovitosti konvencionalnih virov – nafte, plina in seveda premoga. Ugotovili naj bi, kako je mogoče najbolje izkoristiti sedanje vire in doseči čim večji učinek s predelavo v sekundarne oblike.

Nevarni žarki

Najbolje poučeni ljudje se na delovnih mestih najmanj menijo za radioaktivno žarčenje

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Na jugoslovanskem ozemlju tako kot drugod po svetu čutimo vpliv atomskih eksplozij, ki jih v posameznih državah opravljajo v poskusne namene. Vendar pa stopnja radioaktivne onesnaženosti našega podnebja ni takšna, da bi zahtevala posebne varstvene ukrepe. To so ugotovili tudi na zadnji seji zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno varstvo, na kateri so obravnavali vprašanje o uresničevanju zakona o varstvu pred radioaktivnim žarčenjem.

V praksi, v vsakodnevnem stiku z »viri žarčenja« (na primer z radioaktivnimi izotopi, ki jih uporabljajo v zdravstvu, kmetijstvu in industriji) najmanj upoštevajo zakonske obveznosti zdravstveni delavci, ki so najbolje poučeni o tem, kako nevarno je žarčenje za človekov organizem. Inšpektorji so ugotovili, da v Bosni in Hercegovini v operacijskih dvoranah in rentgenskih kabinetih zdravstveni delavci pogosto ne uporabljajo varovalne obleke. Podobno je tudi v Črni gori, Hrvaški in Makedoniji, kjer neredno odčitavajo tudi ploščice, ki kažejo stopnjo ožarčenja. Tudi v Srbiji so ugotovili veliko rentgenskih aparatov, ki niso brezhibni, v Sloveniji pa jih je kar 20 odstotkov nepravilno ozemljenih.

Zvezni komite za delo, zdravstvo in socialno varstvo navaja, da sanitarne inšpekcije posvečajo največ pozornosti delovnim pogojem na mestih, kjer obstajajo »viri žarčenja«. Inšpekcije so ugotovile, da so se v Srbiji pri 25 odstotkih delavcev, ki so v neposrednem stiku z »viri žarčenja«, nastale negativne spremembe v krvni sliki, vidu in na koži. Zaradi večje doze ožarčenja so morali v Bosni in Hercegovini odstraniti s tega nevarnega dela 84, na Hrvaškem pa 14 delavcev.

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

Avgusta zagate s pivom?

Pivovarji napovedujejo težave v preskrbi s pivom sredi poletja

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Zveni sicer čudno, je pa res: po rekordni proizvodnji v letošnjem prvem polletju (5 milijonov 230 hektolitrov) pivovarne že za avgust napovedujejo manjšo proizvodnjo in krizo v preskrbi. To se bo zgodilo, če ne bomo takoj spremenili sedanjih proizvodnih cen piva in sladu. Odkupna cena pivovarniškega ječmena, ki je poleg hmelja glavna surovina za pridobivanje sladu oziroma piva, se je letos nepričakovano povečala za okoli 60 odstotkov. Tako se je drastično spremenilo razmerje med cenami surovin in končnih izdelkov, kar bi ob sedanjih cenah pivovarnam in sladarnam prineslo nove izgube.

Sladarne in pivovarne predlagajo, naj bi jim na račun dražjega ječmena iz domače proizvodnje priznali novo ceno 11,32 dinarja za kilogram sladu in 6,68 dinarja za liter piva.

Vojska odhaja

Delen umik tanzanijskih čet iz Ugande povezujejo z bližnjim zasedanjem šefov držav OAE

OD NAŠEGA DOPISNIKA V NAIROBIJU

NAIROBI, 12. julija – Delen odhod tanzanijskih čet iz Ugande, začet včeraj, je zbudil precejšen odmev, čeprav je bil pričakovan in pred dnevi napovedan. Koliko so zanesljive trditve, da odhaja 26.000 vojakov, medtem ko naj bi enako število ostalo v Ugandi, je kajpak težko presoditi, pač zato, ker so se cenitve o številu vojaštva na tujem ves čas močno razlikovale.

Na slovesnosti v Kampali ob začetku odhoda je ugandski predsednik Godfrey Benaisa zatrdil, da je odhod v skladu s prejšnjimi dogovori med vladama in da »ni posledica pritiskov supersil ali drugih zainteresiranih strani«. Opazovalci pa vzlic temu spravljajo odhod vojaštva v zvezo z bližnjim zasedanjem šefov držav in premierov OAE. Tam naj bi spričo delnega umika tako tanzanijska kot ugandska delegacija lažje dokazovali, da tanzanijske čete niso bile v Ugandi zavoljo mičesar drugega kot samo, da vržejo vlado Idija Amina in da ne nameravajo ostati nič dlje, kot je nujno za ureditev razmer po padcu prejšnjega režima.

Kar zadeva preostali kontingent vojske, je tanzanijski obrambni minister Kavava zatrdil, da ostajajo v deželi na željo ugandske vlade in da se bo vojska »ravnala po navodilih Ugandčanov.«

Pozornost je zbudilo tudi dejstvo, da se je predsednik Benaisa ravno ob tej priložnosti vneto zavzel za obnovo vzhodnoafriške skupnosti Ugande, Kenije in Tanzanije, ki je pred časom razpadla.

Medtem ko še zmerom ni nobenih pravih znamenj o izdatni finančni in gospodarski pomoči zlasti še z Zahoda – nekateri ugandski ministri so govorili o dveh milijardah dolarjev – dežela očitno še naprej preživlja hude gospodarske težave. Tako je finančni minister Sentongo včeraj izjavil, da je bil primanjkljaj v plačilni bilanci lani dvakrat višji kot 1971, pred Aminovim prihodom na oblast.

JOŽE ŠIRCELJ

OBVESTILO UPOKOJENCEM IN ZAVEZANCEM ZA PRISPEVEK IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

1. Dne 6. 7. 1979 je potekel rok iz 10. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SRS, št. 30/78), po katerem se morajo obstoječa razmerja zaposlenih upokojencev uskladiti z določbami tega zakona, po katerih upokojenec ne more biti hkrati v delovnem razmerju in prejemati pokojnino. Upokojenec, ki ponovno sklene oziroma nadaljuje z delovnim razmerjem, ali se obvezno zavaruje po 7. členu zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ali začne oziroma nadaljuje z opravljanjem samostojne dejavnosti, na podlagi katere je zavarovanca, izgubi svojstvo upokojenca in se mu pokojnina ne izplačuje.

2. S tem v zvezi opozarjamo upokojence na določbo 36. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in 205. člena statuta skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, po katerih mora upokojenec sporočiti skupnosti vsako zaposlitev oziroma opravljanje dela, ki vpliva na izplačevanje pokojnine v osmih dneh, po nastanku sprememb, organizacija združenega dela oziroma delodajalec pa morata prijaviti vsako zaposlitev ali spremembo, ki vplivata, v smislu novega zakona o delovnih razmerjih in zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, na svojstvo zavarovanca oziroma upokojenca.

3. Zato morajo vsi upokojenci iz 1. točke tega obvestila takoj, najkasneje pa v roku osmih dni po nastali spremembi, sporočiti oddelku za nakazovanje pokojnin pri strokovni službi skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, Moše Pijadejeva 41, Ljubljana:
– ali so se odločili za delovno razmerje oziroma opravljanje samostojne dejavnosti, na podlagi katere so zavarovani, in so s tem izgubili svojstvo upokojenca, z navedbo dneva take spremembe;
– ali so se odločili obdržati svojstvo upokojenca in prejemati pokojnino s tem, da izgubijo svojstvo zavarovanca.
Glede na odločitev morajo upokojenci priložiti sporočilu potrdilo o sklenitvi oziroma nadaljevanju delovnega razmerja, potrdilo o prenehanju delovnega razmerja ali pa potrdilo pristojnega organa o opravljanju oziroma prenehanju opravljanja samostojne dejavnosti.

4. V primeru, ko upokojenec ponovno sklene oziroma nadaljuje z delovnim razmerjem, ali se obvezno zavaruje po 7. členu zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ali začne z opravljanjem oziroma nadaljuje z opravljanjem samostojne dejavnosti, na podlagi katere je zavarovan, izgubi za ta čas svojstvo upokojenca in se mu izplačevanje pokojnine ustavi s prvim dnem naslednjegá meseca po nastanku take spremembe.

5. Vsem upokojencem, za katere bo skupnost ugotovila, da so zaposleni oziroma zavarovani, pa niso sporočili svoje odločitve, bo ustavljeno izplačevanje pokojnine.

6. To obvestilo velja tudi za zaposlene vojaške upokojence, ki se jim v skladu z določbo 1. odstavka 71. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev (Uradni list SFRJ, štev. 32/78) izplačuje pokojnina po splošnih predpisih.

7. Zavezanci za prispevek iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (organizacije združenega dela, skupnosti, zasebni delodajalci in drugi), morajo na predpisani način, v roku osmih dni, sporočiti vsak začetek, spremembo in prenehanje zavarovanja pristojni regionalni zdravstveni skupnosti. Zavezanci za prispevek morajo obenem vse zaposlene upokojence, ki so bili prijavljeni z obrazcem PZU-1, odjaviti z obrazcem PZU-2 s 6. 7. 1979 in jih ponovno prijaviti v zavarovanje z obrazcem M-1, če ostanejo še naprej v zavarovanju.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji
Strokovna služba
Ljubljana, Moše Pijadejeva 41

OD VSEPOVSOD

Se bodo motorji »zapili«?

WASHINGTON, 12. julija (AFP) – Alkohol je edino ekonomično gorivo, ki lahko zdaj zamenja nafto, in edino, ki ga bo mogoče pridobiti v večjih količinah pred letom 1985. Tako trdi v pravkar objavljenem poročilu ameriški državni sekretariat za energijo.

Poročilo pravi, da bi lahko pomanjkanje nafte ublažili z izkoriščanjem »bencinoholа«, mešanice 90 odstotkov bencina in 10 odstotkov alkohola. Z »bencinoholom« bi v ZDA lahko, kakor cenijo, prihranili 40.000 sodov surove nafte na dan do 1985. leta. To mešanico bencina in alkohola že prodajajo na 700 črpalkah v 16 državah ZDA.

Dolga zakonska zveza

HUNTINGDON, 12. julija (AP) – Britanska zakonca Harriet in John Morton sta te dni proslavljala 79-letnico zakona. John je sicer pred kratkim slavil 103., Harriet pa 101. rojstni dan. »Skupaj sva preživela 79 srečnih let«, je izjavila Harriet novinarjem. Harriet je gospodinja, John pa je bil do upokojitve leta 1936 duhovnik.

Bala se je Skylaba

MADRID, 12. julija (AP) – »Ubila se bom, preden bo ta pošast padla name«, je kričala Victoria Lopez Ibarra in se pripravljala na skok iz tretjega nadstropja. Policija je sporočila, da je 54-letna ženska doživela živčni pretres iz strahu, da bo postala žrtev padca ameriške vesoljske postaje »Skylab«. Gasilcem se je posrečilo, da so jo rešili, preden je uresničila svojo grožnjo, nato pa so jo prepeljali v bolnišnico.

Lov na kite dovoljen

LONDON, 12. julija (AP) – Mednarodna komisija za kite je sklenila, da ne bo prepovedala lova na kite, navzlic zahtevi ZDA, Avstralije, Velike Britanije in še nekaterih drugih držav. Na konferenci v Londonu, ki so se je udeležili predstavniki 23 držav, niso sprejeli predloga, da bi mednarodna komisija omejila ulov, čeprav je očitno, da bo ta živalska vrsta stežka preživela, če jo bodo še naprej iztrebljali kot doslej.

Ni ugasnil luči

BUENOS AIRES, 12. junija (Reuter) – Argentinska vlada je izdala ukaz, naj iz Argentine izženejo nekega čilskega državljana, ki ni ugasnil luči. V uradnem sporočilu o tem primeru je rečeno, da je Čilenec Enrique Suazo Munoz kršil državni zakon o varnosti, ker decembra lani ni ugasnil luči med policijsko uro.

Vrečka s hašišem

KUXHAVEN, 12. julija (Reuter) – Luška policija v Kuxhavnu na severu ZRN je v morju našla polivinilasto vrečo s 25 kilogrami hašiša. Domnevajo, da jo je lastnik odvrgel s čolna v strahu pred carinsko kontrolo. Ocenjujejo, da bi na črni borzi vrednost mamila znašala 125.000 mark (63.000 dolarjev).

Konec zobne gnilobe?

LONDON, 12. julija (Reuter) – Skupina britanskih znanstvenikov je objavila, da je izpopolnila cepivo, ki bo, kot pravijo, takorekoč popolnoma odpravilo zobni karies.

Cepivo so že preizkusili na opicah in pokazalo se je, da zobje teh živali potem niso gnili. Britanski znanstveniki menijo, da kljub temu, da bo treba še izpopolniti cepivo, ni razloga, da bi z njim ne cepili tudi ljudi.

Tudi Japonec v vesoljskem taksiju

TOKIO, 12. julija (Ansa) – Ameriški vesoljski taksi »Shuttle« bo leta 1985 ponesel v zemljino orbito tudi prvega japonskega astronavta. Po programu japonske agencije za vsemirska raziskovanja, bo njegova naloga da skupaj še z dvema zanstvenikoma, ki bosta sodelovala v 54. poletu »Shuttla« delal poskuse z različnimi materiali v brezteznem stanju. Kandidate za ta polet bodo začeli izbirati letos avgusta.

Zmeren optimizem

Kolektiv SOZD Iskra uspešno izpolnjuje planske naloge – Med težavami: povečani stroški administracije – Prepozni pri investicijah

LJUBLJANA, 12. julija – Večina pomembnejših pokazateljev o poslovanju v letošnjem prvem polletju, ocenjenih po podatkih posameznih delovnih organizacij, kaže, da skoraj 30.000-članski kolektiv sozd Iskra v glavnem uspešno izpolnjuje s planom začrtane naloge in cilje: v šestih mesecih so izpolnili okrog 48 odstotkov načrtovanega letnega vrednostnega obsega izvoza. Z nekoliko živahnejšo dinamiko njune rasti v drugem polletju računajo, da bodo do konca leta v celoti izpolnili dogovorjene proizvodne in izvozne obveznosti.

Polletni obseg proizvodnje po planiranih cenah v vrednosti 5,418 milijonov dinarjev je bil za 22,4 odstotka večji kot lani v istem obdobju; dosegli so ga predvsem z načrtnejšim usmerjanjem v više ovrednoteno proizvodnjo izdelkov profesionalne elektronike in načrtovano rastjo produktivnosti ob le nekoliko večjem povečanju povprečnega števila zaposlenih kot so načrtovali (za 1,7 odstotka). Ob tem je namestnik predsednika kolegijskega poslovodnega organa Anton Stipanič dejal, da takšno odstopanje od načrtovanega obsega zaposl

JOŽE ŠIRCELJ

Kljubovalne konstante

Redno letno zasedanje državnih poglavarjev in premierov Organizacije afriške enotnosti (OAE) od 17. julija naprej v liberijskem glavnem mestu Monrovii sodi v čas, ki terja nemara bolj kot kdaj poprej tudi od Afričanov temeljito razčlembo minulega in dovolj trdne osnove za bližnjo in ne tako bližnjo prihodnost.

Bližnja perspektiva se kaže v nujni nalogi pripraviti se na konferenco na vrhu neuvrščenih v Havani. Afrika ima največ članic neuvrščenega gibanja. To je tudi razumljivo spričo zunajblokovske, antikolonialistične, protiimperialistične, zoper sleherno nadvlado uperjene smeri gibanja. Afrika je slej ko prej izpostavljena blokovskim prodorom in pritiskom. Zato je neblokovska opredelitev neuvrščenih pisana na kožo ljudi, ki jih blokovski posegi eksistenčno ogrožajo – zlasti še prek vojnih intervencij, največkrat posredniško zrežiranih.

Nadaljnja konstanta neuvrščenosti – prizadevanja za novo mednarodno gospodarsko ureditev – je tudi cvet in sad protislovnega položaja afriške celine. Ta je silno obdarjena z naravnimi bogastvi, hkrati pa je s 365 dolarji letnega dohodka na prebivalca na dnu svetovne premožnosti. Z drugimi besedami: Afrika daje komaj 2,7 odstotka svetovnega bruto družbenega proizvoda.

Zasedanje »skupine 77« v tanzanijski Aruši letošnjo pomlad in val razočaranega ogorčenja, ki je zapljusknil celino, potem ko so dežele v razvoju morale ne po svoji krivdi oditi z zasedanja UNCTAD praznih rok, sta pokazala, da je boj za odpravo gospodarske odvisnosti prvi pogoj, da se Afrika začne otresati revščine, nevednosti, bolezni.

V letu med dvema julijskima zasedanjema 49 članic OAE je bilo storjeno to in ono, kar kaže na voljo afriških dežel, da bi se gospodarsko tesneje povezale. Zahodnoafriška gospodarska skupnost je vsem težavam navkljub napredovala. Začeli so uresničevati zamisel o povezavi 16 držav vzhodne in centralne Afrike, ki naj bi sčasoma pripeljala do skupnega trga. Tudi carinsko-gospodarska unija centralnoafriških držav ni držala križem rok. OAE in gospodarska komisija OZN za Afriko sta začeli vrsto posvetov, kako v letih do 2000 doseči razvojno in gospodarsko rast celine – predvsem tesnejšo gospodarsko povezavo, zajemajočo vse neodvisne države.

Optimisti ob tem pravijo, da so to dobri obeti. Pesimisti, da je vse skupaj premalo in pozno. Nihče pa ne more spodbijati, da so v celem vendarle napredovali.

Med pluse minulega leta lahko OAE vpiše tudi dejstvo, da je precej zaleglo njeno stališče z lanskega zasedanja na vrhu v Kartumu, da je Afrika proti vojaškim intervencijam. Intervencijske čete v zairski Shabi so se umaknile ali so na poti domov. Zahodnonemška družba Otrag je morala pospraviti raketne rampe v Zairu. Čeprav čadska drama še zdaleč ni končana, se je tod vsaj deloma zmanjšala navzočnost tujih čet. Predvsem pa je na splošno pogorela zamisel o ustanovitvi afriške vojaške formacije pod okriljem enega od blokov. Mrzle sape hladne vojne torej afriške celine vseeno niso mogle premraziti toliko, kot je bilo videti še pred dobrim letom dni.

Obenem je res, da se tako kubanska kot francoska vojaška navzočnost v Afriki v celoti ni zmanjšala in Indijski ocean so – tudi ali celo predvsem ob afriški obali – v minulem letu napolnili z novimi bojnimi ladjami. Razen tega južnoafriški rasistični režim stopnjuje oboroževalno dirko.

Nedotakljivost meja je medtem postala še bolj ranljiva. Rodezijski rasisti množično vdirajo v Mozambik, Bocvano in Zambijo, južnoafriški v Angolo. Za zdaj praviloma nekaznovano. Letošnja konferenca neuvrščenih v Maputu o afriškem Jugu je to početje ne samo obsodila, marveč se zavzela tudi za stvarne obrambne ukrepe.

Na dnevnem redu v Monrovii bo tudi predlog o ustanovitvi panafriške vojske pod okriljem OAE. Ta naj bi imela dvoje nalog: podpreti osvobodilni boj na jugu celine in biti mirovna sila ob konfliktih med članicami OAE.

Prva vloga takih enot je na dlani, potreba po mirovnih silah pa je postala še zlasti pereča v zadnjih mesecih. Predvsem gre za spopad, v katerem so Aminove čete lani oktobra okupirale del Tanzanije, tanzanijska vojska pa je v povračilnem udaru ne samo prodrla na ugandsko ozemlje, marveč tudi vrgla Aminovo vlado in omogočila prihod na krmilo novi vladi iz vrst antiaminovske opozicije. Tanzanijska invazija je hkrati sprožila tudi kratkotrajno in neuspešno libijsko intervencijo na strani bivše ugandske vlade.

Katalog hipotek, ki bo na mizi v liberijskem glavnem mestu, je tudi sicer dokaj zajeten. Tu je vprašanje Zahodne Sahare, Polisarija, ob katerem v dveh letih niso uspeli uresničiti sklepa o izrednem zasedanju OAE, posvečenem temu vprašanju. Tu je hkrati zastrupljeno ozračje med Alžirijo in Marokom v zvezi s Polisariom. Tu je še žerjavica pod tankim pepelom na somalsko-etiopski meji. Tu je nerazrešen spor med Etiopijo in Sudanom zavoljo Eritreje. Tu je že večkrat omenjeni Čad. Tu so tudi poskusi, da bi skozi zadnja vrata Muzorevi in njegovim priskrbeli vsaj delno mednarodno priznanje.

In ne nazadnje je tu spor med arabskimi članicami OAE zastran vloge Egipta po Camp Davidu.

Spričo vsega tega bi bilo nerealistično pričakovati, da bo vrh v Monrovii z nekakšno čarodejno paličico odčaral konflikte, težave in spore, katerih korenine so globoko in ki jih od zunaj nekateri vneto gojijo pa zalivajo.

Obenem bi bilo kratkovidno prezreti več konstant v življenjskih interesih 49 v OAE včlanjenih dežel, ki iščejo in terjajo prostor pod soncem, med te kljubovalne konstante vsekakor sodijo želja in volja po samosvojosti in samostojnosti, proti vsakršnemu novodobnemu hlapčevanju, spoznanje, da je mir edini pravi sobrat napredka, da je neblokovsko zavezništvo neuvrščenih porok lastne prostosti.

Saudski obliž za ameriško negotovost

Riadski sklep o povečanju črpanja nafte za milijon sodov na dan bo omogočil Carterju, da se temeljiteje spoprime z energetsko krizo

OD NAŠEGA NEWYORŠKEGA DOPISNIKA

NEW YORK, 12. julija – Medtem ko je Camp David še vedno zavit v molk – predsednik tam sprejema razne osebnosti in ne da glasu od sebe – funkcionarji Bele hiše diskretno namigujejo, da je že doseženo nekaj pomembnega: sklep Saudske Arabije, da poveča proizvodnjo nafte za milijon sodov na dan, bo, kakor trdijo, omilil preteči problem – čakanje Američanov v vrstah pred bencinskimi črpalkami – in omogočil predsedniku, da se temeljiteje spoprime z energetsko krizo.

Medtem ko minevajo dnevi v ugibanju, kdaj in kaj bo ameriški predsednik spregovoril ljudstvu, se namerno ali nenamerno ustvarja občutek krize, ki se bliža vrhuncu. V pričakovanja »Skylabovega« padca z neba je bil predsednikov govor napovedan za nedeljo zvečer. Po splošni oceni je Jimmy Carter stopnjeval napetost do skrajnih meja. Eden izmed predsednikovih političnih svetovalcev je rekel: »Če v prvih petih minutah svojega govora ne bo priklenil pozornosti ljudstva, ne bo imel več priložnosti za to do konca svojega mandata.«

Ozračje krize se razraščа, bodisi da gre za ameriški vojaški ali pa ekonomski položaj v svetu. Celo pristaši Salta 2 v senatu ne prikrivajo zgražanja nad tem, da je Amerika »spala«, ko jo je Sovjetska zveza dohitevala v strateškem oboroževanju. Senator Frank Church je rekel v zunanjepolitičnem odboru senata, v katerem se je začela debata o Saltu 2: »Rusi so se oboroževali, medtem ko smo mi tratili moči in denar za nesmiselno vojno v Vietnamu.«

Vtem ko ugibajo, ali se bo Jimmy Carter odločil za pomembne ukrepe v energiji in ekonomiji, si z nič manjšo vnemo skušajo pojasniti, zakaj in za kakšno ceno se je Riad v tej težki uri odločil priskočiti na pomoč Washingtonu.

Ne, pravi Robert Strauss, ameriški pogajalec za Bližnji vzhod, ki se je pravkar vrnil iz Riada, ne meni, temveč predsedniku gre hvala za saudsko odločitev. Pravi, da ga je »naključje« prineslo v Saudsko Arabijo ravno takrat, ko se je ta država odločila, da »začasno« poveča proizvodnjo nafte. Posebni odposlanec za pogajanja o zahodnem bregu Jordana, ki je govoril ondan na TV mreži PBS, je tako predsedniku pripisal zaslugo za to, da si je Riad dal dopovedati, naj olajša ameriške in svetovne težave.

Toda ameriški analitiki govore nekaj, o čemer si politiki javno ne upajo govoriti: saudski ukrep je jasen premik naprej k ureditvi palestinskega problema. Kakor trdi New York Times, je predsednik Carter zahteval od kanclerja Schmidta, naj Zahodna Evropa odločneje deluje v tej smeri, in dunajsko srečanje Jasera Arafata z voditeljem nemške socialdemokratske stranke in avstrijskim kanclerjem si razlagajo kot enega od rezultatov te Carterjeve zahteve.

JIMMY CARTER – Na razpotju

Zanimivo je, da močni ameriški proizraelski lobby – vedno pripravljen, da zažene hrup ob najmanjšem znamenju povečanega pritiska na Tel Aviv – zdaj zbegano molči: Amerika je zaradi položaja z nafto preveč razdražena in zato bi bilo preveč tvegano zagnati nov poplah zaradi Izraela.

Videlo se bo še, s čim bosta Amerika in Zahod nagradila korak Saudske Arabije – države, ki je niso omenili, a so jo pohvalili na sestanku sedmerice v Tokiu. Medtem pa javnost še naprej napeto ugiba, za kakšne ukrepe se utegne Carter odločiti na domačem prizorišču.

Po splošni oceni je politična kariera Jimmyja Carterja – če ne bo znal nemudoma pokazati izhoda iz kritičnega položaja – zapečatena. Prognoza se glasi, da bo to peti zapovrstni povojni ameriški predsednik, nezmožen obdržati se na položaju dva mandata zapored. Politični vrh, čeprav ostro razdeljen v ocenah o tem, kaj bi bilo treba storiti, se strinja v mnenju, da je sposobnost Washingtona v očeh ljudstva globoko padla in da se »išče voditelj«.

Vprašanje je zdaj, ali bodo Carterjev domači David razumeli kot neodločenost in nesposobnost (»predsednik je pokazal, da ne samo ne zna napisati govora, ampak da ga tudi ne zna odpovedati,« je strupeno zapisal eden izmed komentatorjev na desni strani političnega prizorišča) ali kot resno prizadevanje hladnokrvnega človeka, ki niti v najbolj kritičnih trenutkih ne izgubi glave. Ameriški predsednik in ameriška politika sta na razpotju – takšno je vsaj splošno prepričanje.

DRAGIŠA BOŠKOVIĆ

SPODREZAN FRAK

Indijski študentje so prepričani, da »plonkanje« oziroma prepisovanje ni samo moralno opravičljivo, ampak da bi moralo biti dovoljeno. Za to so pripravljeni žrtvovati celo – življenje. V Meerutu sta bila v hudih spopadih med študenti in policijo ubita dva študenta, štirideset oseb, med njimi trideset policajev, pa je bilo ranjenih. In vse to zaradi prepisovanja na izpitih.

Ker kontrolorji na pismenih izpitih niso bili kos študentom (grožnje z nožem in pištolami, telesni napadi), so poklicali na pomoč policijo. Očitno je bilo to potrebno, ker so na več univerzah študentje z izpitnimi nalogami hodili iz dvorane in s skupnimi močmi »opravljali izpite«. Vrhunec je dosegel podjeten študent, ki je nedaleč od izpitne dvorane po zvočniku diktiral študentom pravilne rešitve.

Zato se delodajalci čedalje manj menijo za univerzitetna spričevala. Pravi izpit za »plonkarske« študente se začne šele na delovnem mestu – če ga dobijo.

Ožje vodstvo KP Italije

Šest članov manj v direkciji – Za tri člane skrčeni sekretariat – Brez politbiroja

RIM, 12. julija (Tanjug) – Šele včeraj se je z izvolitvijo nove direkcije in sekretariata formalno končal 16. kongres KP Italije, ki je sicer potekal zadnje dni marca in prve dni aprila. Na kongresu so izvolili samo člane CK in centralne nadzorne komisije, Luigiju Longu in Enricu Berlinguerju so samo potrdili funkciji partijskega predsednika oziroma generalnega sekretarja, izvolitev nove direkcije, sekretariata ter voditeljev posameznih partijskih služb so odložili do povolilnega razdobja.

V novi direkciji je 32 članov, šest članov manj, kot jih je imela prejšnja. Skrčili so tudi partijski sekretariat, namesto devetih zdaj šteje sedem članov: Enrico Berlinguer, Gerardo Chiaromonte, Alessandro Natta, Giorgio Napolitano, Mario Birardi, Pio la Torre in Alfredo Minuci. V novem sekretariatu ni: Paola Bufalinija, Gianija Cervettija, Giancarla Pajetta, ki bo šef komunističnih parlamentarcev v parlamentu »male Evrope« v Strasbourgu.

Za vodje petih resorjev so izbrali: Pajetta (mednarodni odnosi), Napolitano (problemi partije), Minuci (propaganda), Tortorello (kultura) in Chiaromonte (družbenoekonomska problematika).

Pietra Ingraa so imenovali za predsednika oziroma za direktorja centra za raziskovanje na področju reform državnih institucij. Čeprav se je govorilo, da bo Reichlin »prav gotovo« izgubil mesto direktorja partijskega lista »Unità«, se to ni zgodilo. Tudi druga »dobro preverjena vest«, da bo KPI vnovič oživila institucijo političnega biroja, na katero je tukajšnji meščanski tisk gledal kot na zapuščino »trdne partijske linije«, se je izkazala kot neutemeljena.

Nevzdržnost ravnotežja strahu

Moskva je ostro sprejela načrte Washingtona, da ustanovi enote, ki naj bi z orožjem varovale naftne interese ZDA – »Vračanje k diplomaciji letalonosilk in vlogi svetovnega žandarja«

MOSKVA, 12 julija – Načrte Washingtona, da ustanovi posebne enote, ki naj bi z orožjem varovale naftne in druge interese ZDA v »nestabilnih conah« po svetu, so v Moskvi sprejeli zelo ostro. Sicer pa drugačnega odmeva tudi ni bilo pričakovati, ne glede na to, da velja mnenje, da se je ozračje – kot rezultat dunajskega srečanja med Brežnjevom in Carterjem – v odnosih med velesilama nekoliko izboljšalo.

Do dunajskega srečanja so v Moskvi prevladovale ostre polemike o ameriških »jastrebih« zaradi njihove propagande o »sovjetski nevarnosti«, vojaški »premoči« nad Ameriko in podobnega. Po podpisu sporazuma SALT-2, doslej edinega nespornega in stvarnega uspeha dunajskega srečanja, so te vrste polemike dokaj potihnile, čeprav niso ponehale, ostra peresa pa so se usmerila drugam, k nič manj pomembnim razprtijam.

Očitno sklepajo, da bi nadaljne kritike ameriških politikov, ki o SALT nimajo povsem enakega mnenja kot administracija, utegnile zgolj obremenjevati ozračje na začetku senatske razprave o ratifikaciji sporazuma. Senator Robert Bird, voditelj demokratske stranke v senatu, ki je prijatelj v Moskvo le nekaj dni pred začetkom razprave, se je lahko na lastne oči prepričal o takšnih izrazih obzirnosti, ne oziraje se na tisto, kar je pomenilo v njegovih moskovskih razgovorih iskro. Senatorja je sprejel Brežnjev, pogovarjal pa se je tudi z zunanjim ministrom Gromikom, tako da so vnovič pred razpravo v zunanjepolitični komisiji senata izčrpno pretresli probleme v zvezi s SALT-2 in drugimi področji sovjetsko-ameriških odnosov.

Kritiziranje Washingtona

Nekateri »jastrebi« še naprej govore, da so se Amerika in njeni zavezniki soočili s »sovjetsko vojaško nevarnostjo« na raznih koncih sveta, pri čemer omenjajo jugovzhodno Azijo in Afriko, a moskovski komentatorji seveda ne molče. Drug neposreden povod za kritiziranje Washingtona pa jim daje v roke sama administracija z ukrepi, s katerimi poskuša okrepiti položaj ZDA na nekaterih območjih, od Daljnega do Bližnjega vzhoda, od Nikaragve do Rodezije.

Tako so nedavno potovanje predsednika Carterja v Azijo: uradni obisk na Japonskem in v Južni Koreji, pa sodelovanje na srečanju sedmerice v Tokiu, prikazali v Moskvi kot demonstracijo načrtov, da se okrepi ameriška vojaška navzočnost na tej celini. Iz več okoliščin sovjetski analitiki sklepajo, da je prišlo do »bistvenih premikov« v ameriški strategiji na tem območju.

Za ravnotežje interesov

Pri tem upoštevajo dejstva, da je podaljšana pogodba o uporabi ameriških oporišč na Filipinih, pa, da ZDA ne umaknejo pehotnih sil iz Južne Koreje, da so na nedavnem zasedanju sveta pakta ANZUS v katerem so ZDA, Avstralija in Nova Zelandija, razpravljali o okrepitvi ameriških sil na območju Indijskega oceana, in naposled, da sta se Washington in Tokio natanko dogovorila, kot so v Moskvi komentirali, o »razdelitvi operativnih funkcij« v okviru njunega sporazuma o varnosti.

Povrh pa se je pojavil še načrt o sestavitvi »korpusa, ki naj bi naglo reagiral« in v katerega sestavi bi bile letalsko-desantne sile, pomorska pehota, tisoč taktičnih letal, jedrske letalonosilke in skupaj 110.000 ljudi. Amerika se vrača k »diplomaciji letalonosilk« in vlogi »svetovnega policaja«, so žolčno pripomnili moskovski komentatorji. V glavnem sovjetskem mestu opozarjajo, da uresničitev tega načrta »utegne imeti nevarne posledice«.

Mnoga navzkrižja in razlike med Zahodom in Vzhodom so že znana stvar. Pred začetkom razprave v senatu o SALT-2 so posebej opozorili na nevzdržnost stališča do nujnega »ravnotežja strahu«. Namesto tega bi morali vzpostaviti, kot so zapisali v enem od moskovskih komentarjev, »pametno ravnotežje interesov«. Zato velja načrt za sestavo ameriškega »ekspedicijskega korpusa« v Moskvi za korak, ki seveda ne more pripomoči k takemu ravnotežju.

SAVO BOSANAC

Strasbourški manevri

Krščanski demokrati niso navdušeni nad kandidaturo Simone Veil za predsednico evropskega parlamenta – Nastopila bosta še dva kandidata?

OD NAŠEGA BRUSELJSKEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, 12. julija – Poslanci liberalnih strank v nedavno izvoljenem evropskem parlamentu so dokončno odgovorili na dilemo, ki je politične kroge zahodnoevropske deveterice zaposlovala že precej pred junijskimi volitvami, še posebej pa zadnje tedne. Za svojega kandidata za predsedniški položaj v evropskem parlamentu so postavili Simone Veil, bivšo francosko ministrico za zdravstvo ter voditeljico giscardovske liste UDF.

Na zadnjih volitvah v evropskem parlamentu, ki so ga sestavljali še »delegirani« poslanci (glede na razmerje moči v domačih parlamentih) so se krščanski demokrati, liberalci in konservativci dogovorili o skupni podpori italijanskemu krščanskemu demokratu Emiliu Colombu, ki je to dolžnost opravljal že do tedaj. Dogovor o glasovanju za Emilia Colomba pa je vseboval tudi »tihi sporazum«, da bodo stranke za naslednjega predsednika parlamenta podprle kandidata liberalne stranke.

Zdi se, da so zavezniki liberalcev ob sklepanju »volilnega pakta« računali predvsem na luksemburškega premiera Gastona Thorna, kajti imenovanje Veilove je povzročilo vrsto zadržkov v vrstah krščanskih demokratov. Te zadržke izražajo predvsem s pripombo, da Simone Veil nima dovolj političnih izkušenj v ozadju pa se skrivajo povsem drugi razlogi.

Za italijanske in irske krščanske demokrate ima Simone Veil preveč liberalna stališča do nekaterih vprašanj, kot je, denimo, pravica do splava, poleg tega pa so voljni pritrditi belgijskim, nizozemskim in danskim kolegom, da se je Veilova preveč identificirala s politiko francoskega predsednika Giscarda, da bi lahko brez pridržkov glasovali zanjo. Poslanci iz omenjenih držav se namreč zavzemajo za razširitev pravic evropskega parlamenta, ki mu je sedaj odmerjena le posvetovalna, torej obrobna vloga. Za krščanske demokrate, ki so druga najštevilnejša skupina v evropskem parlamentu za socialisti, bi bil primernejši kandidat Thorn, čigar imenovanje bi naletelo na zadržke le pri britanskih konservativcih. Toda Gaston Thorn, ki je pred dnevi zavrnil ponudbo novega luksemburškega predsednika vlade Pierra Wernerja, naj tudi v njegovem kabinetu obdrži položaj zunanjega ministra, je volilno bitko s Simone Veil izgubil z 20 proti 16.

Krščanski demokrati še niso sprejeli uradnega stališča, slišati pa je, da utegnejo celo kljub poprejšnjemu dogovoru z liberalci postaviti svojega kandidata, in sicer znova Emilia Colomba. Zagovorniki tega mnenja poudarjajo, da za razliko od Thorna Simone Veil gotovo ne bo izvoljena v prvem krogu volitev – proti bodo socialisti, komunisti ter del poslancev iz drugih skupin – tako da bo do odločitve najverjetneje prišlo šele v tretjem krogu, ko o predsedniku odloča navadna večina, nastopata pa le dva kandidata, ki sta dotlej dobila največ glasov. Kalkulacije krščanskih demokratov o svojem predsedniškem kandidatu se deloma naslanjajo na izjavo Willyja Brandta med nedavnim srečanjem šefov socialističnih in socialdemokratskih strank v Bruslju. Predsednik zahodnonemške SPD je demantiral govorice, da bodo socialdemokrati na volitvah podprli Simone Veil. Willy Brandt v Bruslju ni hotel govoriti o kandidatu socialistov in socialdemokratov, skoraj gotovo pa je, da bodo postavili svojega moža, če bodo le našli pravšnjo osebnost. Iz Luksemburga je slišati, da se v razpravah pojavljata predvsem imeni Heinza Kuehe, bivšega ministrskega predsednika severne Vestfalije ter sindikalnega voditeja Oscarja Vetterja. Vprašanje je le, kakšno bo stališče socialističnih strank, predvsem francoske in italijanske. Komunisti brž kone ne bodo postavili svojega kandidata, prav tako ne britanski konservativci, ki so za nastopanje v evropskem parlamentu včeraj spremenili naziv. Ugotovili so, da jim sedanje ime otežuje sodelovanje s sorodnimi strankami v evropskem parlamentu in sklenili, da se bodo v Strasbourgu poslej imenovali »evropski demokrati«, doma pa bodo obdržali stari naziv. Očitno se konservativci, ki v parlamentu sedaj tvorijo svojo skupino, želijo tesneje vključiti med krščanske demokrate. To pa utegne imeti pomembne posledice ne samo za volitve predsednika parlamenta, ki bodo prihodnji torek, pač pa tudi v kasnejših razpravah v Strasbourgu in Luksemburgu.

BOŽO MAŠANOVIĆ

V ŽARIŠČU

Opustošena Nikaragva

Katerakoli vlada bo zamenjala Somozovo, bo podedovala opustošenje v državi. Nikaragva je po plenjenju postala zapuščena dežela in da bi jo oživili, bi potrebovali stotine milijonov dolarjev. Najpomembnejše tovarne so bile zgrajene v osem milj širokem pasu blizu glavnega mesta in so jih porušile vladne bombe, namenjene gverilcem. Bolj resna je škoda pri kmetijskih pridelkih: okrog 80 odstotkov izvoza Nikaragve so pridelki. Letošnja letina bombaža, najpomembnejše izvozne kulture, je zdesetkana, nič bolje ne bo prihodnje leto, ker so spopadi preprečili skrb za naslednjo letino. *»Time,«* New York

SZ – Kitajska

Nekateri trdijo, da utegne kmalu priti do popolnega preobrata v odnosih med Sovjetsko zvezo in Kitajsko. Obe državi se menda pripravljata na podpis novega sporazuma, ki bo obsegal tudi obveznost, da po mirni poti rešujeta spore o mejah. Pričakujejo določeno obdobje stabilizacije v odnosih med državama, zaradi skupne potrebe, da probleme rešujeta na pragmatičen način, namesto da nadaljujeta ideološke polemike. *»Unità«,* Rim

»I Francesi fora!«

Korziški avtonomisti, separatisti in drugi ekstremisti imajo na vesti skupno 1547 atentatov – Nemir in protislovja Napoleonovega otoka

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 12. julija – Vsi v dvorani so vstali, ko so sodniki včeraj po polnoči prebrali razsodbo maratonskega procesa proti 21 korzičanom, obtožen im, da so z najrazličnejšimi terorističnimi akcijami spodkopovali celovitost države.

Izredno stroge kazni obtožencev niso niti za hip zmedle; s svojimi branilci vred, in skupaj z občinstvom, ki je skoraj šest ur čakalo, da se sodniki vrnejo s posvetovanja, so gromko zapeli »Sunate lu Cornu«, revolucionarno korziško himno. In zdaj vsa Francija napeto čaka, kako bodo novico o trdi roki »tuje pravice« sprejeli na Napoleonovem otoku, po zapletih z ETA v Španiji utegne namreč zagoreti tudi na Korziki.

Še decembra je premier Barre v Bastii izjavil, da »korziškega problema« ni več in podobno je govoril leto osorej predsednik Giscard, ko je z obiskom na otoku dal pečat svežnju 41 ukrepov, s katerimi naj bi država Korziki zagotovila gospodarski in družbeni prerod. Toda »modre noči« ob velikonočnih praznikih, kot pravijo Francozi nočem bomb in atentatov, so potrdile staro korziško modrost »si po sabe que si pasera« – na Korziki nikoli ne veš, kaj se bo zgodilo.

»Zadeva Aleria«

V zadnjih desetih letih so korziški avtonomisti, separatisti in drugi ekstremisti močno zmešanega otoškega koktelja vzeli na dušo 1547 atentatov. V novejšem obdobju je sicer kazalo, da so se prastare strasti nekoliko unesle in vlada v Parizu je leta 1976 simbolično ponudila roko, ko je bila zelo blaga v »zadevi Aleria« (dr. Edmond Simeoni, ki se je zabarikadiral v neki zidanici, je bil obsojen na vsega pet let zapora in še od tega je zadnji leti dobil le pogojno, čeprav sta njegovo avanturo plačala z življenjem dva žandarja). Toda na pomlad 1976 je nastala FLNC, po zgledu IRA in ETA, trdno in vojaško organizirana zveza za nacionalno osvoboditev Korzike, in klic »I Francesi fora!« (ven s Francozi) je dobil nov prizvok.

Korzika je prazen otok (v razdobju 1968–75 se je odselilo 10.350 prebivalcev), ni pa reven otok: prebivalci vsako leto pokurijo za 10 odstotkov supra več, številno barvnih televizorjev se je v zadnjih treh letih več kot podvojilo (in ljudje so bili prav nejevoljni, ko so njihovi nacionalistično ustrojeni rojaki avgusta 1977 razstrelili oddajnik). Pomoč, ki jo je letos za otok namenil Pariz, znese sicer samo 2020 frankov na glavo, a Lorena dobiva samo 543 frankov na prebivalca. Veliko znanih zagovornikov avtonomije oziroma celo odcepitve od celine je hudo premožnih. Nočemo biti »bronzodrom«, zatrjujejo korzičani, pri tem pa si zgrinjajo lepe denarce od francoskih turistov, ki se prihajajo sončit na plaže smaragdno zelenih in ultramarinastih zalivov.

Pomoč in klofute

Vzrok nemirov, ki so izbruhnili letos na pomlad in ki so pripeljali do sedanjega sojenja – pravzaprav prvega političnega procesa proti FLNC – je torej treba iskati globlje. Večina Korzičanov si niti ne želi prevelike avtonomije, odcepitve pa sploh ne. Podobno kot Bretonci obsojajo terorizem – ne pa teroristov, se pravi svojih rojakov, ki zadnje čase vse bolj posegajo po lovskih puškah in plastičnemu razstrelivu (letos za veliko noč je bil Ajaccio podoben Bejrutu ali Teheranu, saj smo na TV gledali tako rekoč neposredni prenos, kako mladi Korzičani oblegajo kasarno policistov). Pariz je napravil nemara usodno napako, ko je z eno roko začel deliti pomoč, z drugo pa je na silo napravil red – policije je na Korziki za vsakim vogalom. Država se očitno ni dovolj zamislila, kje so pravi vzroki tlenja in vrenja – kot kaže, so preprosto v želji po večji samoupravi. Korzika je preveč samosvoj svet, da bi ji lahko nataknili konfekcijo regionalne uprave, kakršna se uveljavlja na drugih območjih Francije.

Pariz ga je polomil tudi zato, ker je stroge kazni (trojici po 13 let zapora, dvema po deset let, drugim od osem do štiri, oproščeni pa so bili samo štirje) izrekel ob najbolj neprimernem času: v tednih, ko na pomolih Ajaccia in Bastie izstopajo »pinzuti« (zaničljiv izraz za francoske turiste).

Deli in vladaj

Res je sicer, da so korziški domoljubi razklani in da poleg bojevite FLNC (v kateri je vse več mladine in to tam okrog 17. leta) obstaja še spravljivejša UPC (zveza korziškega ljudstva) in aktivni so tudi »barbouzes«, člani gibanja »Francia«, ki se bojda borijo proti separističnim težnjam. Pariz to zmedo izkorišča, po starem načelu »deli in vladaj«. Močno skrivnostna je tudi zadeva okrog domnevnih povezav FLNC s palestinskimi komandosi (razkril jo je desničarski senzacionalistični tednik »Minute«, nakar je policija vso stvar na sodišču prvi hip potrdila, potem pa je nekdo vse skupaj na hitro utišal).

Politična geografija otoka potemtakem zares ni preprosta, a nekaj je jasno kot beli dan in to bo Pariz moral prej ali slej upoštevati. Ko so namreč nekega Bretonca vprašali, ali je Bretonec ali pa se nemara čuti že Francoza, je odgovoril: »Svojo kravo sicer lahko privežem v konjušnico, pa bo še vedno ostala krava...« In natanko to velja tudi za prebivalce Korzike. Skoraj vse glavne francoske stranke ekstremistične akcije avtonomistov in separatistov obsojajo, z izjemo KP Francije, ki pa zelo megleno govori o nuji po »boju korziškega ljudstva«; tudi večina prebivalstva ne sanjari o kaki podobnosti z nekdanjim bojem Alžira ali celo ameriških kolonistov, toda to ljudstvo je preprosto iz take snovi, ki jo hočeš, nočeš zaneti že najmanjša iskrica. Prav zato je eksemplarična kazen sedemnajsterici separatistov povod za napeto pričakovanje, kako bodo reagirali otočani.

VILKO NOVAK

Trgovci z Jutrovega

Medtem ko države arabske fronte zavračanja krepijo gospodarsko bojkotiranje Izraela in zdaj tudi Egipta, vse bolj cveti »črna« trgovina med Izraelom in njegovimi sosedi. Čeprav izraelska zakonodaja izrecno prepoveduje kupčije s sovražnimi državami, se vrednost prepovedanih poslov vzpenja v milijone dolarjev.

Mehanizem nezakonite trgovine je preprost: Izraelci prodajo blago, največkrat industrijske polizdelke nevtralnim kupcem na Cipru, v Romuniji ali v drugi državi, tod dobi nove nalepke in se še enkrat izvozi, tokrat k arabskim naročnikom. Na tak način so se nedavno v saudskih bolnišnicah znašli izraelski instrumenti z napisom »Made in Holland«. Predsednik izraelskega izvoznega podjetja je novinarjem newyorške revije Business Week pojasnil, da je bilo blago prodano Arabcem brez njegove vednosti in dodal: »Prodajali bomo vsakomur, s komer lahko sklenemo posel. Povsem njegova stvar je, če želi prodati blago naprej«.

Po drugi strani je tudi v Izraelu brez težav mogoče kupiti arabsko blago. »Če naša tekstilna industrija ne potrebuje bombažna vlakna, ki jih pridelujejo le Egipčani, potem zapremo oko in jih uvozimo preko Švice«, odkritosrčno priznava neki visoki funkcionar telavivskega ministrstva za industrijo, trgovino in turizem. Prav tako tudi okoli 70 milijonov blaga, ki je lani potovalo preko mostov čez Jordan ni bilo povsem arabske izdelave. Uradno naj bi ga resda izdelali Arabci v okupiranih ozemljih, toda precejšen delež je prišel iz izraelskih tovarn ali kibucev.

»Črne« kupčije med Arabci in Izraelom niso vredne več kot nekaj milijonov dolarjev, kar gotovo ni mnogo ob 9,2 milijarde dolarjev vredni celotni izraelski trgovini, toda izraelski trgovci resno razmišljajo v kako razsežne legalne posle bi se lahko razvile, brž ko bi bil na Bližnjem vzhodu dosežen resnični mir, pravijo telavivski opazovalci.

D. S.

Naftne skrbi

»Mar res tako votlo doni?« tz, München

»KOVINARSKA« tovarna industrijske opreme in konstrukcij Krško

objavlja
prosta dela in naloge

1. **KOMERCIALNO-PRODAJNEGA REFERENTA I. ali II.**
   Pogoji: visoka šola, 4 oziroma 2 leti delovnih izkušenj, znanje tujega jezika
2. **POMOČNIKA DIREKTORJA v tehnično-proizvodnem sektorju**
   Pogoji: visoka ali višja izobrazba strojne smeri in 5 oziroma 10 let delovnih izkušenj
3. **VODJE TEHNOLOŠKE PRIPRAVE**
   Pogoji: visoka ali višja izobrazba strojne smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj
   (stanovanje po dogovoru)
4. **VODJE FINANČNEGA KNJIGOVODSTVA-BILANCISTA**
   Pogoji: višja oziroma srednja izobrazba ekonomske smeri in 3 oziroma 6 let delovnih izkušenj
5. **VODJE-ORGANIZATORJA v oddelku za obdelavo podatkov materialnega obračuna**
   Pogoji: višja oziroma srednja izobrazba ekonomske ali tehnične smeri in 3 oziroma 6 let delovnih izkušenj
6. **2 VODIJ RAZVOJNO RAZISKOVALNIH GRUP**
   Pogoji: visoka oziroma višja šola strojne smeri, 5 let delovnih izkušenj, zaželen strokovni izpit
7. **2 RAZVIJALCEV II. ali III.**
   Pogoji: visoka oziroma višja šola strojne smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj, zaželen strokovni izpit za II.,
   višja oziroma srednja šola strojne smeri in 3 oziroma 10 let delovnih izkušenj za III.
8. **20 KLJUČAVNIČARJEV I., II. ali III.**
   Pogoji: poklicna šola oziroma KV in 3, 2 oziroma 1 leto delovnih izkušenj
9. **5 STRUGARJEV I., II. ali III.**
   Pogoji: poklicna šola oziroma KV in 3, 2 oziroma 1 leto delovnih izkušenj

Na vseh delovnih nalogah je delo za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim rokom. Objava velja 15 dni po objavi. Prijavljene kandidate bomo pismeno obvestili o izbiri v 30 dneh po poteku objavljenega roka. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na naslov: »KOVINARSKA« Krško, kadrovsko organizacijska služba. Prijav brez priloženih dokazil ne bomo upoštevali.

13-6169

ALENKA LESKOVIC

Preglasovanje namesto soglasja

Pravna pomoč v precepu bi lahko zapisali, če bi poskušali malce napihnjeno strniti odločanje delegatov o tem novem zakonu v zboru združenega dela. Kajti, kdor redno spremlja delo slovenske skupščine, ne more več kot na prste ene roke našteti primerov, ko kateri od dokumentov ni bil sprejet s soglasjem velike, če že ne stoodstotne večine delegatov.

V sredo pa je bil za mnoge delegate zbora združenega dela res težak dan. Kajti, v hipu so se morali iz delegatov preleviti v poslance in sami, brez možnosti posvetovanja s svojo delegacijo ali še s širšim krogom ljudi, končno odločiti, kakšen naj bo zakon o pravni pomoči. Seveda ne ves zakon, temveč le vsebina dveh členov, ki pa bi lahko predlagani sistem nudenja pravne pomoči obrnila na glavo.

Zakaj je prišlo do zapleta? Tik pred začetkom zasedanja tega in drugih skupščinskih zborov so med delegati zakrožili še dodatni trije listi papirja. Na njih sta bila jasno in tako kot zahtevajo pravila skupščinskega dela, zapisana amandmaja skupine delegatov 16. okoliša s področja gospodarstva za zbor združenega dela slovenske skupščine. Predlagala sta, naj bi zakon o pravni pomoči dovolil, da brezplačno dajanje nasvetov, sestavljanje vlog o pravnih poslih in razmerjih lahko zagotavljajo članom tudi družbenopolitične in druge družbene organizacije in društva.«

Skratka, amandmaja sta predlagala razširitev možnosti dajanja pravne pomoči. Prvo dopolnitev predloga zakona je izvršni svet odločno zavrnil. Po njegovem mnenju bi s tako rešitvijo zmanjšali strokovno raven dajanja pravne pomoči, saj zakon predvideva, kako lahko to pravno pomoč, omejeno zgolj na dejavnost družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij ter društev zagotavljajo tudi ljudje brez pravne izobrazbe. Za tako pomoč niso potrebni niti odvetniki niti diplomirani pravniki.

Ob drugem predlogu k predlogu zakona je izvršni svet prepustil odločitev delegatom. Vendar je pri tem njegov predstavnik pripomnil, če je smotrno širiti oblike nudenja pravne pomoči v organizacijah združenega dela tudi na obrambo obdolženca v kazenskem postopku, na sestavljanje kupoprodajnih pogodb ali na zastopanje ob ugotavljanju očetovstva in razvezi zakonske zveze.

Podobno je bilo tudi stališče skupščinske zakonodajnopravne komisije in komisije za pravosodje. Nasprotujeta, kakor so povedali delegatom, amandmajema. Ker so delegati tega okoliša, se pravi iz Maribora, vztrajali pri amandmajih, je sledilo glasovanje. Odločili so vzdržani glasovi, saj je bilo pri glasovanju za in proti več delegatov za sprejem mariborskih predlogov kot proti njim. Vendar ob številnih vzdržanih glasovih po poslovniku amandmaja nista bila sprejeta.

Zaplet je bil torej končan. vendar pa se moramo ob tem, če pomislimo na smisel delegatskega odločanja, vprašati, zakaj je do njega sploh prišlo. Kajti, predlog zakona so vsi delegati dobili pred dobrim mesecem. Zakon pa so tudi sprejemali po najdaljši možni poti. To pomeni, da so o njem govorili tako takrat, ko je bil še v fazi predloga za izdajo zakona, kot pozneje, ko so v skupščini sprejemali osnutek zakona. Tokrat so o njem razpravljali tretjič, če odmislimo vse priprave na sprejem zakona zunaj ožjega skupščinskega kroga. Od obravnav na republiškem svetu za vprašanja družbene ureditve, v telesih socialistične zveze, v odvetniški zbornici itd.

Podobno kot za druge nove predloge, bi bilo tudi za ti bistveni dopolnitvi dovolj časa za širše usklajevanje in soočanje mnenj. Ali bi ga vsaj moralo biti v sistemu pluralizma samoupravnih interesov, kjer ožje zahteve brusimo toliko časa, dokler ne prevlada zadovoljstvo vseh. Se pravi taka rešitev, s katero se vsi strinjamo.

Ob omenjenem delegatskem odločanju pa smo padli na izpitu iz predmeta soglasje. O konsenzu v tem primeru namreč nikakor ne moremo govoriti. Upajmo zato le, da tega skupščinskega zasedanja zbora ne bomo pozabili in bo dobra šola za nadaljnje delo. Ob tako razdeljenih mnenjih delegatov pač ostaja grenak občutek in dvom, ali je odločitev res najboljša.

Akcija za zmanjšanje škode

V zeniški železarni imajo preglavice z nenehnimi okvarami na napravah

ZENICA, 12. junija (Tanjug) – V zeniški železarni so te dni skupaj s sarajevsko skupnostjo za zavarovanje imetja in oseb začeli širšo akcijo, katere namen je zmanjšanje škode na napravah v tem kolektivu. Samo lani so v tej železarni zabeležili okoli 15 tisoč takih primerov, kar je povsem zadosten vzrok za takšno akcijo. Tako bo železarna izboljšala svojo proizvodnjo, ohranila proizvodne naprave in podaljšala njihovo življenjsko dobo, zavarovalni skupnosti pa ne bo treba izplačevati tako velikih nadomestil za nastalo škodo.

Dodatne skrbi pa zbuja podatek o tako imenovanih negospodarskih škodah, ki jih je v tem kolektivu iz leta v leto več. Gre za škode, ki nastajajo na napravah, opremi in drugih delovnih sredstvih zaradi slabega tekočega in investicijskega vzdrževanja in nestrokovnega ravnanja v delovnem procesu. Zato zavarovalna skupnost predlaga železarni, naj pri nadomestilih za tovrstno škodo prispeva določen znesek tudi sama, s čimer bi vplivala na višino ustvarjenega dohodka temeljne organizacije združenega dela.

V okviru te skupne akcije združenega dela in zavarovalne skupnosti zasluži vso pozornost tudi predlog za tako imenovano zavarovanje dohodka. To pomeni, da bi bile zavarovane vse neposredne škode (izgubljeni dohodek in drugo), ki nastanejo zaradi okvar na varnostnih napravah. Doslej so bile zavarovane le proizvodne naprave, kar pomeni, da je zavarovalna skupnost plačevala le škode v vrednosti okvar na napravah, škode, ki je v tem času nastala zaradi prekinitve v proizvodnji pa so bile breme delovne organizacije.

Iz leta v leto manj pšenice v kaščah

Od rekordnega leta 1974, ko smo pridelali 6,2 milijona ton pšenice, pridelek nazaduje – Kaže, da bo letošnji pridelek »rekordno« nizek

LJUBLJANA, 12. julija – V severovzhodni Sloveniji so začeli žeti pšenico šele pred dnevi, ko v Makedoniji gre žetev že h kraju. V deževnem vremenu je zorela počasneje kot bi na vročem soncu. V preteklih dneh ni bilo tako močnega dežja, da bi razmočil polja. Večkrat je bolj pršilo kot deževalo in je žanjce ovirala le rosa. Prevlažno zrnje je treba sušiti, kar že tako visoke pridelovalne stroške še zveča. Pridelek pa bo precej manjši kot prejšnja leta.

Kaže, da bo prve ocene pridelka ob pričetku žetve – v nekaterih krajih so začeli žeti pšenico zadnje dni junija – treba od predvidenih 4,6 milijona ton skupnega pridelka v državi še znižati. Tako nazadovanje se nadaljuje od rekordnega leta 1974, ko smo pridelali 6,2 milijona ton pšenice. Leta 1976 so naželi 5,9 milijona ton, naslednje leto 5,6 in lani 5,3 milijona ton.

Žetev se po posameznih območjih močno razlikuje. V Makedoniji so bili zadovoljni z vremenom, saj je žetev tekla po načrtu, na ovčepolski ravnini pa je v glavnem že končana. Pridelek je približno enak lanskemu, poprečno 35 stotov na hektar.

Tudi v pokrajini Kosovo so z žetvijo bolj zadovoljni kot v Vojvodini in Slavoniji. Imajo lepše vreme in v primerjavi s proizvodnimi programi višje pridelke. Sicer tudi v največji jugoslovanski žitnici ni povsod enako. Ne vreme, ki na nekaterih območjih bolj ovira žanjce kot drugih, ne hektarski pridelki. V Novem Kneževcu so naželi na poljih družbenega posestva poprečno 23 stotov na hektar, kar je najnižji pridelek na družbenih poljih v Vojvodini, v Pančevu pa 48,5 stota in v Bačkem Petrovcu 48,6 stota, kar je bil v prvi polovici žetve najvišji poprečni hektarski pridelek. Na kmečkih poljih pa so naželi od 23,5 stota v Temerinu do 41,7 stota, kot so pridelali poprečno zasebniki v občini Pančevo.

V Vojvodini požeto zrnje je imelo od 11 do 16% vlage, kar na splošno ni veliko. Tudi s hektolitrsko težo od 71 do 81 kg so zadovoljni. Kljub neugodnemu vremenu je kakovost zrnja zelo dobra, saj so kar 80% od 270.000 ton prevzetega zrnja ocenili za prvovrstno, ki je plačano po 4,40 din kilogram. Stroške analize zrnja plača kupec. Analizo naredijo po sortah za območje posameznega odkupnega mesta in ne za vsakega prodajalca posebej. Računajo, da bo po sedanji ceni moč odkupiti 80% vsega letošnjega pridelka v Vojvodini.

V Vojvodini menijo, da bodo pridelali za 10 do 15% manj pšenice kot lani. Bolj zadovoljni so v Slavoniji in Baranji, saj so hektarski pridelki nekoliko višji, kot so predvidevali ob pričetku žetve – gibljejo se med 20 in celo več kot 50 stoti, na družbenih posestvih pa poprečno med 43 in 47 stoti.

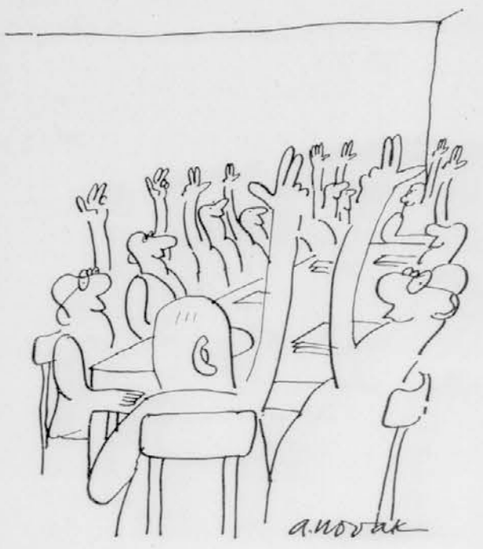
V Šumadiji, v Srbiji, kjer so začeli žeti šele pred dnevi, ker pšenica ni prej dozorela, so hektarski pridelki tudi višji, kot so pričakovali; na družbenih poljih se gibljejo med 35 in 45 stoti, na kmečkih pa med 30 in 40 stoti.

Med poročili s pšeničnih polj so tudi spodbudni podatki kot npr., da je družbeno posestvo v Srbobranu naželo na večji parceli poprečno 59 stotov na hektar in da je kmetijsko industrijski kombinat Vukovar naželo na polovici svojih pšeničnih polj poprečno 47 stotov na hektar.

Letošnji pridelek pšenice bo najmanjši po rekordni žetvi 1974. leta ne le zaradi neugodnega vremena, temveč tudi omejene setve. Lansko jesen so v vsej državi posejali za 10% manj pšenice kot prejšnje leto. Morda so tudi setvena dela opravili bolj površno, saj z lansko odkupno ceno niso bili zadovoljni. Nova, spodbudnejša cena ni bila objavljena v oktobru, kot bi morala biti. Tudi v letošnjem februarju objavljena cena kmetovalcem ni ustrezala in so jo ob pričetku žetve morali zvišati na 4 do 4,40 din za kilogram. S to bo sicer moč odkupiti več pšenice, ne pa tudi zvečati pridelek.

JOŽE PETEK

ANDREJ NOVAK:

– Nihče vzdržan, nihče proti, vsi za, torej je sklep o prehodu od besed k dejanjem – soglasno sprejet!

Spori so razvozlani

Doseženo je soglasje o družbenem dogovoru srednjeročnega razvoja naftnega gospodarstva in gradnji rafinerijskih zmogljivosti

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 12. julija – V odboru za družbeni plan in razvojno politiko zbora republik in pokrajin so delegati razpravljali o osnutku sklepov ob poročilu ZIS o uresničevanju načrta, ki naj bi jih zbor sprejel na seji 18. julija. Dogovorili so se, da bodo razpravo o osnutku sklepov nadaljevali v ponedeljek in torek, da bi izoblikovali čim bolj konkretne predloge.

Delegati so na današnji seji razpravljali tudi o informaciji o motnjah pri oskrbi z nafto in naftnimi derivati. Ugotovili so, da energetski položaj terja dosledno izvajanje energetske politike v letošnjem letu. Poudarili so, da velja podrobno proučiti dolgoročno energetsko politiko, še zlasti na področju naftnega gospodarstva.

Predstavnik ZIS je sporočil delegatom, da so dosegli soglasje o družbenem dogovoru srednjeročnega razvoja naftnega gospodarstva in kontinuiteti gradnje rafinerijskih zmogljivosti v prihodnjih petih letih. Pomembno je, da so s tem dogovorom naposled razrešili sporna vprašanja, ki zadevajo gradnjo rafinerijskih zmogljivosti in delitev uvoženega plina. Po dogovoru naj bi do konca leta 1980 celotne rafinerijske zmogljivosti v državi dosegle 23,5 milijona ton. Da bi ohranili kontinuiteto razvoja rafinerij do leta 1985, so z dogovorom določili, da bodo kontinuirano gradili nove zmogljivosti, ki naj bi do konca leta 1985 predelovale 31,1 milijona ton nafte.

Želo pomembno je tudi, da so dosegli soglasje o izdaji zakona o začasni prepovedi gradnje elektrarn, topларn in elektrarn na tekoča goriva. Kot vemo, so v zvezi s tem zakonom na zadnji seji zveznega zbora na zahtevo vojvodinske delegacije sprožili poseben postopek in ga tako vrnili predlagatelju – zveznemu izvršnemu svetu.

Z družbenim dogovorom o temeljih razvoja elektrogospodarstva in z dogovorom o kontinuiteti gradnje so predvideli, da naj bi do leta 1985 v Jugoslaviji zgradili objekte na tekoča goriva z zmogljivostjo 1348 megavatov (od tega 950 megavatov v obdobju tekočega srednjeročnega načrta). Ko so sklenili dogovor o gradnji teh zmogljivosti, pa niso določili, za katere objekte naj bi veljal. Poleg tega dogovor ni določal razmerja med termoelektrarnami na premog in na tekoča goriva. Dogovorili so se le, da naj bi bila celotna zmogljivost teh objektov 2600 megavatov. To je bil tudi poglavitni vzrok nesporazumov v zvezi z izvajanjem tega zakona.

Med tem so republike in pokrajini v sodelovanju z zveznim izvršnim svetom sklenile, za katere objekte naj ta zakon ne bi veljal. Ker bodo o tem zakonu že drugič razpravljali na seji zbora, bo, če bo sprejet, veljal le kot začasni ukrep do sklenitve družbenega dogovora.

FEDJA ZIMIĆ

TELEKS
informativni tednik dela

Nelikvidnost ogroža delo

V nekaterih mariborskih delovnih organizacijah je položaj tak, da celo pri temeljni banki ni lahko najti premostitvenega kredita za financiranje tekočega poslovanja

LJUBLJANA, 12. julija – V mariborskih delovnih organizacijah so se razmere v zadnjem času tako poslabšale, da celo pri temeljni banki ni lahko najeti premostitvenega kredita za izplačilo osebnih dohodkov ali za kritje kratkoročnih potreb, torej za financiranje tekočega poslovanja. Ker krivde za to ne vidijo le v nizki akumulativni sposobnosti gospodarstva, temveč tudi v ukrepih kreditno monetarne politike, so Mariborčani preko svojih delegatov povprašali v republiški skupščini, kdaj bomo kaj ukrenili v zvezi z dejstvom, da je na žiro računih družbenih dejavnosti marsikdaj veliko denarja, medtem ko se materialna proizvodnja otepa s pomanjkanjem sredstev.

Odgovorila je Milica Ozbič, republiška sekretarka za finance. V uvodu je opozorila, da pri obravnavanem primeru ne gre le za mariborsko izkušnjo in lokalni problem. Po drugi strani pa po njenem mnenju slabšanje likvidnosti bank ni samo rezultat ali posledica načina vplačevanja obveznosti v proračun in za družbene dejavnosti, niti samo odsev ukrepov kreditno-monetarne politike. Razmere so namreč odraz in sestavni del poslovanja bank, pa tudi družbenih dejavnosti, oziroma materialne proizvodnje.

Preveč denarja v investicije

Podatki iz bilanc namreč kažejo, da se lastna udeležba v obratnih sredstvih našega gospodarstva v zadnjih letih absolutno in relativno znižuje in da vse prevelik delež iz svojih poslovnih skladov gospodarske organizacije namenjajo za investicije. To pa pomeni, da te organizacije iz ostankov poslovnih skladov ne morejo pokriti svojih obratnih potreb in zato načrtno računajo na denar, ki bi ga dobile preko temeljnih bank iz združenih sredstev ostalih članic bank.

Če tudi druge članice te banke ravnajo tako, se račun seveda ne more iziti. Tu torej tiči težišče vzrokov za slabšanje likvidnosti v združenem delu, medtem ko lahko del krivde za tak položaj iščemo tudi v načinu vplačevanja obveznosti v proračune družbenopolitičnih skupnosti in družbenih dejavnosti. Sekretariat za finance se je zato že lotil raziskovanja te problematike.

Prispevki družbenim dejavnostim po potrebah

Letos je, na primer pripravil tri predloge za izboljšanje načina plačevanja obveznosti do družbenih dejavnosti. Gre predvsem za uresničitev zahteve, da bi družbene dejavnosti sproti dobivale na svoje račune le toliko denarja iz združenega dela, kolikor ga potrebujejo za tekočo dejavnost. Uresničevanje te naloge ni lahko, saj so prispevki za družbene dejavnosti zelo spremenljivi, dinamični in je zato vsako planiranje dohodkov praktično nemogoče. Druga težava je s samoupravnimi sporazumi, ki bi jih treba priložnostno dopolnjevati in tako prilagoditi načinu vplačevanja. Tretji, bistveni razlog za zaplet na tem področju, pa je po besedah Milice Ozbič v tehniki obračunavanja prispevkov, ki teži za tem, da nalaga organizacijam združenega dela čimmanj administrativnih opravkov. Vsaka sprememba, torej prilagajanje dotoka prispevkov na račune družbenih dejavnosti pa bi to delo precej povečalo. Kljub številnim težavam pa lahko pričakujemo, da bo do jeseni ta problem ugodno razpleten, tako da se na računih družbenih dejavnosti ne bi občasno pojavljali viški.

Slabši priliv davkov

V zvezi z vplačevanjem proračunskih obveznosti je položaj precej lažji. Priliv letošnjih davčnih obveznosti iz dohodka tozdov je namreč manjši, kot smo načrtovali. Zato bo treba celo razmisliti o tem, kaj naj storimo, da bo plan prihodkov izpolnjen.

Sicer pa je tudi v navadi, da se računi proračunov in žiro računov družbenopolitičnih skupnosti po sporazumu uporabljajo za kreditiranje ozd.

Hkrati je treba vedeti, da se višina sredstev na teh računih v zadnjih mesecih počasi, a vztrajno znižuje, kar delno velja tudi za račune družbenih dejavnosti, posebno na republiški ravni. To zniževanje je tolikšno, da že ogroža kreditiranje iz teh virov. Take razmere so posledica ukrepov, ki smo jih sprejeli v skupščini okrog novega leta, oziroma jih dogovorili v aneksih sporazumov za posamezno dejavnost. Lahko tudi rečemo, da se mnogi lanskoletni viški zanesljivo uravnavajo z rednim dotokom na načrtovano raven, kdaj pa se bo to zgodilo, je odvisno od gibanj dohodka in osebnega dohodka.

Milica Ozbič je govorila tudi o ukrepih kreditno-monetarne politike v zvezi z obsegom denarne mase, o čemer bomo še poročali.

JANEZ ODAR

»Pajčevina« v novi »Lekovi« ambulanti

Od lanske zime, ko je ljubljanski »Lek« zgradil in opremil svojo ambulanto, se ni še nič »zgodilo«

LJUBLJANA, 12. julija – Splošna in zobozdravstvena ambulantne tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov »Lek« ima že od lanske zime, ko so jo zgradili in opremili, spuščene žaluzije, vso opremo pa v zabojih.

335 starih milijonov, kolikor denarja je bilo vloženega v to ambulanto in 2.200 ljudi, kolikor jih je v tej tovarni dela, torej že dobre pol leta zaman čaka na zdravnika za medicino dela, zdravnika stomatologa in štiri medicinske sestre. Vzrok za to, pravijo pri Leku, so »neurejena sistemska vprašanja, zaradi katerih ni prišlo do ustreznega samoupravnega sporazuma o neposredni svobodni menjavi dela med Lekom in Zdravstvenim domom Šiška ter SIS za zdravstveno varstvo«. Na zadnjem od številnih sestankov, ki so se zvrstili od septembra lani v najrazličnejših hišah in na raznih forumih, je posebna komisija predlagala, naj bi občinska zdravstvena skupnost Lekovo obratno ambulanto sofinancirala tako, da bi pokrila 50 odstotkov strokškov splošne in 30 odstotkov stroškov zobne ambulante. Lek se je s tem strinjal in pripravil sporazum o neposredni svobodni menjavi dela. Na skupščini zdravstvene skupnosti občine Šiška pa so sklenili, da bodo o tem razpravljali jeseni ... Zanimivo je, da v občini Šiška ne obratuje še šest obratnih ambulant, ki imajo podobne probleme kot Lekova. Čeprav si nekatere od njih pomagajo s honorarno vezanimi zdravniki, ki prihajajo k njim dvakrat na teden.

Lek si je ambulanto zgradil zaradi specifičnih pogojev dela, ki vladajo v njihovi tovarni, saj ima večina delavcev oziroma delavk (teh je 90 odstotkov) nenehno opravka za različnimi kemikalijami. Poleg tega je bolniških izostankov tudi v tej tovarni veliko: predlani je bilo na bolniški sedem odstotkov zaposlenih.

VESNA MARINČIČ

Čudna skrb za pšenična zrna

Primer iz Murske Sobote kaže, da vsako zrno ne bo našlo poti v mlin

MURSKA SOBOTA, 12. julija – Zaradi letošnjega slabšega pridelka pšenice upravičeno velja posebna skrb odkupu pšenice. Vendar se v soboškem kolektivu Intes-Mlinopek očitno požvižgajo na to pomembno nalogo. Kako bi si sicer lahko razložil svojo izkušnjo kmet iz Murskih Črncev, ki je pripeljal včeraj nekaj minut pred 14. uro v prikolici več ton pšeničnega zrnja, a so ga pri skladišču zavrnili, da se jim že izteka delovni čas.

Ker je v času sedanje žetve, ko brnijo kombajni na pšeničnih poljih od zore do poznega večera, vsaka prikolica še kako dragocena, kmetu iz oddaljenega kraja ni preostalo drugega, kot da je odpeljal pšenico v domačo kaščo.

Bojda to ni bil osamljen primer takega odnosa Intesove enote v Murski Soboti do ponudnikov pšenice. Očitno se jim kljub pozivu za odkup slehernega zrna pšenice ne zdi vredno, da bi se prilagodili nastalemu položaju.

B. B.

Stara pesem

Ugotovitev, da je na delovnih akcijah le malo študentov, ni nova in ne presenetljiva

LJUBLJANA, 12. julija – Člani univerzitetne konference ZSMS so začudeni, odkod uredništvu Dela podatek, da na mladinskih delovnih akcijah ni študentov.

Njihovega predstavnika ni bilo na julijsko sejo predsedstva republiške konference ZSMS. Na njej so povedali, da je univerzitetna konferenca slabo izpeljala pripravljalno akcijo za udeležbo v brigadah. Za študente, ki si med počitnicami radi zaslužijo nekaj žepnine za drugo študijsko leto in ki jih v prvi in zadnji izmeni delovnih akcij tarejo izpitni roki, je verjetno samo obvestilo o mladinskih delovnih akcijah, ki so ga dobili na fakultete, veliko premalo, da bi oblekli brigadirske uniforme.

Po odkritem pogovoru, ki je na predsedstvu RK ZSMS stekel o slabostih pri pripravi prvih izmen mladinskih delovnih brigad, bi človek pričakoval, da bodo mladi skušali kaj spremeniti. Da se bodo končno resno zamislili nad vprašanjem, od kod napake pri tej – doslej tako uspešni (če ne že kar edini resnično uspešni) – akciji zveze socialistične mladine. Da si bodo odgovorili, zakaj so bile prve izmene mladinskih delovnih brigad letos skoraj brez izjeme številčno nepopolne in slabo organizirane in zakaj so bile lokalne delovne akcije mladih tako množično obiskane.

Ugotovitev, da na mladinskih delovnih akcijah ni študentov, ni ne nova ne presenetljiva. Še vsako leto so člani republiške in univerzitetne konference ZSMS z obžalovanjem strmeli v številke, ki so pričale o njihovi slabi udeležbi. Žal so to počeli vedno šele takrat, ko so se delovišča že zaprla in ko so se študentje spet porazgubili po predavalnicah. Takrat so pomislili, da bi bilo potrebno študente pritegniti s posebnimi ugodnostmi, ki bi odtehtale dinar, zaslužen med počitniško prakso. Govorili so o prednosti, ki naj bi jo imeli brigadirji – študentje pri pridobivanju štipendij, pri iskanju zaposlitve, počitniškega dela ali morda pri prestavitvi izpitnega roka.

O tem vsem so le govorili.

Ž. P.

POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA, Cesta na Brdo 25/a, Ljubljana

komisija za delovna razmerja ponovno objavlja proste naloge oziroma opravila za nedoločen čas:

predavatelja telesne vzgoje
– končana visoka šola za telesno kulturo

predavatelja obrambe in zaščite
– končana visoka šola ustrezne smeri ali rezervni oficir JLA

predavatelja strokovno-teoretičnih predmetov
– višja ali visoka izobrazba strojne smeri

Dela oziroma naloge bodo proste 1. 9. 1979. Vloge s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratek življenjepis pošljite tajništvu šole. Oglas velja do zasedbe.

13-6151

Osnovna šola Ketteja in Murna Ljubljana, Koširjeva 2

objavlja v šolskem letu 1979/80 za nedoločen čas naslednja prosta dela in naloge:

– 4 učiteljev razrednega pouka, PA razredni pouk ali učiteljišče
– 2 učiteljev za delo v odd. podaljšanega bivanja, PA razr. p. ali učiteljišče
– učitelja glasbenega pouka, PA glasbeni pouk
– učitelja slovenskega pouka, PA ali FF
– učitelja matematike, PA ali FF
– učitelja tehnične vzgoje, PA
– učitelja telesne vzgoje, VŠTK
– snažilke

Za določen čas – za nadomeščanje delavk na porodniškem dopustu od 1. 9. 1979 do izteka
– 3 učiteljev za delo v odd. podaljšanega bivanja.

Pisne vloge z dokazili o strokovnosti naj kandidati predložijo v 15 dneh po objavi odboru za medsebojna delovna razmerja osnovne šole Ketteja in Murna, Ljubljana.

12-6103

IZ JUGOSLOVANSKEGA TISKA

VJESNIK, Zagreb:

Odgovorni za nered

Nič novega ni, da so pri nas cene letalskega goriva v primerjavi z letališči v tujini nestvarne. Pa tudi to ni novost, da redna proizvodnja goriva ne krije potreb v konici poraba v letalskem prometu. V turističnih državah se avgusta in julija letalski promet poveča. Ker smo tudi mi turistična država – mar nismo? – zdaj pa je julij, ni torej nič presenetljivega, da zadnje dni primanjkuje letalskega goriva. Presenetljivo pa je, pa tudi nedopustno, da nismo pravočasno kupili dodatne količine goriva oziroma zvišali cene – če so cene vzrok pomanjkanja in nereda na letališčih.

Verjetno ne bi mogli natančno ugotoviti škode, ki jo je povzročil nered v letalskem prometu na višku turistične sezone. Pa ne gre le za neposredno škodo – zaradi večjih stroškov za nepotrebno pristajanje in vzletanje letal, ki so krožila od letališča do letališča, da bi nakupila dovolj goriva in ga med potjo brez potrebe veliko porabila navzlic velikemu pomanjkanju. Še večja je posredna škoda, saj je med tujimi in domačimi gosti zavladala negotovost, ker nikoli ne vedo, kdaj bodo prispeli v kraj, kjer naj bi preživeli počitnice.

Nedvomno je škoda posredno in neposredno veliko večja od drobnih izračunov, ki so edini lahko pripeljali do tega, da nismo pravočasno kupili več dražjega uvoženega goriva, pa tudi od knjigovodsko-statističnega prihranka s kasnejšo podražitvijo letalskega goriva.

In kaj zdaj? Prav gotovo bi bilo prav, ko bi delavske in druge kontrole povsod, kjer so vplivali na nered v prometu, ugotovile, kdo je odgovoren za to. Koristno bi tudi bilo, da bi temeljito pretehtali učinek ukrepov gospodarske politike, ki posredno povzročajo takšno ravnanje. S tem naj bi dosegli vsaj to, da se takšni neljubi dogodki ne bi ponovili.

BORBA, Beograd:

Topli obrok na nov način

Čeprav je čas letnih dopustov in so nekateri kolektivi, kot na primer »Zastava«, na kolektivnem dopustu, zdaj teče javna razprava o samoupravnem sporazumu, s katerim naj bi izboljšali družbeno prehrano. Odkar so pred desetimi leti začeli množično proizvajati tople obroke za zaposlene v Kragujevcu, je ta oblika prehrane zajela 87 odstotkov zaposlenih. Na topli obrok je naročenih 144.145 delavcev, od tega v gospodarskih organizacijah 43.048, v družbenih dejavnostih pa le 16 odstotkov (1097 zaposlenih).

V »Zastavi« dobi »brezplačno« topli obrok 9500 delavcev, vsi zaposleni v tiskarni, »22. decembru«, »Filipu Kljajiću«, »Elektrošumadiji«, »Ratku Mitroviću«, otroškem vrtcu in še nekaterih kolektivih. V vseh drugih organizacijah je treba za topli obrok odšteti od enega do šesth dinarjev. Razliko krijejo delovne organizacije iz dohodka: od 7,5 dinarja (»Koža«) do 28,30 dinarja (»Crvena zastava«).

V nekaterih kolektivih imajo lastne kuhinje in restavracije za družbeno prehrano (»Filip Kljajić«, »Elvod« in drugi). Vsi drugi pa topli obrok dobijo iz tovarne živil gostinskega podjetja »Kragujevac«. Tovarna je začela delati lani, je sodobno opremljena in zagotavlja 30.000 toplih obrokov na dan. Te zmogljivosti pa komajda zadostujejo za vse, ki želijo jesti v premoru med delovnim časom, naj niti ne omenjamo preskrbe restavracij za družbeno prehrano v mestu.

Zdaj naj bi skupno vložili sredstva v razširitev zmogljivosti (na 50.000 obrokov) in uvedbo nove tehnologije, tako da bi jedi zavijali v aluminijasto folijo in jih spravljali v zmrzovalnik. O tem se že pogovarjajo.

Čeprav je nova tovarna sodobno opremljena, vsi odjemalci niso zadovoljni, saj v tovarni pripravljajo le šest različnih jedi in okoli 2500 dietnih obrokov. Pričakujejo, da dodo v javni razpravi opozorili na vse pomanjkljivosti proizvajalcev, pa tudi tistih, ki hrano prevažajo in strežejo tople obroke v delovnih kolektivih.

Z novim samoupravnim sporazumom o izboljšanju družbene prehrane naj bi ukinili tudi dosedanje kupoprodajne odnose. Kot poudarjajo v občinskem svetu sindikatov, dogovarjanje o izboljšanju družbene prehrane v združenem delu in preskrbi občanov teče počasi. Zato pričakujejo, da bo z novim samoupravnim sporazumom mogoče razrešiti težave, zaradi katerih so si bili proizvajalci in odjemalci toplih obrokov nenehno navzkriž.

OSLOBODJENJE, Sarajevo:

Seznam za polovico krajši – vsota večja

V razpravah o politiki in problematiki investicijske gradnje je bilo slišati podatek, da so konec minulega leta v Bosni in Hercegovini gradili okoli 4300 različnih gospodarskih in negospodarskih objektov. Iz tega je bilo logično sklepati, da je investicijska fronta v republiki preširoka.

Že tedaj pa so številni planerji, gospodarstveniki in politiki jemali ta podatek o številu investicijskih objektov v gradnji z zadržki, kajti sistem evidentiranja investicij je bil neustrezen, saj so v isti koš zmetali marsikaj – od velikih objektov, ki so izredno pomembni za družbeno-gospodarski razvoj, do najmanjših rekonstrukcij. Domnevali so celo, da so posamezne kompleksne investicijske projekte umetno in brez vzroka razdelili na sestavne dele in tako se je število objektov v gradnji brez potrebe povečalo. Prav zato, da bi prišli do stvarnih podatkov o širini in vsebini investicijske fronte v republiki, so sklenili, da je treba na podlagi enotne metodologije in meril temeljito »prečistiti« seznam objektov v gradnji.

Tako smo dobili nov, stvarnejši podatek: prvotno število (4300 objektov) je zdaj za polovico manjše! Konec marca letos so v Bosni in Hercegovini gradili 2001 investicijski objekt.

Kako so to izračunali?

Služba družbenega knjigovodstva v SR BiH je po novi metodi registrirala tekoče investicije in črtala vse objekte, pri katerih ne gre za dejanska investicijska vlaganja.

To so na primer objekti, za katere ni potrebno posebno gradbeno dovoljenje (izdelava projektov, študij, odkup in ureditev zemljišč, nakup in adaptacija stanovanj itd), vse kontinuirane investicije v lastni režiji in v okviru širšega investicijskega programa (transformatorske postaje, razvodno omrežje, PTT omrežje, dovozi ...) in za vsa že končana investicijska dela, ki jih pri SDK še niso odjavili. Črtali so tudi vlaganja v gradnjo stanovanj in poslovnih prostorov za trg, ker so ti objekti v resnici – blago za prodajo. Tako se je seznam investicijskih objektov v gradnji skrajšal za več kot 960 objektov. Po drugi strani je od oktobra lani do konca marca letos 665 investitorjev končalo gradnjo 1815 različnih investicijskih objektov (mnogi jih še niso odjavili) s proračunsko vrednostjo 10,7 milijarde dinarjev ali povprečno po 5,9 milijona na objekt. Očitno gre za majhne objekte in vlaganja, med njimi je namreč kar 14 objektov, v katere so vložili več kot 20 milijonov dinarjev.

Dejstvo, da je seznam objektov v gradnji za polovico krajši, še ne pomeni, da so se zmanjšala tudi tekoča investicijska vlaganja. Nasprotno, celotni obseg teh vlaganj je za sedem odstotkov večji kot v enakem obdobju lani in znaša okoli 118 milijard dinarjev. Kajti v tem obdobju so začeli graditi okoli 650 novih gospodarskih in negospodarskih objektov, njihova proračunska vrednost pa presega 19,2 milijarde dinarjev. Hkrati govorijo o velikih prekoračitvah pri še nedokončanih velikih gospodarskih objektih.

Zato naj bi v prihodnjem obdobju vsi investitorji in družbenopolitična skupnost v celoti vložili ogromne delovne, organizacijske in materialne napore, da bi sedanji investicijski ciklus spejlali do konca.

Atomske toplice – zdravilišče

Novo slovensko zdravilišče v Podčetrtku čaka okrepitev

PODČETRTEK, 12. julija – Z odločbo republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo, ki so jo v tozdu Atomske toplice ljubljanskega železniškega gospodarstva TTG sprejeli pred dnevi, so tudi Atomske toplice iz Podčetrtka postale slovensko zdravilišče.

To pa 106 delavcem tega tozda odpira precej večje možnosti, saj bodo odslej njihovi oskrbovanci tudi socialni zavarovanci, kar bo prav gotovo še povečalo že doslej zadovoljiv obisk. Novi status pa jim nalaga tudi številne naloge, med katerimi je trenutno prva utrditi in okrepiti zdravstveno službo, v kateri je trenutno zaposlenih 13 zdravstvenih delavcev. Prav pri ureditvi slednje so bili doslej deležni precej pomoči ljubljanskega kliničnega centra, s katerim so imeli sklenjeno posebno pogodbo o strokovnem sodelovanju.

V. S.

94 zbirnih centrov
železniško gospodarstvo
44 distribucijskih centrov
prevoz od vrat do vrat
nočni skok

Veliko, sodobno delo – enciklopedija o nas

Prvi doslej najbolj popoln in vsestranski priročnik o slovenskem narodu: »Enciklopedija Slovenije«, ki bo obsegala sedem zvezkov

Med velikimi založniškimi oziroma kulturnimi projekti v Sloveniji je ta čas nedvomno »Enciklopedija Slovenije«, katere »nosilka« je založba Mladinska knjiga, v okviru katere deluje glavni uredniški odbor te izjemno obsežne in hkrati zahtevne »knjige«. Enciklopedija Slovenije bo prvikrat kompleksno zajela vse podatke, ki so za slovenski narod bistveni in značilni. Vsestransko bo prikazala vsa področja družbenega življenja Slovencev, njihov razvoj od začetka do najnovejših dni in bo tako reprezentativni znanstveni prerez vsega, kar je povezano s Slovenci. Delo bo na visoki strokovni ravni, toda obenem napisano tako, da bo razumljivo tudi »navadnemu« bralcu.

Posamezniku, ki jo bo uporabljal, bo dala izčrpno informacijo in znanje o vsakem pojmu, problemu ali osebnosti, kjer pa informacija zaradi pomanjkanja prostora ne bo mogla biti dovolj vsestranska, mu bo nakazala ali ga opozorila, kje lahko najde nove podatke. Prav tako bo strnjeno orisala vse osebnosti, ki so neposredno vplivale na oblikovanje slovenskega naroda na raznih področjih njegovega življenja, pri čemer bo kajpak predstavila tudi tuje ljudi, ki so v preteklosti ali sedanjosti bili kakorkoli v tesnem stiku s slovenskim razvojem. Ob vsem pa je prvenstvena naloga Enciklopedije Slovenije, da preteklost Slovencev osvetli iz marksističnih idejnih izhodišč, upoštevajoč v tej zvezi tudi spoznanja, ki jih je o slovenskem narodu izrazil Edvard Kardelj.

Tako približno bi nemara bilo mogoče strniti besede o vsebinskih vidikih enciklopedije, kot so jih v krajšem pogovoru izrazili trije izmed glavnega uredniškega odbora enciklopedije Slovenije Franček Bohanec, pomočnik glavnega urednika in vodja uredništva ES Alenka Dermastia in direktor tozd založbe Mladinska knjiga Ivan Bizjak. Poleg tega so poudarili, da gre za nacionalno, ne pa splošno enciklopedijo, kar pomeni, da vse teme ne bodo enakovredno obdelane, pač pa obširneje tiste, ki zadevajo slovenski obstoj ali so zanj sploh tipične.

Tako na primer rudnine, ki jih pri nas ni, ne bodo imele svojega gesla, z drugimi besedami, »živo srebro bo bolj osvetljeno kot zlato«. Enciklopedija bo imela gesla od A do Ž in ne bo tematska, a tudi ne leksikon, šlo bo za specifično, enciklopedično posredovanje snovi, o »vsaki stvari govoriti čim bolj zaokroženo«. V ta namen bodo uporabljeni dosežki vseh znanstvenih dognanj pri nas, seveda pa se bodo uredniki in sodelavci opirali tudi na razne že izšle slovenske priročnike in leksikone. Enciklopedija bo, skratka, kritičen prerez stopnje, do katere smo Slovenci prišli, v nekem smislu pa bo tudi že odraz te sedanje stopnje, saj bi si takšnega projekta, so menili sogovorniki, pred desetletji še ne mogli zadati in uresničiti.

Obsežno snov avtorji in drugi obdelujejo po področjih, ki jih je kar 11, med njimi npr. biotehnika, gospodarstvo, umetnost, naravoslovje, družboslovje idr., vsako področje pa »pokrivajo« posebne skupine, ki jih je skupaj 62. Vsaka skupina pripravlja svoj geslovnik po enotnem uredniškem konceptu, sodeluje pa s širšim zaledjem svoje problematike. Ta čas sodeluje pri nastajajočem delu že več kot 200 strokovnjakov, skupaj pa bo Enciklopedijo Slovenije pripravljalo nad 500 ljudi.

To pomeni, da je ali pa še bo pri njej angažiran ves ustrezni slovenski strokovni in znanstveni potencial z raziskovalnimi in drugimi inštitucijami vred, tudi iz zamejstva. Uredništvo Enciklopedije Slovenije pa seveda sodeluje tudi z Leksikografskim zavodom v Zagrebu, se pravi s slovensko redakcijo pripravljajoče se Enciklopedije Jugoslavije II ter z drugimi založniškimi organizacijami. Člani glavnega uredniškega odbora vodijo tudi dela na omenjenih 11 področjih, katerih skupine imajo prav tako svoje vodstvo in recenzente obdelanega gradiva.

To v marsičem velikansko delo ta čas dobro napreduje: pred izdajo je namreč generalni geslovnik, ki ima po besedah Frančka Bohanca ob manj prečiščenih imenih oseb razmeroma zelo prečiščena stvarna gesla. Enciklopedija naj bi začela izhajati v letu 1981 kot »knjiga«, ki bo imela skupno okoli 4.500 strani. V tem letu naj bi izšla seveda le njen 1. in 2. zvezek. Obsegala bo 6 zvezkov, sedmi zvezek bo t. im. indeks s podrobnim imenskim in stvarnim kazalom (izšel naj bi 1985. leta). Predvidena neklada enciklopedije se bo gibala od 30.000 do 50.000 izvodov. Veliko delo bo seveda tudi ustrezno sodobno opremljeno s fotografijami in drugim ilustrativnim gradivom. Kot zelo važen, nacionalni projekt ga omogoča poseben družbeni dogovor.

Enciklopedija Slovenije bo z vsem tem objektivno in na sodobni ravni predstavila Slovence tudi tujim narodom in bo najpopolnejši vir vsakomur, ki bi nas želel natančneje spoznati: doslej najbolj vsestranski in najpopolnejši priročnik o slovenskem narodu. Skozi nadrobno znanstveno obdelavo vseh področij gospodarskega, družbeno političnega in kulturnega življenja ter njegovih glavnih nosilcev »pa bo prikazal predvsem napredne težnje, ki predstavljajo kontinuiteto od prvih začetkov prek vseh razdobij do naših dni, posebno pozornost pa seveda posvetil sedanji družbeni stvarnosti Slovencev«.

JOŽE HORVAT

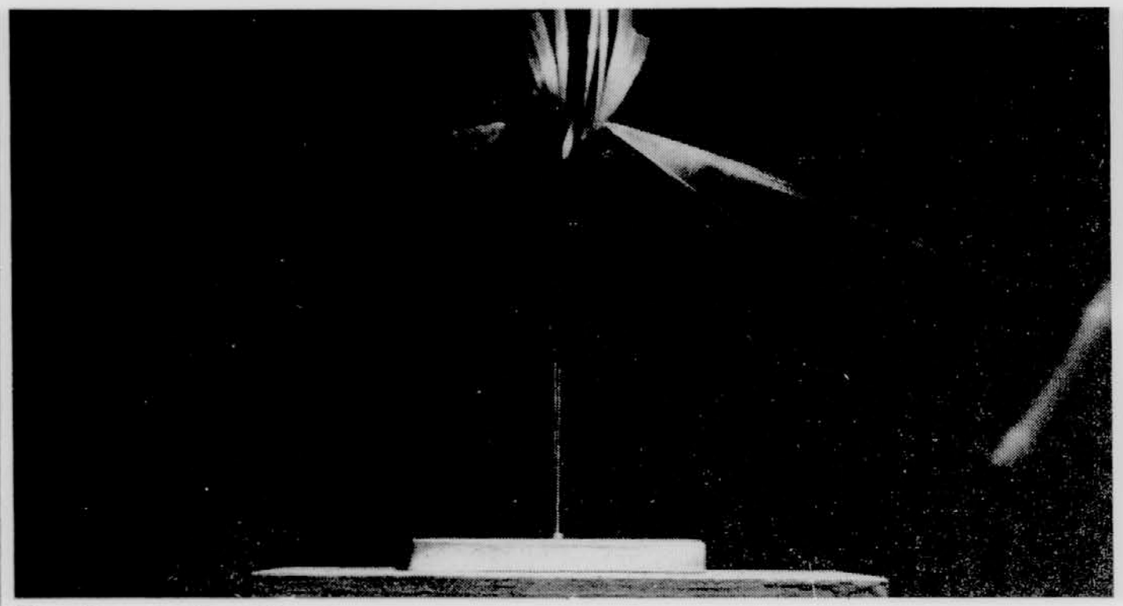
Dubravka Tomšič v Weimarju

V Weimarju (NDR) bo letos XX. jubilejni mednarodni glasbeni seminar, ki ga prireja visoka glasbena šola »Franz Liszt« iz Weimarja v sodelovanju z ministrstvom za kulturo NDR. Trajal bo od 12. do 25. julija in bo obsegal različne tečaje za instrumentaliste, pevce, dirigente in pedagoge.

Med tujimi gosti-profesorji je letos ponovno vabljena tudi redna profesorica ljubljanske akademije za glasbo Dubravka Tomšič-Srebotnjakova, ki bo vodila tečaj interpretacije klavirskih del. Umetnica bo v tem času nastopila še na koncertu s komornim orkestrom »Franz Liszt« in izvajala Mozartov klavirski koncert v A-duru.

Sedemdeset poljskih slik

V Muzeju sodobne umetnosti v Skopju so odprli razstavo poljskega slikarstva. Okoli 70 del dvajsetih umetnikov predstavlja sodobno poljsko slikarstvo. Dela poljskih slikarjev so bila pred tem že razstavljena v Sarajevu, predstavljena pa bodo še v Titogradu in Zenici.

Kinetične plastike v Kranju

MILENA BRANISELJ-KRAJC – V kranjski galeriji Prešernove hiše razstavlja kinetične objekte 28-letna kiparka Milena Braniselj-Krajc, ki je oblikovala palico za letošnjo štafeto mladosti. Svoja ustvarjalna razmišljanja je usmerila v gibljive objekte, ki so pretežno sestavljeni iz žičnih, špiralno oblikovnih elementov. Del razstavljenih plastik ima še druge sestavine, kjer so na izviren način vključeni določeni fizikalni pojavi. (Foto: Miroslav Zdovc)

»Tovarna literature«

Dolgoročna kulturna akcija mednarodnega pomena – Zbliževanje narodov s pomočjo knjige – Projekt zanima tudi gospodarstvenike

»Mednarodno tovarno literature«, ki so jo konec minulega leta ustanovili pisatelji, ki sodelujejo pri »Zapisih«, sekciji združenja srbskih književnikov za širjenje vsem bralcem dostopnih knjig in tesnejše samoupravno povezovanje na področju kulture (Radomir Smiljanić, Rastko Zakić in drugi, podpredsednik zveze književnikov ZR Nemčije Josef Reding, Peter Rühmkorf, Gerd Zenkel in Wolfgang Körner), si na moč prizadeva, da bi pred kongresom UNESCO, ki bo prihodnje leto v Beogradu, pripravila izdajo kakovostnih knjig v visoki nakladi v srbohrvaščini in nemščini.

Na predlog Jugoslavije so prihodnje leto proglasili za leto mednarodnega kulturnega sodelovanja; tako je oddelek za knjigo pri tej mednarodni organizaciji navdušeno podprl projekt »mednarodne tovarne literature« in označil pobudo jugoslovanskih in nemških pisateljev kot »uresničitev zamisli svetovne organizacije o zbliževanju narodov in prepletanju kultur s pomočjo knjige.« Književna »tovarna« pridobiva nove člane, saj je tudi v tej »delovni organizaciji« združevanje postalo načelo. Pred kratkim so se ji pridružili slovenski pisatelji, k sodelovanju bodo povabili tudi makedonske avtorje, švedski in grški pisatelji pa so že napovedali, da se nameravajo pridružiti. Na naslov Zapisov je doslej prispelo tudi več kot 20 rokopisov norveških, avstrijskih, švedskih in grških književnikov.

Videti je, da je novi projekt pritegnil tudi pozornost gospodarstvenikov. Trenutno se pogovarjajo o možnosti sodelovanja jugoslovanskega podjetja za letalski promet Inex-Adria v tej dolgoročni kulturni akciji.

Ta delovna organizacija naj bi poskrbela za tiskanje izdaj »mednarodne tovarne literature« v visoki nakladi (do 30.000 izvodov), knjige pa bi delila kot darila potnikom v letalih in turistom v hotelih. To naj bi bila svojevrstna dvojezična »hotelska knjižnica.« Tako bi lahko tuji gostje že na poti v našo državo zvedeli kaj več o kulturi in umetnosti Jugoslavije.

Prva serija šestih knjig naj bi zajemala: antologijo slovenske literature s krajšo monografijo Slovenije, antologijo srbske literature za otroke, »Moje najlepše ljubezenske strani« Miodraga Bulatovića, roman za otroke »Kino v škatlici za vžigalice« Vladimira Stojšina, roman Petra Rühmkorfa »Do raja in nazaj« in dokumentarni roman Gerda Zenkla »Tako je govoril tovariš Bosiljčić«. Zanimivo je, da je avtor tega romana delal kot »zdomec« v sarajevskem »Energoinvestu«, kjer je proučeval samoupravljanje in dejavnost krajevne skupnosti Ilidža. K romanu je napisal uvod Ivan Ivanji, posvečen pa je ljudem in okolju, kjer je nastal.

Načrtujejo tudi, da bodo izdali dela Bena Zupančiča, Jare Ribnikar, »Krvavo bajko« Desanke Maksimović, »Nikoletino Bursaća« Branka Ćopića in drugo.

(TANJUG)

Simpozij o balkanski folklori

V okviru balkanskega festivala ljudskih plesov in pesmi je bil v Skopju šesti mednarodni simpozij o balkanski folklori. Ta mednarodna znanstvena manifestacija, edina te vrste v svetu, je privabila najuglednejše folkloriste, raziskovalce in univerzitetne profesorje z Balkana in bližnjih držav ter tako prispevala k zbliževanju in sodelovanju narodov in narodnosti v tem delu sveta. Na letošnjem simpoziju, ki so ga organizirali v okviru proslav ob 150-letnici rojstva Marka Cepenkova, največjega zbiralca ljudskega blaga v Makedoniji, je sodelovalo okoli 40 folkloristov z razpravami, večinoma o makedonski folklori.

Najboljši v Italiji

V Rimu so podelili najuglednejšo italijansko nagrado za filmske dosežke, »Donatellovega Davida«. Za najboljše filme so razglasili »Les za cokle«, »Kristus se je ustavil v Eboliju« in »Pozabiti Benetke.« Najboljša igralca sta Vittorio Gasman in Monica Vitti. Za nagrajeni tuji film so izbrali »Lase« Miloša Formana. Za nastop v Bergmanovi »Jesenski sonati« sta dobili nagrado Ingrid Bergman in Liv Ullman.

Mozartove sonate štiriročno

Alenka in Igor Dekleva sta v viteški dvorani Križank vigrano sledila Mozartu

Petindvajseti mednarodni poletni festival, ki si je po otvoritvi in po zaokroženem ciklu predstav 8. jugoslovanskega baletnega bienala zadržal desetdnevni predah, je v sredo povabil k prisluhu štirih Mozartovih sonat za klavirsko igro – štiriročno. Med šestimi sonatami za klavir štiriročno sta pianista Alenka in Igor Dekleva izbrala za recital naslednje: KV 19d iz leta 1765, KV 497 iz leta 1786, KV 521 iz leta 1787 in KV 381 iz leta 1773.

Prva, ki je delo komaj devetletnega genija, je predvsem igrivo razpoloženjska, druge tri so po vsebini tehtnejše, zlasti Sonata v C-duru, KV 521, ki pomeni presežek literature za štiriročno igro na klavirju, če vemo, da je te literature razmeroma malo, še manj pa je v tem smislu izvirnih in umetniško prepričljivih skladb, ki bi vzdržale uvrstitev na program recitala. Pianista Alenka in Igor Dekleva z Mozartom seveda nista veliko tvegala; ta mojster je tudi v svojih manj prepričljivih delih ustvarjalno samosvoj, izviren, muzikalno nalezljiv, zanimiv.

Solidno pripravljena pianista sta pred številnim občinstvom v viteški dvorani Križank predstavila Mozarta tudi z manj znane plati, kot tenkočutnega ustvarjalca klavirskih sonat za igro štirih rok. Vigrano sta sledila Mozartu, mu dala podobo klasicistične prozornosti, nazornosti – muzikalnega skladja. Večer, ki nam je dal redko igranega Mozarta.

PAVEL MIHELČIČ

Šaljapinov portret

V muzeju Fjodora Šaljapina, ki ga bodo kmalu odprli v Moskvi, bo imel pomembno mesto portret tega znanega pevca, delo njegovih sodobnikov, slikarjev Konstantina Korovina in Valetina Serova. Portret sta nedavno podarila sovjetskemu kulturnemu ministrstvu sin in hčerka Šaljapina, ki živita v Italiji. Zgodovina Šaljapinovega portreta je rahlo nenavadna. Slikati ga je začel slikar Korovin, pa na sliki Šaljapinu nekaj ni bilo povšeči in je sam poskušal to »popraviti,« vendar brez uspeha. Tedaj se je pojavil slikar Serov in dokončal portret. Šaljapinov sin Fjodor in hčerka Tatjana sta podarila bodočemu muzeju tudi gledališke kostume, lasulje in obleke, v katerih je nastopal njun oče.

JANKO SVETINA

Koga zanimajo počitnice?

Lani je komite za turizem in cene predlagal, naj bi pristojni proučili možnost za uvedbo bolj gibljivih rokov šolskih počitnic: niti zimske niti poletne šolske počitnice naj bi ne bile za šole v vseh krajih hkrati, posamezna območja naj bi se dogovorila za usklajeno in daljšo počitniško sezono tako pozimi kot poleti. Prav tako naj bi uskladili roke počitnic oziroma zimsko letovanje otrok med vsemi republikami in pokrajinami.

Kakšnih širših odzivov na zanimivi predlog – po znani slovenski navadi – ni bilo. Športnih, turističnih, gostinskih in podobnih organizacij, kot kaže, še ne zanima nova šolska zakonodaja, ki nastaja v teh mesecih. Tudi občine in šole, tovarne in drugi dejavniki v osnutkih nastajajočih zakonov za osnovno šolstvo in za usmerjeno izobraževanje še niso zagledali tistih členov, ki govorijo o šolskih počitnicah. Jih »ne zanima«, čeprav so tam starši otrok, čeprav za šolarje organizirajo zdravstveno službo, prehrano, prevoze, športne treninge in rekreativno vadbo, kulturne prireditve, ekskurzije.

Od leta 1969 do leta 1975 so imele osnovne šole pravico deloma same izbirati čas zimskih počitnic, seveda v soglasju z vsemi dejavniki v svojem okolju. Pa se teh pravic skoraj nikjer niso poslužile: šolske zimske počitnice so bile povsod naenkrat. Ko pa je potlej taka njihova odločitev za hkratne zimske počitnice prišla v zakonodajni člen, je bilo nanadoma vse narobe in »vsi« so bili čez noč za gibljive zimske počitnice. Refren počitniške neizpete pesmi se ponavlja še zdaj in najbrž mu nikoli ne bo konca, dokler bodo počitnice, dokler bo šola.

Vendarle pa kaže, da se nekaj le premika. Osnutek novega zakona o osnovni šoli – prav ta čas je v javni obravnavi – predlaga, naj bi med pravicami šol bila tudi tista o izbiri časa za šolske počitnice – seveda ob tesnem sodelovanju z okoliškimi delovnimi in družbenimi organizacijami. Tudi v nastajajočem zakonu o usmerjenem izobraževanju imamo ravno zdaj možnost na podoben način sprostiti odločanje o rokih šolskih počitnic. Zanimivo bi bilo zvedeti, kaj kje o teh rečeh razmišljajo zdaj, ko je čas za odločitve, ki bodo veljale nekaj let.

Za novo šolsko leto nova šolska zakonodaja seveda še ne bo veljala. Od jeseni do konca prihodnjega junija se bo šolsko leto ravnalo še po starem, dosedanjem šolskem koledarju, ki ga okvirja sedanja zakonodaja. Zimske šolske počitnice odreja predsednik republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje. Kakor smo v sredo poročali, se je komite na seji strinjal s tem, da njegov predsednik izda odredbo z naslednjo vsebino: učenci osnovnih in srednjih šol v vseh ljubljanskih občinah in v mariborski občini, naj bi imeli zimske počitnice od ponedeljka 14. januarja do sobote 26. januarja, osnovnošolci iz šol vseh drugih občin pa od ponedeljka 28. januarja do dobote 9. februarja.

● Devetega julija smo objavili predlog Zorana Mraka, da bi vsaka šola sama imela pravico izbirati čas zimskih počitnic glede na sneg. Na njegov predlog je odgovoril republiški komite za vzgojo in izobraževanje s pojasnilom, da sedanji zakon o osnovni šoli take možnosti odločanja šolam ne dopušča. Pač pa je taka možnost predvidena v osnutku novega zakona o osnovni šoli. Smučarska zveza Slovenije zadaj k stališčem osnutka novega zakona še ni sporočila svojih stališč, so pa zažele. »Vabimo,« pravi pismo, »vse smučarke organizacije s smučarsko zvezo Slovenije vred, naj problem razporejanja zimskih šolskih počitnic preučijo in v razpravi o predlogu zakona sodelujejo s svojim stališčem.«

Tako se je komite odločil, potem ko so bili tak predlog podprli na slovenski gospodarski zbornici, turistične in telesnokulturne organizacije, sekretariat za delo in zavod SRS za šolstvo. Sicer pa so menili, da je predlog zanimiv, vreden preizkusa. Bo tudi dobra osnova za odločanje o šolskih počitnicah v prihodnjih letih, ko bo že veljala nova šolska zakonodaja, seveda taka, kakršno bomo oblikovali letos.

Indijskih 600 filmov na leto

V Indiji tako rekoč vsak dan naredijo po dva nova filma, lani je iz ogromnih studiov v Bombaju, Kalkuti in Madrasu prišlo kar šeststo filmov. Standardni indijski film ne stane veliko, se pa odlično prodaja v deželo v razvoju. Pri gledalcih prebuja in spodbuja temeljna človeška čustvovanja, kakor sta ljubezen in sovraštvo, in prikazuje večni boj med dobrim in zlom, se pravi lepotico in surovežem, vse to ob spremljavi plesa in pesmi, pred kuliso romantične pokrajine.

Vendar pa se zadnja leta uveljavljajo nova strujanja v indijski kinematografiji. Razcvet doživlja zlasti regionalni film, posebej na indijskem jugu. Med indijskim severom in jugom se velike razlike, socialne in kulturne, razlike so tudi med zahodom in vzhodom, zakaj podkontinent je razsežen in raznoroden. Vsaka zvezna država, s svojim jezikom in kulturo, že ni več zadovoljna s stereotipnimi vseindijskimi filmi, ki jih množično proizvajajo v Bombaju, Kalkuti in Madrasu, prenekatera bi še rajši delala svoje filme, s svojimi običaji in problemi, ki jo pestijo.

Veliki bengalski režiser Mrinal Sen, ki mu pravijo »indijski Vittorio de Sica«, je nedavno ugotovil, da se trenutno najboljši filmi snemajo v Bangaloru, v stari državi Majsori, kjer lokalni jezik »kanada« govori več kot dvajset milijonov ljudi. Filme v tem jeziku snemajo pisci in gledališniki in v njih prikazujejo »prepovedane« teme o indijski družbi – seks, prostitucijo ali nedotakljive.

Na festivalu v New Delhiju je bila kanadska smer predstavljena s filmom »Neumorno truplo« režiserja M. S. Satiua, ki je satira na politične navade v deželi, v njem pa se pojavi tudi ženski James Bond.

Vtem ko med velikimi indijskimi režiserji samo Mrinal Sen ostaja zvest toplemu in humanemu slikanju življenja indijskega ljudstva, se Sijam Benegal in Šatjadžit Rej (Ray) vse bolj lotevata superspektaklov, ki so zdaj v modi in so zelo dragi.

Benegalova »Obsedenost«, prikazana z veliko publiciteto, se ne ukvarja več s sodobnimi družbenimi in političnimi problemi. Ta film je Benegal posnel po angleškem romanu o ljudskem uporu iz leta 1857, indijski kritiki pa so ga najavili kot izjemen dosežek indijske filmske tehnike, ki je tako začela tekmovati s slovitimi podobnimi spektakli ameriške ali britanske kinematografije.

Tako tudi veliki Satjadžit Rej, večkratni nagrajenec z evropskih mednarodnih festivalov, ki zdaj v sodelovanju s francosko televizijo pripravlja film o ljudski glasbi zahodnega Radžastana. Rej je dosegel veličastno tehnično popolnost v svojem zadnjem filmu »Šahisti«. To je zelo drag film, dogaja pa se prav tako leta 1857, med krvavim uporom ljudskih množic proti angleški kolonialni oblasti.

Za snemanje filma »Veliki Ašoka« – o življenju znamenitega indijskega vladarja iz tretjega stoletja pred našim štetjem, ki je začel vladati po humanih načelih budizma – pro-

Lanski film Radža Kapura »Vzvišena ljubezen«, v katerem se je prvikrat videl dolg poljub na indijskem filmskem platnu, je stal 10 milijonov dolarjev.

Sodeč po teh podatkih, se indijska kinematografija ne širi samo v regionalnost, marveč po drugi strani tudi v spektakularnost. Za oboje pa bi potrebovala vse več denarja. Po številu filmov, a tudi po njihovi vsebini in tehnični popolnosti se indijska kinematografija približuje vodilnim ameriškim in evropskim filmskim stvaritvam.

O. R.

OKNO V SVET

Rej, večkratni nagrajenec z evropskih mednarodnih festivalov, ki zdaj v sodelovanju s francosko televizijo pripravlja film o ljudski glasbi zahodnega Radžastana. Rej je dosegel veličastno tehnično popolnost v svojem zadnjem filmu »Šahisti«. To je zelo drag film, dogaja pa se prav tako leta 1857, med krvavim uporom ljudskih množic proti angleški kolonialni oblasti.

Za snemanje filma »Veliki Ašoka« – o življenju znamenitega indijskega vladarja iz tretjega stoletja pred našim štetjem, ki je začel vladati po humanih načelih budizma – pro-

Lanski film Radža Kapura »Vzvišena ljubezen«, v katerem se je prvikrat videl dolg poljub na indijskem filmskem platnu, je stal 10 milijonov dolarjev.

Sodeč po teh podatkih, se indijska kinematografija ne širi samo v regionalnost, marveč po drugi strani tudi v spektakularnost. Za oboje pa bi potrebovala vse več denarja. Po številu filmov, a tudi po njihovi vsebini in tehnični popolnosti se indijska kinematografija približuje vodilnim ameriškim in evropskim filmskim stvaritvam.

O. R.

Letna literarna šola

Mentorji šolskih glasil so obogatili svoje znanje in pridobili nova spoznanja

Letna literarna šola, ki jo je tudi letos organizirala Zveza kulturnih organizacij Slovenije, je bila vsebinsko izredno pestra. Enotedenskih predavanj se je udeležilo 25 mentorjev osnovnošolskih in gimnazijskih glasil. Andrej Inkret jim je govoril o literarni kritiki, Dimitrij Rupel o sodobni slovenski prozi, Metka Zupančič o poteh novega romana, France Forstnerič o odnosu med literaturo in bralcem. Aleš Erjavec je pripravil uvod v estetiko, Igor Longyka je spregovoril o vsebinskem in formalnem oblikovanju glasil, Miha Mohor o mentorstvu, Andrej Medved o političnosti poezije in umetnosti, Marko Slodnjak o sodobnem slovenskem dramskem tekstu, Blaž Ogorevc o možnosti socializacije poezije, Ivo Zrimšek o mentorstvu v usmerjenem izobraževanju, Berta Golob pa o jeziku v šolskih glasilih. Popoldanske ure so bile namenjene pogovorom o najbolj aktualnih temah. M. T.

Goethejeva nagrada

Letošnji Goethejev nagrajenec je francoski sociolog in novinar Raymond Aron. Ugledno priznanje je dobil za sociološke raziskave ter za študije s področja znanosti, ekonomije in politike, ki jih je objavljal »Figaro«. Letos so Goethejevo nagrado dodelili dvaintridesetič. Med dosedanjimi nagrajenci so tudi jugoslovanski pisci in znanstveniki.

Sodobna jugoslovanska umetnost na Otoku

V Veliki Britaniji in na Iranskem bodo pripravili razstavo jugoslovanske sodobne umetnosti, ki je doslej obiskala že več evropskih držav. Prvo mesto, v katerem bo razstava na Otoku gostovala, bo Norwich. Ureditev razstave je bila zaupana ljubljanski Moderni galeriji.

Kitajska opera na gostovanju

Ansambel pekinške opere je konec enomesečno turnejo po Grčiji, kjer je imel šestnajst predstav v Atenah, Solunu in Pireju, in odpotoval v Tunizijo. Kitajski umetniki so na grških opernih odrih predstavili dela »Zgodba o beli kači«, »Jesenske reke«, »Križišča« in »Upor v raju«. V času gostovanja so si Kitajci ogledali nekatere predstave grških umetnikov.

Predstavitev korejske kulture

Občinska kulturna skupnost v Brčkem je s centrom za kulturo in informacije, pa tudi s sodelovanjem republiškega in zveznega zavoda za mednarodno kulturno sodelovanje priredila dneve korejske kulture. V štirih dneh so se zvrstile razstava fotografij, filmske predstave dokumentarca »Koreja pozdravlja Tita« in igrana filma »Usoda dveh sester« ter druge kulturne manifestacije.

Mednarodni folklorni festival

V slovaškem mestu Zvolen pripravljajo mednarodni festival univerzitetnih folklornih skupin. Letos so se ga udeležili ansambli iz Madžarske, Poljske, Jugoslavije, Avstrije, Bolgarije, Italije, Velike Britanije, Sovjetske zveze in Češkoslovaške. Na prvo mesto se je uvrstila poljska folklorna skupina »Katovice«.

IVAN JAN

MAJ 1945 V BEGUNJAH

Kokrški odred osvobodi 632 jetnikov

10. nadaljevanje

A tudi Katarina Šenk-Tetka je s svojimi mladinci in aktivisti imela polne roke dela. Poskrbela je ne le za nove titovke in ureditev partizanov, ki so se odpravljali v jetnišnico, temveč tudi za zastave, ki naj bi zavihrale z vseh begunjskih hiš in še z zvonika (ta zastava je bila dolga 12 metrov).

Ko je skupina osvoboditeljev krenila po cesti proti graščini, je velika zastava že vihrala z zvonika. V naslednjih minutah so v majski dan zaplapolale zastave tudi z vseh begunjskih hiš!

Bilo je, kot bi se razprl velikanski šopek, ki je pozdravljal svobodo.

Aktivisti in mladinci so z zastavami ali kot obveščevalci švigali sem in tja in ponovno kazali svojo izjemno podjetnost. V Begunjah je bilo vse na nogah. Kdor ni bil zunaj, je oprezal in čakal za okni hiš ali kje drugje.

Domačini, po toliko letih mučnih prizorov in krvi, sprva niso mogli niti verjeti, da je graščina res pripravljena na vdajo.

Vendar so ljudje le prišli k cesti, čuteč, da se dogaja nekaj posebnega. Predvsem pa so k cesti začeli siliti tisti svojci zapornikov, ki so od blizu in daleč že prišli v Begunje. Ljudje so se začeli tudi praznično oblačiti ... saj je tudi bil velik praznik.[54]

•

Ko je poveljstvo odreda vsem borcem skupine, ki naj bi šla v graščino, razdelilo razne naloge, kot je zasedba bunkerjev, prevzem ujetnikov, orožja, hrane in ostalega, kot tudi, kako naj bi potekalo osvobajanje jetnikov, so s pripravljeno zastavo odkorakali proti graščini.

Hodili so navidezno sproščeno in se delali hladnokrvne, kot da so skupina, ki jo nekje podpira močna glavnina. V resnici pa so bili pripravljeni tudi na presenečenja. Vse skupaj je bila še vedno velika, tvegana igra, v kateri so pač šli na vse. Še vedno ni bilo popolnega jamstva, da se bodo Nemci res držali dogovora, kajti na položajih je pokalo in branilcem je trda predla.

Komandant odreda je med približevanjem graščini nenehno in za druge neopazno s sumničavimi pogledi opazoval okolico in razmišljal: le majhna skupina, skrita med zidovjem nas lahko posname! Res bi jih gestapovci ali policisti lahko prevarili. To še zlasti, ker se je streljanje vedno bolj bližalo Begunjam!

Negotovost in napetost sta bili velikanski.

Vendar je osvoboditelje prežemalo tudi zadovoljstvo z dotlej doseženimi uspehi! Še zlasti pa jih je navdihovalo razpoloženje ljudi, ki so se zbirali ob cesti, jih vzklikali ter zasipavali z majskim cvetjem. S hiš pa so jih pozdravljale zastave, ki jih je bilo v vasi vse več.

Ko so se približali graščini, jih je iz njenih oken pozdravljalo na stotine mahajočih rok in vse je prežemal krik sprostitve!

Tedaj se je zamajal tudi begunjski zvon! Zdaj je veselo pozvanjal osvobojenju, začetku največjega maja, ki ga more dočakati na smrt ogroženi človek. Tisti zvon, ki je bil dolga leta dostikrat edini glasni spremljevalec osamljenih trpinov po celicah in zaporih jetnišnice![55]

V očeh so se zalesketale solze veselja, hvaležnosti in sprostitve!

•

A preden je odredna skupina osvoboditeljev prišla do graščinskega vhoda, kjer jo je pričakoval policijski oficir, sę je pripetilo še nekaj drobnega.

Še pred osvobajalno skupino se je namreč na vhodu jetnišnice pojavil že omenjeni politdelegat obveščevalnega voda 3. bataljona Anton Koželj. Le-ta se je s kolesom, z obveščevalno nalogo, iz Zgoše pripeljal v Zapuže, a na starih položajih borcev ni bilo več.

»Vedel sem,« pripoveduje Koželj, »da bo raketa znamenje za pomikanje k Begunjam, zato sem mislil, da je bila izstreljena med mojo vožnjo, ko sem Begunjam kazal hrbet. Zato sem naglo obrnil, a tudi na Zgoši nisem našel nobenega borca. Zdaj sem bil trdno prepričan, da so že odšli proti Begunjam ...

Tudi, ko sem pri ‚Jožovcu' prišel na glavno cesto, nisem našel nobenega, zato sem pognal kar proti graščini ...

Da so prebivalci Begunj vedeli kaj se dogaja, so potrjevali s tem, da so stali ob cesti in veselo vzklikali ...

Tako sem se pripeljal naravnost k vhodu v jetnišnico. Tam pa nisem opazil drugega kot policijskega oficirja. Stal je poleg bunkerja. Tedaj sem kolo kar prislonil ob zid župnišča in se napotil proti njemu. Bil sem namreč prepričan, da so naši že v graščini.

ŽRTEV BEGUNJSKIH ZLOČINCEV – Tone Dolinšek-Metod, sekretar PK KPS za Gorenjsko, med dvema esesovcema v Begunjah. Ustrelili so ga 31. decembra 1943. (Foto: Dokumentacija »Dela«)

Ker pa se ta možak zame ni niti zmenil, temveč je na notranji strani zidu začel korakati gor in dol, mi ni preostalo drugega, kot da enako začnem tudi jaz. Najini pogledi so se srečavali, a zaradi tega kake tesnobe nisem občutil.

Medtem so vaščani na zvoniku že izobesili zastavo ter pričeli zvoniti.

Ko pa sem zagledal člane štaba odreda in njihovo skupino, ki so se prikazali na zgornjem delu Begunj, se mi je pobliskalo! Stisnilo me je pri srcu, ko so se z zastavo približevali graščini, saj sem bil dotlej čisto sam pred vhodom.«[56]

•

Vse do tega dne so Nemci po tisti begunjski cesti vodili ljudi v smrt ali na pot trpljenja, ta dan pa je ta cesta postala pot veselja in svobode, ki so jo med pozdravljanjem in zvonjenjem prinašali borci Kokrškega odreda! Vse je bilo še lepše tedaj, ko jih je na vhodu vojaško pozdravil oficir in jim odprl vrata v vrt. Tista vrata, ki so dotlej samo požirala in požirala. Prva napetost o nevarnosti je že popustila.

Spremljala jih je čudovita glasba! In tudi čudna. Ob vhodu so vzklikali navdušeni ljudje, na položajih pa so odmevali streli! Vse je bilo nenavadno: namesto nasilnega vdora v mogočno jetnišnico – strumno korakanje v najbolj okrvavljeni grajski vrt na Slovenskem; in namesto napada na močno trdnjavo nasilja – njena obramba pod vasjo; in še enkrat: namesto napada – drzna pogajanja!

Zdaj se je že videlo, da sta se Glanzer in Brandi držala dogovora. Ob tem so vse prežemala globoka, a različna čustva:

– zapornike: čustvo najelementarnejše osvoboditve z begom pred smrtjo;

– njihove mučitelje in uničevalce: osvoboditev bo pretrgala njihovo rabeljsko delo, ki so mu zapisali dušo;

– partizane – osvoboditelje: čustvo humane dolžnosti po osvobajanju!

Vse to se je zdaj zgnetlo na majhnem koščku Gorenjske, kjer so se z vso ostrino prepletale, križale in vendar tudi združevale različne skupne poti.

Raketa oznani vdajo

Odredna skupina osvoboditeljev je svečano vznemirjena, a brez motenj vkorakala na grajsko dvorišče. Spredaj je z vihrajočo zastavo z zvezdo korakal zastavonoša, takoj za njim v prvi vrsti pa so hodili komandant, načelnik ter pomočnik odrednega politkomisarja. Preostali tovariši so se za njimi razporedili tako, da jih je bilo videti čimveč. Borci, ki so bili določeni za varnost, so naglo zasedli bližnje bunkerje, ostali pa so šli dalje na notranje dvorišče in v hodnik. Kmalu so v hodniku zagledali lepo razvrščene Nemce, pred njihovimi nogami pa odloženo orožje. Očitno so gestapovci in policisti res hoteli napraviti vtis solidne vojske, ki se pač častno predaja zmagovalcem, kajti Glanzer je zavpil ostro povelje »Achtung«! nakar so razvrščeni Nemci trdo udarili s petami. Ob tako neznanski spremembi teh zverinskih »nadljudi«, ki so tako pokazali »čast« včeraj brezpravnim »banditov«, so partizani komaj zadržali smeh. Komedija, da bi ti zločinci postali res le »vojni ujetniki«, je bila odveč.

Tedaj je poveljujoči, v katerega so bili uprti bledi, zaskrbljeni in vdani obrazi dolgoletnih gospodarjev življenja in smrti jetnikov, po vojaško stopil nekaj korakov naprej, pozdravil in komandantu odreda raportiral z izbranimi besedami, da predaja vse v redu, vso posadko, orožje in ključe. Vse, kot je bilo dogovorjeno.

Glanzer se je še enkrat priporočil za zaščito pred kakim linčanjem in pozval partizane, naj se drže dogovora.

LJUDJE V NOVICAH

BRANKO PLEŠA, 53 – letni beograjski igralec velikega formata, dobitnik letošnje sedmojulijske nagrade, o svoji življenjski poti: »V gledališče nisem prišel povsem zavestno, z izrazitimi igralskimi željami. Mislil sem se posvetiti literaturi in sem upal, da mi bo gledališče pri tem pomagalo in bom postal dramski pisec. Toda zgodilo se je, da sem se oprijel drugih gledaliških in umetniških nalog.« Ko je bil Pleša po vojni demobiliziran, je v Zagrebu končal igralsko šolo in 1946 začel igrati v splitskem gledališču. To so bile majhne vloge, za katere pravi: »Ko se igralec razvija, so zanj najpomembnejše prav te majhne vloge, ki mu sproti kažejo, do kam je prišel in kaj vse zmore.« V zgodovini našega gledališkega življenja je že zapisano, da je Pleša izgovoril prve besede v prvi predstavi na novo ustanovljenega Jugoslovenskega dramskega pozorišta – to so bile besede iz Cankarjevega »Kralja na Betajnovi.« V tej gledališki hiši je ostal vse do danes in tako tudi v Beogradu, kjer je prejel že dve oktobrski nagradi, poleg številnih drugih, zanimivo, da več za režijo kot pa za igro (za režijo filma »Lilika« tudi na locarnskem festivalu). Pleša je že nekaj let tudi profesor igre na novosadski umetniški akademiji, toda: »Vsi moji načrti se vezani na gledališko hišo, kjer sem že toliko let, pravzaprav nimam svojih želj zunaj interesov Jugoslovenskega dramskega pozorišta.«

MICHAEL WILDING, britanski igralec, je dva tedna pred svojim 67. rojstnim dnem umrl v chichestrski bolnišnici. Umetnik si je bil pri padcu v svoji hiši blizu Chichestra hudo poškodoval glavo. Sin Michael – eden od dveh sinov z Elizabeth Taylor – je bil do zadnjega pri očetovi postelji in sproti obveščal mater o njegovem stanju. Wilding je bil štirikrat oženjen, tako od 1952 do 1956 s Taylorjevo. Četrta žena, slavna britanska igralka Margaret Leighton, mu je lani umrla. Wilding se je rodil v majhnem kraju Westcliff-on-Sea ob ustju Temze, se najprej poizkušal kot portretni slikar in reklamni grafik v Bruslju, v tridesetih letih pa presedlal k filmu. Prodor se mu je posrečil po drugi svetovni vojni, in sicer s filmom režiserja Wilcoxa »Piccadilly Incident«, kjer je bila njegova soigralka Anna Neagle. V petdesetih letih je bil med najbolj priljubljenimi igralci Velike Britanije. Tudi pri nas smo videli vrsto njegovih filmov, tako »Stekleni čevljček« (Pepelka) z Leslie Caron, »Pod kozorogovim povratnikom«, ki ga je režiral Hitchcock, »Svet Suzie Wong«, »Waterloo«, in dr. Na sliki: Wilding leta 1957 po poroki z Elizabeth Taylor.

LEOPOLD SEDAR SENGHOR, predsednik Senegala in pesnik, je te dni v Parizu prejel nagrado Mednarodnega komiteja za knjigo. To pomembno priznanje so mu podelili za njegov prispevek k širjenju književnosti v Senegalu in drugod po Afriki ter za njegova prizadevanja v boju proti nepismenosti.

CLAUDIO ABADO, umetniški direktor, in **CARLO MARIA BADINI,** generalni upravnik milanske operne hiše Scala, sta izjavila, da bo ustanova morala zapreti vrata, če nemudoma ne dobi državne subvencije. Ker za lansko leto ni prejela niti fička, je njena izguba poskočila na 3,6 milijard lir. Operno gledališče se je dozdaj prebijalo z bančnimi posojili, za katere pa mora plačevati po 18 odstotkov obresti.

TOMASO LANDOLFI, znani italijanski pisatelj in prevajalec, je pred dnevi umrl in pokopali so ga tiho, brez pompa, v njegovem rojstnem kraju Picu. Landolfi je avtor romanov »Mesečev kamen«, »Meč«, »Jesenska zgodba« in drugih, za katere je prejel več italijanskih nagrad. Iz ruščine je prevajal Puškina, Gogolja, Turgenjeva, Dostojevskega, Čehova in Lermontova.

Monodrama Alje Tkačeve

Pod naslovom »Jacera« bo drevi doživela krst v Križankah – Jeseni v Mariboru

»Zgodaj spomladi 1977 sem sedla k papirju in poskusila popisati svoj čuden, dolg, samoten dan, kakršnih preživljam neskončno vrsto za zaklenjenim vhodom v bivališče, kjer sem, razen muh poleti, edino živo bitje ... Tudi radovednost je botrovala temu podvigu. Zmeraj me je mikalo, da bi lahko skrivaj, nepoklicana videla, kaj se dogaja z ljudmi, kadar so sami in brez prič, kadar odložijo masko, ki jo nenehno nosijo med množico. Kakršna pač sem ... nisem znala zlesti pod kožo drugemu človeku, zato sem se poskusila vtihotapiti sama vase ...«

Tako v gledališkem listu opisuje nastanek svojega monodramskega besedila in hkrati gledališka prvenca igralka Alja Tkačeva, članica Slovenskega mladinskega gledališča. Monodrama bo pod naslovom »Jacera« drevi doživela krstno uprizoritev v Viteški dvorani ljubljanskih Križank, nastala pa je v sodelovanju

ALJA TKAČEVA – Pisateljica in igralka

med ljubljanskim Festivalom in mariborskim dramskim gledališčem. Jeseni bo torej doživela še mariborsko premiero ter bo potem vključena v redni spored tamkajšnje Drame.

Alja Tkačeva uprizarja svoje avtobiografsko besedilo samo s pomočjo Vesne Arhar (režijska zasnova, ureditev igralnega prostora in izbor kostumov). Toneta Partljiča (dramaturgija). Xenie Hribar (koreografija), Ilije Šureva (glasba) in Nade Šumi (jezikovno vodstvo).

A. I.

MOJSTRICA PORTRETA – Kobilčina podoba Mici Kesler – Čopove iz začetka dvajsetih let

Ivanino poletje v galeriji

Zapis o veliki razstavi slovenske slikarke Ivane Kobilce v ljubljanski Narodni galeriji, ki ima izjemno veliko obiskovalcev – Razstava podaljšana do konca julija

Narodna galerija v Ljubljani se je odločila, da razstavo velike slovenske slikarke Ivane Kobilce zaradi živega zanimanja občinstva podaljša tja do konca julija. Njeno sončno vrtno »Poletje« z mnogimi drugimi ljubeznivimi podobami je zares vneslo v galerijske dvorane dih živih ljudi, barve in svetlobe, razumljivost, kakršne sicer ne najdemo tako pogosto na sodobnih razstavah, zaradi česar je ta poletna prireditev v galeriji postala zares ljudski dogodek.

Razstavo si je doslej ogledalo že šestnajst tisoč obiskovalcev. Z mnogimi novimi, vseh slojev in starosti, predvsem mnogimi neobičajnimi obiskovalci, sem onega dne, ko je bilo tudi ponovno strokovno vodstvo, znova vstopil v galerijo. Naj že nekateri premodri teoretiki Kobilci očitajo to ali ono zamudništvo, češ da je v svojem času slikala še vedno realistično, čeravno sta se že porajala impresionizem in ekspresionizem, toda pri vsem tem formalnem zamudništvu Kobilica, stroga s samo seboj v zadnjem avtoportretu, v marsičem še danes vodi, zlasti v poštenem obvladanju svoje veščine, v lepem oblikovanju človekovega obraza do vseh potankosti, v posluhu za značaj osebnosti, za odblesk cvetja v človeku in za iskanje nečesa človeškega v cvetju. Res si je celo sama baje včasih očitala, da slika preveč tako imenovanih črnih glav, obrazov s črnim, temačnim ozadjem; toda iz teh črnih ozadij toliko bolj prepričljivo rastejo individualno izdelani obrazi starcev, žensk v rosnih in zrelih letih, nežnih otrok, nobene pavšalnosti ali poenostavljanja ni, vsak je zase svoj, vsak je polna osebnost, vsak ima, zlasti v očeh, svoj izraz, svojo usodo. Nekateri menijo, da je dosegla vrh svoje izraznosti v oni »Pariški branjevki«

Pri ogledovanju Kobilčinih del dejansko pozabiš, da gledaš uokvirjene slike, ampak se veliko bolj neposredno prepustiš barvi in motivu samemu. Prav tako pa pri takem ogledovanju njenih podob pozabiš, da gledaš žensko slikarstvo, kajti gledaš slike zgolj kot slike, ne da bi si moral pomagati z dopovedovanjem, da je ta slika umetnica prav na tej svoji stisnjeni razstavi v ljubljanski realki pred 90 leti s hvaležnostjo za odstopljeni prostor in nakazilom vstopnine v korist šolski kuhinji razgrnila poleg portreta sestre Fani tudi vrsto drugih znamenitih del, kot je, denimo, »Kavopivka«.

Malo je likovnih del na Slovenskem, ki so postala sama po sebi pojem, kot je ta podoba starke s skodelico kave. Skoraj da se je preselila v družinsko slovensko zavest. Zame pa je Kobilca še posebej nekje blizu, družinska, tudi zaradi tega, ker sem jo poznal že davno prej, preden sem gledal njene slike, iz pripovedovanj svoje pokojne matere, doma iz Podbrezij na Gorenjskem, kamor je Kobilca vsako leto zahajala na vaške počitnice. Tako sem tudi tokrat v »Poletju« odkril še eno čudovitost več: ne samo kompozicijo oseb v ospredju, ampak tudi one zelene podbreške trave, plot z Vrtarjevim Jožom, takrat še otrokom v ozadju, z vsem, kar je ostalo tudi del moje minule mladosti.

BOGDAN POGAČNIK

Denar za raziskovalno opremo

10 inštitutov in fakultet bo prejelo iz skupnih sredstev 14,1 milijona dinarjev

Raziskovalna skupnost Slovenije bo v letošnjem letu financirala iz sredstev za raziskovalni program obratovanje raziskovalne opreme v znesku 14,1 milijona dinarjev.

Komisija je obravnavala predloge 10 inštitutov in visokošolskih organizacij, ki so zaprosili skupaj za 41,4 milijona dinarjev. Med odobrenimi vsotami bo največ prejel Inštitut Jožef Stefan (10,2 milijona dinarjev), sledijo pa Kemijski inštitut Boris Kidrič (872 tisoč) , Inštitut za biologijo (760 tisoč), Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo (680 tisoč) in drugi.

Za razpis v prihodnjem letu bo komisija za infrastrukturo RSS pripravila dopolnila sedanjih meril, s katerimi naj bi še bolj poudarila infrastrukturni značaj posameznih kompletov opreme, in dodatni opis storitev, ki jih komplet lahko nudi širšemu krogu uporabnikov.

B. S.

papirografika

Komisija za delovna razmerja delovne organizacije

PAPIROGRAFIKA p. o.
trgovina na veliko, izvoz-uvoz,
Ljubljana, Moše Pijadejeva 5/V

objavlja
za delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom naslednja dela in naloge:

1. **prodajnega referenta za grafični oddelek**
2. **skladiščnega delavca**

Pogoji pod:
1. SS izobrazba ekonomske, papirne, grafične oz. druge ustrezne smeri in 2 leti ustreznih delovnih izkušenj, znanje strojepisja. Poskusno delo 2 meseca.
2. NKV delavec. Poskusno delo 2 meseca.

Pisne vloge s priloženimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov delovne organizacije v 15 dneh od objave. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sklepanju.

13-6164

Emona Posavje n. sol. o. Brežice
68250 Brežice, Cesta prvih borcev 35
Po sklepu delavskega sveta TOZD trg. na malo in določil Pravilnika o delovnih razmerjih in varstvu pravic delavcev,
objavljamo
RAZPIS
za opravljanje naslednjih del in nalog

VODENJE POSLOVNE ENOTE 17 »MARKET« V BREŽICAH

Za objavljena dela in naloge zahtevamo poleg splošnih pogojev še naslednje pogoje:
da so VK trgovski delavci z 8-letnimi delovnimi izkušnjami – od tega, da je najmanj 5 let samostojno opravljal dela in naloge ali, da imajo opravljen izpit za visoko kvalificiranega delavca opravljenega po predpisih, ki so veljali pred uveljavitvijo zakona o srednjem šolstvu;

Poleg strokovne usposobljenosti in delovnih izkušenj morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
– da so državljani SFRJ
– da imajo moralnopolitične vrline in organizacijske sposobnosti
– da niso kaznovani in niso v kazenskem postopku za kazniva dejanja zoper družbeno premoženje, ljudstvo in državo in zoper samoupravljanje.

Kandidati naj svoje vloge z dokazili, da izpolnjujejo splošne in posebne pogoje pošljejo v 15 dneh od dneva objave na gornji naslov.
O rešitvi vlog bomo kandidate obvestili v 30 dneh od poteka razpisa.

12-6100

RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RTV RT

TV OCENA

Ljudje sredi pekla

»Pobrecitos, murieron por nosotros,« je rekla ženska na ulici v Esteliju in pokazala na zoglenela trupla sandinističnih borcev. »Reveži, umrli so za nas«. V tem stavku se blesti več resnice o ljudeh sredi pekla, kot ga zmore naslikati sto filmskih kamer.

Naposled so nam pogovori z ljudmi, vpletenimi v nikaragovsko dramo, ki smo jih poslušali in gledali v sredo zvečer na ljubljanski televiziji (»Pravi obraz diktature«), največ razodeli. Anastasio Somoza pa lastnik nasada kavovcev pa sin urednika opozicijskega časopisa »La Prensa«, Pedra Joaquina Chamorre, ki ga je 10. januarja 1978 dal Somoza ubiti kot svojega najbolj nevarnega nasprotnika.

Potem so govorili novinarji, sandinistična voditelja Tirado in Ortega in še drugi – in kot v kaki krvavi shakespearovski tragediji: kmetje in kmetice, meščani in meščanke in – biriči (le te smo v glavnem gledali, ker je zanje govoril Somoza).

In prav Somoza je v razgovoru z novinarjem BBC Dimblebyjem največ povedal. Ne toliko z besedami, ker Somoza govori zelo tiho in nekam skozi zobe, kakor govorijo ljudje, ki so navajeni, da podrejeni na vsak njihov mig poskočijo. Govoril je Somozin obraz in njegov absolutni cinizem. To ni človek, ki mu slaba vest ne da ponoči spati. In tudi ne človek, ki zlahka izpusti plen iz rok, zlasti tako masten plen.

Med Somozo in Dimblebyjem so prasketale iskre sovraštva.

Lastnik nasada kavovcev je pesimist: ZDA ne bodo nikoli dovolile resnično levičarske vlade v Nikaragvi.

Sandinisti: Somoza mora takoj oditi. Vse njegovo imetje bodo nacionalizirali. Ljudstvo bo odločilo, ali hoče demokracijo meščanskega tipa ali socialistično ureditev. Zdaj je vsa opozicija združena v boju proti Somozi. O ideoloških razlikah bo govor pozneje.

Toda najbolj zgovoren je bil pogreb Somozovega generala, veleposlanika v neki srednjeameriški republiki, ki so ga ubili mestni gverilci. Zgovorni prizori, četudi med vojaško ceremonijo v čast padlega generala ni bila izgovorjena ena sama beseda. Govorili so obrazi generalov in njihovih žena. Skoraj vsi so nosili velike temne naočnike, četudi so bili v senci. Temni naočniki varujejo oči, a jih tudi zakrivajo. Da ne bi ljudje videli v njih strahu, ki ga ne moreta prepoditi ne orožje ne strahovlada. Strahu pred prihodnostjo.

BOŽIDAR PAHOR

Francoski disko klub

Z najnovejšo francosko zabavno glasbo nas bo seznanila oddaja, ki bo na drugem sporedu ljubljanskega radia danes ob 21.45 uri. Najprej bomo prisluhnili odlomku iz znane rock opere »Starmania«, ki govori o nasilju v sodobnih velemestih. Avtor besedila je Luc Plamdon, uglasbil pa jo je Michel Berger. Nato nam bo zapela Barbara, ki je nismo slišali že več let. Kljub temu je poslušalci niso pozabili in ko je pred nedavnim nastopila v pariški Olympiji, se je tam kar trlo poslušalcev. Danes bomo slišali priljubljeno pesem »Il automne«.

S pesmijo »La Cornemuse« se nam bo predstavila skupina »Meks«, ki združuje štiri vsestranske umetnike: Mercier, Enaudi, Koolen in Sare so glasbeniki, skladatelji in pevci. Uspešni pa so prav gotovo predvsem zato, ker znano svoje pesmi spretno pretkati s humorjem. Zadnji gost drevišnje oddaje pa bo Gilles Dreu, katerega zadnja plošča je doživela v Franciji izjemen uspeh.

Vdovstvo Karoline Žašler

Drevi ob 22.30 si bomo na sporedu ljubljanske televizije ogledali slovenski barvni film »Vdovstvo Karoline Žašler«, ki ga je leta 1976 posnel režiser Matjaž Klopčič. To je film s socialno tematiko, sodobna drama o življenju v majhnem, podeželskem mestecu. V središču dogajanja je vdova Karolina, ki hrepeni po ljubezni, po otroku, po sreči. Nekega dne spozna moškega, ob katerem bi lahko srečno zaživela, toda vsi njeni upi se kmalu podrejo. Vda se pijači, dokler žalostno ne konča. Film »Vdovstvo Karoline Žašler« odlikujejo izvrstne igralske kreacije, Milena Zupančič pa je bila za vlogo Karoline nagrajena na puljskem festivalu leta 1977.

Na obisku pri živalih

Mladi poslušalci bodo danes z igralcem Jurijem Souckom ter Mičo in Borutom Lesjakom obiskali živalski vrt. Tak je namreč naslov glasbene pravljice, ki jo boste danes ob 8.30 poslušali na prvem sporedu ljubljanskega radia. Izvedeli boste, kako se tam počutijo živali, ki so prišle k nam z daljnega severa, iz Afrike, Amerike ali celo iz Azije, ali se še spominjajo svoje dežele, ali pa so nanjo že čisto pozabile. Nekaj pa vemo prav zagotovo: v kletki se nihče ne počuti dobro.

13. julij

1977 Po štirih desetletjih je zasedanju španskega parlamenta ponovno prisostvovala Dolores Ibarruri – La Pasionaria.
1951 Umrl je avstrijski skladatelj Arnold Schönberg, eden najpomembnejših sodobnih skladateljev, utemeljitelj modernega glasbenega ekspersionizma in dvanajsttonskega tonalnega sistema (dodekafonije).
1943 Na Dolenjskem in Notranjskem sta bili ustanovljeni prvi dve slovenski diviziji, ki sta bili pozneje preimenovani v 14. in 15. divizijo NOV in POJ. V 14. divizijo so bile uvrščene Tomšičeva, Šercerjeva, Gradnikova in Prešernova brigada, v 15. pa Cankarjeva, Gubčeva in Šlandrova. Komandant 14. je postal Mirko Bračič, politkomisar dr. Jože Brilej, komandant 15. Dragan Jevtić, politkomisar Viktor Avbelj.
1942 Partizani so prvič osvobodili Žužemberk, kjer je bila nato ustanovljena prva krajevna komanda (komanda mesta) v Sloveniji.
1941 V Virpazaru je počila prva uporniška puška v Črni gori. Črnogorsko ljudstvo je začelo splošen upor proti okupatorju in osvobodilo vse kraje razen Cetinja, Nikšića, Plevlja in Podgorice.
1920 Italijanski fašisti so požgali hotel »Balkan«, ki je bil osrednji slovenski narodni dom v Trstu. Opustošili so tudi lokale in urade slovenskih lastnikov.
1883 Rodil se je slovenski slikar in grafik Hinko Smrekar. Zlasti so znane njegove karikature sodobnikov, satire na politične in socialne krivice ter na militarizem. Kot večni upornik proti nasilju je leta 1943 padel med talci pod streli fašistov. Risal je za mnoge liste in se uveljavil kot odličen ilustrator (oprema Cankarjevih knjig, ilustracije Martina Krpana). Kot Cankarjev prijatelj je zapustil tudi vrsto pisateljevih karikatur.
1878 Končal se je berlinski kongres, ki je močno vplival na razvoj južnoslovanskih narodov do prve svetovne vojne.

TELEVIZIJA

PRVI PROGRAM

17.35 POROČILA
17.40 SKOKOV MEMORIAL – reportaža iz Celja
17.55 DOŽIVLJAJI MAČKA TOŠE – otroška serija TV Beograd
18.10 PRILJUBLJENE ZGODBE – 4. del: Sneguljčica
Nanizanko ameriških risank si bomo ogledovali prav do šolskih počitnic. Videli bomo dvanajst priljubljenih zgodbic, ki bodo prikazovale znane junake iz mladinske in otroške literature – seveda po ameriškem izboru. Današnji Sneguljčiti bo v nedeljo sledil Robin Hood, nato indijanarica Haiwatha, pa Pepelka, Tisoč in ena noč, Trnuljčica, v 80. dneh okoli sveta (v dveh delih) in druge.
18.35 OBZORNIK
18.45 TRI SRCA – RADENCI 79, glasbena oddaja
19.15 RISANKI
19.30 TV DNEVNIK
20.00 JADRANSKA SREČANJA – prenos iz Crikvenice
Jadranska srečanja nekateri imenujejo tudi jugoslovanske igre brez meja. Namen tekmovanja je zbližati primorska mesta med seboj. V Crikvenici se bodo letos pomerile ekipe Bakra, Kostrene, Kraljevice, Novalje, Novega Vinodolskega, Punte, Raba in Senja. Ljubljanska televizija bo ob petkih neposredno prenašala vsa tekmovanja. (Zg)
21.25 JUNAKI SERIJSKEGA FILMA:

Močnejše od življenja
Drevi si bomo ogledali eno izmed epizod nekdaj izjemno priljubljene televizijske serije »Močnejše od življenja«. Glavni junak Hans Kloss, sicer Abwehrov poročnik, je pravzaprav tajni agent. Kloss pride v neko nemško enoto in se vključi v delo poljskih ilegalcev. Toda skrivno radijsko postajo Nemci nenadoma odkrijejo in Kloss se znajde v popolnoma obkoljeni hiši. Videti je, da zanj ni več rešitve. Toda Kloss je seveda zelo iznajdljiv in se skrije v zakloniščе. Vrne se v poljsko obveščevalno službo in zahteva, da ga zopet pošljejo na okupirano poljsko ozemlje. V glavni vlogi nastopa Stanislav Mikulski, režiser pa je Jerzy Morgenstern.
22.20 TV DNEVNIK
22.35 NOČNI KINO: VDOVSTVO KAROLINE ŽAŠLER

ODDAJNIKI II. TV MREŽE:

17.40 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (NS)
18.00 TV DNEVNIK (Bg)
18.15 MED DOMOM IN ŠOLO (Sa)
18.45 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Ti)
19.30 TV DNEVNIK (Ti)
20.00 IZZIV – kulturna oddaja (Zg II)
21.50 POROČILA (Zg II)
22.00 PORTRETI (Pr)
22.30 KRONIKA DUBROVNIŠKIH POLETNIH PRIREDITEV 79 (do 23.15) (Zg II)

TV ZAGREB – I. PROGRAM:

18.00 POROČILA (Zg)
18.05 TV KOLEDAR (Zg)
18.15 MED DOMOM IN ŠOLO

18.45 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Ti)
19.30 TV DNEVNIK (Zg)
20.00 JADRANSKA SREČANJA – prenos iz Crikvenice (Zg)
21.25 JUNAKI SERIJSKEGA FILMA (Zg)
22.15 TV DNEVNIK (Zg)
22.30 NOČNA PREMIERA (Bg)
Drevi si bomo ogledali francoski film »Raj«, ki ga je leta 1977 posnel režiser Christian Bricout. Film je požel številna priznanja, dobil pa je tudi pomembno nacionalno nagrado »Jean Vigo«. Film odlikujejo avtentičnost ambienta, zanimiva tematika in naturalizem posameznih prizorov, ki pa ni le sam sebi namen, pač pa še bolj precizno oriše posamezne značaje. Glavni junak zgodbe je mladenič iz nižjega družbenega sloja, katerega stališča so povsem nasprotna očetovim. To je vzrok prepira, zaradi katerega zapusti dom in si išče priložnostne zaposlitve. Fant študira slikarstvo, njegovo življenje pa seveda ni povsem v skladu z obstoječimi družbenimi normami. Režiser skuša prikazati sodobno mladino, ki se upira obstoječim družbenim odnosom, ne uspe pa najti – niti ne želi iskati – nekih drugih, boljših odnosov, ki bi zamenjali sedanje. Smisel življenja vse prepogosto iščejo zgolj v trenutnih zadovoljstvih. V glavnih vlogah: Didier Sauvegrain, Gérard Darieu, Annie Savarin, Bernardette Le Sache in Brigitte Rouan.

TV KOPER

19.25 ODPRTA MEJA (oddaja v slovenskem jeziku)
19.50 STIČIŠČE
20.15 TV DNEVNIK
20.30 JUTRI JE NOVI DAN – celovečerni film
Igrajo: Anna Maria Pierangeli, Laura Gore. Režija: Leonida Moguy
22.35 OHRID – dokumentarna oddaja iz serije Jugoslovanska mesta

RADIO

PRVI PROGRAM

4.30 Dobro jutro!; 8.08 Z glasbo v dober dan (J. Ipavec: Princesa Vrtoglavka, G. Puccini: La Boheme, J. Brahms: Ogrski ples št. 18 D-dur, Ogrski ples št. 19 h-mol, Ogrski ples št. 20 e-mol, Ogrski ples št. 21 e-mol.); 8.30 Glasbena pravljica – Miča in Borut Lesjak: Obisk v živalskem vrtu; 12.10 Z orkestri in solisti; 12.30 Kmetijski nasveti – ing. Mihaela Černe: Namakanje vrtnin; 12.40 Pihalne godbe; 13.00 Iz naših krajev; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Scherzo in meditacije – O. Nedbal: Scherzo, M. Vukdragović: Simfonične meditacije; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 »Vrtiljak«; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Od arije do arije; 18.30 S knjižnega trga; 20.00 Uganite, pa vam zaigramo ...; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Prostor za reprize; 00.05 Nočni program

DRUGI PROGRAM

8.00 Petek na valu 202; 13.00 Jazz v komornem studiu – Chris Hinze – Lajos Dudas; 13.35 Znano in priljubljeno; 14.20 Prometni leksikon; 15.45 Vroče – hladno; 17.35 Odmevi z gora – Krišelj-Osojnik: Prevodi iz tuje literature, Prehrana v gorah; 19.25 Stereorama; 20.30 Stop pops 20; 21.45 Iz francoske diskoteke; 22.00 S festivalov jazza; 22.45 Zrcalo dneva; 22.55 Glasba

TRETJI PROGRAM

10.05 Po Talijinih poteh; 10.40 Za šolarje: Gregčevo popotovanje; 11.15 Orkestrski utrinki; 11.45 Jezikovni pogovori (ponovitev); 16.00 Za šolarje: Andersen »Palčica«; 16.35 Pota naše glasbe – U. Krek: Sonatina za godala, L. M. Škerjanc: »Večerne zarje« – štiri orkestrske skice, D. Škerl. Koncert za orkester št. 1; 17.15 Z nekdanjimi pevci (12. oddaja); 18.05 Šestnajst strun; 18.45 Variacije na temo – Naš lepi kanat (T. Vidošević, B. Simić); 19.00 Radijska igra – R. Sajko-B. Trekman-M. Rojc: Pričevanja o slovenski radijski igri II.; 20.00 Mozartovi koncertni plesi; 20.15 Z jugoslovanskih koncertnih odrov – Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana dirigent Samo Hubad, solist Alexis Weisenberg – klavir (posnetki z dne 24. 5. 1979) (Srebotnjak, Brahms); 21.35 Antonin Dvořak: Klavirski kvintet (Marina Horak in Slovenski godalni kvartet); 22.15 Danilo Švara: Odlomki iz opere: Slovo od mladosti; 22.50 Literarni nokturno

GLAS LJUBLJANE

16.00 Napoved programa – 16.05 Novice – 16.10 Bodice – 16.30 Med krajani – 17.00 Novice – Klicaj dneva – Domžalske diagonale – 17.45 Sprehod po Ljubljani – 18.00 Novice – Bilo je ... – Svetujemo vam – 19.00 Konec programa

RADIO ŠTUDENT

11.00 Mutacije, bliskovice, obvestila; 12.00 Tolpa bumov: The Humans Arts Ensemble: Live Vol. 2 (2); 12.30 Leva perforacija; 13.00 Vaginalni intermezzo; 14.35 teleks; 14.55 Polglasba do konca; 15.00 Odpoved 1; 20.00 Rotenroll v vsako slovensko družino; 21.00 Stari-/novi val; 22.00 Hot Dogs 13; 22.45 Rock premiera; 23.20 Razširjamo obzorja: Music from Java (2. del); 24.00 Odpoved 2

Tokrat po prekmursko

LJUBLJANA, 12. julija – Ugibanj o tem, kakšni bodo pari na sobotni »ohceti v Ljubljani«, ni več. Dopoldne so se v hotelu Lev predstavili novinarjem, srečanje pa so izkoristili tudi za spoznavanje. Parov je dvanajst, od tega šest jugoslovanskih. Na dopoldanskem srečanju so bili oblečeni v narodne noše krajev, od koder so prišli na »gostovanje« v Ljubljano. Letošnja poroka bo namreč potekala po prekmurskih običajih. Organizatorji pa že razmišljajo o izbiri slovenske pokrajine in njenih običajev, ki bi jih predstavili na tej mednarodni turistični prireditvi prihodnje leto. M. K. (Foto: Zoran Vogrinčič)

Moščanski pionirji v Karl Marx Stadtu

Mladi Ljubljančani letujejo v mednarodnem počitniškem taboru v tem mestu

LJUBLJANA, 12. julija – Vzhodnonemško mesto Karl Marx Stadt, ki ima že vrsto let tesne prijateljske stike z Ljubljano, je povabilo skupino otrok na letovanje v mednarodnem počitniškem taboru v tem mestu. Komisija za medmestno sodelovanje pri mestni skupščini je povabilo sprejela in tako je odpotovala na letovanje skupina devetih moščanskih pionirjev z dvema spremljevalcema. V Karl Marx Stadtu bodo ostali do 29. julija. Zveza prijateljev mladine občine Moste-Polje je za letovanje izbrala 5 pionirjev iz osnovne šole Toneta Trtnika-Tomaža v Sostrem, preostale pa iz drugih šol. Tem pionirjem je letovanje nagrada za uspešno šolsko delo in delo v pionirskih organizacijah. Prihodnje leto se bo moščanska zveza prijateljev mladine oddolžila mestu Karl Marx Stadt s tem, da bodo v otroški počitniški dom v Zambratiji sprejeli na letovanje skupino pionirjev iz tega mesta.

Ali banke res ničejo izplačevati denarja?

»Ne izplačujemo – terminal ne dela« – To je napis, ki se pred okenci poslovalnic Ljubljanske banke vse prepogosto pojavlja

LJUBLJANA, 12. julija – Nestrpne vrste čakajočih pred okenci ljubljanskih bančnih poslovalnic so vse daljše. Vedno pogostejši minusi na bančnih računih, ki si jih je izmislil računalnik in počasnost poslovanja bank parajo ljudem živce. Prav tako kupi obrazcev, ki jih morajo izpolnjevati pri najemanju kreditov in dviganju deviznih prihrankov, ki jih je neprimerno lažje vložiti, kot dvigniti. Omejitev potrošniških posojil bo prilila novo kapljo v to kupo nezadovoljstva, Ogorčenost ljudi podžigajo tudi vse prepogoste zapore izplačil, pojasnjene zgolj lakonsko: »Terminal ne dela«, ki si ga vlagatelji tolmačijo po svoje: »Banka ne da denarja«.

Nezadovoljstvo, ki je vzvalovilo vrste pred bančnimi okenci se je preselilo tudi na drugo stran steklene pregrade – med bančne uslužbence. Nezadovoljni, menda zaradi prenizkih plač, deljenega delovnika in negotovi na delovnih mestih, za katere so povečini preslabo usposobljeni – vračajo milo za drago.

Ljubljančani, nezadovoljni s poslovanjem bank v mestu, so začeli naslavljati vse številnejše pritožbe na mestno skupščino. Predsednik IS SML Mirko Korinšek je zato povabil predstavnike ljubljanskih bančnih poslovalnic na razgovor o rešitvi tega gordijskega vozla.

Zakaj »terminal ne dela«?

Takorekoč preko noči, se je začela leta 1976, ko so delovne organizacije prešle na izplačevanje osebnih dohodkov delavcev preko tekočih računov in hranilnih knjižic, neverjetna rast denarnega poslovanja občanov preko banke. Pred tem je v Ljubljani imelo pri Ljubljanski banki, ki je najbolj deležna ostrih kritik, svoje račune le kakšnih 30 000 delavcev. Danes je to število poraslo že na več kot 250 000 računov. Na tako veliko rast pa banka ne kadrovsko ne tehnološko ni bila pripravljena.

V svetu so banke glavni nosilec napredka v modernizaciiji finančnega poslovanja s pomočjo računalnikov. Računalniška oprema Ljubljanske banke pa je še vedno zastarela. Šele letos jeseni jim bo uspelo vključiti v delo novi računalnik, ki bo zamenjal dosedanjega čigar zmogljivost so nekajkrat preobremenili, saj dela brez prestanka dan in noč, pa še ne zmore vsega dela. Tako se zmeraj pogosteje kvari.

Novi računalnik bo precej izboljšal poslovanje Ljubljanske banke, vsaj pri dinarskem poslovanju. Vendar za kako dolgo? Računalnik, ki ga bodo dobili je več ali manj planiran za potrebe, ki so jih presegli že pred tremi leti!

Še izrazitejši kot računalniški, je perečkadrovski problem v poslovanju ljubljanskih bank to so poslovalnice Jugobanke, Beograjske banke, Ljubljanske banke itd. Bančnih uslužbencev primanjkuje. Banke sprejemajo tako vsakogar, ki je pripravljen delati v večizmenskih terminih.

Takšen način zaposlovanja je dvorezen meč. Banke tako »kradejo« kadre povečini trgovini in gostinstvu, kjer jih prav tako zelo primanjkuje, po drugi strani pa morajo te svoje po večini zelo mlade moči dodatno izobraževati. Pri tem pa očitno ne uspevajo najbolje. Iznajdljivejši uslužbenci bi sicer lahko, kadar računalnik odpove rešili kar »na roko« marsikatero izplačilo.

Dolgovezni bančni postopki

Bančni postopki, ki so zvezno regulirani so marsikdaj po nepotrebnem dolgi in zapleteni. Predvsem velja to za devizno poslovanje. Lokalne banke so primorane izvajati določila, ki jih največkrat mimo njih in interesa ljudi sprejemajo drugod. Bančne postopke bi bilo treba poenostaviti. Širši družbeni interes bo treba tudi tukaj uveljaviti, tako kot nam je to uspelo nedavno pri potnih listih.

Dokler ne bodo dobili novega računalnika in dokler ne bodo sprejeti bolj »človeški« predpisi bančnega poslovanja, bodo skušali v poslovalnicah Ljubljanske banke vendarle nekoliko pospešti in izboljšati poslovanje. Bančni delavci si bodo pripeli tablice z imeni, v vsaki bančni poslovalnici bodo postavili tudi nabiralnik za predloge in pritožbe strank. Hkrati bo povsod vidno postavljen tudi napis, kateri uslužbenec je v poslovalnici odgovoren za sprejemanje pritožb. Prav tako bodo skušali svoje stranke v dnevnem časopisju obveščati o svojem poslovanju, novostih, ljudi pa usmerjati v poslovalnice kjer je gneča manjša.

Delo bančnih poslovalnic v Ljubljani bodo na jesenski seji obravnavali tudi delegati mestne skupščine. Bančno združenje bo pred tem pripravilo dodatne predloge (predvsem o spremembi bančnih postopkov) predvsem pa lastne ukrepe za izboljšanje poslovanja.

MIRAN KOREN

TELEKS informativni tehnik dela

UTRIP LJUBLJANE

Obljuba dela dolg

Po dolgem času je Viator končno izpolnil obljubo. Medtem ko so najprej zeleno pobarvali table na postajališčih mestnega prometa, so jih sedaj polepili z novimi samolepilnimi plastičnimi oznakami. Tako potniki z njih lahko razberejo, kateri zelenci se tu ustavljajo, kam vozijo in ob katerih urah. Zaenkrat si jih lahko potniki ogledujejo le na postajah v središču mesta, ker še nimajo dovolj nalepk za vsa postajališča. Do naslednje turistične sezone jih bo dovolj, le upajmo, da jih neznani zbiralci nalepk ne bodo zopet sproti potrgali, kot pred leti. (A. B. – foto: Zoran Vogrinčič)

Opozorilo za orjake?

Prvič: Kamnita zadeva na sliki ni miza temveč pravcata kamnita grobnica s pokrovom, težka, med brati, krepko čez tono.

Drugič: »Stebrič« zraven »mize« ni nikakršen stolček, temveč ostanek stebra, podobnega onemu, ki stoji še v vsej svoji veličini in služi za podstavek kipu Emončka. Kljub teži stoletij, ki ga dajo pa je še presneto krepko zasidran na svojem mestu.

Torej: »Miza« je pretežka, »stola« pa se ne da kar tako zlahka prestaviti. Opozorilna tabla ob tej kamniti sedežni garnituri, ob podhodu med Plečnikovim trgom in Trgom osvoboditve, ki prepoveduje prestavljanje stolov in miz je resnično povsem odveč. (M. K. – foto: Dragan Arrigler)

Na kredit od glave do pete

Odkar so v trgovini Manon v Čopovi ulici nalepili obvestilo, da prodajajo na potrošniški kredit, je bila, kot kaže naš posnetek prodaja zelo uspešna. (A. B. – foto: Dragan Arrigler)

Ob delu se ohranjajo spomini

Na Jamniku bo v soboto srečanje borcev Prešernove brigade – V tej partizanski vasici živi danes še petdeset ljudi – Slaba cestna povezava z dolino – Pred leti so šli peš po opeko

JAMNIK, 12. jul. – Blizu 20 kilometrov iz Kranja po cesti na desnem bregu Save skozi Zgornjo Besnico, na nagnjeni polici v pobočju Jelovice, ki se končuje z grebenom Golo brdo, na višini 870 metrov, je zadnja hribovska vasica v kranjski občini, ki meji na radovljiško in škofjeloško občino in je med vojno doživela podobno usodo kot od nje 6 kilometrov oddaljene Dražgoše. Jamnik, kjer je pred vojno živelo 120 ljudi zdaj pa le 50, so Nemci 27. februarja 1944 zažgali.

V partizanski vasici Jamnik so se do omenjenega tragičnega dogodka med vojno za dlje časa večkrat ustavljale partizanske enote. Domačini so jim nudili hrano in zavetje pred sovražniki. Pred požigom vasi se je v njej dva tedna mudila Prešernova brigada, ki bo to soboto na Jamniku pripravila srečanje preživelih borcev brigade ob njeni 36. obletnici ustanovitve. Iz Jamnika pelje tudi najkrajša pot v osrčje Jelovice do Mošenjske planine, nad katero se dviga 1410 metrov visoki Partizanski vrh, kjer je bil 8. avgusta 1941 prvi večji spopad gorenjskih partizanov z Nemci.

Po vojni smo vasico obnovili na svojstven način, pravi predsednik krajevne organizacije ZB NOV Srečko Bešter. Iz pet kilometrov oddaljene Krope, so vaščani znosili opeko do Jamnika. Potlej se je začelá obnova ceste med Kropo in Jamnikom, med Podblico in Dražgošami, med Podblico in Nemiljami ter med Nemiljami in Njivico, ki je do sedanje urejenosti trajala do leta 1964. Jamnik in sosednje vasi pa so leta 1960 dobile električno, dodaja predsednik krajevne skupnosti Podblica, Jože Klemenčič.

Jamnik skupaj z Nemiljami, Njivico in Podblico tvori krajevno skupnost, ki po površini spada med največje krajevne skupnosti v kranjski občini, po številu prebivalcev pa med najmanjše z 246 krajani. Od zgornjega do spodnjega konca krajevne skupnosti je 7 kilometrov z višinsko razliko 300 metrov.

Za odpravljanje komunalnih in drugih težav dobiva krajevna skupnost gmotno pomoč iz proračuna in sklada za naložbe v krajevnih skupnostih kranjske občine. V zadnjih dveh letih so na ta način prejeli milijon dinarjev, ki so mu vrednost prizadevni krajani večkratno povečali z udarniškim delom in lastnim denarnim prispevkom. Do letos nikjer na območju krajevne skupnosti ni bilo asfaltnih cest. Prvi so pokrili svoje poti po vasi z asfaltno preprogo Nemiljčani, zdaj je na vrsti Jamnik, za kar pa bo morala sleherna jamniška družina poleg udarniškega dela še prispevati po 15.000 dinarjev.

Udarništvo je pri nas tako uveljavljeno, da lahko govorimo o vsakdanji zadevi, pravijo krajevni funkcionarji Jože Klemenčič, Srečko Bešter, Jože in Edita Katrašnik. Zgolj za ureditev vodovodnega omrežja na območju krajevne skupnosti, so krajani prispevali 80 odstotni delež.

Kljub temu niso brez nadlog.

ki jih mimogrede v večjih ravninskih naseljih sploh ne poznajo. Otroci iz Jamnika hodijo, po končanem štirirazrednem šolanju v podružnični šoli v Podblici, v zadnje štiri razrede osnovne šole v 6 kilometrov oddaljeno Lipnico, ki je v radovljiški občini. Mlade Jamničane »ločijo« od Podbličanov, Nemiljčanov in Njivčarjev po štirirazrednici tako, da iz ostalih treh vasi vozijo otroke v šolo v Kranj. Čeprav je še na območju krajevne skupnosti le pet čistih kmetij, vozijo delavski avtobusi le iz Podblice, ker je cesta v Jamnik preozka in prestrma. Med tednom prispe pošta v krajevno skupnost vsak drugi dan . . .

Osnova za ohranitev partizanskih hribovskih vasi je v ureditvi boljših cestnih zvez, pravi prvi komandant Prešernove brigade Ivan Javor-Igor. S temi načrti, ki niso novi ne gre odlašati, da ne bo prepozno tudi za Jamnik, kjer še zdaj vstraja 50 ljudi.

PETER POTOČNIK

Inšpektorji zaprli vrtec

LJUBLJANA, 12. julija – Po sedmih letih opozarjanja inšpekcijskih služb, da je lesena stavba vrtca Malči Beličeve na Tržaški 79 neprimerna za varstvo otrok, so jo slednjič morali zapreti. Pomagale niso niti številne preureditve stavbe v tem času; odgovornost vodstva in osebja vrtca bi bila, če bi se le kaj pripetilo, prevelika. Pet oddelkov za dojenčke, ki so imeli svoj drugi dom v tej hiši, so preselili v enoto Zarja. S preselitvijo uprave v lesenjačo in drugimi spremembami po enotah bodo v jeseni lahko obdržali tri oddelke za dojenčke. Razen dveh oddelkov za dojenčke bodo morali ukiniti še en oddelek za predšolske otroke. M. Ž.

Na Tratah tudi luč

GORNJA RADGONA, 12. julija – Te dni tudi na Tratah urejajo javno razsvetljavo. Stebri za svetilke že stojijo. Trate so največji urbanistično urejeni del v Gornji Radgoni. Tu so bila prej kmetijska zemljišča, ki pa jih je Mura pogosto poplavljala. Ko so pred leti ukrotili Muro z nasipi, so postala zemljišča zelo uporabna. Najprej je tu zrasel otroški vrtec, ki sprejme več kot 250 otrok. Lani se mu je pridružil stanovanjski blok z 52 stanovanju. Javne razsvetljave pa doslej še ni bilo.

POGREBI

LJUBLJANA: Na Žalah se bodo danes svojci še zadnjič poslovili od 32-letnega pomorščaka Marka Marušiča (ob 12. uri); 79-letne upokojenke Marije Stefancioza (ob 14. uri); 81-letne upokojenke Rozalije Pirkovič (ob 15. uri); 67-letne gospodinje Gabrijele Krošelj (ob 17. uri) in 72-letne upokojenke Vande Pirkmaier (ob 18. uri).

VIČ: Danes ob 16. uri bodo na viškem pokopališču svojci pospremili na zadnjo pot 37-letnega ing. Boruta Galeta. R. D.

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 12. julija – Stojnice na ljubljanski tržnici so se danes skoraj šibile pod težo vseh vrst sadja, zelenjave in povrtnin. Tudi soboška tržnica je bila dobro založena. Primorci pa se pritožujejo nad pomanjkanjem marelic, cvetače, paprike in špinače.

Breskve so v Ljubljani in Murski Soboti po 24 do 25 dinarjev za kilogram, v Novem mestu po 35, v Kopru pa od 16 do 30. Dražje so marelice, v Ljubljani in v Novem mestu so po 40 dinarjev, v Murski Soboti in v Mariboru pa po 30. Češnje lahko kupujejo le še Ljubljančani, po 30 dinarjev za kilogram. Več je debelih bosanskih sliv, v Ljubljani so po 33, v Murski Soboti pa po 30 dinarjev za kilogram. Hruške so najcenejše v Ljubljani, in v Kopru po 20 dinarjev, Sobočani jih plačujejo po 30, v Novem mestu pa so še za 5 dinarjev dražje. Tudi nova jabolka so že naprodaj, v Ljubljani in Murski Soboti po 20 dinarjev, v Mariboru 25, v Novem mestu pa 28 dinarjev kilogram. Limone so sicer povsod enako kisle, imajo pa kaj različne cene. V Murski Soboti so po 27 dinarjev, v Novem mestu so za 5 dinarjev dražje. Banane so v Murski Soboti po 15 dinarjev, v Novem mestu pa so več kot enkrat dražje, 32 dinarjev je treba odšteti za kilogram. V Ljubljani prodajajo tudi lubenice po 14 dinarjev, Primorci pa so prinesli že prve smokve, ki jih prodajajo po 30 dinarjev.

V Kopru je danes primanjkovalo paprike, v Ljubljani je je bilo dovolj po 29 dinarjev, v Murski Soboti in v Mariboru je bila paprika po 30 dinarjev, v Novem mestu po 40, Kumar je bilo povsod dovolj, najdražje so bile v Novem mestu, po 40, v Mariboru po 30, v Kopru po 18, v Ljubljani pa po 14 dinarjev za kilogram. Seveda so kumare za vlaganje dražje, od 15 do 40 dinarjev. Stročji fižol je v Ljubljani po 30 do 40 dinarjev, v Novem mestu in Kopru pa po 30. Krompir je v Ljubljani, Novem mestu in v Murski Soboti po 15 dinarjev kilogram, v Mariboru po 12 dinarjev, v Kopru pa po 20 dinarjev. Paradižnika je sedaj povsod dovolj, v Ljubljani so ga prodajali po 14 do 20 dinarjev, v Kopru 18, v Murski Soboti po 21 dinarjev, v Mariboru pa so zahtevali 30 do 35 dinarjev za kilogram paradižnika. Gozdne sadeže so danes prodajali le v Ljubljani in Mariboru, borovnice so bile po 50 dinarjev liter, jurčki so bili po 220 dinarjev kilogram v Ljubljani, v Mariboru pa 150 do 180 dinarjev.

DOPISNIKI DELA

● **Poslovalnice LB obišče vsak dan 50.000 Ljubljančanov. Bančni računalniški center je 1973. leta obdelal le 7 milijonov bančnih dokumentov, 1974. leta – 44. milij., letos pa jih bo predvidoma že 50 milijonov. Realna zmogljivost računalnika pa je le obdelava okoli 25 milijonov bančnih dokumentov.**

Nič več izgub

Gospodarjenje v kamniškem Utoku boljše, zato ukrepi družbenega varstva niso več potrebni

KAMNIK, 12. julija – Gospodarjenje v kamniški tovarni usnja Utok se je v dobrega pol leta, kar so zastavili sanacijo tovarne, tako občutno izboljšalo, da ukrepi družbenega varstva, ki so jih zbori skupščine Kamnik sprejeli pred letom, niso več potrebni. Zato so na zadnjem zasedanju zborov občinske skupščine delegati razveljavili odlok o začasnem družbenem varstvu v tovarni usnja Utok, s čimer je v tej delovni organizaciji prenehal delovati tudi začasni organ.

Delovno organizacijo Utok so vse do leta 1976 pestile težke gospodarske stiske in izgube so se iz leta v leto povečevale. Zato so julija lani na pobudo Ljubljanske banke in republiškega sklada skupnih rezerv, ki sta do takrat s kratkoročnimi posojili pokrivala izgube, v tovarni uvedli začasno družbeno varstvo. Vendar je bila usoda tovarne z dolgoletno tradicijo takrat še nejasna: treba se je bilo odločiti med tremi možnostmi; ali sanirati tovarno z obstoječim proizvodnim programom, ga spremeniti, ali najmanj prijetna možnost, likvidacija tovarne.

Tako so šele novembra lani razširili sanacijsko komisijo, ki je poslej imela vlogo družbenega sveta, odločili, da bodo kamniško tovarno usnja postavili na trdne gospodarske noge s proizvodnim programom, ki ima dolgoletno tradicijo – torej s predelovanjem svinjskih kož, pa seveda z izdelovanjem usnjene konfekcije.

Po tej odločitvi se je delovni utrip v Utoku bistveno spremenil kar zgovorno potrjujejo podatki o poslovanju te delovne organizacije v zadnjem obdobju.

Tako je prodaja v lanskem prvem polletju znašala dobrih 134 milijonov, v letošnjem prvem polletju pa skoraj 162 milijonov dinarjev, pri čemer znaša izvoz 38 milijonov dinarjev.

V delovni organizaciji so vsa pretekla leta surovine, torej kože, kupovali sproti. Tako so imeli v prvem polletju preteklega leta le za štiri in pol milijona zaloge surovin, v enakem obdobju letošnjega leta so si zagotovili za dobrih 31 milijonov surovih kož.

Uspešno zastavljeno sanacijo še najbolje potrjuje podatek, da so imeli v Utoku v lanskem prvem polletju 13 milijonov in 135 tisoč dinarjev izgube, v enakem obdobju letošnjega leta pa so ustvarili 13 milijonov dinarjev ostanka čistega dohodka. Do konca leta naj bi po načrtih ustvarili 21 in pol milijona dinarjev ostanka čistega dohodka.

Vse to pa govori o tem, da tudi socialni položaj delavcev te tovarne (število zaposlenih se je v primerjalnem obdobju od 607 zmanjšalo na 516) ni več ogrožen. Osebni dohodki delavcev so v lanskem prvem polletju znašali 4274 dinarjev, v enakem obdobju letošnjega leta pa 5735 dinarjev.

Očitno so torej delavci tovarne ob pomoči sanacijske komisije tako z organizacijskimi spremembami kot z dobro produktivnostjo le presekali začarani krog izgub. Z naložbami v novo opremo, ki so po sanacijskem programu že odobrene in z dodatnim izobraževanjem zaposlenih pa naj bi se gospodarski uspehi še izboljšali.

JANA TAŠKAR

Težko do sobe

Študentski domovi bodo tudi letos pretesni, kljub dvem novim stolpičem za Bežigradom

LJUBLJANA, 12. julija – Če sklepamo po prvih podatkih o številu prošenj za sprejem v študentske domove v Ljubljani in po številnih oglasih v časopisih, potem letošnja borba študentov za skromno sobico ne bo nič manjša kot prejšnja leta. V študentskih domovih bo letos stanovalo 3835 študentov, kakšnih deset tisoč pa si bo sobo še vedno iskalo pri zasebnikih.

Odbor za sprejem študentov v študentske domove je do roka, to je 9. julija, prejel po prvih ocenah (prošenj še niso uspeli prešteti) okrog 5.500 do 6.000 prošenj za posteljo v enem izmed študentskih domov, kar je precej več kot lani. Odbor bo ugodil vsem nosilcem, ki izpolnjujejo predpisane pogoje (cenzus je 3.300 dinarjev na družinskega člana, izključeni pa so tudi študentje, ki imajo stalno prebivališče v krogu 40 do 50 kilometrov okrog iz Ljubljane). Lani, ko je bilo v študentskih domovih 3085 postelj, so ugodno rešili 4081 prošenj. Seveda so nekateri morali dalj čakati na prazno posteljo. Tako so stari stanovalci, ki so z ugodno rešeno prošnjo samo podaljšali bivanje v študentskem domu, imali zagotovljeno posteljo, večina novincev (največ bruci), pa je morala čakati tudi po več mesecev, da se je kdo od starih stanovalcev (največ so to absolventi) med študijskim letom izselil. Podobno bo tudi letos.

Sicer pa bodo študentski domovi v Ljubljani, letos bogatejši za približno 750 postelj. V aprilu so študentje naselili prvi stolpič za Bežigradom, do začetka septembra pa naj bi bil gotov drugi z 215 posteljami. Dvajseti december je rok za izgradnjo tretjega stolpiča z 280 posteljami. Vsi trije stolpiči sodijo v srednjeročni program izgradnje študentskih domov v Ljubljani.

Študenjte bodo letos plačevali za sobo od 560 do 580 dinarjev mesečno, kar je približno 20 odstotkov več kot v preteklem študijskem letu (za toliko so se približno povečale štipendije), vendar na Študentskem centru že zdaj trdijo, da z denarjem od najemnine ne bo mogoče pokriti vseh stroškov za vzdrževanje domov.

SREČKO ŠROT

POROKE

LJUBLJANA: Danes bodo na Magistratu sklenili 4 zakonske zveze, jutri pa se bo vpisalo med zakonske pare 47 parov zaročencev. Med mladoporočenci bo kar 12 parov (6 domačih in 6 tujih), ki se bodo poročili po starih slovenskih običajih.

DOMŽALE: V poročni dvorani domžalske občine bo jutri po 9.30 stopilo na skupno pot 11 mladoporočencev. Med njimi bodo: Vrtnik Stanislav in Škok Anica, Siard Matjaž in Pirc Simona, Mlakar Karol in Miheličič Marta, Abramovič Ante in Hribar Francka.

Sobotna in nedeljska dežurstva

LJUBLJANA, 12. julija – To soboto bodo v Ljubljani dežurale naslednje trgovine in obrtno storitveni lokali:

TRGOVINE:

V SOBOTO, 14. julija bodo med 7. in 19. uro odprte naslednje trgovine:

Center: Emonina blagovnica Maksimarket (do 20. ure), Emonina trgovina na Ilirski 4, Mercatorjeva na Mestnem trgu 18 (do 21. ure), Žitovi trgovini v ulici Moše Pijadeja in na Vodnikovem trgu 5 (le do 16. ure), Sadje zelenjava na Nazorjevi 3, Bonboniera na Titovi 14, Tkanina na Nazorjevi 4, Centromerkurjeva trgovina Biserka na Nazorjevi 4, Planika na Čopovi 14, Keramika na Nazorjevi 8, Dom na Cankarjevi 6, Papirnica na Miklošičevi 40, Tobakov kiosk na Čopovi 42 (od 5.30 do 11. ure in od 14. do 19.30), Delovi na Tomšičevi in Cankarjevi (od 5.30 do 14.30) ter vsi Vjesnikovi kioski (od 6. do 20. ure).

Bežigrad: Mercatorjevi trgovini na Titovi 351 in v Savskem naselju, Emonina na Hubadovi 18 in prodajalna Ljubljanskih mlekarn na Pribinovi 5.

Vič: Mercatorjeva trgovina na Tržaški 37/b, prodajalna Ljubljanskih mlekarn v Murglah in Trgovina Mavrica na Tržaški 24.

Rudnik: Sadje zelenjava na Dolenjski 78.

Šiška: Mercatorjeva trgovina na Trgu Komandanta Staneta, Emonina na Celovški 163, Žitova na Celovški 68, trgovina Ljubljanskih mlekarn na Djakovičevi 12 in Delov kiosk.

Šentvid: Lokini trgovini v Gameljnah in Medvodah (Svetje) in Emonina na Celovški 407.

Moste: Mercatorjevi trgovini v Pokopališki 36 in Jana Husa 3 ter Žitovi na Šmartinski 132 in Zaloški 33.

Polje: Mercatorjevi trgovini v Zadvoru in na Zadobrovški 88.

V NEDELJO, 15. julija, pa bodo od 17.30 do 11.30 odprte: Delikatesina trgovina na Titovi 28, Emonina na Titovi 25, Ljubljanskih mlekarn na Miklošičevi 7, med 8. in 11. uro pa Bonboniera na Titovi 14, Sadje zelenjava na Nazorjevi 3, Keramika na Nazorjevi 8, Planika na Čopovi 14 in Mladinska knjiga na Nazorjevi 3. Med 7. in 11. uro bo obratoval tudi odprti del osrednje tržnice pri Tromostovju, Tobakov kiosk na Čopovi 42 bo odprt od 8. do 11. ure, Delov kiosk v Tomšičevi med 7. in 17. uro, na Cankarjevi med 12. in 20. uro, v Šiški pa med 7. in 12. uro, Vjesnikov kiosk na trgu OF bo odprt med 5. in 20. uro, na Trgu osvoboditve med 7. in 12. uro na Trdinovi ulici pa med 8. in 20. uro.

VEČERNO DEŽURSTVO: Vsak dan, razen nedelje je med 7. in 21. uro odprta Mercatorjeva trgovina na Mestnem trgu 18.

BANKA:

V soboto med 7. in 11. uro in med 15. in 18. uro in v nedeljo med 8. in 11. uro bo odprta enota Beograjske banke na Titovi 40.

PTT:

V soboto med 7. in 11. uro in med 15. in 18. uro in v nedeljo med med 8. in 11. uro bo odprta pošta v Pražakovi 3.

FRIZERJI IN BRIVCI:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo odprt salon Marice Turner, Mestni trg 17.

ELEKTROINŠTALATERSTVO:

V soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural Marjan Bostič, Kogojeva 8 (tel.: 558-373).

VODOVODNE INŠTALACIJE:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural Vojko Osana, Ob žici 1.

POPRAVILA OSEBNIH AVTOMOBILOV:

To soboto med 14. in 20. uro in v nedeljo med 7. in 13. uro bo dežural Agrostrojev servis, Koseška 11 (tel.: 555-366).

Vlečno službo in intervencijsko pomoč AMZ Slovenije pa lahko dobite vsak dan med 7. in 20. uro.

Komisija za delovna razmerja

Komunalno obrtnega podjetja »ŠIŠKA« p. o.

Ljubljana, Žibertova ul. 13

objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

pogoji:
– višja šolska izobrazba ekonomske smeri in tri leta prakse v finančno-računovodski službi na enakih ali podobnih delih in nalogah
– srednja ekonomska šola in pet let prakse v finančno-računovodski službi na enakih ali podobnih delih in nalogah
– moralnopolitična neoporečnost

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Komunalno obrtno podjetje »ŠIŠKA« p. o. Ljubljana, Žibertova ul 13.

13-6160

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

objavlja
prosta dela oz. naloge

kartografa ali kartografskega risarja.

Pogoji: ustrezna šolska izobrazba, tečaji ali praksa, poskusno delo 3 mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Novi trg 3,15 dni po objavi.

13-6156

lesnina

POROČNO DARILO

Ob priložnosti turistične prireditve ohcet v Ljubljani obdaruje Lesnina Ljubljana

vse novoporočene pare v Sloveniji s popustom pri nakupu stanovanjske opreme

– **30% popusta** za vseh 12 izbranih parov poročenih na »ohceti v Ljubljani«
– **20% popusta** vsem parom poročenim v Ljubljani na dan »ohceti v Ljubljani«
– **10% popusta** vsem parom poročenim v Sloveniji na dan »ohceti v Ljubljani«

Ta popust velja v vseh pohištvenih poslovalnicah Lesnine v Sloveniji:

Ljubljana:	Titova 97
	Titova 51
	Stritarjeva 9
Celje:	Čuprijska 1
Levec:	Levec
Maribor:	Partizanska 12
M. Sobota:	Bakovska 1
Nova Gorica:	Delpinova 19
Koper:	Kidričeva 22
Kranj:	Primskovo
	Titov trg 5
Jesenice:	Skladiščna 5

Popust velja za nakupe od 14. 7. do 14. 8. 1979

383-K

VSAK ČETRTEK NOVI stop POGLEJMO SI V OČI!

PRESENETLJIV RAZPLET V TEKU NA 100 M – Američan Deal (drugi z leve) veliki favorit, ni dobil teka v najkrajši šprinterski disciplini. (Foto: Zoran Vogrinčič)

V Celju sijajen tek na 800 m Lisec zmagal na 3000 metrov

24. atletski memorial Ferda Skoka z vrsto odličnih dosežkov – Kenijec Maina 1:44,7, Savić 1:46,3 na 800 m – Shine 49,5, Kopitar pa 50,7 na 400 metrov z ovirami

CELJE, 12. julija – Mnogi lepi boji,vrsta znanih atletskih imen, nekaj sijajnih rezultatov, taka je najkrajša ocena 24. memoriala Ferda Skoka na celjskem štadionu Boris Kidrič. V ospredju zanimanja so bili trije teki, v katerih so bili doseženi odlični izidi, pomembno vlogo pa so v njih odigrali tudi jugoslovanski atleti. Lisec je zmagal na 3000 metrov, Savić je bil na 800 m drugi z letošnjim najboljšim izidom pri nas, Kopitar pa tretji na 400 m z ovirami. Najimenitnejši dosežek tekmovanja pa je dosegel Kenijec Maina, ki je z 1:44,7 izenačil rekord prireditve in štadiona, h krati pa je to tudi eden letošnjih najboljših izidov na setu.

Po slovesni otvoritvi med katero sta kakih 2000 gledalcev, atlete in atletinje iz 12 držav iz štirih celin pozdravila predsednik prireditvenega odbora in AD Kladivar Mitja Pipan ter zastopnik pokrovitelja generalni direktor celjske Kovinotehne Janez Lenassi se je ob ugodnih vremenskih razmerah začel 24. memorial Ferda Skoka.

V prvih disciplinah je bila udeležba predvsem domača, na sporedu pa so bila tudi predtekmovanja, ki so pomenila uvod v vrhunce tega prijetnega atletskega popoldneva.

V metu diska je zmagal državni reprezentant Marčeta (C. zvezda) s 53,28 pred Mijačem (Kl) 51,24 ter Z. Prezljem (Tr) 46,38. Četrti je bil Okeščen (N. mesto) 46,12, peti pa David (It) 45,28.

Premočnega zmagovalca je dal tudi tek žensk na 100 m ovire. Državna prvakinja Lorenci (Mb) ni imela enakovredne tekmice in je zmagala s 14,2 pred Kopitarjevo (Kl) 14,9 in Tržačanko Buffolini 15,3.

Polfinalni teki na 100 m za moške so bili trije. Najboljšim ni bilo treba napeti vseh moči za uvrstitev v finale. Iz vsake skupine sta šla naprej po dva najhitrejša.

Rezultati – 1. skupina: 1. Wamister (Švi) 10,6. 2. Šega (Nm) 11,1. 3. Waste (A) 11,3. 4. Lin Čung (Kit) 11,4: 2. skupina: 1. Wells (ZDA) 10,8. 2. Čao Čing ju (Kit) 10,8. 3. Husty (A) 11,0. 4. Milliani (It) 11,2. 5. Črnej (Kl) 11,5: 3.Skupina: 1. Deal (ZDA) 10,8. 2. Kisang (Ken) 10,9. 3. Hovnik (Ravne) 11,3. 4. Cerjak (Kl) 11,7.

Zmaga srebrne kolajne iz Montreala

Tek na 400 m z ovirami je bil po pričakovanju ena osrednjih točk saj so bili na štartu sami znameniti tekmovalci. V zadnjem trenutku sta se namreč prijavila tudi Američana Shine in King. Tek je povedel domačin Kopitar, ki je tekel zelo hrabro in se v začetku boljšega od Američanov držal vse do začetka ciljne ravnine, ko je začel popuščati. King je že premočno vodil, vendar je v finišu izgubil proti rojaku Mikeju Shineju. Zanimivo je, da sta le obrobno vlogo tokrat igrala Švicar Haas in Kenijec Kimajo, ki ju je premagal tudi drugi reprezentant Penca.

Rezultati: 1. Shine 49,5, 2. King (oba ZDA) 49.9, 3. Kopitar (Kl) 50.7. 4. Penca (Nm) 52,8. 5. Haas (Švi) 53,1. 6. Kimajo (Ken) 55,0.

V drugi skupini je zmagal Krističević (Sa) 53,8 pred Tavčarjem (01) 55,2.

Skok v višino je razočaral, saj je bil naš rekorder Temim nezanesljiv. 211 je preskočil šele v tretjem poskusu, na 214 je bil uspešen že v prvem, vendar se je enak uspeh posrečil tudi Kitajcu Cuji Hung čunu, ki pa je bil zanesljivejši na nižjih višinah. Ker nobeden od tekmecev ni preskočil 216 cm, je prvo mesto osvojil Kitajec.

Rezultati: 1. Cuji Hung čun (Kit) 214, 2. Temim (Part) 214, 3. Čop (Kl) 211, 4. Miklič (01) 208, 5. Kalek (Pol) 205, 6. Žufar (Mlad) 200, 7. D. Prezelj (Kl) 200, 8. Strmičnik (KAK) 195.

Zmaga Vinazze v daljavo

V skoku v daljavo je ves čas prevladovala druga najboljša jugoslovanska skakalka Luciana Vinazza iz Nove Gorice, ki se je dvakrat povsem približala znamki 6 metrov in premagala tudi Kitajko Jea Peng či.

Rezultati: 1. Vinazza (Go) 598, 2. Jea Peng či (Kit) 585, 3. Lazarević (Part) 577, 4. Pekmezović (Sa) 577, 5. Lorenci (Mb) 550, 6. Regner (Kl) 509.

V teku na 400 m za ženske je premočno zmagala državna rekorderka Jelica Pavličić. Seliškarjeva, ki je ta čas najboljša v SRS, je hitro začela, vendar tempa ni vzdržala in je v ciljni ravnini precej popustila.

Rezultati: 1. Pavličić 54,2, 2. Guštin (obe Žel. Karlovac) 55,1, 3. Seliškar (Ol) 56,2, 4. Djordjević (Ol) 58,1.

Mladinci so se merili v teku na 1000 m. Štartalo je kar 18 tekmovalcev. Povedel je Kranjčan Križaj, na koncu pa se je izkazal za najmočnejšega Tržačan Prosch.

Rezultati: 1. Prosch (It) 2:29,8, 2. Križaj (Tr) 2:32,6, 3. Rokavec (Ol) 2:33,2, 4. Žičkar (Kl) 2:34,0, 5. Malić (Din) 2:34,7.

Imeniten tek na 400 m

V teku na 400 m je bila zasedba zares elitna. Kakor je bilo pričakovati, je bil najhitrejši Kenijec Atuti, ki je med deseterico najhitrejših letos na svetu, dobro pa se mu je upiral državni prvak Alebić, ki mu je lahko kolikor toliko sledil le do zadnjega zavoja. V ciljni ravnini je Kenijec zlahka še pospešil, Alebić pa se je moral ubraniti čedalje močnejšega finiša Švicarja Kamberja. Knapić ves čas ni mogel upati na več kot četrto mesto.

Rezultati: 1. Atuti (Ken) 46,1, 2. Alebić (ASK) 46,6, 3. Kamber (Švi) 46,8, 4. Knapić (Slob. Var) 47,2, 5. Dramiga (Ugan) 47,5, 6. Davis (Jam) 49,2.

V slabši skupini je zmagal Wender (Trst) z 49,4.

Presenečenje v memorialni disciplini

Finalni tek na 100 m se je končal s presenečenjem. 26-letni Švicar Patrick Wamister, s katerim favorizirana Američana gotovo nista računala, je na tretji progi dobro štartal in v finišu teka odbil vse napade ameriškega študentskega prvaka Jeroma Deala. Na cilju je presrečni Švicar v slavju dvignil roke in se v družbi svojih tovarišev prešerno veselil nenadejane zmage. Lovoriko memoriala Ferda Skoka mu je predala žena padlega partizana in predvojnega reprezentanta Milka, Švicar pa je potem obiskal njo in sestro Marijo na tribuni in jima izročil šopek cvetja.

Rezultati: 1. Wamister (Švi) 10,4. 2. Deal 10,4, 3. Wells (oba ZDA) 10,6, 4. Kisang (Ken) 10,7, 5. Čao Čing Ju (Kit) 10,8, 6. Šega (Nm) 11,2.

Med ženskami je v teku na 100 m zmagala državna prvakinja Sokačeva (C. zvezda) 11,5 pred Hsieh Fang hua (Kit) 11,9, Italijanko Paoletti 12,5, Petuschnikovo (A) 12,6, in Kivač (Sloboda Varaždin) 12,9.

Odličen tek na 800 m in izenačen Sušnjev rekord

V teku na 800 m so gledalci videli kvaliteten dosežek, hkrati pa tudi izredno razburljiv boj. Tempo je narekoval sprva znameniti Kenijec Mike Boit, ki je prvih 400 m pretekel v času 51,5. Boit je vodil tudi še naslednjih 300 metrov, vendar je nato v ciljni ravnini omagal. V silovitem finišu ga je najprej prehitel rojak James Maina, za njim pa še drugi. Maina je s časom 1:44,7 izenačil rekord prireditev in štadiona in hkrati dosegel enega najboljših izidov letos na svetu. Od Jugoslovanov je bil v finišu najhitrejši Milovan Savić, ki se je do zadnjih centimetrov boril z Bolgarom Kolevom in ga potem za las premagal. Savić je s časom 1:46,3 dosegel letos najboljši izid v Jugoslaviji, Kolev pa je z istim časom dosegel nov bolgarski rekord.

Rezultati: 1. Maina (Ken) 1:44,7, 2. Savić (Pula) 1:46,3, 3. Koleu (Bolg) 1:46,3, 4. Životić (Part) 1:46,4, 5. Perer 1:46,6. 6. Boit (oba Ken) 1:46,8, 7. McLean (ZDA) 1:49,2.

V teku žensk na 800 m je bila daleč najboljša državna prvakinja Zora Tomecić. Mariborčanka Perger, ki je nastopila po bolezni, je prvič letos premagala mejo 2:08 in hkrati dosegla najboljši izid letos v Sloveniji.

Rezultati: 1. Tomesić 2:06,3, 2. Avdibašić (Slob. Tuzla) 2:07,0, 3. Perger (Mb) 2:07,9, 4. Klemenjak (A) 2:09,4, 5. Buderla (Kl) 2:09,8, 6. Plajhner (Kl) 2:11,2.

V metu kopja za ženske je zmagala Menjhartova (Senta) z 51,12 pred domačinko Kovač, ki je z 48,46 dosegla letos najboljši izid v SRS tretja pa je bila Osiječanka Bukić z 45,30 m.

V drugi skupini teka na 800 m je bil najhitrejši Mešinović (Ol) 1:53,2 drugi je bil Smočić (Dinamo) 1:53,6, tretji pa Božnik (Tr) 1:53,8. Zelo dobra zasedba je bila v skoku v daljvo, saj se je zadnji hip priglasil tudi olimpijski zmagovalec iz Montreala Robinson, ki je v peti seriji s 798 cm potisnil na drugo mesto rojaka Hayesa, petega na olimpijskih igrah v troskoku, ki je v prvi seriji preskočil 770 cm.

Rezultati: 1. Robinson 798, 2. Hayes (oba ZDA) 770, 3. Čang Tao (Kit) 762, 4. Rak (Slav) 744, 5. Atčade (Togo) 730, 6. Jahić (Part) 724, 7. Režek (Vel) 724, 8. Piculin (Go) 707.

Liščeva zmaga

Miting je izzvenel z dobro zasedenim tekom na 3000 m. Povedel je Zdravković, ki je dobro formo skušal izkoristiti za rekordni dosežek tudi na tej nekoliko neobičajni razdalji. Potem pa so pobudo prevzeli Kenijci, na čelu pa je bil Tuwei. V zadnjem krogu pa se je tek razpletel povsem drugače kot je bilo pričakovati. Državni rekorder domačin Stanko Lisec, ki je ves čas kontroliral dogajanja, je 200 m pred ciljem sprožil silovit finiš, prehitel Kenijca in se v ciljni ravnini obranil napadov njegovih rojakov, tekel pa je pod osmimi minutami.

Rezultati: 1. Lisec (Kl) 7:58,8, 2. Koskei 7:59,6, 3. Kipkorir (oba Ken) 8:01,0, 4. Zdravković (Morava) 8:02,6, 5. Karpačev (Bolg) 8:04,2, 6. Mikulec (Din) 8:05,0, 7. Anić (Vel) 8:06,2, 8. Tuwei (Ken) 8:11,8, 9. Ašković (JLA) 8:11,9, 10. Rozman (Kl) 8:17,5, 11. Arzenšek (Kl) 8:18,8, 12. Peternel (Vel) 8:23,0.

KAREL JUG
EVGEN BERGANT

Srbija državni prvak

ZAJEČAR – Mladinska nogometna reprezentanca Srbije je novi državni prvak. V odločilni tekmi je premagala Vojvodino s 5:4, vendar šele po streljanju enajstmetrovk, potem ko se je tekma končala brez golov.

Tretja je BiH, četrta Hrvatska peta Črna gora, šesta Makedonija in sedma Slovenija pred Kosovom.

ODBOJKA

Brulec v reprezentanci

LJUBLJANA – Po končanem BP v Vukovaru, kjer so naši mladinci osvojili srebrno kolajno, se bodo naši reprezentanti 17. t. m. pričeli v Prilepu pripravljati za evropsko prvenstvo. Trenerja Kalajdžić in Cijev sta povabila na priprave naslednje mlade odbojkarje: Popovića, Herdića in Lujića (Modriča), Arslanagića, Dedovića in Tsirevića (Bosna), Jankova (Vardar), Šnajderja (Mladost), Berlota (Rijeka), Djordjevića (VGSK), Čauševića (Sisak), Brulca (Žužemberk), Džoneskega (Partizan) in Ribarića (Osijek). Spet bo igral v mladinski reprezentanci tudi Brulec iz Žužemberka, ki na BP ni sodeloval zaradi šolskih obveznosti. Opraviti je moral namreč maturo.

Najboljši jugoslovanski odbojkarji so bili pred štirimi prijateljskimi srečanji z Japonsko na 10-dnevnih pripravah v Poreču. Olimpijski zmagovalci iz leta 1972, ki so že dalj časa na gostovanju po Evropi, bodo odigrali prvo tekmo z Jugoslavijo jutri v Modriči, nato v soboto v Osijeku, 16. t. m. v Belišču in zadnjo 18. t. m. v Skopju.

Japonska ekspedicija šteje 20 članov, med katerimi je 14 igralcev. Japonsko reprezentanco spremlja na turneji po Evropi kar devet novinarjev. Iz Jugoslavije bodo Japonci odpotovali še v Francijo in potem v SZ, kjer bodo igrali na spartakiadi. Tekme z nekdanjo odbojkarsko velesilo bodo izredno dobrodošle selektorju dr. Tomiću in trenerju prof. Džikovu, ki bosta tokrat preverila nekatere mlade odbojkarje.

I. F.

Prvič zmagali v gosteh

Vaterpolisti SFRJ so na močnem turnirju odpravili Madžarsko in Italijo

EGER, 12. julija – Jugoslovanska reprezentanca v vaterpolu je na mednarodnem turnirju v Egerju na Madžarskem premagala domačine s 7:6 (3:1, 1:3, 0:1, 3:1). To je bila prva zmaga SFRJ nad Madžarsko v gosteh. Jugoslovani so odlično začeli in prvo četrtino krepko odločili v svojo korist. Madžari so nato izenačili. Potem pa se je začel veliki boj. Tretjo četrtino so dobili Madžari z golom 30 sekund pred koncem. V zadnjem delu pa so »modri« zaigrali kot že dolgo ne. Nekaj sekund pred koncem je bil rezultat 6:6, tedaj pa je sodnik dosodil najstrožjo kazen. Gol je dosegel Rudić. Drugi strelci: Gopčević 3, Manjlović 1, Polić 1 in Bebić 1. Za domačine so bili uspešni Csapo 3, Kerekes 2 in Horkai 1.

V prvem kolu turnirja so Jugoslovani premagali svetovne prvake, vaterpoliste Italije z 9:7 (3:3, 2:0, 2:2, 2:2), v drugem kolu pa je premoč SFRJ morala priznati tudi Avstralija. Bilo je 7:4 (3:0, 0:0, 2:2, 2:2) za naše. Vrstni red po treh kolih: Jugoslavija 6, Madžarska 4, Italija 4, Romunija 2, Nizozemska 2, Avstralija 0.

V 4. kolu je Jugoslavija premagala Nizozemsko z 9:3, Madžarska Romunijo z 11:9, Avstralija pa Italijo z 8:7.

Četveroboj v počastitev jubilejev

RADOVLJICA – Pod pokroviteljstvom osnovne organizacije ZSMS v jeseniški železarni je bil v Radovljici tradicionalni četveroboj športnikov obmejne milice in carine Jesenice, postaje milice Jesenice, obmejne enote JLA iz radovljice in železarne Jesenice. Pomerili so se v malem nogometu, šahu, kegljanju in streljanju. S četverobojem so počastili letošnje jubileje ZKJ, sindikatov in SKOJ, dan borca in dan vstaje. Prehodni pokal je tokrat osvojila ekipa obmejne milice in carine, pokal za fair-play pa je pripadel jeseniškim miličnikom. Zmagovalci po panogah – mali nogomet: JLA Radovljica, šah: železarna Jesenice, streljanje: obmejna milica in carina Jesenice, kegljanje: postaja milice Jesenice.

J.R.

Šimenc in Peterko'

SUBOTICA – Drugega tekmovalnega dne na državnem prvenstvu v jadralnem letenju so bili na sporedu prosti daljinski preleti. Štartalo je 35 tekmovalcev. Zmagal je Šimenc iz Lesc.

Vrstni red: 1. Šimenc, 2. Taler (oba Lesce), 3. Gatolin (Bg), 4. Starović, 5. Peterko (oba Celje).

V tretji disciplini so se jadralci pomerili v hitrostnem preletu na cilj s povratkom na progi Subotica – Iriški venac – Subotica (195 km). Najboljši je bil Celjan Peterko. Novomeščan Keršič je moral zasilno pristati. Na letalu je bilo precej škode, njemu pa na srečo ni bilo nič.

Vrstni red: 1. Peterko (Celje), 2. Gatolin (Bg) 3. Silko (N. Sad), 4. Petrović (Ptuj), 5. Taler (Lesce).

MARJAN KIKELJ

Vsi napovedujejo visoko uvrstitev

Novinci v taboru NK Olimpija za »Delo« o razpletu prvenstva v I. ligi in možnostih

LJUBLJANA – Že v nedeljo se začenja novo nogometno prvenstvo. Precej okrepljeno moštvo ljubljanske Olimpije bo štartalo za Bežigradom v igri z Budućnostjo. Kaj od novega prvenstva pričakujejo nekateri novinci, ki so v prestopnem roku okrepili Olimpijo?

ILIJA SAVOVIĆ: »Dobro sem se vživel v novo okolje, le malo premalo časa je bilo, da bi se uigrali. Žal na štartu ne bomo igrali v najmočnejši postavi, toda upam, da ne bomo imeli težav z Budućnostjo in Vojvodino. Olimpija je kvalitetno moštvo, prav gotovo se bomo visoko uvrstili. Če hočete natančneje: Olimpija bo na koncu prvenstva med petim in osmim mestom.«

BRANKO ŠARENAC: »Dobro smo pripravljeni za prvenstvo. Kar zadeva mene je vse v redu, dobro se razumem s soigralci tako v igri kot zunaj igrišča. Imamo zelo močno moštvo, še zlasti veliko pričakujem od nadaljevanja prvenstva, ko bomo igrali z vsemi najboljšimi močmi. Težko je napovedovati uvrstitev, mislim pa, da nižje od petega mesta na koncu ne bi smeli biti.«

DRAGAN BOŠNJAK: »Tekma z Osijekom ne more biti pravo merilo. Močnejši smo. Zadovoljen sem z vsem za Bežigradom, s sprejemom, tovarištvom in vzdušjem v ekipi. Zaradi tega se bom seveda tudi maksimalno potrudil, da bi upravičil zaupanje. Računam, da bo Olimpija na koncu prvenstva pristala nekje okrog 10. mesta. Za kaj več je najbrž še prezgodaj, morda drugo leto.«

DRAGOLJUB LJILJAK: »Uvrstili se bomo sredi lestvice, jaz tipam na 8. mesto. Ne vem, če bom igral na štartu, šele dokazati se moram. Toda jaz sem optimist, čeprav je konkurenca za mesta zelo huda. Cenim Varagića, z njim ne more biti strahu, boj za obstanek ne pride v poštev. Marsikoga bomo presenetili doma in na tujem. Upam, da bodo tudi gledalci zadovoljni z našo igro.« F. B.

Iz zagate – pod koši

Na seji predsedstva KZJ o nastopu na EP in slabostih v naši košarki – V tujino le s 30 leti – Konferenca KZJ 27. oktobra v Ljubljani

BEOGRAD – Pri delu košarkarske organizacije se že dalj časa pojavljajo problemi in slabosti, vendar so bile zaradi uspehov jugoslovanske košarke doslej često prikriti. Neuspeh v Torinu je očiten dokaz, da v naši košarki nekaj škripljе, zato bi morali košarkarski delavci učinkovito ukrepati. To je ena izmed ocen seje predsedstva KZJ, na kateri so razpravljali o aktualnih problemih košarkarskega športa.

O pripravah in nastopu na evropskem prvenstvu v Italiji je poročal zvezni trener Petar Skansi. Dejal je, da je imela naša reprezentanca med pripravami veliko problemov, tako kar zadeva možnosti za trening, pripravljenost igralcev in zdravstveno stanje. Ključni igralci reprezentance Kičanović, Delibašić, Jerkov, Ćosić in Slavnić so prišli na priprave fizično in psihično izčrpani, tako da jim je bil v času priprav pravzaprav potreben počitek. To je potrdil tudi reprezentančni zdravnik dr. Kenig. V času priprav sta se poškodovala Kičanović in Viltan, sodelovanje v pripravah pa je odpovedal drugi trener Bogdan Tanjević, kar je vse vplivalo na igro naših na evropskem prvenstvu. Petar Skansi pa v poročilu ni omenil svojega dela in vodenja reprezentance. Pogovarjal je, da zaradi pisanja nekaterih novinarjev pri nas obstajajo napačni kriteriji glede vrednosti nekaterih igralcev, kar bi Skansi rad spremenil. V razpravi je Skansi zameril novinarjem, ki so spremljali prvenstvo, da so neobjektivno obveščali javnost ter da so pogosto pisali o obrobnih zadevah.

Predsednik KZJ Vladimir Pezo pa je v razpravi dejal: »Tretje mesto ni prvo. A vendar zdaj ne moremo reči, da naša organizacija ni dobra, da so igralci in trener slabi. Vsak uspeh je težko braniti. Pred nami so velike obveznosti, zato moramo najprej rešiti lastne probleme in naloge.«

V nadaljnjem delu predsedstva je bila najbolj burna razprava v zvezi s pravilnikom o prestopih igralcev. Delegati se niso sporazumeli okrog definicije 14. člena pravilnika, ki regulira prestope igralcev iz kluba v klub in iz republike v republiko. Zaradi tega bodo republike in pokrajinske zveze do 15. septembra poslale svoja stališča. Predsedstvo KZJ je sklenilo, da bo konferenca KZJ 27. oktobra v Ljubljani.

Sporna je bila tudi starostna omejitev pri odhodih igralcev v tujino. Tako v starem kot v novem registracijskem pravilniku je zapisano, da lahko igralci odidejo v tujino s 30, košarkarice pa s 27 leti. Skansi in predsednik Pezo sta se zavzemala za to, da bi našim zelo zaslužnim igralcem omogočili igranje v tujini tudi pred 30. letom – takšna je bila tudi dosedanja praksa – vendar pa po novem pravilniku predsedstvo KZJ ne bo imeli več pravice delati izjem.

Brez odmeva je zato ostalo pismo Dražena Dalipagića, ki bi rad že v bližnji prihodnosti odšel v tujino.

TENIS

Še en poraz Johna McEnroea

NEW YORK – Ameriški teniški igralec John McEnroe ta čas ni v najboljši formi. Po porazu v Wimbledonu je izpadel tudi na turnirju v Forest Hillsu. Izločil ga je Paragvajec Victor Pecci s 3:6, 7:5, 7:6.

Majhen in Ferenčakova druga

SUBOTICA – Na državnem prvenstvu v tenisu za pionirje in pionirke sta naslova prvakov osvojila Zagrebčan Orešar in Osiječanka Salerjeva. Med pionirji je bil Mariborčan Majhen drugi, prav tako pa tudi Kranjčanka Ferenčakova med pionirkami.

Še druga zmaga Leonarda

Kubanski šprinter Silvio Leonard je po zmagi na 100 m na vseameriških igrah v Portoriku slavil še v teku na 200 m. S pomočjo vetra je dosegel čas 20,37. Drugi je bil James Gilkes iz Gvajane z 20.46, na tretje mesto pa se je uvrstil Američan Don Coleman z 20,56. Eden od favoritov, tretji z OI v Montrealu, Američan Dwayne Evans, je izpadel že v polfinalu. V središču pozornosti pa je bil finalni tek na 110 m ovire in dvoboj sedanjega in prejšnjega svetovnega rekorderja Nehemiaha (ZDA) in Kubanca Casanasa. Zmagal je še enkrat Američan z odličnim časom 13,20. Kubanec je krenil silovito in vodil do četrte ovire, vendar je Nehemiah v finišu dokazal, da je ta čas v tej disciplini res najboljši na svetu.

V skoku v višino je zmagal Američan Jacobs, z 2,26 m pa je dosegel tudi nov rekord iger. Tek na 5000 m je dobil Matt Centrowitz (ZDA), disk pa je najdlje vrgel Mac Wilkins – 63,30 m.

Zanon obranil naslov

RIMINI – Italijanski boksar Lorenzo Zanon je obranil naslov evropskega prvaka med profesionalci v težki kategoriji, potem ko se je dvoboj z rojakom Alfijem Righettijem končal neodločeno. Zanon je boksal slabo, veliko slabše kot aprila proti Špancu Evangelisti, ko je osvojil naslov. Righetti je pokazal, da nima udarca, ki podira. Bil je tudi slabo pripravljen, saj je dvoboj končal povsem izčrpan. Po tekmi je zaradi neizkoriščene priložnosti doživel živčni zlom in so ga odpeljali v bolnišnico.

Franulović izpadel

GSTAAD – V drugem kolu mednarodnega teniškega prvenstva Švice je Željko Franulović izgubil. Premagal ga je Uli Pinner (ZRN) s 6:1, 2:6, 6:4.

Ni lahko biti kolesar

EVIAN – Takole je padla velika skupina kolesarjev v 14. etapi profesionalne dirke »Tour de France« Belfort – Evian, ko so vozili skozi švicarsko mesto Chaux de Fonds. (Telefoto: UPI).

Neugoden žreb za naše

Za EP v nogometu mladinci SFRJ v kvalifikacijah z ekipo SZ

ZURICH – V hotelu Atlantis so izžrebali skupine za 33. evropsko prvenstvo za mladince, ki bo prihodnje leto v NDR. Prijavilo se je 32 nogometnih reprezentanc, naši mladinci pa bodo branili naslov evropskih prvakov. Naši mladi nogometaši na žrebanju niso imeli sreče, saj bodo igrali v skupini skupaj z velikimi konkurenti – mladinci SZ. NDR bo kot domačin neposredno igrala v finalu.

Razpored skupin – 1. skupina: Francija, Belgija in Irska. 2. skupina: Sev. Irska in Wales. 3. skupina: Norveška in Švedska. 4. skupina: Finska in Islandija. 5. skupina: Nizozemska in Škotska. 6. skupina: Danska in Anglija. 7. skupina: Luksemburg in ZRN. 8. skupina: Portugalska in Malta. 9. skupina: Španija in Švica. 10. skupina: Italija in Avstrija. 11. skupina: Ciper in Poljska. 12. skupina: Belgija in ČSSR. 13. skupina: Grčija in Madžarska. 14. skupina: SZ in Jugoslavija. 15. skupina: Turčija in Romunija.

jana

JUGOSLOVANSKI AEROTRANSPORT
TOZD ZEMELJSKA OPERATIVA
SPREJEM IN ODPRAVA POTNIKOV IN BLAGA
LETALIŠČE LJUBLJANA – 64210 BRNIK

objavlja
prosta dela in naloge:

1. DELAVCA V LETALSKI OPERATIVI (enega)
– potniški promet (za nedoločen čas)

2. DELAVCA V LETALSKI OPERATIVI (dva)
– blagovni promet (za nedoločen čas)

3. OBRAČUNSKEGA REFERENTA (enega)
– za določen čas

Pogoji za sprejem pod 1. in 2. so dokončana višja šola oziroma srednja šola z dveletnimi delovnimi izkušnjami ter srednješolsko znanje angleškega jezika. Pod 3. srednješolska izobrazba.

Rok za pošiljanje ponudb je 15 dni po objavi v dnevnem časopisju (Glas in Delo 13. julija 1979).
Informacije dobite po telefonu (064) 21-112.

13-6154

metalka 30 let

VAM NUDI IZ KONSIGNACIJE

MTH – plavalni bazen HOBBY-POOL premer 3–7 m, skupaj s filtrom in ostalim prihorom
VIESSMAN – na modernejši kotli in avtomatika za centralno ogrevanje, od 15.000 kcal/h naprej
THYSSEN – plinski gorilci od 15.000 kcal/h najprej z vsem instalacijskim priborom
ATROL – raztezne posode in pripadajoči pribor
GRUNDFOS – obtočne črpalke

DOBAVA TAKOJ PO VPLAČILU

Vse informacije, nasvete pri izbiri, projektiranju in nakupu dobite v: Matalka Celje, Maistrova 2; Koper, Verdijeva 7 b; Ljubljana, Dalmatinova 2; Maribor, Partizanska 15/II.

Pomemben dogovor

Na seji ZTKJ, JOK in predsednikov ter sekretarjev športnih zvez o kolektivnem delu, odločanju in odgovornosti – Določili roke

BEOGRAD (Tanjug) – Pri uresničevanju načela kolektivnega dela in vodenja nam ne sme iti za navadno administrativno-tehnično rešitev, temveč za bistveno podružbljanje vseh naših delovanj in akcij, je dejal Trpe Jakovlevski na sestanku zveze za telesno kulturo Jugoslavije (ZTKJ) s predsedniki in generalnimi sekretarji športnih zvez in združenj Jugoslavije ter jugoslovanskega olimpijskega komiteja (JOK). Te delovne seje se je udeležil tudi predsednik Jugoslovanskega olimpijskega komiteja Djordje Peklić.

Pobuda tovariša Tita o razvijanju kolektivnega dela, odločanja in odgovornosti ter o enoletnem mandatu predsednika (predsedujočega) je v jugoslovanskem gibanju za telesno kulturo in šport takoj naletela na splošno odobravanje. Tako je bil delovni sestanek nova pobuda za hitrejšo rešitev proceduralnih vprašanj, zlasti zato, ker načel kolektivnega vodenja ni mogoče reševati parcialno, temveč samo z vrsto ustreznih ukrepov.

»Kolektivno vodenje nam mora zagotoviti kvalitetnejše delo«, je poudaril predsednik ZTKJ Trpe Jakovlevski. »Seveda pa moramo upoštevati, da kolektivno vodenje ne zmanjšuje osebne odgovornosti, temveč jo celo bistveno povečuje. Tako bomo lahko zmanjšali sedanje prevelike in preokorne forume, ki so docela nepotrebni, in odpravili mnoge ‚vmesne stopnice', kakršne so izvršni odbori, sekretariat ipd«.

Na sestanku so se konkretno dogovorili glede rokov za izvedbo procedure o uresničevanju načela kolektivnega dela in vodenja. To bo treba dokončati še pred začetkom prihodnjega leta, na kar opozarjajo tudi sklepi predsedstva CK ZKJ.

V nadaljevanju delovnega sestanka so se pogovarjali tudi o temeljnih pogledih na določanje programa športnih zvez Jugoslavije v prihodnjem letu, o merilih za financiranje programa na ravni federacije, merilih za udeležbo jugoslovanskih športnikov na olimpijskih igrah, svetovnih, evropskih in regionalnih prvenstvih ter drugih mednarodnih tekmovanjih, nato pa še o mednarodnih zvezah in sodelovanju ter medsebojnem komuniciranju in informiranju.

Ekipi za Ploesti

ZAGREB – Najpomembnejša letošnja preizkušnja za padalce SFRJ bo balkansko prvenstvo od 25. avgusta do 5. septembra v Ploestiju v Romuniji. Novi trener »modrih«, nekdanji reprerezentant iz Zagreba Zlatko Berić, je že določil okostje reprezentance. V moški ekipi bodo na BP odpotovali Branko Hrast, Maks Humar (oba ALC Lesce) in Janez Šafarič (M. Sobota), pri ženskah pa je v najožjem izboru doslej tudi Mojca Legat (ALC). Reprezentanti se bodo pred prvenstvom pripravljali v Zagrebu.

S. P.

POSTOJNA – Postojnski balinarji so že nekaj let med najboljšimi pri nas. Tako so se v sklepni del republiškega prvenstva, ki bo v nedeljo 15. t. m. v Ljubljani, uvrstile kar tri četverke: Erazem iz Belskega, Sović iz Postojne in Grmada iz Planine. BK Železničar tekmuje v zvezni ligi. V republiškem finalu bodo nastopile še ekipe Gostol iz Nove Gorice, Radovljica, Trata iz Škofje Loke, Špica in Zarja iz Ljubljane.

E. P.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š.

Rotterdam v finalu

V polfinalu pokala klubskih prvakov so Nizozemci s 7:5 izločili Spartacus – V finalu z Burevesnikom – Težave zaradi Korčnoja?

AMSTERDAM, 12. julij – Rotterdamski Folmak se je uvrstil v finale pokala evropskih klubov, potem ko je v dvokrožnem dvoboju s 7:5 izločil madžarsko moštvo Spartacus. V finalu se bo pomeril z moskovskim Burevesnikom, ki je lani skupaj s Solingenom osvojil prvo prvenstvo.

Kje bo finale še ni določeno, gotovo pa je, da je nekaj težav, saj za nizozemsko ekipo na prvi deski igra Korčnoj. Sovjetska šahovska federacija je namreč pred časom sporočila, da njeni velemojstri ne bodo igrali na tistih tekmovanjih, na katerih bo nastopal zadnji izzivalec svetovnega prvaka.

V intervjuju za nizozemsko televizijo je Korčnoj izjavil, da je dvoboj z Burevesnikom pripravljen igrati kjerkoli. Na prvi deski je Korčnoj zelo uspešen. V četrtfinalu je z 2:0 premagal našega Ljubojevića, v polfinalu pa je s Csomom eno partijo dobil in eno remiziral.

Poraz Karpova

MOSKVA – Svetovni prvak Karpov je izgubil že v prvem kolu Spartakiade. Premagal ga je 30-letni mojster Igor Ivanov (sovjetski rating 2477), član Uzbekistana. Karpov brani barve Leningrada. Zanimivo je, da nastopa tudi bivši svetovni prvak Spasski, ki se je po več ko treh letih prvič vrnil v domovino.

Tri državna prvenstva

OTEŠEVO – Po tretjem kolu državnega prvenstva za mladinke vodita Maksimovićeva in Sarajlićeva, ki imata po 2,5 točke. V tem kolu je Krežetova prekinila z Nenadovićevo. Po četrtem kolu šampionata pionirjev je na čelu Žaja s 3,5 točke. Mohr je prekinil z Vratonicem, Hribovšek pa je remiziral z Lazicem. Med pionirkami ima Kovačevićeva po štirih kolih vse možne točke. V slovenskem derbiju je Niklova premagala Horvatovo.

Nov remi Baretića

IVANJICA – V 10. kolu državnega prvenstva slepih je Baretić remiziral z Avramom in z 8,5 točke obdržal vodstvo. Za njim je Dragun 7 (1), potem pa še Čabarkapa in Avram s 7 točkami. Slovenski zastopnik Jesenšek je predzadnji z 1,5 točke.

Hort že prvi

BEČIN – Kolo pred koncem mednarodnega turnirja si je Hort že zagotovil prvo mesto, saj ima s partijo več (vnaprej je remiziral z Raičevićem) točko več od drugouvrščenega Uhlmanna, ki je v predzadnjem kolu izgubil prav z našim velemojstrom.

Določena ženska reprezentanca

LJUBLJANA – V tradicionalnem dvoboju ženskih reprezentanc Jugoslavije in Romunije, ki bo od 20. t.m. do 30. t. m. v Garešnici, bodo našo državo zastopale Markovićeva, Tereta Štadler, Prokopovićeva, Petrovićeva, Čejićeva, Brigita Štadler, Gostiševićeva, Nikolinova, Vujićeva in Beljinova.

JELEN:ŠAHOVIĆ

1.Sf3 d5 2.d4 Lf5 3.c4 e6 4.Db3 Sc6 5.c5 Tb8 6.Sc3 Sf6 7.e3 a6 8.Da4 Sd7 9.b4 Ta8 10.a3 Le7 11.Le2 0-0 12.Lb2 h6 13.0-0 Lf6 14.Tac1 g5 15.Db3 Lg7 16.a4 g4 17.Sd2 Dg5 Tfd1 h5 19.b5 ab5 20.ab5 Sa5 21.Db4 h4 22.Sf1 Tfb8 23.b6 cb6 24.cb6 Lf8 25.Db5 Sc6 26.Sa4 Ld6 27.Tc6 bc6 28.Dc6 De7 29.Lb5

Krvavec ponuja visokogorsko trimsko stezo in gorski mir

Steza je urejena na višini od 1500 do 2000 metrov ter speljana med pašnimi planinami pod Krvavcem – Vabljive so tudi planšarske dobrote – Zimski živžav se je umaknil gorski tišini

Drobna rožnata lisa se je zableščala na gorskem vrhu. Zdelo se nam je, da se bo megla vsak čas razpršila. Toda vedno bolj se je lepila na vrhove in pod njimi ter napovedovala nadaljevanje slabega vremena. Sicer pa razen nekaj deset planincev, nekaj urnih izletnikov ter kakih sto planšarskih krav s hribovskih vasi pod Krvavcem, ni bilo nikogar, ki bi ga slabo vreme motilo.

Podoba je bila povsem drugačna od zimske, ko so se ob sončnih dneh že na spodnji postaji dostavne gondolske žičnice na 604 metrov visokem Zanjivcu gnetejo smučarji ter prenašajo gnečo na štiri sedežnice in sedem vlečnic, ki sicer lahko v eni uri prepeljejo 8900 smučarjev pod vznožje 1853 metrov visokega Krvavca. Daširavno so bile letos izjemne snežne razmere in je smučarska sezona trajala pol leta – zadnje smučarje so prepeljali iz doline na Krvavec 20. maja – vodja krvavških žičnic Jože Žvonkelj dokazuje, da smučarska sezona zaradi slabega vremena, zlasti med zimskimi počitnicami, ko je več dni deževalo, ni bila v skladu s snežnimi razmerami.

Nemara so se zategadelj krvavški žičničarji odločili, da po junijski obnovi dostavne gondolske žičnice, in po rednem pregledu drugih smučarskih naprav, spremenijo prostrane krvavške vzpetine v visokogorsko trimsko stezo. Dostavna gondolska žičnica in sedežnica do hotela na Krvavcu obratujeta od osme do osemnajste ure in to vsako uro, cena povratne vozovnice za obe napravi je 50 dinarjev.

Čeprav so zdaj odprti vsi krvavški gostinski lokali, ki premorejo 250 ležišč, je obisk skromen. »Vi ste prvi gosti,« nam je pred dnevi – bilo je opoldan – povedala delavka v krvavškem hotelu s 150 ležišči, Slavka Gabrijel.

Trim s kmečkimi dobrotami

Planšarstvo, ki spada med slovenske starosvetnosti in so si ga v Kamniških planinah nekoč razlagali z besedami: »Ker neče travca dol, mora kravca gor«, se je letos tudi zaradi pozornosti krvavških smučarskih delavcev, ki so lani del golih smučišč pokrili z zemljo in posejali travo, povsem vključilo v poletno turistično ponudbo Krvavca. Skoraj pred vrati Kranja, Domžal, Ljubljane in drugih večjih naselij, je nastala visokogorska trimska steza, ki se razprostira od 1479 metrov visokega Gospinca kjer se konča pot dostavne gondolske žičnice, do skoraj 2000 metrov visokega Korena (1999 m).

Če si obiskovalci izberejo desno trimsko stezo, dospejo že po 20 minutni hoji na Kriško planino, kjer lahko od planšarjev kupijo mleko, poskusijo planšarsko jed masovnik (masunek) in druge dobrote. Petindvajset minut do Kriške planine pelje pot na 1658 metrov visoko Kržiše. Tukaj ob lepem vremenu pogled seže daleč proti jugu do Snežnika. Od tu je pol ure hoda do planine Jezerca, kjer je tudi moč dobiti mlečne planšarske izdelke, slabo uro na vrh 1853 metrov visokega Krvavca, od tu pa dve uri čez planino Koren na vrh Korena (1999 m), ali 3 ure čez Koren do planine Dolga njiva, kjer tudi pasejo krave in izdelujejo mlečne dobrote. Vrnitev na Gospinec, do izhodiščne točke, traja čez 1973 metrov visoki Zvoh in Razor (1811 m), dobro uro.

Opisali smo le eno od krvavških trimskih stez. Obiskovalci si lahko izbirajo tudi druge krajše ali daljše poti; v planinski opremi lahko gredo na 1144 metrov visoki Kalški greben ali na druge vrhove Kamniških planin, ki so zunaj zavarovane krvavške trimske steze speljane med rododendronom, pogačicami, murkami, avrikli, planikami in drugim gorskim cvetjem.

Pozimi smučarija – poleti planšarija

»Škoda bi bila, če ta gorski svet, ki je le 500 metrov oddaljen od višinskega sonca na Kredarici in se ponuja ljubljanskim in kranjskim meščanom ter drugim, ne bi uporabljali za zdravo poletno hribovsko rekreacijo«, pravi direktor rekreacijsko turističnega centra Krvavec, Franjo Kreačič. »Ker vsako uro obratuje gondolska žičnica, je mogoč dostop na Krvavec tudi invalidnim osebam«.

Krvavški turistični delavci pravijo, da si sicer lahko vsak izbere svojo različico hoje okoli Krvavca, skladno s svojo telesno vzdržljivostjo. Čeprav so trimske steze nenevarne in dobro označene, večjim skupinam nudijo gorskega vodiča, če napovejo svoj prihod upravi žičnice.

»Tako kot pozimi in spomladi, ko so krvavške strmine še pokrite s snegom, dajejo pravi videz Krvavca dobro zasedena smučišča, ga zdaj poleti krasijo oživljene pašne planine, ki spreminjajo enolično podobo tukajšnjega gorskega sveta, dasiravno je težko reči, da je gorski svet tudi brez krav enoličen«, pravi Franjo Kreačič. PETER POTOČNIK

MED PAŠNIKI – Krvavška trimska steza je speljana mimo treh planšarskih planin, ki poživljajo poletno podobo hribov. (Foto: P. P.)

Tabor prijateljstva

Z dviganjem zastave, katere simbol so trije otroci v kolu prijateljstva, ob zvokih državne himne in himne želja in sreče, so v začetku julija v Futogu slovesno odprli tabor prijateljstva otrok sveta.

V značilnem vojvodinskem mestecu Futogu so se v parku kmetijskega centra srednjih šol zbrali otroci iz osemnajstih držav sveta, da bodo na tri tedne trajajočem srečanju spoznali našo deželo, izpopolnili znanje o njenih prirodnih lepotah in se seznanili z našim družbenim sistemom, z narodnoosvobodilnim bojem naših narodov, z našo kulturo in ne nazadnje z delovanjem pionirske organizacije.

Srečanje mladih vsega sveta pa bo seveda tudi priložnost za navezovanje prijateljskih vezi, priložnost za razvedrilo, igro, športna tekmovanja...

Že spoznavni večer (levo zgoraj) je bil za mlade udeležence tabora svojevrstno doživetje, saj so prijateljstvo med narodi sveta izpričali s plesom – pri čemer bela žogica, ki sta jo plesalca držala z glavama, ni smela pasti na tla.

Prijateljske vezi se spletajo tudi drugače – na primer tako, da je dekle iz naše domovine spletlo kito las vrstnici iz Sovjetske zveze (desno zgoraj).

Vseh številnih iger, ki so jih mladi prinesli s seboj v Futog, si niti ni mogoče zapomniti – a otroci so povzeli vsako zamisel in večeri so bili skoraj prekratki (v sredini levo).

Na srečanje v Futog je letos odšla tudi delegacija slovenskih otrok – mladi iz Kočevja so se na srečanju posedli med vrstnike, ki so prispeli iz Angole in čilenske otroke, ki živijo pri nas.

Še utrinek z otvoritve srečanja mladih, ko so se predstavniki vseh dežel oblekli v posebej pripravljene uniforme. Na sliki so mladi iz Angole in Bolgarije (spodaj).

VITOMIR SAVIĆ

Turistično poletje 79 – Ražanac

Ruševine za posladek

V Ražancu blizu Zadra bi še pospešili turistični utrip – Razmišljajo o novem, prostornem sindikalnem domu

RAŽANAC – Prek masleniškega mostu, ki daje poseben čar ozkemu morskemu grlu med Velebitskim kanalom in novigradskim morjem, vas pot zanese na zadarsko območje, znano po številnih letoviščih in znamenitostih. V Posedarju se odcepi cesta, ki sicer vodi na Pag, vendar je potrebno za obisk Ražanca zaviti z glavne prometnice že kmalu po križišču in ne bi vam smelo biti žal, še posebej, če ste opremljeni za prebivanje pod platneno streho.

Ražanac gotovo ne sodi med posebno znane kraje, zato pa bivanje ne bo nič manj prijetno, če ne pričakujete preveč, seveda. Poleg tega, da je vasica dosegljiva z osebnim avtomobilom, jo je moč obiskati še s čolnom, saj je v prijetnem pristanišču prostora za okoli 80 plovil in za privez vam ne bodo zaračunali nobene pristojbine. Štirikrat dnevno je še avtobusna zveza z Zadrom, oddaljenim manj kot trideset kilometrov. Telefonsko zvezo je mogoče dobiti le prek zadarske pošte.

Krajevna skupnost in turistično društvo si že dolgo prizadevata, da bi pospešili turistični utrip, eden ob bolj vidnih rezultatov pa je kamp »Planik«, ki se razprostira pod košatim borovim gozdom in lahko sprejme prek 1000 obiskovalcev. Poleg električnega priključka boste deležni še tople vode, kar seveda ni čisto od muh, cene pa so nekako med višjimi v zadarski občini, s čimer bi lahko obeležili tudi kakovost. Po osebi je treba vsak dan plačati 15 dinarjev, za šotor in avto po 10, za prikolico pa 18 dinarjev. Turistična taksa je 4 in 4,5 dinarjev.

V Ražancu premorejo blizu sto postelj, cena penziona je okoli 250 dinarjev, za prenočevanje v dvoposteljni sobi je treba odšteti od 67 do 195, za tri obroke pa od 150 do 200 dinarjev. V gostilnah Auguštin, Vesna in Škulić se je mogoče dogovoriti za prehrano, vendar v največji sezoni vsem ne morejo ustreči.

Prav zavoljo tega, predvsem pa celovite turistične ponudbe, si že dolgo prizadevajo najti delovno organizacijo, ki bi bila pripravljena pri njih zgraditi obrat družbene prehrane, razmišljajo o kakšnem sindikalnem domu. V pogovoru s krajani pa smo često lahko slišali, da bi bili še najbolj zadovoljni, če bi naleteli na razumevanje v Sloveniji. Trdijo, da bi bilo zemljišče nadvse poceni, a kaj ko se njihovi načrti nekoliko križajo z občinskimi predpisi, s katerimi naj bi naredili konec »odprtim« kuhinjam pri najrazličnejših domovih. Verjetno imajo v Ražancu prav, ko trdijo, da to za kraje, kjer ni hotelov ali družbenih obratov, ne bi smelo veljati.

Ob obali bodo gotovo prišli na svoj račun kopalci, saj ob dveh plažah obstaja še tista tretja-divja, kjer si vsak poišče svoj košček miru. Založnost treh trgovin je še kar zadovoljiva, v kiosku pa slovenskih časopisov ni mogoče kupiti. Za kampiste velja še opozorilo, da bodo plin dobili le, če premorejo 10-kilogramsko jeklenko. Zdravstveni dom obratuje vsak dan, zdravila je moč dobiti v domači lekarni, v domu kulture pa vsak večer pripravljajo tudi ples. Za ljubitelje dobre kapljice ne bo odveč, če zabeležimo, da domačini prodajajo vino po 20 dinarjev.

Tudi nekaj zgodovinskih zanimivosti ponuja Ražanac. Ob sami obali so ostanki obrambnih stolpov in zidu, nekdanjih varovalcev pred pirati in Turki, sicer pa je bilo to območje naseljeno že v mlajši kameni dobi. Vidni so še ostanki ilirskih utrdb, pozornost vzbujajo tudi ostanki antične nekropole in rimskega naselja pri bližnjem zaselku Radovin.

Ne bo odveč, če opozorimo še na Ljubač, vasico, skrito v zalivu, do katerega se da priti tudi po nekoliko slabši makadamski cesti. Zasebniki premorejo nekaj sob, predvsem pa je lepa plaža in tudi zgodovinskih zanimivosti ne manjka.

DANILO UTENKAR

VSI DOBRODOŠLI – V Ražancu si prizadevajo, da bi privabili čimveč gostov. Največ prostora imajo v kampu, nikomur pa ne pozabijo povedati, da ponujajo zemljišče za graditev restavracije ali počitniškega doma. (Foto: Zoran Vogrinčič)

Rojstni dan trsteniških Romov

Mihajlo Vujičić se spominja, kako je dr. Sava Stanojević z zvijačo rešil Rome iz Trstenika, da jih niso pobili Nemci – Okupatorji so se ustrašili pegavega tifusa – Tristo hvaležnih

Nedavno smo se udeležili sestanka organizacijskega odbora svetovnega združenja Romov, ki naj bi tukaj, v Nišu, pripravili tla za tretji kongres Romov v naši državi. Med kakimi 40 delegati iz sveta in iz naše države smo spoznali tudi Mihajla Vujičića, elektrikarja v pokoju »Prva petoljetka« iz Trstenika. O njem so nam rekli, da je ugleden družbenopolitični delavec in človek, ki že dolga leta dela za to, da bi se zboljšal položaj Romov pri nas.

Vujičić je v pomenku obudil spomine na dva dogodka, ki sta se mu globoko vtisnila v spomin.

»Spominjam se še dobro, bilo je 1942. leta, oktobra meseca. Divjala je vojna. Bil sem še deček. Po Trsteniku se je raznesla novica, da prihaja iz Kruševca nemška kazenska ekspedicija, katere naloga je – množičen pogokol Romov. Rome iz bližnjih krajev Vrba, Tristana in še nekaterih so že pobili. Vrsta je bila torej na nas.

Starejši Romi v tedanjem naselju pri Trsteniku so se zavedali, kaj jih čaka. Krčevito so premišljali, kako bi ušli smrti. Toda naj so še tako preudarjali, prave rešitve niso domislili. Vedeli so: če bodo skušali zbežati, jih bo kazenska ekspedicija dohitela povsod in jih pokončala. Poleg tega je bilo v naselju polno otrok, žensk, starih in onemoglih ljudi. Potlej se je nekdo spomnil največjega prijatelja »ciganov«, trsteniškega zdravnika dr. Save Stanojevića. Domenili so se, da se takoj odpravi k njemu skupina uglednejših Romov in ga prosi za pomoč. Tako so tudi storili.

Ideje s s pegastim tifusom

Toda kaj bi bil mogel ta človek narediti za nas? Za seboj ni imel nobenega mogočnika, pri Nemcih pa ne dosti vpliva. Vendar se je domislil nečesa, kar se je pozneje izkazalo kot rešilno. V pravem trenutku se je spomnil, da je v naselju v zadnjih nekaj dneh umrlo več prebivalcev, nekaj od starosti, nekaj od izčrpanosti in lakote. Če bi Nemcem rekel, da v naselju razsaja pegasti tifus – je preudarjal naš doktor – potem bi verjetno pustili Rome pri miru. Sklenil je poskusiti.

Nista minila niti dva dneva, ko je kolona nemških kamionov, polnih oboroženih vojakov, obstala pred vhodom v naselje. Ustavila jih je tabla, na kateri je pisalo po nemško »Achtung, Fleckfieber« (pozor, pegasti tifus). Vedoč, da na vzhodni fronti pobira vojake ta strašna bolezen, si fašisti niso upali naprej. Ni jim bilo jasno, kaj storiti v takšnem položaju. Vprašali so, kdo je postavil tablo z opozorilom. Tedaj je stopil prednje doktor Stanojević in jim rekel, da je ugotovil epidemijo in da je o tem obvestil nemško poveljstvo in pristojne oblasti. Po tem pojasnilu so Nemci poskakali na kamione in se hitro izgubili. Vrnili se niso nikoli več. Tako je bilo naselje, ki je štelo skoraj 300 duš, rešeno pokola.

Odtlej je ta dan za vse trsteniške Rome praznik, ki ga proslavljajo kot svoj drugi rojstni dan in se z ljubeznijo in hvaležnostjo spominjajo svojega rešitelja, pogumnega zdravnika.«

»Kako je mogoče, da Nemci le niso zvedeli za to spretno zdravnikovo prevaro?« smo vprašali Mihajla Vujičića.

Korenine življenja

»Naš doktor je vse zelo spretno izpeljal. Prebivalcem naselja je stvar zamolčal, ker se je bal, da ne bi prišlo Nemcem kaj na ušesa. Med nas je pripeljal bolničarja, ki je razkužil naselje, vse ljudi ostrigel in razpostavil nekaj sodov za dezinfekcijo. Videz je bil, kot da v naselju res gospodari pegasti tifus. Vsi v naselju so bili prepričani, da so bolni. Mesece smo dobivali hrano in obleko, ki jo je zbiral zdravnik, in se tako preživeli, oblasti pa so bile zadovoljne, da smo izolirani in ne predstavljamo nevarnosti za okupatorske vojake in druge. Morda nam je bila res sreča mila, vendar nam je uspelo, da smo odnesli glave.

Resda je nekoč neki nemški polkovnik sanitete posumil, da tu nemara ni vse v redu, in je poklical doktorja Stanojevića, da mu natančneje pojasni, kaj je z epidemijo. Doktor mu je odvrnil, da lahko Nemci pač store, kar hočejo, če ne verjamejo, da v naselju res kosi epidemija, da pa on sam misli, da je bolje ohraniti življenje nemških vojakov, bolezni pa pustiti, da stori to, kar bi naj sicer storile krogle. To je nezaupljivemu oficirju pregnalo sume.«

O tem dogodku so pred nekaj leti posneli tudi dokumentarni film, v katerem je v glavni vlogi zdravnika nastopil naš sobesednik. Pri snemanju je sodelovalo tudi vse naselje Romov.

»Tako sem postal tudi igralec. Ko smo že pri tem: rad se spominjam srečanja lani v Ženevi, kjer sem bil delegat. Drugi dan kongresa se je zvedelo, da bo prišel Yul Brynner, znani ameriški igralec, in da bo imel v Tanjugovih prostorih tiskovno konferenco: Določili so me, da se iz naše delegacije udeležim te konference.

Yul Brynner je res prišel. Želel sem govoriti z njim, in ker nisem znal angleški, sem mu rekel: »Jugoslaviš partizan.« Spomnil sem se filma, v katerem je igral. Ko je to slišal, me je objel in mi segel v roko. Povedal mi je, da je po materi Rom, po očetu pa Mongolec in da mu je ostalo v živem spominu življenje v čergi in na ciganskem vozu. Spominjam se: on je tudi predlagal, naj bo prihodnji svetovni kongres Romov pri nas.«

SLOBODAN ĐUKIĆ

● **Največja jelka**

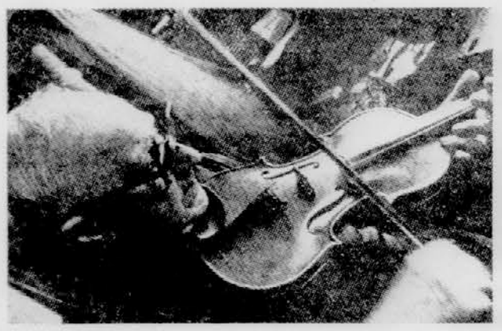
Največja jelka v Sloveniji raste pri Smogavčevi žagi ob Bistriškem potoku pri vasi Urh (Slovenska Bistrica). Okoličani jo poznajo pod imenom Maroltova jelka in jo imajo za svojo krajevno znamenitost. Visoka je 43 metrov, okrog debla meri dobrih 6 metrov, gozdarji pa cenijo, da ima kar 49 kubikov lesne mase. Čeprav je naša rekordna jelka, se ji ne obeta nič kaj prida prihodnost. Drevo je namreč že začelo hirati. Eden od treh vrhov je v višini 35 metrov odlomljen, v deblu je črna trohnoba, na skorji pa lesne gobe. Če se pristojni ne bodo kmalu zganili, je verjetno ne bo mogoče več dolgo občudovati.

Če bi se jelka posušila, bi njen rekord prevzela Globokarjeva jelka, ki raste v Smolniku na Pohorju. Po višini je celo za dva metra prekaša, vendar pa obseg njenega debla znaša »le« pet metrov in četrt. Žal tudi ta jelka hira, saj je njen vrh napadel rak.

S. R.

● **Množična proizvodnja jajc**

V Grabovu, ki ima 150 tisoč prebivalcev, so odprli farmo za proizvodnjo tri milijone jajc. Grabovčane je pritegnila računica o sodelovanju s farmo za gojitev kokoši. Zapuščeni in na pol porušeni hlevi v Grabovu se bodo v kratkem spremenili v eno največjih »tovarn jajc« v Vojvodini. V to majhno vas, stisnjeno med fruškogorske hribe na največji nadmorski višini, so prinesli deset tisoč kokoši. Ob zelo majhnih vlaganjih bodo Grabovčani lahko letno prodali vsaj tri milijone jajc. Posnemanje sploh ni prepovedano.

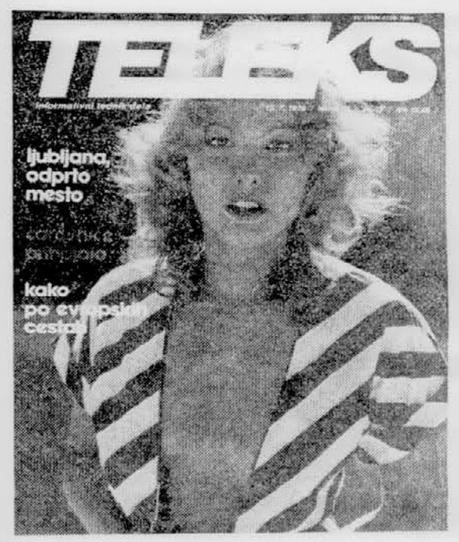

● **Mojstrova delavnica na razstavi**

Skrivnost izdelovanja violin je Ivana Husa zamikala že v mladih letih. Celo desetletje je iskal pravo obliko, preizkušal metodo »Stradivarijevega križa«, da mu je leta 1933 strokovno ocenil izdelke maestro Huml in je Ivan Hus dobil diplomo izdelovalca violin. Doslej je mojster – rodil se je leta 1898 – izdelal na stotine instrumentov, ki so raztreseni po vsem svetu. Zanimive posebnosti iz mojstrove delavnice pa so zdaj ponudili širokemu občinstvu na posebni razstavi, ki jo je pripravil kulturni center Peščenica.

Misel, ki bi jo veljalo posnemati tudi pri nas, v Sloveniji.

TELEKS
ta teden:

čarovnice prihajajo

ljubljana, odprto mesto

Krasno Počitniško branje

Stari sokolar iz Kazahstana

TAŠKENT – Prizor na sliki ni iz razburljivega zgodovinskega filma. Mož s sokolom je Bekmatov, lovec v kolhozu »Leninčil zaš« v Kazahstanski republiki. Pri lovu na lisice in volkove mu pomagajo dresirane ujede. Sokolarstvo je marsikje po svetu izumrlo že pred stoletji, v Kazahstanu pa je ta šport še vedno zelo priljubljen. Za dresiranje sokolov je treba veliko spretnosti, potrpežljivosti, vendar se trud izplača, saj sokol v 10–12 letih, kolikor traja njegova »delovna doba«, polovi na tisoče volkov, lisic, zajcev in druge divjadi. (Foto: Tanjug)

Gravitacija namesto bencina

Nenavadna zamisel portugalskega kapetana – Spričo stiske za gorivo se boste ob besedi bencin samo nasmehnili, pravi izumitelj Carapeto – Novost iz Kanade pa se imenuje PED

LIZBONA, TORONTO, julija – Nekega dne v prihodnosti, ki ni morda tako daleč, bo človek stopil iz hiše, sedel v avtomobil, premaknil ročico in se odpeljal brez hrupa, cena bencina ali energetski problem, ki zdaj delata toliko preglavic svetu, pa mu še mar ne bosta.

Tako so portugalski časopisi zapisali na temelju tega, kar jim je povedal kapetan Jose Manuel Carapeto, ki je v službi pri prometni brigadi portugalske »nacionalne republikanske garde.« Newtonovo jabolko in voziček, namenjen za nakupe v samopostrežni trgovini, sta mu pomagala, kot je pojasnil, da teoretično razreši problem premikanja vozila s pomočjo zemeljske težnosti.

Vozilo brez motorja

Stvar zveni nenavadno, saj Carapetovo vozilo ne bo šlo le po hribu navzdol, temveč tudi navzgor. Izum je patentiran, izumitelja pa so že nagrajevali na mednarodnih razstavah izumov. Vsi doslej nagrajeni izumi so sicer bolj skromni: na primer za obiranje oljk, za reševanje pred požarom, kadar je stopnišče neprehodno, in podobno.

Carapetovo vozilo »autograve« nima nikakršnega motorja. Žene ga »nadzorovana nestabilnost«. Ravnotežje vsakega telesa, pojasnjuje izumitelj, je zagotovljeno, kadar se vertikala iz centra težnosti premakne v središče opore. Kadar se to ne zgodi, je telo iz ravnotežja, se giblje in pada. Z ustreznim premikom zadnjih koles vozila se po izumiteljevih trditvah premakne center težnosti za center opore in tako vozilo porine naprej zemeljska težnost.

Da bi se »autograve« gibal, je treba njegovo nestabilnost nadzorovati v posameznih trenutkih v skladu z nagibom ceste in hitrostjo, s katero se želimo premikati. In da bi to dosegli, je treba breme idealno razporediti na prednja in zadnja kolesa vozila.

Vozilo bo nadzorovalo nestabilno ravnotežje, saj ta sistem premore »nadzornika stabilnosti«, ki omogoča zmanjšanje ali povečanje opore s približevanjem ali oddaljevanjem zadnjih koles od prednjih. Prilagajanje novega vozila potrebam naj bi pomenilo tudi skoraj povsem brezplačno proizvodnjo električne energije, pravi Carapeto.

Vse skupaj nekako spominja na sicer pravilno Arhimedovo trditev, po kateri bi premikal Zemljo, če bi imel dovolj dolgo palico in dovolj trdno oporo. Vendar izumitelj ni vrgel puške v koruzo. Ni še izdelal nikakršnega praktičnega prototipa vozila, v zameno pa košaro na kolesih polni s tovorom, jo nagiba naprej in nazaj in kadar se le-ta premakne, navdušeno vzklikne: »Vidite, kako gre sama? Giblje jo zemeljska težnost.«

In ko je energetski problem še tako hud, zakaj ne bi izumitelju verjeli vsaj njegovi someščani, da mu je uspelo priti tudi do pravšnje ročice in do opore spoštovanega Arhimeda?

Izumitelj je izbral ime PED

»Na trgu je vse polno trapastih izumov za manjšo porabo bencina, ta pa dejansko deluje!« je samozavestno povedal zastopnik družbe »Ferry Cap and Set Screw« iz Clevelanda, kjer so v devetih mesecih vložili pol milijona dolarjev v testiranje najnovejše naprave za zmanjševanje škodljivih snovi v izpuhu ter za kontrolo zraka in goriva. Trud je baje kronal uspeh. Ta mesec bo PED v prodaji v Veliki Britaniji, konec poletja v Kanadi, za ta izum pa se zanimajo tudi v Franciji in v Jugoslaviji. Po besedah izumitelja Andrewa MacGuira iz Willowdala v Ontariu je napravo uspešno preizkusila neimenovana skupina jugoslovanskih taksijev. Za PED se je začel pogajati tudi General Motors.

MacGuirov izum ekonomizira porabo bencina, hkrati pa zmanjšuje onesnažujoče snovi iz bencinskih motorjev. Ima obliko manjše plastične žare s pritrjeno cevko, utripajoči zrak vnaša na dno uplinjača, s tem pa izboljšuje gorenje, tako da motor porabi približno za 15 odstotkov manj goriva. Zmanjšuje tudi škodljive snovi v izpuhu: na preizkušnji so ugotovili, da se zmanjša količina ogljikovodika, ogljikovega monoksida pa sploh ni.

PED se je baje izognil pomanjkljivostim podobnih naprav: avtu ne jemlje pogonske sile in tudi ne proizvaja uničevalno vročega izpuha, je pa malce glasen in ne deluje najbolje pri hitrostih okrog 90 kilometrov na uro.

Izumitelj je napravo snoval in izpopolnjeval šestnajst let. Dolgo so se mu nejeverno smejali, zdaj pa se je njegova vztrajnost izkazala. Pa tudi stanje z gorivom je takšno, da je njegova naprava povsod dobrodošla. V Kanadi je neki humorist zapisal: »PED nam bo v pomoč, dokler bomo še imeli bencin.«

● **Aretacija na svatbi**

Joseph Pepe Marino se je poročil. Ko se je hotel peljati v 107. nadstropje svetovnega trgovinskega centra v New Yorku, kjer je bila napovedana poročna gostija, ga je prestregla policija in ga odpeljala v zapor. Marino je obtožen, da je vodja gangsterske druščine, ki je sredi lanskega decembra ugrabila parkiran tovornjak za prevoz denarja in odnesla 2.24 milijona dolarjev.

● **Grki, bencin in avtomobili**

Zaradi vladnih ukrepov za varčevanje z gorivom je marsikaterega Atenca očitno minilo veselje do nakupa avtomobila. Kakor je poročal dnevnik »Io Vima«, niso prodajalne v Atenah dva dni prodale niti enega novega avta.

Prirejena prometna pravila

V Bagdadu so smerokazi in neprednostni znaki le okras, odločilno vlogo ima hupa

OD DOPISNIKA TANJUGA

BAGDAD, julija (Tanjug) – »Velika ura vožnje« se v Bagdadu začne tisti hip, ko priložnostni potnik zapusti letališko poslopje glavnega iraškega mesta. Bodisi se pogodi s taksistom za ceno vožnje, bodisi da ga pričaka znanec, na vrat na nos je pahnjen v prometni vrtinec mesta z več kot tremi milijoni prebivalcev. Kaj brž mu postane jasno, da mora vse, česar so ga nekdaj učili, pozabiti. Veljati začno nova pravila.

To velikansko mesto zaobsega več kot 2500 kvadratnih kilometrov in sestoji zunaj ožjega središča iz četrti – mest, med seboj povezanih z odličnimi širokimi cestmi s po tremi prometnimi trakovi v vsako smer. Prometni znaki in signalizacija so v evropskem pomenu besede odvečna redkost. Osnovno prometno pomagalo je – voznikova roka. Ta roka daje skozi okno znamenja za nakazovanje smeri, za ustavljanje vozila, ki prihaja s strani, in za živahno gestikulacijo ob morebitnem razpravljanju. Tudi pešcem daje vedeti, kdaj lahko zavijejo na drugo stran ceste.

Kljub hudi gneči na križiščih, na katerih le na videz ni reda, promet poteka brez kakršnegakoli zastoja in brez ene same nesreče. Bagdadski vozniki nimajo radi, da se v prometno gnečo vmešava policija. »Samo zmedo dela«, pravijo. Tako policisti večji del časa prebijejo v svojih hišicah. Bistveno načelo vožnje je: če kdo namerava zaviti ali se preusmeriti z enega prometnega traku ne drugega, mu je pot prosta. Vključevanje v promet na glavnih cestah poteka po načelu: »kdor vstopa s prednjim delom vozila, ima prednost«. Vsi počakajo. Hupo uporabljajo zelo pogosto, saj voznik daje tako vedeti drugim udeležencem v prometu, kaj namerava. Smerokazi so zgolj okras in jih skoraj nikoli ne uporabljajo.

Najbrž pa je Bagdad mesto, v katerem pride do najmanj enih značilnih »mestnih trčenj« ali prometnih nesreč. Vozniška strpnost je na zavidljivi ravni in z več stotisoč avtomobili ni težav. Za volanom sede skoraj vs1: fantje, dekleta, ljudje srednjih let, nekdanji beduini v svojih značilnih oblačilih. V večmilijonskem mestu je komaj nekaj semaforov, le v najožjem središču, pa vseeno ni nikjer zastoja. Tudi v nekatera oddaljena predmestja prideš v četrt ure.

Dokaj nejasno pojasnjevanje krivde v primeru Rosenberg

Ameriška avtorja Radosh in Stern trdita, da je bil Julius Rosenberg kriv, njegova žena Ethel pa popolnoma nedolžna – »Trditve temeljijo na enostranskih dokazih,« odgovarja Rosenbergov sin

WASHINGTON, julija – Najsi bo naključje ali ne, a prav ob podpisu ameriško-sovjetskega sporazuma SALT-2 so v ZDA vnovič »obudili« zadevo z jedrskim vohunstvom, ki je natanko pred 26 leti pahnila Juliusa Rosenberga in njegovo ženo Ethel na električni stol. Odtlej so sklep ameriškega pravosodja že velikokrat, v ZDA in še posebej v tujini, načenjala huda sumničenja.

Ali sta Rosenberg in njegova žena zares izdajala ameriške jedrske skrivnosti, in to prav tiste, ki so se nanašale na proizvodnjo bomb, takih, kot sta uničili Hirošimo in Nagasaki, ali je bil ta zakonski par res vohunska dvojica in koliko so bile utemeljene in tehtne obtožbe proti njima – vse to so vprašanja, ki niso še dodobra razsvetljena. Ameriška avtorja, zgodovinar Ronald Radosh in novinar Saul Stern sta pred kratkim navedla novo tezo, ki jo je objavila znana revija »New Republic«: Julius Rosenberg je bil vohun, njegova žena Ethel pa je bila popolnoma nedolžna. Svoje stališče sta zgodovinar in novinar utemeljila s kupom gradiva in dokumentov, ki jih je pred kratkim FBI deklasificiral in tako so novinarji dobili vpogled vanje.

Avtorja članka v »New Republic«, ki nameravata objaviti še knjigo o primeru Rosenberg, vztrajno trdita, da je bila usmrtitev v Sing Singu vsaj za 50 odstotkov zgrešena. Ethel so namreč zadrževali v zaporu kot »vabo« ali »talko«, da bi Julius spregovoril, izdal svoje pajdaše in morebiti vohunsko mrežo, ki je bila tedaj razpredena po Ameriki. Niti agentje FBI, ki so do zadnjega dne imeli pripravljeno polo s 30 vprašanji za Juliusa Rosenberga o njegovem vohunskem delu in »kraji« atomske bombe, niso z besedico omenjali njegove žene.

Radosh in Stern se sklicujeta na nekatera pričevanja proti obtoženima in zanje trdita, da so bila lažna. Tako je bila na primer eden od »najbolj tehtnih« dokazov trditev Davida in Ruth Greenglass, brata in svakinje Ethel Rosenberg, da je David posredoval več podatkov o atomski bombi Juliusu, a vse to naj bi šlo poprej skozi Etheline roke. Zanimivo je, opozarjata avtorja, da sta Greenglassova o tem molčala vse do konca procesa, poprej pa sta ves čas poudarjala svojo nedolžnost in tudi nedolžnost obeh obtoženih. Zdaj živita svobodno, le pod drugim imenom nekje v ZDA.

V napovedani knjigi nameravata pisca članka, objavljenega v »New Republic«, vnesti še nekatere nove podatke, ki bodo po njunem mnenju izpodbili vsa dosedanja stališča, govoreča v prid ali v škodo Rosenbergovih. A že zdaj so se pojavili hudi dvomi o tej »novi osvetlitvi«. Newyorški odvetnik Roy Kohn, ki je bil državni tožilec v procesu, danes na primer trdi, da so bili »dokazi proti Rosenbergoma tako močni, da so kljubovali vsem izkušnjam časa.«

Takega mnenja pa ni sin Ethel in Juliusa Rosenberg – Michael Meeropol, ki je po smrti očeta in matere prisegel, da bo dokazal njuno nedolžnost in je temu cilju, tako kot njegov brat, posvetil vse svoje življenje. »Članek je povsem izmaličen in temelji na enostranskih dokazih,« meni sin Rosenbergov, ki želi, da bi bil tudi oče in ne le mati javno in popolnoma rehabilitiran.

Zanimivo pa je, da niti avtorja članka, ki je dvignil v ZDA veliko prahu, ne verjameta, da je do konca pojasnjena zadeva Rosenberg. Ameriška vlada namreč še vedno hrani v skrbno zavarovanih sefih 95.000 najrazličnejših dokumentov o tej zadevi in kaj malo verjetno je, da bo javnost kdaj zvedela za njihovo vsebino.

Še nadalje pa ostaja možnost, da vsakdo ugiba po svoje, za kar »proces iz petdesetih let« daje sam po sebi dovolj gradiva.

● **Rebra in srce**

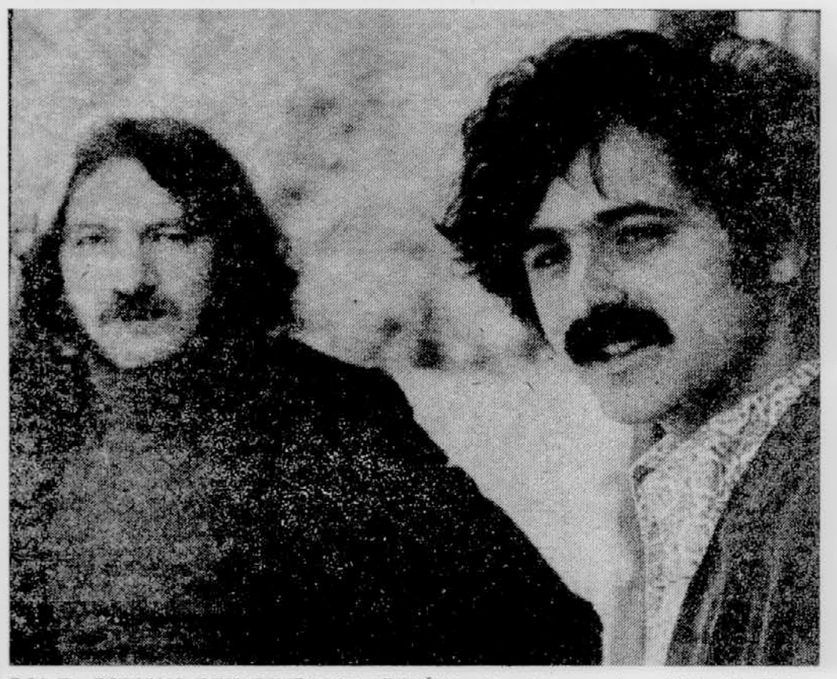
Med fluorografiranjem prebivalstva v Delftu na Nizozemskem so odkrili nekaj presenetljivih reči: 130 ljudi ima po trinajst parov reber (namesto dvanajstih), trije moški in ena ženska pa imajo srce na desni strani.

● **Opeka iz soli**

Po svetu se širi pridobivanje soli iz morja. Pri tem postopku ostane veliko nečiste soli, ki ni primerna za običajno rabo. Podjetje Schelven iz Arlingtona v Virginiji je izoblikovalo metodo, po kateri dodaja tej soli smolo, nato pa zmes stiska v opeko. Takšni zidaki so ognja varni in zelo odporni.

● **Opravičilo**

David Mills je pisal posojilnici v Salemu (Massachusetts): »Žal mi je, ker po tako dolgem času še vedno nisem plačal računov. Poročil sem se in še preživljam medene tedne. Kakor hitro bom spet na nogah, bom takoj poravnal svoj dolg.«

BOJ ZA POPOLNO REHABILITACIJO STARŠEV – Rosenbergova sinova Michael in Robert, posvojena kot Meeropol, se že dolga leta bojujeta za to, da bi bila njuna starša rehabilitirana. »Sinova nedolžnih ljudi sva,« pravita. (Foto: Dokumentacija »Dela«)

BOLJE IZKORIŠČENO GORIVO IN ČISTEJŠI IZPUH – PED izumitelja MacGuira (na sliki z napravo) spominja na žaro z vdelano cevjo. V njej je šestnajst let raziskav, na devetmesečni preizkušnji se je baje obnesla.

● **Požar med snemanjem**

Čudno se je zasukalo med snemanjem filmske komedije na dirkalni stezi Freyung-Grafenau. Ker med tekmovanjem v razbijanju avtomobilov ena izmed raztreščenih razbitin ni hotel prav zagoreti, je vodja snemanja priskočil s kanto bencina. Čez nekaj trenutkov je bil tudi on v plamenih. Gasilci so kmalu zadušili požar, vodja snemanja pa je dobil opekline druge stopnje.

● **Drag klepet v hlevu**

Za lepo vsoto, v našem denarju 180.000 dinarjev, je oškodovan gostilničar iz okolice Bolzana na Južnem Tirolskem. Mož ve, kje je denar, nazaj pa ga ne more dobiti. Paolo Hanny je bil z denarjem v žepu na poti v banko, spotoma pa se je oglasil pri sorodniku, ki je kmet. Pogovarjala sta se v hlevu. Bilo je vroče, gostilničar je položil suknjič na leseno ograjo. Ko je hotel iti, suknjiča ni bilo, pač pa je na drugi strani ograde krava mirno žvečila. Bankovce je že pogoltnila. Gostilničar in kmet sta najprej pomislila, da bi kravo zaklala, a sta opustila to misel, ker je žival očitno prežvečila bankovce do nespoznavnosti.

Francoska voda na tuji mizi

Pod geslom »Iz središča zemlje za vaše zdravje šampanjec med mineralnimi vodami« ponuja francosko podjetje Perrer svojo slovito slatino čedalje uspešneje tudi na ameriškem trgu

NEW YORK, julija – Kakor je zapisala newyorška revija »New Times«, je Ameriko osvojila pijača, ki redči viski in varuje jetra in je bila še nedavno skrbno varovana skrivnost redkih srečnežev: mineralna voda iz Francije. »Francoska voda« se zdaj dobi po skoraj vseh ZDA v veletržnicah in v prodajalnah pijač, večinoma v zelenih, kegljastih steklenicah z napisom »Perrier«.

Okoli sto milijonov steklenic te vode je podjetje Perrier lani prodalo v ZDA, predlanskim samo 21 milijonov. Za Francoze je brezkalorična pijača prav tako življenjski eliksir kakor vino, nič jim ne more omajati vere v zdravilno moč domačih »vrelcev mladosti« v Vichyju in Vittelu, v Contrexéwillu, Evianu in Perrieru. Naj bo šola ali menza, priznana restavracija, domača miza opoldne ali piknik na prostem, voda sodi zraven.

Kaj vse gasi žejo

Drugje po svetu sežejo v vročih dneh po limonadi, pivu ali coca-coli, Francoz si gasi žejo predvsem z vodo. Zahodni Nemci na primer popijejo na leto 4,2 milijona litrov sladkanih osvežilnih pijač, Francozi pa samo 1,2 milijona. Narodno pijačo »pastis« ali »menthe à l'eau« postrežejo z vodo. V kavarni ne pride na mizo sladoled brez kozarca dobro hlajene vode. Če naročite k obloženemu kruhku kozarec vode iz pipe, se no bo nihče čudil.

Res pa je, da čedalje redkeje točijo v kozarce vodo iz vodovoda. Mnogi se zmrdujejo nad plehkim, pogosto grenkim okusom mestne vode, hkrati pa narašča poraba vode iz steklenic.

Z 31 litri na prebivalca letno je 53 milijonov Francozov že dolgo najbolj žejnih pivcev mineralne vode na svetu, zanjo plačajo 2,5 milijarde frankov na leto.

Med 1200 francoskimi mineralnimi vrelci jih ima petdeset uradno dovoljenje za komercialno rabo. Pri teh vrelcih so lani napolnili 2,9 milijarde litrskih steklenic. Zlasti kot namizno pijačo Francozi (do 80 odstotkov) posebno cislajo naravno mineralno vodo, ki jo pojmujejo kot zdravilno. Dragocen »čudodelni vrelec«, kakor je zapisal »New Times«, žubori pri vasi Vergèze v okrožju Gard. Že Hanibalovi in Cezarjevi vojščaki so se krepčali s to osvežilno pijačo, vendar je zdravnik dr. Perrier iz bližnjega Nimesa šele leta 1900 tudi gospodarsko izkoristil to »naravno čudo«.

Ime na nalepkah

Leta 1903 je Perrier prodal vrelec Angležu, ki ga je pot pripeljala mimo, siru St. John Harmsworthu, solastniku londonskega lista »Daily Mail«. Ta je zdravniku takoj obljubil: »Z vašim imenom na steklenični nalepkah bom to vodo razpošiljal po vsem svetu.« Ko je Britanec 104 pozneje umrl, se je letna proizvodnja podjetja Perrier že povzpela na 19 milijonov steklenic.

Šele leta 1948 je prišlo podjetje v francoske roke. Gustave Leven, mlad mož iz bogate hiše, je postal novi francoski vodni kralj. Leven je medtem dočakal 65 let, njegovo podjetje z več kot 1500 zaposlenimi pa obvladuje slatinsko tržišče. Celo papir za steklenične nalepke je izdelan iz lesa, k1 je rasel v Perrierovih gozdovih. »Vodo zajameš iz tal in jo polniš v steklenice,« pravi Leven o svojem uspehu, »to mora biti dobra kupčija.« Tako dobra, da je domače tržišče že dolgo pretesno in da se Perrierova voda razliva po svetu.

Američani že od nekdaj radi pijejo vodo: celo pri stojnici s sesekljanimi zrezki na vogalu se brezplačno dobi vodovodna voda v kozarcu, katerega dno pokrivajo kocke ledu. Ko so nekatere države ZDA v vročih poletnih mesecih zaradi suše prepovedale brezplačno postavljanje kozarcev z vodo na mizo – gostišča so smela postreči z vodo le še na gotovo izrecno željo – se je prvič uveljavila voda v steklenici.

Voditelji Perrierove reklame v ZDA izkoriščajo zdravstveno skrb mnogih Američanov, ki prav radi sodelujejo pri vsakem poskusu, da bi se otresli odvečne debelosti in si zagotovili nekaj dodatnih dni življenja. Z geslom »Iz središča zemlje za vaše zdravje« so Francozi pritegnili Američane k steklenicam s svojo mineralno vodo. V desetih letih se je potrojil promet mednarodnih prodajalcev vode v ZDA: od 65 milijonov dolarjev leta 1967 na 200 milijonov predlanskim.

»New Times« je zapisal, da je Perrier kmalu postal »emblem nove naravne prehranske kulture,« podjetje samo pa ponuja svojo mineralno vodo kot »šampanjec med naminimi vodami«. Čedalje več Američanov prireja »vodne zabave«, na katerih postrežejo s slatinami raznih vrst. Seveda jih tudi pomešajo med seboj, to gizdalinstvo pa doseže višek z vprašanjem: »S citrono ali z limono?«

Zapor zaradi splava

Portugalski zakon iz prejšnjega stoletja je krepko razburil vso javnost Zakonca naj bi zaradi namernega splava prebila v ječi dve do osem let

OD DOPISNIKA TANJUGA

LIZBONA, 12. julija – Zaradi sklepa, da postavijo pred lizbonsko sodišče mlad zakonski par Helder-Massano, obtožen, da je pred tremi leti izvršil z zakonom prepovedano prekinitev nosečnosti, so se tukaj razvnele žolčne polemike in množični protesti.

Poleg Španije, Irske in Belgije je Portugalska edina evropska država, kjer tak zakon še velja, kljub temu, da na leto prekine nezaželeno nosečnost kakih 36 tisoč žensk.

Conceisan Massano Santos je stara 22 let, nosečnost pa je pred časom prekinila iz bojazni, da jo bodo, če bo neporočena rodila, vrgli iz šole za bolničarke, ki jo je prav takrat zaključevala. Vsaj 600 Lizbonk je že podpisalo izjavo, s katero – v znamenje solidarnosti z obtoženo – javno sporočajo, da so se tudi same zatekle k prekinitvi nezaželene nosečnosti.

Portugalska igralka Io Apoloni je te dni po televiziji odkrito povedala, da je tudi sama to storila. Seveda so jo potem takoj odvedli na policijo in jo dve uri zasliševali. »Kar zadeva moje razloge,« je dejala igralka, »lahko povem le to, da se nisem počutila dovolj zrelo za materinstvo, poleg tega pa je takrat še veljal zakon, po katerem so otroci, rojeni zunaj zakona, veljali za nezakonske. Leto po odpravi tega zakona sem rodila prvega otroka.«

Po mnenju Io Apoloni je prekinitev nosečnosti na Portugalskem še vedno prepovedana zato, ker je v parlamentu kar 90 odstotkov moških, ženske pa »niso dovolj pogumne«.

To pa ni edina sodna akcija, ki so jo v zadnjem času uvedli na Portugalskem zaradi vprašanja pravice do prekinitve nosečnosti. Novinarko Mario Palla iz agencije ANOP so posadili na zatožno klop in jo obtožili, da je v neki televizijski oddaji lani »vzpodbujala k abortusu«. Kasneje so jo oprostili.

Morda se zakonski par Helder-Massano niti ne bi znašel v takšnem položaju, v kakršnem danes je, če ne bi Conceisan pisala dnevnika, ki ga je »nekdo« našel. Ta »nekdo« pa je prav na osnovi njenih zapiskov vložil anonimno prijavo. Sodišče jo je sprejelo in poklicalo Conceisan na zaslišanje.

»Če ne bi priznala, mi ne bi sodili,« tarna zdaj in se zaveda, da lahko z možem dobita dve do osem let zapora, ker tako predpisuje zakon, sprejet še v minulem stoletju. Kazen grozi tudi neki njuni znanki, ker jima je dala naslov človeka, ki je abortus opravil.

Začetek sojenja zakonskemu paru Helder-Massano spremljajo burne demonstracije pred sodnim poslopjem. Tako so sprejetje razsodbe preložili do oktobra, saj tudi sodišče čuti, da mu javnost ne stoji ob strani. Pri vsem tem pa ostaja še nadlje odprto vprašanje, ki ga je zastavila Conceisan: »Če bodo mojega moža in mene zaprli, kaj bo z najino hčerkico?«

ALEKSANDAR ANTONIĆ

● **Šepajoči plen**

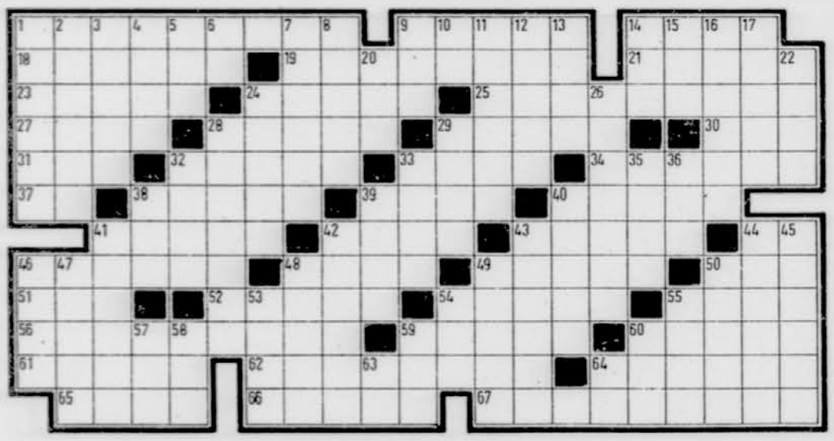
Bilo je precej toplo, Charles Verger iz Limaya v Franciji je na sprehodu sezul čevlje in nogavice ter pod drevesom legel v majhno kotanjo. Konci prstov so mu štrleli iz jame, lovec je mislil, da so zajčji uhlji, in je ustrelil. Ob kriku je spoznal, da ima opraviti z napačnim zajcem. Nič drugega mu ni preostalo, ko da je svoj šepajoči plen odpeljal v bolnišnico.

● **Napad v ordinaciji**

Neznanec, ki je prišel v ordinacijo zobnega zdravnika Freda Stanleya v Patersonu (New Jersey), se je sprva vedel kot pacient, nato pa je zdravnika pobil na tla in ga skril za zavesó. Oblekel je belo haljo in poklical naslednjega pacienta. S svedrom mu je odstranil šest zlatih kron in izginil s plenom.

ilustrirana mesečna revija ZDRAVJE telesa, duha in okolja

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. veliko pristaniško mesto v ameriški zvezni državi Maryland, ki ima s predmestji več kot 2 milijona prebivalcev, 9. slovenski klavirski virtuoz, ki je živel zadnja leta na Dunaju (Anton), 14. ime danske igralke nemega filma Nielsen, 18. Homerjeva pesnitev o obleganju Troje, 19. kraj pri Celju, 21. ime nekdaj popularne ameriške pevke in filmske igralke Day, 23. glasbeni izraz za počasno izvajanje, 24. geometrijski pojem, 25. drugo največje mesto v Bosni, 27. indijski verski učitelj, utemeljitelj budizma, 29. vrsta motornega kolesa, skuter, 29. okrepčilna pijača, 30. umik pred sovražnikom, 31. grška boginja nesreče, 32. kemični element z znakom Se, 33. makedonsko moško ime, 34. reka, ki teče skozi Plitvička jezera, 37. tuj dvoglasnik, 38. miren, ravnodušen človek, 39. maščoba, 40. ameriški in azijski kopitar z rilčastim nosom, 41. sloj, 42. nevestino premoženje, 43. vas pri Kobaridu, rojstna vas Simona Gregorčiča, 14. avtomobilska oznaka Prijedora, 46. škotska vladarska dinastija, ki je nekaj časa vladala tudi Angliji, 48. električni ali plinski kuhalnik, 49. krastača, 50. oddelek starorimske konjenice, 51. otoček v Prespanskem jezeru, 52. pismeno potrdilo, 54. majhen avstralski medvedek, ki živi na evkaliptusih, 55. manjša utežna mera, 56. francoski lirik, zgodovinar in politik iz 19. stoletja (Alphonse de), 59. visoka planota nad Bohinjskim jezerom, 60. velik otok v Sredozemskem morju, 61. slovenski gledališki in filmski igralec (Boris), 62. radioaktivni kemični element z znakom Sr, 64. vrsta radijske ali televizijske oddaje, 65. Aškerčeva socialna pesem, 66. domače žensko ime, 67. priča pri dvoboju.

NAVPIČNO: 1. važno pristaniško mesto na severu Španije, 2. otočje, ki loči Beringovo morje od Pacifika, 3. nemški fizik, ki je izumil hladilne stroje (Carl), 4. ljubkovalno ime za očeta, 5. mednarodni jezik, ki se ni uveljavil, 6. avtomobilska oznaka Makarske, 7. gorenjski planinec, po katerem se imenuje koča na Begunjščici, 8. veliko nemško industrijsko mesto v Porurju, 9. prostor v mestih, kjer prodajajo živila, 10. grška črka, 11. hidroelektrarna na Dravi, 12. ameriška reka, ki izvira v Yellowstonskem nacionalnem parku, 13. velika utežna mera, 14. ime italijanske socialne pesnice Negri, 15. važna začimba, 16. začetnik slovenskega slovstva (Primož), 17. pred leti umrli ameriški pisatelj in pesnik (Conrad Potter), 20. katran, 22. staronordijska zgodba, 24. zrast kristalov jajčaste oblike, 26. oseba iz grške mitologije, Ojdipova mati in žena, 28. priprava za spreminjanje jakosti električnega toka, 29. orodje za košnjo, 32. filmska zvezda, 33. starorimski državnik, zagrizen sovražnik Kartagine, 35. membrana, mreža, 36. špansko: reka (v zemljepisnih imenih), 38. poželenje, strast, 39. sadjevec, 40. tokovni odjemnik pri avtobusu, 41. štiriosti železniški vagon, 42. posladek po obedu, 43. večjo mesto v Srbiji ob Južni Moravi, 44. znameniti starogrški filozof, Aristotelov učitelj, 45. vzorčasta tkanina za prte, 46. ameriški bakteriolog, ki je prvi izdelal cepivo proti otroški paralizi (Jonas Edward), 47. nekdanja tridelna krona rimskih papežev, 48. dohodek iz naložene glavnice, 49. vojaški kruh, 50. hrvatska ilustrirana revija, 53. grafično razmnoževanje, 54. odeja iz grobega domačega sukna, 55. telovadno orodje, 57. ptič severnih morij, 58. sovražnica železa, 59. orientalski prašek za barvanje las, 60. gora nad Kobaridom, 63. oranje, 64. avtomobilska oznaka Pulja.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. škorpijon, 9. Okeanos, 16. raport, 19. abonentka, 21. arest, 22. Gorenjska, 24. ral, 25. nika, 26. Krim, 27. oves, 28. smola, 30. Gea, 31. trasa, 32. mag, 33. turban, 34. as, 35. brest, 36. tar, 37. nervi, 38. Nanos, 39. pad, 40. marka, 41. PA, 43. greben, 45. brk, 46. Lisca, 47. kan, 48. repek, 49. oris, 50. Elea, 51. Trst, 53. Ist, 53. alabaster, 55. Svete, 56. Ljubljana, 59. dan, 60. pramen, 61. enklava, 62. katedrala.

NAVPIČNO: 6. I(van) T(avčar), 12. A(lbert) E(instein).

V tem tednu že tretja otroška žrtev

Pod kolesi tovornjaka ugasnilo življenje še nepolno leto starega dečka – Vzrok nesreče še raziskujejo

LJUBLJANA, 12. julija – Z današnjim popoldnevom se je zastrašujoče število žrtev na slovenskih cestah spet povečalo. In ne samo to: ceste v širši ljubljanski okolici so v tem tednu terjale do danes, nepolna dva dneva od zadnje nesreče, življenje že tretjega otroka, to pot niti eno leto starega Martina Milanovića iz Videmske 1 v Ljubljani.

Nesreča se je zgodila deset minut čez sedemnajsto uro v križišču Verovškove ulice in Drenikove ceste. V Verovškovi ulici je Meta Milanović s kolesom stala ob robu cestišča in čakala da se prižge zelena luč na semaforju, v košarici na sprednjem delu kolesa pa je sedel njen enajstmesečni sin Martin. Ob njenem levem boku pa je čakal pred semaforjem v tovornjaku-priklopniku mariborskega Špedtransa 23-letni voznik Zoltan Cigut, doma iz Borejcev pri Murski Soboti.

Ko se je prižgala zelena luč, je pognala Meta Milanović kolo, da bi zapeljala naravnost skozi križišče, voznik tovornjaka pa je hotel zaviti na desno. Kako se je zgodila nesreča, še ni znano. Krmilo kolesa se je med vožnjo nenadoma zataknilo ob desno zadnjo kolo vozečega tovornjaka. Kolesarka ga je poizkušala povleči nazaj, vendar ni šlo. Kolo je padlo, z njim pa otrok v košarici, mati pa je v zadnjem trenutku odskočila. Zadnjo desno kolo tovornjaka je pregazilo otroka, ki je bil na mestu mrtev.

Trinajst in pol metra dolgi tovornjak je vozil še nekaj metrov naprej, dokler ga niso ustavili, kajti voznik ni ničsar zaznal.

Kaj je bil vzrok nesreče – bodisi neprevidnost, pretesno prehitevanje, nesporazum, ali pa trenutek nepazljivosti, še raziskujejo. Ta teden je krvni davek na cestah terjal tri otroške žrtve. Koliko jih bo še?

BARBARA GUČEK

Odlagališče ogroža Savinjo

Celjski izvršni svet je razpravljal o nedavni veliki zastrupitvi rib z odplakami

CELJE, 12. julija – Izvršni svet celjske občinske skupščine je na svoji današnji seji med drugim razpravljal o nedavni veliki zastrupitvi Savinje, ko so zaradi izliva mokrih piritnih ogorkov iz odlagališča v Bukovžlaku v Savinjo, poginile ribe vse do Laškega in verjetno še do Zidanega mosta.

Izvršni svet je sklenil, da naj skupina odgovornih dejanikov iz »Cinkarne«, izvršnega sveta občine in drugih teles pripravi predlog rešitev, ki naj bi zagotovile varnost odlagališča trdnih odpadkov v Bukovžlaku. Pri tem je treba upoštevati vse možne kratkoročne rešitve, še posebej pa vse tiste, ki bodo zagotovile ustrezno varnost v daljšem obdobju. Med najboljše rešitve bi vsekakor sodila predelava piritnih ogorkov v železarnah.

Nujno bo treba sanirati pregrado in cinkarna že pripravlja načrte za njeno povišanje do kote 295 metrov, kar bo veljalo okrog 25 milijonov dinarjev. Med pomembne naloge, ki jih je izvršni svet naložil poslovodnemu organu cinkarne, sodi poostreni nadzor nad celotno tehnologijo, še posebej pa nenehni nadzor nad stanjem pregrade v Bukovžlaku. Celotno območje odlagališča je treba ustrezno zavarovati.

Odlagališče je namreč nad mestom namesto pod njim in zato bo treba strokovno oceniti tudi iztok vode in izdelati vse potrebne ukrepe za ravnanje ob večjem deževju. Izvršni svet je še sklenil, da mora ta program imeti v občini prednost, da je treba takoj oceniti škodo, ki po prvih nestrokovnih ocenah dosega dva milijona 600 tisoč dinarjev. Škodo je treba čimprej povrniti R. B.

Ljubljanske prometne razglednice

LJUBLJANA, 12. julija – Ljubljanske prometne tegobe so vsakomur dobro znana stvar, saj se jim ne izogneš ne peš ne »jež«. Gost motorni promet, nezadostno cestno omrežje, nedisciplinirani udeleženci v prometu in sama ureditev vsega skupaj, niso naklonjeni niti pešcem niti voznikom. Spremenjeni prometni zakon, pa bo še ta mesec omogočil hitro reševanje raznih prometnih spotakljivosti, saj občanom zagotavlja poln in neposreden vpliv na odločitve, ki urejajo promet v naseljih. Te slike naj bodo kljub »domačnosti« spodbuda akcijam ter pobudam občanov v krajevnih skupnostih. P. V. (Foto: Marjan Zaplatil)

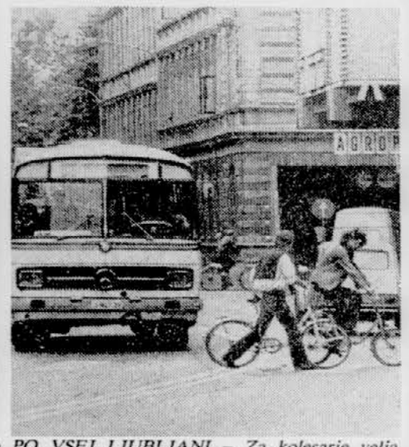
MED NAMO IN POŠTO – Le navidez dobro poskrbljeno za pešce

PREHOD NA ŠUBIČEVI – Čez cesto vsak po svoje, malo dlje zelena luč na semaforju sveti v prazno

POSODOBLJENA CELOVŠKA – O zelenem valu ne duha ne sluha

PO VSEJ LJUBLJANI – Za kolesarje velja »znajdi se«

Emona Commerce, n. sub. o., Ljubljana
TOZD AGROPLOD, proizvodnja, kmetijska kooperacija in maloobmejni promet, n. sub. o. Ljutomer
69240 LJUTOMER, Kolodvorska b. b.

Komisija za delovna razmerja

vabi k sodelovanju
delavce za opravljanje naslednjih del:
(za sektor maloobmejni promet z Madžarsko, s sedežem v Ljubljani)

– komercialno-pravna izvedba zunanjetrgovinskih opravil

Pogoj: višja izobrazba ekonomske smeri, nekaj let delovnih izkušenj, aktivno znanje nemškega jezika in izpolnjevanje pogojev za opravljanje zunanjetrgovinskih opravil

– administrativno-obračunska in komercialna opravila

Pogoj: srednja izobrazba ekonomske smeri z nekaj let delovnih izkušenj

Za opravljanje navedenih del je poseben pogoj poskusno delo, ki bo 2 meseca.

Vloge naslovite v 15 dneh od dneva objave na naslov: EMONA COMMERCE, Ljubljana, Kersnikova 2, splošna služba.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izidu izbire v 30 dneh od dneva objave.

13-6170

ISKRA
Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n. sol. o.

Delavski svet TOZD TOVARNA ELEKTRIČNIH ROČNIH ORODIJ KRANJ
razpisuje imenovanje

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA TOVARNE ELEKTRIČNIH ROČNIH ORODIJ

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
– visoka ali višja izobrazba ekonomske, strojne ali elektro smeri
– 5 let delovnih izkušenj
– aktivno znanje najmanj enega tujega jezika
– družbene in moralnopolitične vrline

Izpolnjevanje teh pogojev mora biti v skladu z družbenim dogovorom o nalogah pri oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v SR Sloveniji.
Mandatna doba traja 4 leta.

Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:
ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, z oznako »za imenovanje IPO TOZD ERO«.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 60 dneh po sklepu delavskega sveta.

13-6159

»Umirjen« epilog

Najvišja zaporna kazen obtožencem ob dogodkih v zvezi z napadom na PM Bežigrad je šest mesecev zapora – Različne verzije

LJUBLJANA, 12. julija – Takoj potem, ko je predsednica senata Marjeta Pirjevec razglasila na tukajšnjem temeljnem sodišču sodbo zoper šesterico, obtoženih za več kaznivih dejanj ob »napadu« na novo postajo milice Bežigrad (mimogrede, sodnica sodbe ni obrazložila), je namestnica javnega tožilca Zdenka Cerar povedala, da se bo pritožila na izrečeno sodbo.

Izrečene kazni so bile namreč zelo blage in kaže, da se je tričlanski kazenski senat odločil, da je šlo v tem primeru za družbeno manj nevarna kazniva dejanja. Milan Šimek, Vlado Hari in Ivo Počuča so se zagovarjali zaradi poškodovanja tuje stvari, razžalitve in napada na uradno osebo, ko ta opravlja naloge varnosti, Marjan Starešinič, Mladen Vuković in Bojana Beve pa zaradi pomoči pri poškodovanju tuje stvari, slednja dva pa tudi zaradi napada na uradno osebo in razžalitve, o čemer smo že poročali.

Po »maratonski« obravnavi, ki je včeraj trajala kar osem ur, je danes zjutraj ob razglasitvi sodbe senat zavrnil obtožbo zoper Bojano Beve glede poškodovanja tuje stvari, za ostali dve očitani dejanji pa jo je obsodil na mesec in petnajst dni zapora. Milan Šimek, star 26 let, je bil obsojen na skupno štiri mesece in petnajst dni zapora, 20-letni Vlado Hari na štiri mesece, 27-letni Ivo Počuča na šest mesecev, 26-letni Mladen Vuković na tri mesece in 24-letni Marjan Starešinčič na en mesec zapora.

Šimeku, Hariju in Počuči, ki so štiri dni od dogodka naprej v priporu, je sodišče podaljšalo pripor, vsi razen Harija, ki je še dijak, pa morajo plačati stroške kazenskega postopka, ker so zaposleni. Izgleda, da bo trojica pripornikov ob pravnomočnosti sodbe že prestala kazen.

Obtoženci so bili za sodišče kar »trd oreh«, saj so na sojenju opisovali vsak svojo inačico dogodkov, celo pri soočenju so vztrajali vsak pri svojem. Nesporno je, da so steklenice metali na poslopje postaje milice Šimek, Hari in Počuča in da Starešinič ni bil takrat z njimi, pač pa jih je čakal na parkirnem prostoru na Slovenčevi ulici, potem ko je odpeljal domov nezaželeno pričo.

Na sojenju je prišlo tudi na dan, kdo je klical po telefonu dežurnega miličnika in mu grozil. V obeh primerih je bil to Ivo Počuča, vendar, kot se je slišalo, je bil le »izvajalec« naročil Vukovića, ostali pa so pomagali z brskanjem po imeniku in iskanjem kovancev. Nihče izmed njih, razen Počuče, ni hotel priznati, da je slišal pogovor oziroma vedel, kaj se bo govorilo.

Zagovorniki obtoženih so vztrajali pri tem, da v tem primeru sploh ne gre za napad na uradno osebo, ker da manjka za tako kvalifikacijo tega kaznivega dejanja »resna grožnja«, ker je dežurni miličnik izjavil, da se ob njihovih klicih in grožnjah ni čutil prestrašenega, pač pa le užaljenega.

V zaključnih govorih so poudarjali, da je šlo le za mladostno objestnost in da je dogodek tisk močno »razpihnil«.

BARBARA GUČEK

Žrtev vaje gorskih reševalcev

LJUBLJANA, 12. julija – Sobotna vaja gorskih reševalcev, ki vsako leto rešijo več deset življenj, ogroženih od narave in nepremišljenosti, je terjala življenje enega od njih.

V ljubljanskem kliničnem centru je zaradi hudih poškodb glave, ki jim nista bila kos niti hiter prevoz s helikopterjem, niti sodobna zdravniška pomoč, umrl Volodja Tkačev, vodja izobraževalnega centra IAA Ljubljana.

B. G.

Nevarni potujoči sladoledarji

LENDAVA, 12. julija – Sladoledarji iz drugih republik, ki imajo v Pomurju svoje slaščičarne, vse bolj širijo prodajo sladoleda tako, da ga prevažajo z vozički od vasi do vasi. Tak način prodaje sladoleda, ki je povrhu vsega še dvomljive kakovosti, predstavlja hudo grožnjo za zdravje ljudi, zlasti še otrok, ki se očitno ne zavedajo posledic zastrupitve s tem živilom. B. B.

Tragična smrt otroka pod kolesi

ŠENTJUR PRI CELJU, 12. julija – V Podpeči pri Šentjurju so se za Troštovo družino danes dopoldne odvijale dramatične minute, ko so 16-mesečnega Roberta hudo ranjenega odpeljali v celjsko bolnišnico.

Oče Ignac je na domačem dvorišču popravljal tovornjak. Mali Robert pa se je v bližini vozila brezskrbno igral. Ko je Truštu uspelo okvaro popraviti je zlezel v kabino tovornjaka in pognal motor. Zapeljal je vzratno, ne da bi videl otroka, ki se je igral za zadnjimi kolesi tovornjaka in ga povozil. Hudo ranjenega Roberta so odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer so si zdravniki zaman prizadevali, da bi mu rešili življenje.

Tako je mali Robert v zadnjih dneh že četrta žrtev med otroki, ki so umrli pod kolesi motornih vozil.

N. V.

ŠTIRIINDVAJSET UR

Stekel čez cesto

KOPER, 12. julija – Na Škofijah v bližini mejnega prehoda je voznik avtobusa Van Leon Franciscus z Nizozemske zbil 58-letnega Dušana Memona iz Trsta. Memon je stekel na cesto izven prehoda za pešce, tako da ga je avtobus, ki je pripeljal iz Dekanov, zbil po cestišču. Hudo ranjenega so odpeljali v izolsko bolnišnico. N. V.

Zbila jo je na prehodu za pešce

MARIBOR, 12. julija – V križišču Svetozarevske ulice in ulice Kneza Koclja se je pripetila prometna nesreča, v kateri je bila hudo ranjena 69-letna Neža Rebernak iz Maribora.

Voznica osebnega avtomobila 43-letna Ivana Kranvogel iz Zgornjega Dupleka je zapeljala v križišče in na prehodu za pešce izsilila prednost Rebernakovi. Hudo ranjeno Rebernakovo so odpeljali v mariborsko bolnišnico.

N. V.

Do smrti zbil kolesarja

MARIBOR, 12. julija – Sinoči se je pri Miklavžu smrtno ponesrečil 33-letni kolesar Karel Bezjak iz Maribora Zrkovska 10. Do nesreče je prišlo, ko je voznik osebnega avtomobila Ivan Caf med vožnjo od Maribora proti Ptuju prehiteval Bezjaka in ga pri tem zadel. Kolesar se je tako hudo poškodoval, da je na kraju nesreče umrl. D. P.

V požaru zgorel avto

MARIBOR, 12. julija – Sinoči je nastal požar na gospodarskem poslopju Borisa Klemenčiča v Ptuju, Hercogova 6. Zgorelo je ostrešje ter avto, ki je bil v poslopju. Vzrok še ugotavljajo, škode pa je za 90.000 dinarjev.

D. P.

Planinko zadržala skala

TOLMIN, 12. julija – Iz Rodic proti Črni prsti se je včeraj popoldne približno ob 16. uri vračala skupina fantov in deklet. Med potjo je 16-letni Barbari Razinger iz Bleda spodrsnilo in se je kotalila okoli 100 m po strmem pobočju in se huje ranjena ustavila za neko skalo. Okrog polnoči so gorski reševalci prenesli ranjeno dekle v naselje Stržišče od koder so jo odpeljali v šempetrsko bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju. Med kotaljenjem je dekle dobila več udarcev po celem telesu. J. P.

Zapeljal čez polno črto

MARIBOR, 12. julija – Srečko Kos z Raven na Koroškem se je peljal včeraj z motorjem od Dravograda proti Ravnam. V Tolstem vrhu je v ovinku zapeljal čez polno črto na levo in trčil v osebni avto, ki ga je pripeljal nasproti Alojz Dovnik iz Laznice. Motorist je bil hudo ranjen.

D. P.

Spet žrtev traktorja

TREBNJE, 12. julija – V bližini domače vasi je včeraj okoli poldneva oral njivo s traktorjem 49-letni Jože Pajk iz Hudej št. 20. Ko je obračal na koncu njive, se je traktor prevrnil in skotalil po bregu. Med prevračanjem je Pajk padel in si zlomil tilnik. Umrl je na kraju nesreče.

P. R.

Obvestilo čebelarjem

Opazovalnice gozdnega medenja sporočajo:

Hosko Pohorje 9. 7. + 0,30 kg donosa. Bezena-Ruše 10. 7. + 0,50 kg donosa paša na kostanju. Fala tehtnica izravnana. Tirosek 9. 7. – 0,20 kg. Iška vas 10. 7. – 0,20 kg. Tomišelj 10. 7. – 0,20 kg. Kočevje-Dolga vas. Podstenice tehtnica izravnana. Sunger 9. 7. – 0,50 kg Cerknica-Gornje jezero 10. 7. – 0,80 kg. Kalce tehtnica izravnana. Hrušica 9. 7. – 0,40 kg. Zavrh-Doline 10. 7. – 0,20 kg.

OPAZOVALNA SLUŽBA DO MEDEX

MALA NOČNA KRONIKA

LJUBLJANA, 11. julija – Pretep je izbruhnil v Knafljevem prehodu. Zaradi nekih starih računov sta se sprla in stepla Mehmed K. in Stane C. Najprej sta v parku popivala, nato pa je Mehmed razbil steklenico in napadel Stanislava. Stane pa se je napada ubranil, zgrabil razbito steklenko, čeprav se je pri tem porezal, in se ranil v čelo, ter nasprotnika večkrat z razbito steklenico udaril po obrazu. Ko je Mehmed padel po tleh, ga je še obrcal. Oba so odpeljali v bolnišnico, v njej pa je ostal Mehmed, Staneta, ki je brez bivališča in zaposlitve, pa so odpeljali v pridržanje. Napisali so kazensko prijavo.

● Živahno je bilo v gostilni Sloga. V lokal je namreč prišel vinjeni Hajrudin K. in od natakarja zahteval nove zaloge pijač. Ker z alkoholom ni bil postrežen, je začel obširen prepir z natakarjem, zato so ga opozorili in napotili domov na spanje.

● Vinjeni Andrej G. je vstopil na avtobus mestnega prometa pri Pošti, nato pa je začel nadlegovati voznika in ga zmerjati z oslom. Ves čas je na ves glas kričal in grozil s pretepom. Pred Kora barom so ga »snelí« z avtobusa, ga opozorili in ga prijavili.

POD PRISEGO

Poletni čas je za obdelovanje samopostrežb zelo neprimeren, saj pomanjkljiva garderoba človeku ne dopušča odnašanje večjih kosov, težave so že pri steklenicah.

Vlomilski par

Mlada prestopnika sta kradla in vlamljala v stanovanja, trgovine, šole in avtomobile

AJDOVŠČINA, 12. julija – Sodniki ajdovske enote novogoriškega temeljnega sodišča so pred dnevi obsodili 20-letnega Mirana Vidmarja iz Ajdovščine na 4 leta in šest mesecev zapora, 23-letnega Rastislava Kočarja iz Ajdovščine pa na pet let zapora. Kazen, ki še ni pravnomočna zajema tudi kazni, ki sta jih dobila oba že pred časom in jih še nista odslužila.

Kočarja in Vidmarja je združil splet precej nenavadnih okoliščin. Kočar se je doma stepel z očimom, ki je po pretepu umrl. V bojazni, da je on kriv očimove smrti, je fant pobegnil v Francijo, odkoder pa se je zelo kmalu vrnil in se skrival v Ajdovščini in okolici. Preiskava pa je dokazala, da očim ni umrl zaradi pretepa, pač pa zaradi infarkta. Zato Kočar pred sodiščem ni odgovarjal.

V istem času, lani poleti, je Vidmar pobegnil iz idrijske bolnišnice, kjer je bil na opazovanju zaradi storjenih kaznivih dejanj. Našla sta se in od avgusta do konca septembra lani, ko so oba prijeli, storila 12 kaznivih dejanj velike tatvine ali poskusov. Trikrat sta ukradla motorna vozila, trikrat vdrla v tuja stanovanja, enkrat pa zagrešila majhno tatvino. Vlamljala in kradla sta v trgovinah, šolah, stanovanjih. Ta dejanja je preiskava dokazala, teče pa še o 17 manjših kaznivih dejanjih.

Ko so ju prijeli, so Kočarja spravili v pripor, kjer je dočakal sodbo in bo moral počakati tudi njeno pravnomočnost, Vidmar pa je moral na odslužnje 20-mesečne zaporne kazni v Celje, saj ga je sodišče obsodilo zaradi vlomov in kraje, ki jih je zagrešil že prej, prav v času, ko je enaka dejanja opravljal skupaj s Kočarjem. Med prestajanjem kazni v celjskem zaporu je Vidmarja aprila letos obiskala mati. Zaradi primernega vedenja v zaporu, so Vidmarja za nekaj ur spustili z mamo v mesto. Vidmar je to izkoristil in pobegnil. Vse do pred kratkim se je skrival v okolici Ajdovščine, kriminalisti pa so ga ujeli nekaj dni pred sodno obravnavo.

BRANKO PODOBNIK

SUZANNE EBEL

Ime v lučeh

32. nadaljevanje

Igračkasto majhen model Ghilainove scene je bil odrinjen na polico in v veliki mapi so bili osnutki kostumov. Na okenski polici je ležal pladenj z zajtrkom – kozarec pomarančnega soka in mehko kuhano jajce, drugega nič.

Očka je dvignil pogled. Takemu, kot je bil danes videti v svoji izprani vetrovki in kavbojkah, bi mu prisodila trideset let. Ko me je zagledal, se mu je obraz razjasnil, kot da bi ga nenadoma obsijala bleščeča odrska luč.

»Tu si. Daj svojemu očku poljubček!«

Razprostrla sem roke in objela sva se. Rada sem poljubljala očka, dišal je po kolonjski vodi in včasih po cigarah.

Čez mojo ramo je zarohnel:

»Gospa Brown, pustite vsa ta pisma natanko tako, kot sem jih razvrstil!« Nato meni: »Upam, da si lačna.« In spet čez mojo ramo:

»Gospa Brown, stopite v kuhinjo in recite Harriet, naj ocvre za Candido jajca na slanini, toda brez prepečenca! Kar zdaj takoj, prosim. Kar pustite,« je rekel in pokazal na telefon, ki je pravkar zazvonil: »Hči bo odgovorila!«

Brownova je hrepeneče pogledala telefon in zapustila sobo.

Poslušno sem dvignila slušalko.

»Bobbie? Tukaj Silas. Mislil sem, da bi presneto lahko prišli ta teden v Atene!« je kričal glas, ki je poskušal prevpiti šumenje valov.

»Halo, Silas! Tu Candida.«

Očka, ki je stal ob meni z rokami ob bokih, je zavil oči in odšepal h divanu, kot da ima zlomljeno nogo. Še preden sem to izmišljotino sporočila po telefonu, je odkimal z glavo, preskočil v drugo vlogo, se zvil in se zgrabil za želodec.

»Očka ni tu,« sem rekla, da bi pridobila na času. »Zgoraj je«.

Medtem je očka spet spremenil svojo igro, se prijel za čeljust in si brž zavezal robec okoli glave, kot da ga boli zob.

»Očka ima silne težave z modrostnim zobom.«

Pritrdilno očkovo kimanje.

»Zdravnik mu odsvetuje potovanje. Zdaj jemlje antibiotike.«

»O smola, kako strašno!« je kričal Silas, zdaj glasneje, pa spet pojemajoče. »Prav nič nisem vedel.«

»Kaj niste prejeli naše brzojavke?« sem vprašala, da bi izgovoru dala večjo verjetnost.

Neslišno ironično ploskanje mojega očeta. In Silasov odgovor, da ni prejel telegrama. (Temu se prav nič nisem čudila).

»Kako čudno! Gospa Brown ga je bila odposlala,« sem izdajalsko odvrnila.

»Urgiral bom,« je kričal Silas. Spet se je povrnil k očetovemu zobu. Kaj da je menil zobozdravnik? In kdaj da bo očka le lahko prišel v Atene?

»Vsak dan je važen!« je kričal.

Očka je načečkal odgovor na kos papirja in mi ga pomolil. Nejasno je pisalo: »Reci mu, da sem končno pridobil Erica.«

Ponovila sem sporočilo v telefon. Silasov odgovor je bil presenetljiv. Kako da to vem? Ali sem videla Erica? (Sploh nisem vedela, kdo naj bi bil Eric). Kaj da oče načrtuje? Izmazala sem se, kakor sem vedela in znala in se dogovorila s Silasom, da bo pozneje poklical gospo Brown, ko se bo očka vrnil od zobozdravnika.

»Bravo!« je rekel očka, ko sem obesila slušalko. »Odpovedal bom Brownovi in najel tebe za polovično plačo«.

»Brezsrčna zver!«

»Tak sem, tak sem,« je rekel s smehom in kazal zobe.

Medtem ko sem zajtrkovala, je očka hodil po sobi, jemal v roke razne papirje in jih spet odlagal. Glasno je prebral prizor iz nove igre in ga spet odložil. Pogledal je k meni.

»Pohiti, pohiti, otrok.«

Nalila sem si še nekaj pomarančnega soka.

»Niti kaplje več! Pridi in sedi k meni.«

Ob oknu je bil divan s trdim naslonjalom, prevlečen z zelenim taftom. Moj oče je sedel tja in pokazal na prostor ob sebi. V roki je imel »Češnjev vrt«. To je bil zame trenutek, ki sem si ga želela in se ga bala obenem.

Občutek me je spomin[illegible] jesenskih počitnic ob morju v otroških dneh. Voda je bila mrzla v tem angleškem morju in bala sem se zaplavati v njej. Očka pa je rad divjal po peščeni obali. Ko je tako tekel po rebrasto nanesenem pesku, po skalah in spodrsljivih rjavih algah, sem tekla za njim in že sva bila v ledeni vodi.

Očka je odprl knjigo. Napravil je to, s čimer si igralci često pomagajo, da pripravijo soigralca do reakcije – iztegnil je roko in me tesno potegnil k sebi. Sedela sva stisnjena, s knjigo med nama.

»Ko boš o Anjinem značaju lahko govorila celo uro in brez prestanka, boš to vlogo z lahkoto zaigrala. Govori o Anji, kot da govoriš o sebi. Kako dobro jo poznaš? Kako globoko si razmišljala o njej? Ali jo dobro razumeš?«

Govoril mi je o življenju v Rusiji na prehodu iz prejšnjega stoletja; o zatonu stare carske dobe.

David Mariner

MOST

57. nadaljevanje

Tam ni bilo nič.
Prvi eksplozivni naboj je izginil.

11

Na nebu je bilo slišati regljanje strojnic. Letalski motorji so izmikajoče se cvilili in renčali. Kazalo je, da je patrulja britanskega letalstva naskočila messerschmitte.

Toda kaj se je dogajalo na zemlji?

Čas je mineval po sekundah, ki so se nabirale v minute, in dimasta meglica se je čedalje bolj redčila. Bilo je preveč mirno. Nekaj se je dogajalo na južni strani soteske. To je bilo prav tako zanesljivo kot dejstvo, da zdaj že Adolf Hitler osebno tuli na drugi strani tankovskega radia.

Stan se je z nogami še vedno opiral na črko »V« prekrižanih traverz, ki sta se dvigali pošev no od sten soteske, potem pa je previdno spustil stegnjeno roko s spodnjega dela ograje in lovil ravnotežje, da je z želodcem rinil naprej pod most, dokler ni z roko našel drugega prijema na koncu obrnjene traverze v obliki črke »T«, ene izmed številnih traverz, ki so nosile cesto, pod katero je zdaj stal in strmel v mrak. Toda bilo je preveč mračno, da bi videl, ali je drugi eksplozivni naboj še vedno na mali polici traverze na drugi strani mostu. Drugi naboj je bil tisti, ki bi moral eksplodirati v sedemdeseti minuti. Vendar ga ni bilo. O tem je bil prepričan, četudi ga ni mogel videti.

Šepetaje je zaklel in se ritenski vzravnal, loveč ravnotežje, vendar ni mogel odtrgati omotičnega pogleda od drveče vode daleč spodaj.

Ker mu je bilo pod padalsko čelado vroče, mu je znoj polzel po obrazu. Dim ga je žgal v grlu, oči so se mu solzile in pogled se mu je meglil, ko je previdno dvignil desnico nazaj do roba ceste in s prsti poiskal trden prijem na spodnjem delu ograje na mostu. Da bi si olajšal bolečino v rami, je obšel eno izmed dveh poševnih prekrižanih traverz, dokler ni zvedavo pomolil glave skozi ograjo, da je imel pregled čez cesto.

Ozrl se je na levo in na desno. Nekaj trupel na mostu se je žgalo. Barva na mostu je še gorela in večala toploto zameglenega sonca. Toda v vseku je bilo malo dima in pol kilometra doli proti jugu je bilo videti začetek tankovske kolone. Videl je tank, ki ga je Madeleine opazila skozi daljnogled, videl je majčkene postave mož onkraj njega, ki so korakale levo in desno in izginjale za pobočjem južnega grča proti vzhodu in zahodu tam, kjer se je vanj zarezala cesta. Nosili so neke predmete, ki jih je na tej razdalji prepoznal kot lestve. Morda pa je bila tudi pontonska oprema, ki jo običajno polagajo zato, da se kolesa vozil in gosenice tankov ne pogrezajo v močvirnata tla.

Bunker je bil tih.

Če zaradi meglice ni mogel videti vrha južnega grča, sovražnik tudi njega ni mogel videti. Za zdaj še ne. Razen če ni bilo v dimu presledka med položajem, kjer je ležal, in bunkerjem, do katerega je moral priti.

Pobral je brenovko, vstal in sklonjeno stekel, kolikor so ga nesle noge, obute v škornje, ko je preskakoval razmetana trupla. Ker je bil član protipodmorniške patrulje, se je že navadil skakati na eno in drugo stran ceste, da se je izognil ostrostrelčevi krogli.

Zaradi hrupa, ki so ga delali njegovi škornji, skoraj ni slišal glasu, ki je klical njegovo ime, in se sploh ne bi bil zmenil za klice, ko ne bi bili kriki pritajeni in obupani.

»Monsieur Stan! Monsieur Stan! Monsieur Stan!«

Madeleine je pošlo strelivo. To je vedel. In ker so bili njeni klici zamolkli in ne ostri kot poprej, je vedel, da cev brzostrelke, ki je nenadoma pogledala skozi črno lino, ne more biti v **njenih** rokah. Podoben je bil živčni živali in njegova reakcija ob tem spoznanju je bila takojšnja.

Pognal se je naprej.

Skočil je z glavo naprej in se vrgel s ceste, tako da se je prekopicnil na rob severnega konca mostu. Rafal iz brzostrelke ga je zgrešil za nekaj centimetrov.

Cesta je zavijala na desno vzdolž vrha soteske. Stan se je pognal na levo, kjer je buldožer, ki je izkopaval luknjo za temelje bunkerja, malomarno odvrgel na tone zemlje, ki je bila zdaj zarasla s plevelom in je ležala v posameznih kupih. Po vseh štirih je lezel med njimi, dokler brzostrelka v strelni lini ni mogla več zasledovati njegove bežeče postave, kar je trajalo samo nekaj sekund. Potreboval je samo še tri sekunde, da je prišel od zadaj do vhoda, zavarovanega z vrečami peska, in skočil v bunker.

Brez obotavljanja se je pognal v bunker. Ker je izgubil brenovko, je potegnil iz toka uniforme revolver majorja Williamsona. Hotel je presenetiti in ustreliti sovražnika ali sovražnike, preden bi se lahko obrnil od strelne line.

FESTIVAL LJUBLJANA

27. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL

Petek, 13. julija ob 20.30 – Viteška dvorana: Alja Tkačeva: JACERA. Izvaja Alja Tkačeva – prva izvedba.

Sobota, 14. julija ob 20.30 – poletno gledališče: LES GRANDS BALLETS CANADIENS, Montreal. Baletni večer – Paul Creston. Onstran časa, Čajkovski: Allegro brillante, Mercure: Črte in točke, Orff: Catulli carmina. Koreografi: Brian Macdonald, George Balanchine, Brydon Paige, John Butler.

Nedelja, 15. julija ob 20.30 – poletno gledališče: LES GRANDS BALLETS CANADIENS, Montreal. Baletni večer – Bach: Concerto borocco, Schubert-Schafer: Dvojni kvartet, Stravinski: Svatba, Vigneault: Tam Ti Delam. Koreografi: George Balanchine, Brian Macdonald, Lar Lubovitch. Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. in od 18. do 19. ure ter pol ure pred začetkom pri blagajni Festivala.

KINO

SPORED ZA PETEK

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: Amer. film TARZAN ZMAGUJE. Režija: Richard Thorpe. Glav. v.: Johnny Weissmuller, Maureen O'Sullivan. Predstavi ob 18. in 20. uri. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

UNION: PREMIERA – francoski barvni VistaVision film, komedija »PREDVSEM KIFELJC« (Tendre Poulet). Prod.: Film Ariane, 1977. Glasba: Serge Delerue. Kamera: Jacques Robin. Po romanu J. P. Rollanda in Claude Olivierja scenarij in režija: Philippe de Brocca. V glavnih vlogah: Annie Girardot, Philippe Noiret, Guy Marchand, Roger Dumas, Catherine Alaric in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
(Naslednja premiera: ameriški filmsrhljivka »Koma« po romanu-uspešnici, ki ga bomo kmalu imeli tudi v slovenščini.)

KOMUNA: »Film, ki ga odlikujeta humor in odlična karakterizacija in ki s svojimi posebnostmi bogati žanr.« (Screen International) Ameriški barvni CS film – detektivka »MAČKA JE VIDELA MORILCA« (The Late Show). Prod.: Warner Bross, 1977. Glasba: Ken Wannberg. Kamera: Chuck Rosher. Scenarij in režija: Robert Benton. V glavnih vlogah: Art Carney, Lily Tomlin, Eugene Roche, Bill Macy in drugi. Kratki film »Lutkarji«. Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.
Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barvnega WS disko-filma »HVALABOGU, DANES JE PETEK« z Donno Summer in skupinami The Commodores, Flying Machine, St. Esmeralda in drugi. Zanjikrat!

TRIGLAV: PONAVLJAMO-TOKRAT ZA VAS: revija najbolj gledanih filmov – ameriški barvni CS glasbeni disko-film »BRILJANTINA« (Grease), film, ki ga je obiskalo rekordno število ljubiteljev disko glasbe. Prod.: Paramount, 1978. Koreografija: Patricia Birch. Scenarij po musiclu Jima Jacobsa in Warrena Caseya: Bronte Woodard. Režiser: Randall Kleiser, V glavnih vlogah: JOHN TRAVOLTA in OLIVIA NEWTON-JOHN. Ostale vloge: Stockard Channing, Eve Arden, Frankie Avalon, Joan Blondell in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

VIČ: »Pest velikega zmaja« – revija hongkonških akcijskih filmov: barvni CS akcijski karate-film »ZMAJ UNIČUJE GNEZDO« (The Man from Hong Kong) prod.: Cathay Film Release, 1976. Scenarij in režija: Bryan Trenchard Smith. V glavnih vlogah: Jimmy Wang Yu, Geroge Lazenby, Ma Chi Chiang in drugi. Brez predfilma! Predstave ob 17., 19. in 21. uri. Zadnjikrat!
(Jutri na sporedu hongkonški film »V zmajevem gnezdu« z Brusem Leejem.)

ŠIŠKA: končno popularni lik »spidermana« iz sveta stripa tudi na filmskem platnu – ameriški barvni akcijsko-fantastični film »ČLOVEK-PAJEK« (Spiderman): Prod.: Columbia, 1978. Glasba: Johnnie Spence. Kamera in posebni efekti: Fred Jackman. Scenarij: Alvin Boretz. Režiser: E. W. Swackhammer. V glavnih vlogah: Nicholas Hammond, Lisa Ellbacher, David White, Michael Patak, Jeff Donell in drugi. Filmske novice št. 27. Predstave ob 16., 18. in 20. uri.

SLOGA: nemška barvna VV erotična komedija »RESNIČNE ZGODBE«. Režija: Walter Brost. Glavne vloge: Marthe Weiss, Dorine Egerth, Josef Holzer in drugi. Filmske novice št. 26. Predstve ob 16., 18. in 20. uri. Otrokom in mladini do 15. leta ne dovolimo ogleda!

OTROŠKI KINO MOJCA: za starejše otroke – japonski fantastični film »GODZILA PROTI MEGALONU«. Predstavi ob 15.30 in 17. uri. Vstopnice prodajamo uro pred začetkom predstav.

KINO CENTER KRANJ: amer. barv. krim. komedija VISOKA NAPETOST, ob 16., 18. in 20. uri. Režija in gl. vloga Mel Brooks. Film posvečen Alfredu Hitchocku!

KINO STORŽIČ KRANJ: domača barvna erot. drama KVAR, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Miša Radivojević. Igrajo: Aleksander Berček, Milena Dravić, Neda Arnerić, Ljuba Tadić Film ni primeren za otroke!

KINO DOM KAMNIK: Ni kinopredstav!

KINO TRŽIČ: Ni kinopredstav!

KINO »CANKARJEV DOM« VRHNIKA: amer. barv. krim. film PASJE POPOLDNE, ob 20.15. Fest 76!

KINO RADIO JESENICE: amer. barv. film POL NEŽNO – POL GROBO, ob 17. in 19.

KINO PLAVŽ JESENICE: franc. barv. film VELIKA PUSTOLOVŠČINA, ob 17. in 19. uri.

KINO RADOVLJICA: zaprto!

KINO BLED: amer. nem. barv. pust. film LOVCI SUŽNJEV, ob 20. uri.

KINO »SORA« ŠKOFJA LOKA: am. avant. film ZAKLAD MATECUMBE, ob 18. uri; ital. barv. drama ZAPELJEVANJE, ob 20. uri.
Otrokom ne dovolimo ogleda filma!

KINO DELAVSKI DOM ZAGORJE OB SAVI: meh. barv. WS westr. PREVELIKA ŽRTEV, ob 18. uri; amer. barv. akc. film DVA SUPER POLICAJA, ob 20. uri.

KINO DELAVSKI DOM TRBOVLJE: amer. barv. CS film ELITA MORILCEV, ob 19. uri.

KINO SVOBODA TRBOVLJE II: ital. pust. kom. TUDI ANGELI NORO VOZIJO, ob 17. in 19. uri.

KINO BREŽICE: am. barv. film POSLEDNJA POSTAJA ELVISA PRESLEYA, ob 20. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barv. kom. PREDVSEM POLICAJ, ob 17. in 20. uri.

KINO »SOČA« NOVA GORICA: amer. film VROČICA POLETNIH NOČI, ob 18. in 20. uri.

KINO SVOBODA ŠEMPETER PRI NOVI GORICI: am. film PUSTI ME ŽIVETI, ob 18. in 20. uri.

KINO MARIBOR

KINO GLEDALIŠČE: ob 15.30, 17.45 in 20. uri francoska barvna komedija PRVIČ LJUBEZEN. Režiser: Claude Berri. V glavnih vlogah: Alain Cohen, Charlex Denner, Zorica Lozić.

KINO UNION: ob 15.30, 17.45 in 20. uri ameriški barvni western SIVI OREL. Režiser: Charles Pierce. V glavnih vlogah: Ben Johnson, Lana Wood, Alex Cord.

KINO PARTIZAN: ob 10., 15.30, 17.45 in 20. uri ameriška barvna komedija NAJVEČJI LJUBIMEC NA SVETU. Režiser: Gene Wilder. V glavnih vlogah: Gene Wilder, Carol Caane.
REVIJA ZETA FILM
Ob 22. uri predpremiera ameriške barvne CS grozljivke ORCA – KIT UBIJALEC. Režiser. Michael Anderson. V glavnih vlogah: Richard Harris, Charlotte Ramping, Will Sumphson.

KINO UDARNIK: ZARADI OBNOVE ZAPRT.
V soboto, dne 14. 7. 79 bo ob 10. uri matineja v KINU PARTIZAN z nemško-jugoslovanskim barvnim pustolovskim filmom MED JASTREBI. ob 22. uri predpremiera v KINU UNION z ameriško barvno erotično komedijo POM POM DEKLETA.

RADIO MARIBOR

7.30 Danes za vas; 8.00 Poročila; 8.05 Pregled tiska in zabavna glasba; 8.15 Obvestila in EPP; 8.30 Mladi mladim; 14.00 Novice, nato zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki; 14.15 Obvestila in EPP; 14.30 Želeli ste – poslušajte; 16.00 Dnevnik; 16.20 Obvestila; 16.30 Na tekočem traku iz studia 3; 17.00 Reportaža dneva; 17.15 Takšen je bil rock; 18.00 Mladina igra – nastop gojencev Šole za glasbeno in baletno izobraževanje v Mariboru; 18.15 Svet in mi; 18.25 Mali recital pianistke Zorane Cotić; 18.40 Dvajset minut z Zabavnim orkestrom Radia Maribor

OBVESTILA

zavod tivoli

REKREACIJSKO DRSANJE
bo od torka 17. julija (pričetek ob 20. uri) vsak dan od 11. do 13. in od 20. do 22. ure, do vključno nedelje 29. julija.

ČUK KLUB
je odprt vsak dan razen torka od 20.30 do 02.30.

stopoteka SUPER
je odprta vsak dan razen ponedeljka od 20 do enih. Ob sredah in nedeljah je na sporedu ROCK, NOVI VAL, BLUES, COUNTRY ... ob četrtkih je na sporedu stara glasba.

LETNI BIFE HALE TIVOLI
je zaprt zaradi obnavljanja.

DEŽURNI ZDRAVNIK

LJUBLJANA

1. Nujna ambulanto-medicinska pomoč v Ljubljani za odrasle nepreki-njeno v Urgentnem bloku Kliničnega centra (vhod iz Bohoričeve ulice): Za otroke in mladino do 15. leta starosti – ob delavnikih čez dan v otroških in šolskih dispanzerjih zdravstvenega doma Ljubljana
– ponoči od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih v pediatrični dežurni ambulanti – Pediatrične klinike – Vrazov trg 1. tel.: 310-246.

2. Za nujno zdravniško pomoč na domu kličite po tel. 323-060. V primeru življenjske nevarnosti ali ogroženosti pa po tel. št. 94. Za otroke in mladino do 15. leta starosti se ob delavnikih od 7. do 19. ure obračajte na otroške in šolske dispanzerje Zdravstvenega doma Ljubljana. Pediatrična dežurna ambulanta od 19. do 7. ure, ob nedeljah in praznikih pa bo zagotavljala le v izjemnih primerih prevoz otrok z reševalnim vozilom v ambulanto. V takem primeru kličite po tel. 323-060.

3. Prebivalci občine Grosuplje-Ivančna gorica kličejo za nujno zdravniško pomoč na domu po tel. 783-093 ali 783-006, v odstotnosti zdravnika od 19. do 7. ure zjutraj ob nedeljah in praznikih pa po tel. št. 94.

4. Nočna nedeljska služba in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti Nebotičnik, Kidričeva 1, soba št. 7 II. Amulanta nudi pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 20. do 6. ure zjutraj naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih pa ves dan.

MARIBOR

ZD Maribor, Ulica talcev 9, telefon 26-568

13. julija:
V mestu: dr. Stojan Cergol, okoliška dežurna služba: dr. Maks Damjan in dr. Franc Fludernik, ambulantna dežurna služba: dr. Cvetka Babič, pediatrična dežurna služba: dr. Andrej Golec.

DEŽURNE LEKARNE

Ljubljana
Nočna dežurna lekarna: Miklošič, Miklošičeva 24

Maribor
Tabor, Trg revolucije 3

Inštitut v Ljubljani išče za dobo največ enega leta takoj vseljivo eno ali dvosobno stanovanje.

Ponudbe pod »Takoj«.
12-6089

Jugoslovanska loterija

NEURADNO POROČILO O ŽREBANJU
28. kola dne 12. 6. 1979

Srečke s končnicami	so zadele din
60	70
050	80
420	80
680	100
890	200
5870	500
6550	400
77500	1.000
507170	10.000
1	20
14541	1.020
34111	5.020
97531	2.020
230991	10.020
371371	10.020
2	20
50612	2.020
93652	1.020
521552	10.020
541972	10.020
73	30
93	40
08563	1.000
28483	1.000
60433	1.000
95873	1.030
170813	10.000
24	40
54	30
94	40
044	80
29154	1.030
39234	1.000
395174	10.000
26985	5.000
33695	1.000
050165	10.000
446295	10.000
86	50
1866	400
44146	1.000
156226	500.000
422736	10.000
579846	10.000
07	30
27	30
97	50
2487	500
39817	5.000
95187	1.000
449297	10.050
482137	10.000
08	50
98	30
33758	1.000
59558	1.000
121888	10.000
341528	10.000
485368	10.000
29	40
99	30
689	100
29159	2.000
68759	1.000
78029	2.040
422999	10.030
592639	50.000

10.000 din je zadela srečka številka 507170 v Kamniku.

DOM TEHNIŠKIH ŠOL LJUBLJANA Vidovdanska 7

objavlja
dela in naloge:

VRATARJA
za nedoločen čas (redno delovno razmerje) ali po pogodbi o delu (upokojenec)

KUHINJSKE POMOČNICE
za nedoločen čas. Pogoj: PK delavka.

Nastop dela 1. septembra ali po dogovoru. Poskusno delo po delovnem razmerju za nedoločen čas je 3 mesece. Kandidati naj se zglasijo v domu osebno med 8. in 13. uro. Informacije po telefonu 321-060.
13-6155

Loto

LOTERIJSKI ZAVOD SLOVENIJE – LJUBLJANA
28. kolo LOTA – 10. 7. 1979
Številka: 18/28

Izžrebane številke so: 1, 5, 10, 13, 18 in dodatna 4.

PETERKE
Začasna vrednost 199.433,35 din
ČETVERKE
Končna vrednost 1.513,30 din
TROJKE
Končna vrednost 54,50 din
Večji dobitki v Sloveniji:
PETERKE:
Jesenice – 1
49 S 237865
(1×, 5, 10 × 4, 10 × 3)
Maribor – 1
75 J 542315 – 4

ČETVERKE:
Ljubljana – 38
1 K 001910 – 4 (2 × 4)
1 K 003927 – 4
1 K 005599 – 4
1 K 008086 – 4
1 J 965388 – 4
1 S 160280 (3 × 4, 12 × 3)
1 S 160443 (3 × 4, 12 × 3)
1 S 160476 (5× 4, 40 × 3)
1 S 173390 (2 × 4, 4 x 3)
16 J 909200 – 4 (1 × 4, 1 × 3)
16 J 909559 – 4 (1 × 4, 1 × 3)
16 J 909579 – 4 (2 × 4, 2 × 3)
16 J 909600 – 4 (1 × 4, 3 × 3)
16 S 111223 (3 × 4, 12 × 3)
17 S 709732 (5 × 4, 40 × 3)
19 K 300523 – 4
26 K 011255 – 4
26 S 984928 (2 × 4, 4 × 3)
27 K 014715 – 4 (1 × 4, 1 × 3)
27 S-722339 (2 × 4, 4 × 3)
Celje – 3
35 T 116443 – 2
35 T 117040 – 2
25 J 902595 – 4
Cerknica – 1
38 K 562002 – 4 (1 × 4, 3 × 3)
Jesenice – 2
49 K 024051 – 4
49 K 024138 – 4 (1 × 4, 4 × 3)
Koper – 3
53 S 180989 (3 × 4, 12 × 3)
Kranj – 2
62 J 942774 – 4 (1 × 4, 3 × 3)
62 J 943529 – 4
Litija – 1
66 A 219775 – 4 (1 × 4, 1 × 3)
Maribor – 16
70 J 892236 – 4
75 J 541915 – 4
75 J 542235 – 4
75 J 542316 – 4
75 J 542411 – 4 (1 × 4, 3 × 3)
75 J 542412 – 4 (1 × 4,3 × 3)
75 J 542417 – 4 (2 × 4, 1 × 3)
75 J 542420 – 4 (1 × 4, 2 × 3)
78 J 567618 – 2
82 S 291969 (3 × 4, 12 × 3)
82 S 291971 (3 × 4, 12 × 3)
M. Sobota – 2
86 T 076880 – 4
86 T 092951 – 2
N. Gorica – 1
38 A 208885 – 4 (1 × 4, 1 × 3)
Postojna – 2
95 J 956404 – (2 × 4, 2 × 3)
Ptuj – 3
96 J 977164 – 4
96 S 223504 (2 × 4, 4 × 3)
Sežana – 4
106 S 705278 (4 × 4, 24 × 3)
S. Gradec – 5
103 S 229209 (5 × 4, 40 × 3)
Tržič – 2
122 J 945803 – 4
122 J 945885 – 4
Velenje – 3
124 K 314604 – 4 (2 × 4)
123 J 904735 – 4
Ruše – 1
136 L 254053 – 4
Domžale – 1
142 T 587881 – 2
Kočevje – 2
145 S 284350 (2 × 4, 4 × 3)
Piran – 1
147 K 563841 – 4

ZALOŽBA BOREC p. o. LJUBLJANA Miklošičeva 28

išče za svojega sodelavca

ogrevano sobo ali garsonjero

v Ljubljani ali bližnji okolici.

Ponudbe pošljite na naslov: ZALOŽBA BOREC p. o. Ljubljana, Miklošičeva 28
12-6107

MALI OGLASI

STANOVANJA

prodam

KOMFORTNO dvosobno stanovanje v Šiški prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »60 m²«. **010225-10**

DVOSOBNO stanovanje s samostojnim kabinetom in pritiklinami, 52 m², v nedotaknjenem kotičku Bleda, zamenjam za komfortno garsonjero ali klasično enosobno stanovanje. Ponudbe pod »5 minut do jezera«. **T-8392-10**

DVOSOBNO, novo stanovanje, z galerijo, Poreč (ČERVAR-PORAT), lokacija 11, stan, 417/4, prodam. Informacije Beograd, tel. (011) 786-111, inf. v Červarju od 24. julija dalje. **T-8377-10**

PRODAM enosobno stanovanje v Kopru, 37 m² a, 11000 din. Resne ponudbe na podružnico Koper pod šifro »Dogovor«. **T-8270-10**

V TRISOBNO stanovanje s savno, garažo in pritiklinami, v centru Bleda, prodam. Vseljivo po dogovoru. Ponudbe pod »Prešernov raj«. **T-8401-10**

kupim

OB ISTRSKI obali kupim solidno 2-sobno stanovanje. Plačam z gotovino. Ponudbe pod »Vseljivo 1. 9. 79.« **P-11417-18**

KUPIM dvo ali trisobno stanovanje v Ljubljani . Plačam v gotovini. Ponudbe pod »Zdomec«. **P-010159-12**

STANOVANJE v Ljubljani kupim takoj. Ponudbe pod »Do 70 m«. **P-09791-12**

DVO ali trisobno stanovanje v starejši hiši v Ljubljani, za okoli 40 M, takoj kupim. Dogovor po tel. (061) 346-510, dopoldne. **P-11561-12**

ENOSOBNO stanovanje, starejše, v Ljubljani, kupim. Ponudbe pod »Plačam v gotovini«. **010129-12**

STAREJŠE stanovanje, do 45 M, v Ljubljani ali bližini središča mesta,kupim. Slavko Škec, Gornji trg 23, 61000 Ljubljana. **010213-12**

GARSONJERO ali enosobno stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici, kupim. Ponudbe pošljite na Delo Trbovlje pod »Gotovina«. **PT-8430-12**

najamem

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta brat in sestra. Študenta ob delu, nekadilca. Lahko tudi nekaj predplačila. Ponudbe pod »Redna plačnika«. **P-010295-13**

SOBO oz. garsonjero išče uslužbenka. Ponudbe pod »Nujno« **P-9824-13**

ZAKONCA z enim otrokom iščeta sobo za eno do dve leti. Souporaba kopalnice in možnost kuhanja. Ponudbe pod »Redni plačnik«. **P-010025-13**

SOBO ali stanovanje vzame v najem bodoči zakonski par. Nudiva nekaj predplačila ali pomoč. Ponudbe pod »Nujno«. **P-010078-13**

ŠTUDENT in študentka iščeta v Ljubljani garsonjero ali sobo za miren študij. Nudiva tudi predplačilo. Ponudbe pod »Čimprej«. **P-09976-13**

GARSONJERO v Ljubljani išče miren fant, ponudbe pod »Predplačilo«. **P-11405-13**

GARSONJERO, neopremljeno ali sobo s sanitarijami, po možnosti poseben vhod, iščem. Tel. (061) 265-832, od 17. ure dalje. **P-010006-13**

GARSONJERO vzameta v najem fant in dekle. Ponudbe pod »Predplačilo«. **010234-13**

SOBO z uporabo kopalnice na območju Rudnika išče dekle. Ponudbe pod »Rudnik«. **010190-13**

SOBO s souporabo kopalnice išče študent. Ponudbe po tel. 342-106 ali pod »Nujno«. **010222-13**

SOBO v Ljubljani iščeta redno zaposlena fanta. Ponudbe pod »Ljubljana«. **P-010243-13**

SOBO s posebnim vhodom ali garsonjero, lahko neopremljeno, iščem. Možno predplačilo. Ponudbe pod »Študij«. **T-8431-13**

SOBO v Ljubljani išče miren študent medicine. Tel. (063) 852-676, od 15. do 17. ure. **PT-8417-13**

SOBO, samsko, išče dekle mirne narave. Ponudbe pod »Takoj«. **11603-13**

SOBO nujno potrebujem. Irena Erhatič, Lavričeva 6, Ljubljana. **P-11593-13**

SOBO iščeta dva mirna študenta, veliko odsotna. Možnost manjšega predplačila. Tel. (061) 342-106, Mitja. Ponudbe pod »Redna plačnika«. **P-11556-13**

SOBO (opremljeno) išče samski moški v Domžalah, Kamniku, Škofji loki ali okolici. Igor Kramberger, Rožna dolina, C. I/11, Ljubljana. **P-11557-13**

SOBO s souporabo kopalnice išče študentka VŠZD. Ponudbe pod »1. september«. **11577-13**

SOBO, enoposteljno, takoj vseljivo, išče zaposleno dekle. Ponudbe pod »Mir«. **010162-13**

SOBO s souporabo kopalnice išče študent 1 letnika. Ponudbe pod »Celjan«. **P-010134-13**

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero išče soliden par. Ponudbe pod »Brez otrok«. **010143-13**

SOBO in kuhinjo, neopremljeno, nujno išče mlad par. Ponudbe pod: »Napišite ceno«. **11609-13**

SOBO, po možnosti v Rožni dolini ali v Šiški, išče resen študent-nekadilec. Ponudbe pod »Reden plačnik« ali po tel. (064) 74-126. **11567-13**

ENOSOBNO stanovanje išče par brez otrok. Ponudbe pod »Dobro plačava«. **010141-13**

GARSONJERO ali enosobno stanovanje išče par brez otrok. Ponudbe po telefonu (061) 20-109, Ljubo. **010140-13**

ŠTUDENTKA išče ogrevano sobo, po možnosti v bližini Centra. Ponudbe pod »Mirna«. **010138-13**

SOBO, samsko išče delavec, ki dobro plača. Ponudbe pod »Takoj«. **11477-13**

MIRNI dekleti dijakinji iščeta skromno sobico za eno leto. Ponudbe sporočite po tel. (068) 81-243. **P-11680-13**

FANT in dekle nujno iščeta sobo s souporabo kopalnice in kuhinje. Sva mirna in poštena. Ponudbe pod »Takoj« ali po tel. (061) 312-551, Šlogar. **010256-13**

SOBO za mirno popoldansko obrt iščem. Ponudbe pod »Mirno«. **010232-13**

ZAKONSKI par brez otrok išče stanovanje v Ljubljani ali okolici. Možnost predplačila. Po možnosti neopremljeno, ponudbe pod »Avgust«. **010247-13**

OPREMLJENO ali neopremljeno sobo, po možnosti s kopalnico išče krznar. Ponudbe pod »Reden plačnik«. **11653-13**

USLUŽBENKA, 22 let, išče sobo ali garsonjero v Ljubljani. Ponudbe pod »Plačam po dogovoru.« **P-010163-13**

ENOSOBNO stanovanje, garsonjero ali sobo s kopalnico potrebuje dipl. inženir za naslednjih deset mesecev. Ponudbe po tel. (061) 321-674, od 8. do 14. ure, Iskra commerce, ali pod: »Iskra Commerce«. **010149-13**

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero v Ljubljani išče samski moški. Eneletno preplačilo. Ponudbe pod »Odličen plačnik«. **P-010146-13**

SOBO, opremljeno, s uporabo kopalnice, išče uslužbenka. Ponudbe pod »Nujno«. **010142-13**

IŠČEM garsonjero s telefonom. Telefon (061) 265-303. **P-010137-13**

PRIMERNO sobo ali garsonjero, zaradi podiplomskega študija išče dipl. ing., samski. Ponudbe pod: »Pri Ruskem carju». **P-09955-13**

oddam

VEČJO sobo v središču mesta oddam dvema ali trem dekletom. Ponudbe pod »Ugodno«. **010165-14**

K ŠTUDENTKI medicine sprejmem sostanovalko – center s 15. julijem. Tel. (061) 311-125, vprašati od 13. do 18. ure. **11588-14**

V GARSONJERO sprejmem sostanovalko. Ogled v soboto ob 16. uri, Črtomirova 24, stan. 76. **T-8359-14**

zamenjam

DVOSOBNO stanovanje, lastniško 48 m², s telefonom, v Šiški zamenjam za večje z doplačilom. Cenjene ponudbe po telefonu (061) 552-002. **11564-15**

STANOVANJSKA OPREMA

prodam

DOBRO ohranjeno pohištvo, 2 kavča, 2 omari, 2 fotelja in mizo, primerno za vikende, prodam. Ogled od 15. ure dalje. Drobne Majda, Česnikova 20, Ljubljana. **P-11711-20**

KREDENCO, leseno, v naravni barvi lesa, malo rabljeno, prodam po ugodni ceni. Primerna za vikend ali stanovanje. Ogled. Skerl, Jakšičeva 6, Ljubljana. **PT-8458-20**

Gremo po zdravilna zelišča

Uredništvo revije ZDRAVJE vabi na drugo stroškovno nabiranje zdravilnih zelišč. Pod vodstvom biologinje Tatjane Angerer in zeliščarja Jožeta Tomažinčiča bomo nabirali zelišča na Gorjancih. Odhod bo v soboto, 14. julija, z avtobusne postaje v Novem mestu, prijave pa sprejema novomeška poslovalnica Kompasa. – **Degustacijo bo pripravil Medex.**

LJUBIM ZDRAVJE

TELEKS
informativni tednik dela

RAZTEGLJIV kavč-zakonska postelja – in dva fotelja prodam. Informacije po tel. (061) 556-129. **11670-20**

RABLJENO spalnico ugodno prodam. Lepša, Šišenska 53, ogled v soboto dopoldne ali po tel. (061) 559-703. **T-8443-20**

MALO rabljen kavč, fotelja in mizo prodam za 2500 din. Ogled pri Kobal, Ljubljana-Polje, Cesta V/2, vsak dan do 18. ure. **PT-8399-20**

KAVČ in dva fotelja zaradi selitve prodam. Ogled je mogoč vsak dan od 15. do 18. ure zvečer, Milojka Bešter, Prisojna ul. 3, Ljubljana. **T-8440-20**

LEPO temnorjavo-oranžno omaro za dnevno sobo in mizo, s steklom, takoj prodam. Ponudbe pod »Selitev«. **010263-20**

PRODAM pomivalno korito. Ogled v soboto od 10. do 15. ure. Bižal, Bilečanska 2, Štepanjsko naselje, 9. nadstropje. **T-8447-20**

kupim

KÜPPERSBUSCH štedilnik, s pečico, kupim. Bauman, C. dveh cesarjev 115, Ljubljana. **P-11713-26**

OTROŠKA OPREMA

prodam

ITALIJANSKI otroški športni voziček za ležanje in kot avto sedež kupim. Tel. (061) 721-109. **T-8480-32**

GLOBOK VOZIČEK PEG, rjav žamet, prodam. Telefon (061) 721-265. **P-11644-30**

APARATI IN STROJI

prodam

ELEKTRIČNI pisalni stroj olimpia, skoraj nov, prodam. Inf. (061) 317-716. **PT-8490-40**

AVTOMATSKI stroj za izdelavo plastičnih vrečk – Meca saccoplast cc/4 (italijanski) prodam. Ponudbe pod »250.000 ND«, Delo M. Sobota. **P-273-40**

STIKALNO URO za dvotarifni števec Iskra TKM2 ugodno prodam. Ponudbe pod »1978«. **P-11634-40**

kupim

MIZARSKI kombinirani stroj, poravnalni, debelinski lahko tudi z vrtalnikom, kupim. Rus, Kekčeva 28, Zalog. **P-11582-42**

LOKALI

oddam v najem

V NOVI hiši, 12 km iz Ljubljane, oddam večji prostor v najem (14 × 8 × 3 m), primeren za skladišče, za 5 let. Ponudbe pod »Pet let«. **P-010148-53**

vzamem v najem

POSLOVNI PROSTOR za popravilo pralnih strojev in gospodinjskih aparatov vzamem v najem. Ponudbe pod: »Mengeš-Domžale«. **P-010045-54**

PROSTOR ZA AVTOMEHANIČNO DELAVNICO, do 20 KM iz Ljubljane, iščem. Ponudbe pod »Kjerkoli«. **010264-54**

POSEST

prodam

LOKAL, lahko tudi soba, prodam. Kogejeva 1, Vič, Ljubljana. Ogled od 15. do 16. ure in v soboto od 10. do 12. ure. **11710-50**

UREJENO parcelo, primerno za postavitev prikolice, prodam. Ponudbe pod »Ob morju«. **P-010147-60**

PARCELO z lokacijskim dovoljenjem za vikend, v bližini Ljubljane, z gradbenim materialom prodam. Telefon (061) 555-717. **P-010200-60**

HIŠO, staro, z vrtom, v bližini Pule, prodam. Cukon Marčelo, Veliki Vareški 14, 52208 Krnica. **T-8437-60**

NADSTROPNO zgradbo z dvema vseljivima prostoroma, skupaj 200 kv. m, v središču Kraljeva, Trg maršala Tita 26, prodam. Oglasite se po tel. (011) 449-269. **PT-8307-60**

kupim

NA RELACIJI od Radovljice do Kranjske gore kupim starejšo manjšo hišo, vikend ali gradbeno parcelo. Ponudbe pod »Gorenjec«. **P-11559-62**

STARO hišo z vrtom v Ljubljani ali bližnji okolici kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. **P-010160-62**

ZAZIDLJIVO parcelo v okolici Ljubljane kupim. Ponudbe pod »Parcela«. **P-010132-62**

ZAZIDLJIVO parcelo v Ljubljani ali okolici kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. **P-010161-62**

VRSTNO hišo, novejšo, vseljivo, do 25 km iz Ljubljane, kupim. Ponudbe pod »Najemniško stanovanje«. **P-11562-62**

HIŠO z veliko zemlje, v okolici Ljubljane, kupim z gotovino. Inf. po tel. (061) 266-922, Vitič. **T-8478-62**

HIŠO v okolici Ljubljane, do 15 km, kupim. Naveditи lego. Ponudbe pod »Plačam z gotovino – 80 M«. **P-11703-62**

vikendi

DVOSOBNO ETAŽNO STANOVANJE, 64 m², sredi Bleda prodam. Vseljivo v nekaj tednih. Ponudbe pod »Vabimo starejše«. **T-8400-64**

GRADBENI MATERIALI

prodam

SOBNI KAMIN poceni prodam. Ponudbe pod »Dobro ohranjen«. **010266-70**

PRODAM leseni gradbeni material za brunarico. Telefon (061) 555-717. **P-010201-70**

BETONSKO KORITO, 110 × 65 × 55 cm, debeline 4 cm, prodam. Tel. (061) 24-660. **010205-70**

STARA OKNA, dvokrilna, klasične izdelave, poceni prodam. Ogled vsak dan v popoldanskih urah na naslov: Vaška pot 1, pri Zalogu. **P-010181-70**

OPEKO porolit in 45 m² jesenovega parketa prodam. Ogled vsak dan od 16. do 20. ure. Peter Očakar, Novo Polje C. III. št. 3, Ljubljana. **P-11651-70**

MOTORNA VOZILA

prodam

OSEBNI avto VW 1200, l. 1964, registriran do konca leta, ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 43-118. **P-11722-80**

FIAT 750, karamboliran, prodam. Ogled v popoldanskem času, Marjan Koprivnikar, Senožeti 35, 61281 Kresnice. **P-11712-80**

ZASTAVO 750 luxe, l. 75, garažirano, prodam. Tel. (061) 41-630. **11708-80**

SPAČKA poceni prodam. Inf. po tel. (061) 345-602, od 15. do 18. ure. **PT-8482-80**

ZASTAVO 750, letnik oktober 76 (parna številka), prodam. Jereb, Ul. padlih borcev 18, Ljubljana (Bežigrad), tel. (061) 343-849. **PT-8476-80**

CITROEN GSX 1,2, letnik 1978, odlično ohranjen in garažiran, prodam. Inf. po tel. (061) 343-416. **PT-8474-80**

KATRCO, 1976, 45.000, prodam. Telefon (061) 556-971, po 15. uri. **11723-80**

TOMOS 18, še v garanciji, prodam. Naslov: Janez Potokar, Janševa 9, Ljubljana. **T-8471-80**

GOLF BENCIN, s štirimi vrati, neregistriran, prodam. Tel. štev.: 011 600-495, od 17. do 21. ure. **T-8267-80**

DIANO, letnik 1978, prodam. Inf. po tel. (066) 23-717, po 14. uri. **T-8475-80**

126 P, dva meseca star, prodam. Inf. po tel. (061) 751-217. **T-8473-80**

GS, letnik 1971, ugodno prodam. Naslov: Janez Potokar, Janševa 9, Ljubljana. **T-8470-80**

R 16-GL, model 70, malo rabljen in dobro vzdrževan ter garažiran, prodam za 65.000 din. Telefon (061) 310-802. **P-11382-80**

ZASTAVO 101, letnik 78, z dodatno opremo, odlično ohranjeno, prodam. Cena 11 M. Resne ponudbe sprejemam po tel. (061) 831-778. **PT-8289-80**

DIANO 6 L, 79, neparno, zaleteno, prodam kompletno ali po delih. Tacenska 117, Ljubljana. **010046-80**

ZASTAVO 101, letnik december 79, dobro ohranjeno prodam. Ogled vsak dan od 17. ure naprej, pri Breceljnik, Hafnerjeva 8, Ljubljana. **P-010000-80**

ALFO ROMEO 1300 super, letnik 1970, generalno obnovljen, prodam. Inf. vsak dan po 20. uri po tel. (061) 312-650 **PT-8331-80**

FIAT 750,

MALI OGLASI

OSEBNI AVTO ZAPOROZEC, dobro ohranjen, prevoženih 38.000 km, letnik 75 prodam. Stojan Birsa, Stjenkova 4, Postojna. **PT-8446-80**

R 12 PRODAM. Inf. po tel. (061) 48-310. **T-8420-80**

OM TITANO, 2 diferenciala, prodam. Leto izdelave 1969, tehnično brezhiben. Tel. (061) 783-113. **P-9863-80**

NOVO ladjo SL 2103 prodam. Kličite v soboto ali nedeljo po tel. (061) 41558 ali 313-940. **11608-80**

AVTO golf-S (uvožen, 75 KM, 1558 cm³, letnik 77) prodam. Informacije: petek in sobota od 18.–19. ure, telefon (061) 559-384. **P-11607-80**

ODSTOPAM vrstni red za avto peugeot 305 SR, dobava v septembru. Inf. vsak dan po tel. (061) 73-439 od 7. do 12. ure, razen sobote. **T-8367-80**

RENAULT 12, letnik 74, srebrna bronza, stalno garažiran, dodatno opremljen, prodam. Ogled v popoldanskem času v Črnučah, Štebijeva 20-Aljančič. **P-8349-80**

NOVO zastavo 101 komfort, prodam. Ponudbe pod »Navedite ceno.« **T-8353-80**

ZASTAVO 101 letnik 1975, ugodno prodam. Sp. Gameljne 8. **P-11467-80**

TOVORNI AVTO Mercedes 811, letnik 1971, prodam. Pojasnila po tel. (061) 861-296 od 6. do 14. ure, razen sobote in nedelje. **T-8344-80**

FIAT 126 P, letnik 77, opremljen kot personal, reg. do junija 80, parna št., cena 4,8 M prodam. Inf. po tel. (061) 552- 128, v petek ves dan. **9683-80**

NSU 1200 TT, letnik 1970, prodam po ugodni ceni. Informacije po telefonu (061) 52-229. **010265-80**

AVTO Mazda 1300, letnik 1972, ugodno prodam. Ponudbe pod »4 MIO«. **P-010242-80**

KUPCI POZOR! Zaradi vojaščine prodam poceni prince NSU 1200 C. Informacije po tel. (061) 346-303, od ponedeljka 16. 7., od 17. do 21. ure. **010203-80**

JAWO 350, letnik 77, preurejeno, prodam. Ogled vsak dan. Naslov: Balanesković, Podvozna pot 17, (Dolgi Most). **P-11669-80**

MOSKVIČ, 1 leto star, prodam. Vprašati po tel. (061) 341-751, od 15. ure naprej. **P-11633-80**

Z 101 SPECIAL (1300 ccm) prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Rabljena 3 mesece.« **11632-80**

HONDO 750 prodam. Informacije: Kokalj, Rojčeva 22, v petek popoldne. **010254-80**

MINI MORRIS, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ogled pri Jančar, Pot na Rakovo Jelšo 3/b, Ljubljana. **T-8407-80**

NOVO motorno kolo MZ 250/ITS prodam. Ogled v soboto dopoldne ali po tel. (061) 559-703, Dušan Lepša, Šišenska 53. **PT-8422-80**

MINI AVTOBUS, leto dni rabljen, brezhiben, z zelo donosnim delom, ugodno prodam. Ponudbe pod »Mini bus«. **PT-8434-80**

TAM kasonar 5000 prodam ali zamenjam za osebni avto. Ponudbe pod »Takoj«. **PT-8125-80**

kupim

Z 750, novejšo, svetle barve, kupim. Ponudbe po tel. (061) 881-311, dopoldne, Rudi Vidic. **P-11627-82**

ŠKODO 120 L ali 105 L kupim. Zadnik, Kogojeva 10 ali tel. (061) 551-500 od 17. ure dalje. **P-11584-82**

FIAT 662 ali OM 120 kiper kupim. Tel. (064) 69-003, od 6. do 14. ure. **T-8369-82**

126, 127 ali Renault 5, malo rabljen kupim. Ponudbe pod »Neparna«.. **P-11563-82**

KARAMBOLIRAN AVTO kupim. Cenjene ponudbe pošljite na naslov: Milenko Mirjačič, Pot na Hreše 29/A, 61260 Ljubljana Polje. **T-8414-82**

garaže

GARAŽO v Zgornji Šiški takoj kupim ali najamem. Plačilo v gotovini takoj. Naslov: Zdeno Ančik, Šišenska cesta 69, Ljubljana. **P-11550-83**

deli za avto

GUME TIGAR RADIAL 145 × 13, vožene 3.000 km, ugodno prodam. Informacije do 14. ure po telefonu (061) 553-391, Guček. **P-09962-84**

GUMI MICHELIN, 145 × 10, malo rabljeni, kupim. Ponudbe po tel. (061) 267-156. **T-11636-84**

ZA NSU 1200 C kupim okrasno masko, sprednji branik, steklo za levo luč in pokrov prtljažnika. Ponudbe po tel. (066) 22-586. **T-8445-84**

UPORABEN motor za Z-750 kupim. Ponudbe sporočite po tel. (061) 344-614, v popoldanskem času. **11596-84**

NSU 1000 C prodam po delih. Motor po generalni. Inf. po tel. (061) 43-241, int. 15 do 14. ure. **PT-8305-84**

ŠPORTNI REKVIZITI

prodam

PASARA S, kovinski jambor, dakron jadra, kabina s tremi ležišči, naprodaj za 6,35 M. Inf. po tel. (061) 556-983. **T-8489-90**

WINDSURFER delfin 2 prodam. Trzin, Prešernova 36. **P-010287-90**

ELAN 495, s kabino, opremljen, 2 tomos motorja 18, skupno ali posamezno prodam. Tel. (065) 53-022, Anton Košuta, Volčja Draga 69, od 15. ure dalje. **272-90**

GLISER ELAN T 401 in chrysler motor, 20 konjev, skupaj ali posamezno, prodam. Inf. po tel (061) 821-920 **T-8362-90**

NOV šotor za 3 osebe, težak samo 3 kg, prodam. Tel (061) 310-382, od 14. do 16. ure. **11610-90**

JADRNICO, holandsko, sea devil, 3,66 m, 30 kg, ugodno prodam. Ogled v petek po 16. uri. Razinger tel. (061) 22-057. **T-8354-90**

ŠOTOR, večji, prodam. Ogled v soboto in nedeljo: Marjana Pergar, Domžale, Ljubljanska 62. **010271-90**

NOV MOTOR TOMOS 10, električni vžig, kratka os, prodam. Inf. dobite po tel. (061) 321-398. **T-8439-90**

ZMAJA tip flamingo II S nov, prodam. Inf. po tel. (061) 51-766. **T-8385-90**

GLISER motorni čoln 402 Elan z motorjem Tomos 18, tovarniško nov, prodam. Ogled in informacije: Tržaška 95 A, tel. (061) 261-038. **P-010238-90**

kupim

RABLJENO FANTOVSKO KOLO kupim. Kličite (061) 324-452. **010219-92**

prikolice

PRIKOLICO ADRIA 450, rabljeno, poceni prodam. Merlak, tel. (061) 324-388, dopoldan, ali (064) 27-624, po 19. uri. **PT-8291-93**

KUPIM dobro ohranjeno večjo camp prikolico. Tel. (061) 21-063, zvečer. **P-11536-93**

PRIKOLICO brako s predprostorom, rabljeno dve sezoni, prodam. Informacije dobite v dopoldanskem času od 6. do 8. ure zjutraj po telefonu (061) 44-902. **P-010186-93**

GLASBILA

prodam

OJAČEVALEC HH 100 vatov in bobne amati poceni prodam. Informacije: Hotel Paka Velenje, muzikanti, vsak dan do 16. ure. Tel. (063) 851-220. **P-010077-100**

ODLIČNO ohranjen salonski klavir znamke Bluethner, angleške mehanike, zaradi selitve prodam. Tel. (061) 327735. **11064100**

AKUSTIČNI APARATI

prodam

200 W pevsko ozvočenje ugodno prodam. Informacije po tel. (061) 819-145, po 20. uri. **09838-105**

VOKI-TOKI, doseg 15 km, za 8000 din prodam. Ponudbe pod »Voki-toki.« **PT-8262-105**

RADIO schaub lorenz MC 22, kombinacija radio gramofon, kasetofon z 2 × 50 W zvočniki, prodam. Ogled v petek od 8. do 12. ure pri Cor, Ljubljana-Moste, Rožičeva 7. **T-8386-105**

UMETNINE IN STARINE

prodam

3 ORIGINALNE Wiehlersove gobeline prodam. Informacije od 13. do 21. ure, po tel. (061) 43-431. **010125-110**

DELO

dobi

FRIZERSKI salon na Celovški c. 106, nasproti kina Šiška, zaposli kv. frizerko in učenko. Boža Golob, tel. 554-492 (061). **P-010114-130**

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejme tričlanska odrasla družina. Hrana, stanovanje, preskrbljena. Cenjene ponudbe pošljite pod »Poštena«. **P-010022-130**

UČENKO za žensko in moško frizerstvo sprejmem. Anica Grbeša, Erjavčeva 19, Ljubljana. **P-11587-130**

DELAVCA za čiščenje oken zaposlim. Marjan Mušič, Trzin, Rakefova 15, 61234 Mengeš. **P-11622-130**

NATAKARJA, dva, ki imata veselje do gostinstva, zaposlim takoj. OD 7000 ND, hrana, stanovanje v hiši, brezplačna. Gostilna Pečarič, Pod jezom 47, Vrhovci, Vič, tel. (061) 263-103. **P-9833-130**

BRIVSKO POMOČNICO sprejmemo takoj ali po dogovoru. Frizerski salon »Primc«, Cankarjeva 4, pasaža Nebotičnika. **P-010023-130**

išče

DIPLOMIRANA kozmetičarka išče redno zaposlitev. Ponudbe pod »Nekadilka«. **P-10214-132**

varstvo

VARSTVO s 1. sept. iščemo od 8. do 13. ure na našem domu za 9-mesečnega Marka. Najraje mlajšo upokojenko. Nudimo plačilo, hrano, možnost sobe. Ponudbe osebno na naslov: Košir, Lj., Cesta v Rožno dolino 38. **P-11674-133**

ŽIVALI

prodam

PSIČKE šarplanince, odličnih staršev, prodam. Telefon dopoldne (011) 851-313, popoldne (011) 852-453. **PT-8240-150**

MLADIČE šarplanince, odličnih staršev, prodam od 20. julija dalje. Ogled vsako popoldne. Tel.: (065) 76-052. Emil Pižmoht, Spodnja Idrija 121. **T-8433-150**

KOBILO, staro sedem let, prodam. Dvor 8 pri Polhovem Gradcu. **PT-8424-150**

OPRAVLJAMO prevoze in selitve na vseh relacijah. Zanesljivi in točni. Tel. (061) 343-158. **PT-7591-165**

PREVOZNE storitve – kompletne selitve – za zasebni in družbeni sektor. Inf. po tel. (061) 345-417. **PT-8098-165**

IZVAJAM razna dela: lesene obloge, pode, stene, pergole, ostrešja, popravljam lesene hiše. Ponudbe pod »Takoj«. **010198-165**

PREVOZE do 2 t, selitve, opravljam solidno. Tel. (061) 264-379. **11647-165**

RAZGLASI

razno

VEČJO količino tervola, 2 m³ mivke, 50 l elektr. bojler, prodam. Jamova 26/I., Ljubljana. **10211-164**

NOVE panje za čebele prodam. Naslov: Turšič, Klemenčičeva 2, Ljubljana. **11650-164**

NUJNO POTREBUJEM 15 SM za eno leto. Garancija avtoličarska delavnica. Ponudbe na podružnico dela Trbovlje pod »Obresti«. **PT-8319-164**

SUHA hrastova drva, drobno razčezana (za centralno ali kuhinjsko peč), po 350,00 din kub. m, prodam. Tacen 44 **P-9997-164**

KOMPLETNE selitve, prevoze, opravimo strokovno za zasebni in družbeni sektor. Zanesljivi, točni. Tel. (061) 342-420 **PT-7948-165**

NAJSODOBNEJŠE barvanje radiatorjev z elektrostatiko, v ievinskih ter drugih emajlih in sušenje v komorni peči vam naredimo v enem tednu. Kranj, Tekstilna 14, inf. po tel. (064) 23-168. **PT-8438-165**

VSA pleskarska dela in polaganje tapet opravljamo hitro in solidno, tel. (061) 28-680. **11545-165**

Lufthansa

LUFTHANSA, nemška letalska družba

išče

mlajšega sodelavca za blagovni promet

z znanjem nemškega in angleškega jezika.
Pismene ponudbe s sliko pošljite na naslov: Lufthansa, Predstavništvo za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva c. 9.

13-6158

Administrativni tehniki, ekonomski tehniki, gimnazijski maturanti!

Če vam ugaja dinamično delo s študenti pri odseku za študentske zadeve tajništva

medicinske fakultete v Ljubljani

se zglasite na oglas, s katerim oglašamo dela ozir. naloge

samostojnega referenta

Pogoji:
srednja strokovna izobrazba, znanje strojepisja, trimesečno poskusno delo.

Nastop dela takoj ali po dogovoru. Prijave kolkovane z din 4, sprejema tajništvo medicinske fakultete, Vrazov trg 2 – 15 dni po objavi.

13-6153

Komisija za delovna razmerja

TOZD »DIGITRON« BUJE – tovarna za izdelavo elektronskih aparatov in naprav

po sklepu dne 29. junija 1979 objavlja

oglas
za opravljanje del in nalog

1. **strojnega ključavničarja – 12 izvajalcev**
2. **strojnega ključavničarja-varilca – 1 izvajalec**
3. **rezkalca – 1 izvajalec**

Pogoji: – VKV ali KV (strojni ključavničar, strojni ključavničar-varilec, rezkalec)
– z izkušnjami ali brez izkušenj
– poskusno delo bo 90 dni

4. **SAMOSTOJNO KONTROLIRANJE V PROCESU PROIZVODNJE – 1 izvajalec**

Pogoji: – VKV – kovinska stroka (vsi profili) ali SSI – strojni tehnik
– delovne izkušnje: tri leta

Delo se združuje za nedoločen čas.
Prednost imajo kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Ponudbe hkrati z dokazili o strokovni izobrazbi naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi oglasa na naslov:
OOUR »DIGITRON« BUJE – Služba kadrovskih i općih poslova
52390 BUJE
Digitronska 33

13-6177

Komisija za delovna razmerja

TOZD Genex – Zastopstvo, v sestavi delovne organizacije »Generalexport«, Beograd, Djure Djakovića 31

objavlja
OGLAS

za sklenitev delovnega razmerja za nedoločen čas dela in naloge

VODJE ODDELKA in STROKOVNEGA SODELAVCA – pri opravilih zastopanja firme »Siemens« v Ljubljani.

Pogoji: – elektroinženir, smer enargetika in 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih opravilih
– znanje nemškega jezika
– za vodjo oddelka soglasnost za delo v zunanji trgovini.

Prijave z življenjepisom pošljite v 8 dneh po objavi oglasa na naslov: Generalexport, Beograd, Djure Djakovića 31, kadrovska služba.
Sklep o izbiri bodo kandidatom sporočili v 30 dneh od dneva zaključka oglasa.

13-6175

ČGP DELO
DSSS NAROČNINA

vabi k sodelovanju

VEČ HONORARNIH SODELAVCEV

za pridobivanje naročnikov za DELO, TELEKS in ostale edicije DELA na naslednjih območjih:

ŠEMPETER, ŽALEC, VELENJE, MOZIRJE, SLOVENJ GRADEC, RAVNE NA KOROŠKEM, PREVALJE, CELJE, ŠTORE, SLOVENSKE KONJICE

Od kandidatov pričakujemo:
– da so dinamični in imajo smisel za delo z ljudmi
– da nimajo drugih delovnih obveznosti

Nagrajevanje je provizijsko z možnostjo zelo dobrega zaslužka.
Pisne ponudbe sprejema ČGP DELO, DSSS Naročnina, Ljubljana, Gradišče 14, telefon (061) 23-104, do vključno 31. julija.

9-1004

Klinični center
TOZD GINEKOLOŠKA KLINIKA
LJUBLJANA, Šlajmerjeva 3

razpisuje

za šolsko leto 1979/80 naslednje

ŠTIPENDIJE

5 štipendij na višji šoli za zdravstvene delavce
oddelek za med. sestre (za delo instrumentark)

10 štipendij na šoli za medicinske sestre babice

10 štipendij na šoli za medicinske sestre – oddelek za pediatrično smer

Kandidati za razpisane štipendije naj pošljejo pravilno izpolnjen obrazec 1,65 DZS, prošnjo s kratkim življenjepisom in zadnje spričevalo na gornji naslov do 30. julija t. l.

13-6173

ČGP DELO
TOZD PRODAJA

vabi k sodelovanju

1. PRODAJALCE, PRODAJALKE

za prodajo v kioskih na območju LJUBLJANE in DOMŽAL
Delo je pogodbeno.

Za opravljanje del in nalog

2. PRODAJALCA, PRODAJALKE

za prodajo v lokalu KLINIČNI CENTER – redno delovno razmerje –
Od sprejetega kandidata želimo, da ima:
– končano šolo za prodajalce
– šestmesečne delovne izkušnje pri opravljanju enakega ali podobnega dela
in je pripravljen svoj odnos do dela dokazati v dvomesečni poskusni dobi.

Prijave sprejema pod točko 1. Podružnica Ljubljana, Tomšičeva 1, pod točko 2, pa kadrovska služba Ljubljana, Tomšičeva 1, 15 dni od dneva prve objave.

13-1100

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano SR Slovenije

vabi k sodelovanju:

referenta v sektorju za kmetijstvo, ki naj ima višjo ali srednjo izobrazbo agronomske ali upravne smeri; prednost pri izbiri imajo kandidati, ki imajo opravljen strokovni izpit za delo v upravi.

Interesenti naj vložijo prijave, opremljene s kratkim življenjepisom ter dokazili o strokovnosti v 15 dneh po objavi razpisa. Vloge naj bodo kolkovane s 4 din upravne takse ter naslovljene na razpisno komisijo sekretariata, Gregorčičeva 25, Ljubljana.

13-6166

Skupščina občine Krško

Popravek razpisa prostih del in nalog objavljenega 6. 7. 1979

Za opravljanje razpisanih del in nalog strokovnega sodelavca v izvršnem svetu skupščine občine Krško zahtevamo višjo oziroma visoko izobrazbo pravne ali upravne smeri.

Ostali pogoji ostanejo kot so bili navedeni v razpisu.

13-6133

KGZ »SORA« ŽIRI
odbor za delovna razmerja

objavlja
prosta dela in naloge

peka v enoti Pekarija Žiri.

Pogoj: KV delavec pekarske stroke, izpit za voznika B kategorije, poskusno delo 60 dni

Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema:
KGZ »Sora« Žiri 15 dni po objavi. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po zaključenem roku za sprejemanje prijav.

13-6178

TO GOZDARSTVO RADEČE
n. sub. o.

ponovno objavlja
prosta dela oziroma naloge

OBRAČUNSKEGA KNJIGOVODJE
ODKUPA

Pogoji: SŠ in dve leti prakse, OD po pravilniku, stanovanja ni.
Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne ponudbe v 15 dneh po objavi na naslov podjetja.

13-6171

Delovna skupnost
Lekarne Vrhnika

objavlja
dela in naloge za nedoločen čas:

1. vodja lekarniške postaje Borovnica
pogoj: diplomiran farmacevt s končanim stažem ali farmacevtski tehnik s petletno prakso
Zagotovljeno je enosobno stanovanje

2. diplomiranega farmacevta za Lekarno v Cerknici
pogoj: končan staž
Zagotovljeno je družinsko novo stanovanje.

Prijave sprejema Lekarna Vrhnika 15 dni po objavi.

12-6097

ZAHVALA

Ob nenadni, boleči izgubi našega dragega sina, vnuka, nečaka

IGORJA PLANTANA

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam vsestransko pomagali, darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu IMP obrat Koper, Izobraževalnemu centru IMP Domžale, kolektivu TRGOAVTO Koper in ČGP Delo Koper za vence in izraze sožalja. Posebna zahvala sodelavcem TRGOAVTO Koper za vsestransko pomoč, sočustvovanje in poklonjeno cvetje. Posebna zahvala tudi Igorjevim prijateljem, sošolcem in mladini Škocjana, ki ste ga v tako velikem številu in s toliko lepega cvetja spremili na poslednji poti. Hvala godbi iz Pridvora. Iskrena hvala vsem, ki ste nam ustno ali pismeno izrazili sožalje, vsem, ki ste ga imeli radi in ga spremili do preranega groba ter ga zasuli s cvetjem.
Vsem in vsakemu posebej, iskrena hvala.

Globoko žalujoči:
mama Angelca, oče Janez, stari oče, tete, strici in drugi sorodniki.

Koper, dne 9. julija 1979

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni zapustila naša draga teta

ANGELCA TOMAŽIČ

rojena MUROVEC

Pogreb bo v soboto, 14. julija 1979 ob 16. uri izpred hiše žalosti v Bohinjski Bistrici, Rožna 10

Žalujoči:
nečak Tone z družino, nečakinja Breda z možem in drugo sorodstvo.

Bohinjska Bistrica, Torino

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš dragi

MIRO KLEMENC

Od dragega se bomo poslovili izpred domače hiše v Postojni na pokopališče v soboto 14. julija 1979 ob 16. uri

Žalujoči:
žena, hčerka, brat z družino in drugo sorodstvo

Postojna 12. julija 1979

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nepozabne nenadomestljive žene in mame

ELIZABETE JAGODIC

roj. Mikek

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se duhovniku za pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste z nami sočustvovali, izrekli ustna in pismena sožalja.

Vsi njeni

Vsem, ki ste ga poznali in imeli radi, sporočamo žalostno vest, da je tragično umrl naš ljubljeni

VOLODJA TKAČEV

Od žare s pepelom se bomo poslovili v ponedeljek 16. julija 1979 ob 15.00 uri iz vzhodne poslovilne dvorane na ljubljanskih Žalah-Navju. Žara s pepelom bo ležala v ponedeljek v petnajsti mrliški vežici.

Žalujoči:
žena Didi, mama, sestra Alja, družine Perkan, Dujc, Kosmina, sorodniki in prijatelji.

Ljubljana, Ilirska Bistrica, Trst, 12. 7. 1979

DELO RTV

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI

Od 15. julija do 21. julija 1979

Torek, TV 18.40

Gledališče slepih

Na sliki so člani dramskega studia slepih »Novi život« iz Zagreba. V maju je gledališče pripravilo premiero drame Pere Budaka »Na trnju in kamenju«.

V Zagrebu že več kot 30 let deluje gledališka skupina »Novo življenje«. Od drugih gledaliških družin se razlikuje po tem, da so njeni člani slepi.

Skupina je imela več kot petsto predstav po vsej Jugoslaviji in je nosilka številnih odlikovanj in priznanj. To je najstarejše in danes edino gledališče slepih v Evropi. Šteje okoli dvajset članov najrazličnejših profilov. S svojimi nastopi seznanjajo širšo javnost s svojim življenjem in delom. Uspešno sodelujejo tudi z drugimi gledališkimi hišami.

Zagrebška televizija je pripravila feljton o danes edinem gledališču slepih v Evropi. Ob posameznih odlomkih iz različnih del se bomo podrobneje seznanili z dejavnostjo Zveze slepih ter na splošno z življenjem članov te skupine.

NEDELJA, 15. julij

Televizija

Ljubljana

9.10 **Poročila**
9.15 **Za nedeljsko dobro jutro:** Domači ansambli
9.45 **625**
10.05 S. Stojanović: **Več kot igra,** nadaljevanka TV Beograd
11.00 **Priljubljene zgodbe,** mladinska oddaja
11.30 **Kmetijska oddaja**
12.30 **Poročila** (do 12.35)
15.50 **Mroži,** dokumentarni film
16.10 **Poročila**
16.15 **Banja Luka,** oddaja iz cikla »Hodoljublje«
16.45 **Zabava vas James Last**
17.35 **Športna poročila**
17.40 **Podzemlje,** film
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 D. Kovačević: **Med nebom in zemljo,** nanizanka TV Beograd
20.40 **Severni Slovenci od marčne revolucije do prve svetovne vojne,** oddaja iz cikla Žive naj vsi narodi
21.25 **TV dnevnik**
21.35 **Obcet v Ljubljani**
21.55 **Zabavno glasbena oddaja**
22.10 **Športni pregled**
22.40 **Nogomet: Dinamo : Partizan** – reportaža (do 23.15)

Oddajniki II. TV mreže:

15.30 **Test**
15.45 **Poletno popoldne**
18.15 **TV dnevnik**
18.30 **Mladinski film**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Newyorška šola** – dokumentarna oddaja
20.55 **Včeraj, danes, jutri**
21.15 **Celovečerni fim** (do 22.50)

TV Zagreb – I. program:

9.50 **Poročila** (Sa)
10.00 **Otroška oddaja** (Bg)
10.30 **Skrivnost pletenega koša** (Sa)
11.00 **Narodna glasba** (Ti)
11.30 **Kmetijska oddaja** (Zg)
12.30 **Jugoslavija, dober dan** (Zg)
15.45 **Poletno popoldne** (Bg)
18.15 **TV dnevnik** (Sa)
18.30 **Mladinski film** (Zg)
19.30 **TV dnevnik** (Sa)
20.00 **Poti in stranpoti** (Zg)
20.50 **Reportaža** (Zg)
21.35 **TV dnevnik** (Sa)
21.55 **Zabavno glasbena oddaja** (Priš.)
22.10 **Športni pregled** (Zg)
22.40 **Nogomet: Dinamo : Partizan** (Zg)

TV Koper – Capodistria:

19.30 L'angolino dei ragazzi: Un lavoro redditizio telefilm della serie Il carissimo Billy
Otroški kotiček: Donosen posel – serijski film
20.00 Canale 27 – Pregled sporeda za naslednji teden
20.15 Estivamente ... carellata di risate semiserie: Noi siamo due evasi
Komični filmi: Ubežnika
režija: Giorgio Simonelli
igrajo: Ugo Tognazzi, Magali Noel, Raimondo Vianello
21.40 Musicalmente: Star parade – Danyel Gerard e Julio Iglesias
Glasbena oddaja: Parada zvezd

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
6.00 Dnevni koledar
6.15 Danes je nedelja
7.30 Zdravo, tovariši vojaki!
8.07 Radijska igra za otroke – Tilman Röhrig: Deklica in frnikola
8.40 Skladbe za mladino
9.05 Še pomnite, tovariši ...
10.05 »Kar znaš, to veljaš – II.«
11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
12.00 Na današnji dan
13.20 Za kmetijske proizvajalce
13.50 Pihalne godbe
14.05 Humoreska tega tedna – D. Fiegel: Kanarček
14.25 S popevkami po Jugoslaviji
15.10 Listi iz notesa
15.30 Nedeljska reportaža
15.55 Pri nas doma
16.20 Gremo v kino
17.05 Popularne operne melodije
G. Rossini: Plesi iz opere »Viljem Tell«
A. Dvořak: Rusalka – pesem lovca in sklepni prizor 1. dej.
G. Verdi: Othello – prizor, pesem o vrbi in Desdemonina molitev
R. Wagner: Lohengrin – predigra k 3. dej.
G. Puccini: Turandot – zaključni prizor 1. dej.
17.50 Zabavna radijska igra – Slawomir Mrožek: Na širnem morju
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
20.00 V nedeljo zvečer

TV 17.40

Podzemlje

Ameriški črno-beli film. Produkcija: 1960, režija: Samuel Fuller. Igrajo: Cliff Robertson. Beatrice Kay, Larry Gates, Dolores Dorn.

Samuel Fuller je scenarist, producent in režiser filma, s katerim poskuša obnoviti že močno začrtano pot uspešnic tako imenovane »črne serije«, ki so nastajale med 30. in 50. letom. Spomnimo se samo istoimenskega filma von Sternberga iz leta 1929 ali Asfaltne džungle Johna Hustona iz 1950. leta.

Fuller se je precej kasneje lotil teme newyoŕškega podzemlja. Ustvaril je film, poln dramatičnosti in napetih okoliščin, značilnih za to filmsko zvrst. Že takoj na začetku je nanizal prizore, ki spominjajo na Fritza Langa ali von Sternberga.

Glavni junak je Tony, ki hoče maščevati umor svojega očeta. Čeprav se mora bojevati s pripadniki dobro organizirane mafije, se mu to le posreči. Prodre celo do tistih članov, ki sedijo za zapahi. Ko opravi z očetovimi morilci, si želi »oprati roke« in zaživeti normalno življenje, pa ga neprijetno naključje potegne nazaj v podzemski svet.

R III 19.05

Karta več za večer z Berlinsko filharmonijo

Komaj kateri orkester današnjega sveta ima več ugleda, več posnetih plošč, več povabil na festivale in turneje, in brž čas se tudi okrog nobenega drugega časnikarji ne sukajo pogosteje. To zadnje pravzaprav bolj zaradi doživljenjskega umetniškega vodje Berlinske filharmonije, zavoljo Herberta von Karajana. Njegov sloves je izjemen – res pa so izjeme tudi zasluge, ki jih ima pri orkestrovem vrhunskem vzponu. Taktirka bo kajpak nocoj v njegovih rokah; izmed skoraj nepregledne množice posnetkov smo izbrali troje plošč s tremi izvedbami dovolj znanih del – naključilo pa se je tako, da so vsa tri napisana v d-molu. Slišali bomo Schumannovo Četrto simfonijo, op. 120 in Simfonijo št. , op. 104 Jeana Sibeliusa, med njima pa bo zazvenel mogočni Mozartov Requiem, K. 626. Izvedba je za nas še posebej zanimiva, ker v njej sodeluje tenorist Anton Dermonta.

R III 21.05

Sodobni literarni portret

Danes bomo predstavili perujskega pesnika in prozaika **Manuela Scorza.**

Rodil se je leta 1928, preživel zelo burno mladost, zaradi pesmi in političnih stališč pa ga je že zgodaj začela preganjati policija. Živel je tudi v Parizu, kjer je napisal kroniko kmečkih bojev v svoji domovini v šestdesetih letih tega stoletja. Roman ima naslov Zvonovi za Rancas, pri nas je izšel v srbohrvaškem prevodu, v današnji oddaji pa bomo prebrali prvo poglavje.

NEDELJA, 15. julij

22.20 Skupni program JRT – Studio Novi Sad: Glasbena tribuna mladih
23.05 Lirični utrinki
23.10 Mozaik melodij in plesnih ritmov
00.05 Nočni program – glasba in poročila

II. program

8.00 Nedelja na valu 202
13.00 V NEDELJO SE DOBIMO

13.30 Pet pedi
14.00 Zanimivosti iz pop sveta
14.35 Iz roda v rod
15.00 Gost oddaje: Stanko Topolčnik, nekdanji odlični slovenski judoist in državni reprezentant
15.15 Živimo z naravo
15.35 Vedno zelene melodije
16.00 Pet minut humorja
16.05 Morda niste vedeli
16.15 Rock od tu in tam
16.40 Brez njih ni športa: Jelka Ostrež, mentorica ŠŠD iz Nove Gorice
16.05 Šport in glasba
14.30, 15.30 in 17.30 Poročila

Najzanimivejši dogodek nedelje je prav gotovo začetek novega državnega nogometnega prvenstva. V oddaji bomo spremljali gibanje rezultata s popoldanskih tekem, prenos srečanja Olimpija – Budućnost v Ljubljani pa bomo začeli ob 19. uri in 30 minut, torej po končanem radijskem dnevniku, srečanje med Olimpijo in Budućnostjo se bo začelo ob 19. uri. V oddaji V nedeljo se dobimo pa vam bomo od 16. ure in 50 minut dalje med glasbo spregovorili o mladinskem planinskem taboru v Bavščici, o pripravah jugoslovanskih orodnih telovadcev na Sredozemske igre, o slovenskem prvenstvu v preskakovanju ovir v Celju, o balkanskem prvenstvu v kolesarstvu in drugih športnih dogodkih. Radi bi vas opozorili na rubriko Morda niste vedeli, v kateri se bomo spomnili začetka enaindvajsetih Olimpijskih iger leta 1976 v Montrealu.

19.00 Večerni radijski dnevnik
19.30 Stereorama
20.30 Top albumov
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

19.05 Karta več za večer z berlinsko filharmonijo
R. Schumann: Simfonija št. 4 v d-molu; W. A. Mozart: Requiem za soliste, zbor in orkester v d-molu; J. Sibelius: Simfonija št. 6 v d-molu
21.05 Sodobni literarni portret – Manuel Scorza
21.25 Wolfgang Amadeus Mozart
Odlomki iz opere »Don Juan« – 2. slika 1. dejanja; Recitativ ter duet Donne Anne in Don Ottavia; Nastop Zerline, Masetta in zbora; Arija Zerline iz 1. dej.; 1. dejanje, 5. slika; Duet Don Juana in Leporella iz 2. dej.; Juanova podoknica; Duet Zerline in Masetta ter prizor Zerline in Don Juana – 3. slika 2. dejanja (pokopališče)
22.15 Iz opusa Aojza Srebotnjaka (Iz njegove komornoglasbene literature):8 Sonatina za violino in klavir: Mati; Mikrosongs za glas in 13 instrumentov; Serenada za pihalni trio

Radio Koper

7.00 Veselo v nedeljsko dopoldne
7.30 Poročila
8.00 Kmetijski nasveti
8.05 Nedeljski jutranji spored narodno-zabavne glasbe
8.30 Jutranja reportaža
8.40 Nedeljski jutranji spored zborovske glasbe
13.00 Sosednji kraji in ljudje
13.20 10' z ansamblom Iga Radoviča z Nabrežine
13.35 Glasbeni notes – reklame in objave
14.00 Glasba po željah
15.00 Reportaža
15.15 Orkester in zbor Melophonia
15.30 Sijaj mi sončece – spored slovenskih ljudskih pesmi v izvedbi pevcev in ansamblov narodne glasbe
16.00 Primorski dnevnik
16.25 Programi tedna
16.30 Male skladbe velikih mojstrov: Brahms, Schubert in Grieg
17.00 Poje skupina Bumerang
17.15 Primorske poje '79
17.50 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

11.00 Ljudje ob meji
11.45 Novčič v Jugotonovem glasbenem avtomatu
12.00 Mariborski feljton
13.10 Želeli ste – poslušajte

Na sliki sta dr. Franci Zwitter in Dorica Makuc.

TV 20.40

Severni Slovenci od marčne revolucije do prve svetovne vojne

Uvodne misli o pomenu marčne revolucije za Slovence bo imel. dr. Vasilij Melik. Položaj koroških in štajerskih Slovencev, posebno v času razdelitve sekovske škofije in močni kulturni dejavnsti: Majarja, dr. Janežič in Einspielerja v Celovcu, kot takratnemu najmočnejšemu slovenskemu žarišču, bo II. dokumentarni film ljubljanske TV posvetil posebno pozornost. Govora bo tudi o vplivu dualizma v avstrijski monarhiji na slovenske razmere, posebej pa bo o dualizmu govoril še prof. dr. Fran Zwitter. Politično življenje Slovencev v tem času se odvija že v znamenju delovanja različnih nemških in slovenskih političnih strank, ki so tudi pogojevale položaj koroških Slovencev tik pred prvo svetovno vojno.

PONEDELJEK, 16. julij

Televizija

Ljubljana

18.00 **Poročila**
18.05 **Vrtec na obisku:** Ulovi me
18.15 **Tam, kjer se potika amurski tiger,** dokumentarni film

V vrsti sovjetskih dokumentarnih filmov bomo predstavili novega o amurskem štirinožnem roparju. Avtorji se niso omejili na prikaz življenja te redke mačke, ampak nam predstavljajo tudi malo znano, a silno zanimivo življenje usurijskih pragozdov na Daljnem vzhodu. To so kraji, kjer so snemali film o Dersu Uzali, ki smo ga pred časom gledali na televiziji.

18.35 **Obzornik**
18.45 **Mladi za mlade** (za JRT)
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 V. Car Emin-I. Štivičić: **Istrska rapsodija iz leta 1920,** drama TV Zagreb
21.30 **Propagandna oddaja**
21.35 **Kulturne diagonale**
22.15 TV dnevnik

Oddajniki II. TV mreže

17.25 **Test**
17.40 **TV dnevnik v madžarščini**
18.00 **TV dnevnik**
18.15 **Iz pravljice v pravljico**
18.30 **Miti in legende**
18.45 **Mladi za mlade**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Športna oddaja**
20.35 **Dokumentarna oddaja**
21.05 **Poročila**
21.15 **Celovečerni film** (do 22.45)

TV Zagreb – I. program

18.00 **Poročila**
18.05 **TV koledar**
18.15 **Iz pravljice v pravljico**
18.30 **Miti in legende**
18.45 **Mladi za mlade**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **TV drama**
20.50 **Glasbeni trenutek**
20.55 **Kultura v objektivu**
21.40 **TV dnevnik**
21.55 **Glasbena oddaja**

Koper – Copodistria

19.50 Punto dincontro – Stičišče
20.00 La'ngolino del ragazzi: Come un sempliciotto governa la casa – favole della serie Chronache del paese di Semplicia
Otroški kotiček: Kako Butalec gospodari doma – pravljice iz serije Kronike o deželi Butalcev
20.15 Telegirnale – TV dnevnik
20.30 Lottava offensiva – Osma ofenziva
prima puntata dello seneggiatto – prvi del serije
Režija: Soja Jovanović
Igrajo: Josip Perljaković, Krunoslav Šarić
22.00 Passo di danza: Il diavolo nel villaggio II parte
Baletni večer: Vrag na vasi II del baleta

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.20 Rekreacija
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
Črnska duhovna: Globoka reka za kvartet
A. Hačaturjan: Ples za violino in klavir
W. A. Mozart: Figarova svatba – arija Figara iz I. dejanja
P. I. Čajkovski: Jevgenij Onjegin – zbor kmetov
8.25 Počitniško popotovanje od strani do strani
8.40 Počitniški pozdrav
9.05 Z radiom na poti
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za . . .
12.00 Na današnji dan
12.10 Veliki revijski orkestri
12.30 Kmetijski nasveti – inž. Franjo Jurhar: Rdeči hrast
12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru
14.05 Pojo amaterski zbori
Za ljubitelje zborovske pesmi bomo danes poslušali moški pevski zbor »Vres« Svobode Prevalje, ki ga vodi Jožko Kert. Oddajo je uredil Danilo Čadež.
14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdavljajo

R III 17.35

Jugoslovanska vokalna glasbena ustvarjalnost in poustvarjalnost 20. stoletja

Za današnjo oddajo smo pripravili pesmi prvega dela koncerta zbora Akademije za glasbo iz Ljubljane, ki je bil 22. maja letos v veliki dvorani Slovenske filharmonije. Dirigent je bil profesor Janez Bole, ki bo tudi gost v našem studiu. Z njim je prišla tudi članica zbora, študentka 1. letnika na Akademiji, Darja Pečko, ki nam bo pripovedovala o petju in delu v takšnem zboru.

Oddajo je pripravila Marjeta Gačeša.

TV 18.05

Vrtec na obisku: Ulovi me

To pot bomo pokazali, kako se otroci v naravi lahko temeljito razgibajo in kako jim nevsiljivo v obliki igre pokažemo vrsto telovadnih vaj. Združene s pripomočki, ki jih dobimo v naravi, se lahko spremenijo v mikavne in napete igre in tekmovanja. Pri oddaji so sodelovali: Jadranka Novak, otroci iz VVO Litostroj, Ana Bogataj in Mica Kosec. Kamera Viki Pogačar, glasbena oprema Olga Jež, redakcija Irena Struna-Arko, režija Mitja Milčinski.

TV 20.00

Viktor Car Emin – Ivo Štivčić: Istrska rapsodija iz leta 1920

Zagrebška drama »Istrska rapsodija iz leta 1920« je posneta po scenariju književnika Iva Štivčića, ki se je pri svojem delu opiral na literaturo pisatelja Viktorja Cara Emina, posebno na motiv gledališkega teksta Na straži. Viktor Car Emin je v svojem plodovitem literarnem opusu (napisal je številne pripovedke, romane, drame, feljtone, reportaže in članke) pogosto opisoval Istro in njene ljudi. Razmere v Istri je dobro poznal, saj je bil tu v obdobju med obema vojnama dolga leta družbeni in politični delavec.

Televizijska drama nam razgrinja težko in prelomno obdobje nacionalnega tlačenja Hrvatov v Istri, obdobje fašističnega pohoda v Istro, ki je skupno s kvarnerskimi otoki predstavljala Italiji pomembno strateško točko za prodor na Balkan. V središču Štivčićeve drame je stara hrvaška istrska družina, ki začne pod pritiskom novo nastalih razmer razpadati in to zaradi zunanjih, družbenih vzrokov in nasprotij znotraj družine. Spori in nasprotja v družini, ki se upira nasilni italijanski okupaciji in skuša ob tem ohraniti ugled svojega imena, so izraženi z impresivno dramatično izpovednostjo. Literarno predlogo Viktorja Cara Emina pa je scenarist Ivo Štivičić obogatil z nekaterimi novimi osebami, odnosi in vzdušjem ter tako zasnoval dramaturško novo, moderno in razburljivo dramo.

Istrska rapsodija iz leta 1920 je v celoti posneta z elektronskimi kamerami, snemali

PONEDELJEK, 16. julij

15.30 Zabavna glasba
16.00 »Vrtiljak«
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Naša glasbena izročila
18.25 Zvočni signali
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Vilija Petriča
20.00 Iz naše diskoteke
E. Grieg: Lirična suita za orkester,
A. Copland: Simfonija št. 3
21.05 Glasba velikanov Cl. Debussy: »Iberia« – podobe za orkester; Preludij k Favnovemu popoldnevu za orkester; Nokturno
22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev
23.05 Lirični utrinki
23.10 Za ljubitelje jazza

II. program

8.00 Ponedeljek, na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Z evropskimi revijskimi in plesnimi orkestri
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Ponedeljkov križemkraž
14.20 Z vami in za vas
16.00 Svet in mi
16.10 Jazz na II. programu: Nucleus – Joachim Kuhn
16.40 Od ena do pet
17.35 Iz partitur orkestra Madžarskega radia
18.00 Glasbeni cocktail
18.40 Koncert v ritmu
19.25 Stereorama
20.30 Iz zakladnice jazza – Oscar Peterson
21.00 Popularnih dvajset
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec oddaje

III. program

10.05 Plesi in spevi: F. Liszt: Mefistov valček št. 1 – »Ples v vaški krčmi«, J. Šibelius: »Lemminkainenova vrnitev« – simfonična legenda. B. Bartok: Fantazija za klavir in orkester v a-molu
10.40 Aktualni problemi marksizma
11.00 En sam, za dva, tri (solistična in komorna glasba)
11.50 Človek in zdravje (ponovitev)
16.00 Aktualni problemi marksizma (ponovitev)
16.20 Tako muzicirajo... L. van Beethoven: »Egmont« – uvertura, J. Brahms: Serenada za orkester št. 2 v A-duru, B. Bartok: Koncert za klavir in orkester št. 2
17.35 Jugoslovanska vokalna glasbena ustvarjalnost in poustvarjalnost 20. stoletja – Nastop zbora Akademije za glasbo, dirigent Janez Bole
18.05 Naši znanstveniki pred mikrofonom (ponovitev) – prof. dr. Bogo Skerget
18.20 Srečanja s slovenskimi skladatelji; Marij Kogoj in Vilko Ukmar; V. Ukmar: »Materi« – simfonična črtica po Ivanu Cankarju, M. Kogoj: Andante za violino in klavir, V. Ukmar: Starka za vasjo – 7 novel za violončelo in klavir, M. Kogoj: Piane – za klavir, V. Ukmar: Epitaf za godala in klarinet, M. Kogoj: Črne maske – 2. slika 1. dejanje
20.00 Literarni večer – Veliki sanjači IV.: Herman Hesse
20.40 Z našimi opernimi pevci
21.45 Razgledi po sodobni glasbi: Donaueschingen 78 (Michel, Presmestna glasba – Stuppner, Spev za noč – Grisey, Izhod v svitanje)
22.50 Literarni nokturno – T. Kralj: Vrata so stena in misel luči

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Od Matajurja, Rezije, Kanalske doline do Jadrana
13.37 Izbrali smo za vas
14.00 V podaljšku
14.37 Glasbeni notes – objave
15.30 Glasba po želji
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Mladi izvajalci – gojenci glasbene šole Šempeter
17.00 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 Tretji polčas
14.10 Turistični napotki
14.30 Želeli ste – poslušajte
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Vedno lepe melodije
18.00 Pojemo in igramo
18.30 Igrajo znani kitaristi

pa so jo v Labinu in okolici. Ta dramski projekt, ki je delo vzajemnega sodelovanja obeh zagrebških dramskih programov, je posvečen 35-letnici priključitve Istre in otokov matični državi Jugoslaviji.

Dramo je režiral Daniel Marušič.

V glavnih vlogah nastopajo: Miljenka Androić, Zdravka Krstulović, Mira Furlan, Nada Subotić, Božidar Alić, Špiro Guberina, Karlo Bulić, Zlatko Crnković in drugi.

R II 20.30

Iz zakladnice jazza: Oscar Peterson

Nocoj bomo predvajali posnetke enega najuspešnejših pianistov jazza Oscarja Petersona. Rodil se je 15. avgusta 1925 v kanadskem mestu Montreal. Svojo uspešno življenjsko pot je začel leta 1949, ko je s skupino JAZZ AT THE PHILHARMONIC prepotoval Ameriko in dobršen del Evrope. Že od vsega začetka je nastopal s triom ali kot solist. Tudi v Jugoslaviji je že večkrat nastopal in nekajkrat smo ga slišali tudi v Ljubljani.

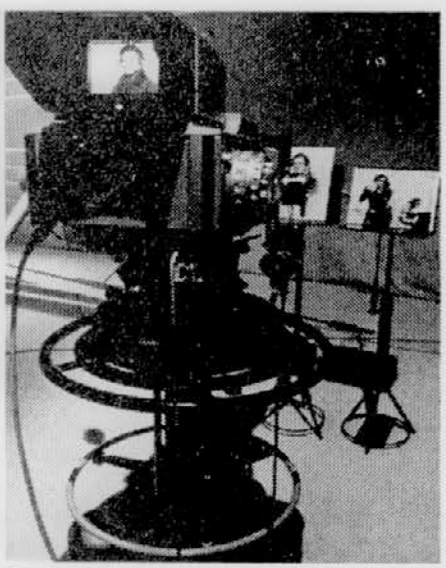
Poleg pianista Oscarja Petersona sodelujejo še: basist Ray Brown ali Sam Jones in bobnarji Ed Thigpen, Bob Durham ali Louis Hayes.

TOREK, 17. julij

Televizija

Ljubljana

18.00 **Poročila**
18.05 **Folklorna skupina »Vlaho Bakovec«**
18.30 **Obzornik**
18.40 **Gledališče slepih** – oddaja TV Zagreb
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **10 let prvega pristanka na Luni**
20.45 **Propagandna oddaja**
20.50 A. Haley: **Korenine** – TV nadaljevanka
21.40 **Iz koncertnih dvoran** – Z. Ciglič: **Simfonične skice,** J. Brahms: **Koncert za violino in orkester v D-duru**
22.40 **TV dnevnik**

Barvna kamera na delu v studiu novega RTV centra. Foto: M. Kumar.

Oddajniki II. TV mreže

17.25 **Test**
17.40 **TV dnevnik v madžarščini**
18.00 **TV dnevnik**
18.15 **Pionirski TV studio**
18.45 **Narodna glasba**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Festival srbskih gledališč**
22.00 **Poročila**
22.10 **Znanost**
22.55 **Zabavno glasbena oddaja** (do 23.40)

TV Zagreb – I. program

18.00 **Poročila**
18.05 **TV koledar**
18.15 **Pionirski TV studio**
18.45 **Narodna glasba**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Aktualna oddaja**
21.00 **Celovečerni film**
23.20 **TV dnevnik**

Koper–Capodistria

19.25 Odprta meja – Confine aperto: oddaja v slovenščini
19.50 Punto d'incontri – Stičišče
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Ironside – telefilm: serijski film
21.20 Temi d'attualita' – Aktualna tema
21.50 Musica popolare: folclore della Vojvodina I parte
Narodna glasba: folklora Vojvodine I. del

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
5.20 Rekreacija
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Mladi koncertant
9.05 Z radiom na poti
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.10 Danes smo izbrali
12.30 Kmetjski nasveti
dr. Albin Stritar: Razvrstitev kmetijskih zemljišč
13.00 Iz naših krajev
14.05 V korak z mladimi
15.30 Zabavna glasba
16.00 »Vrtiljak«
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Ludwig van Beethoven: Sonata quasi una fantasia v cis-molu, št. 2 (Igra pianist Aci Bertoncelj)
18.15 Claude Debussy: Igre – plesna pesnitev za orkester
18.35 Zborovska glasba v prostoru in času: Bohuslav Martinu »Legenda iz dima po pečenem krompirčku«
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Atija Sosa
20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi

R III 10.40

Neža Maurer: Čika Jovan Zmaj

Vsako leto, konec pomladi, ali v začetku poletja so v Novem Sadu **Zmajeve igre.** To so velike proslave, razstave mladinskih knjig in otroških risb, na bralnih popoldnevih pa se zberejo otroci in berejo in pripovedujejo o sebi. Kdo je bil Jovan Zmaj in zakaj otroci tako radi segajo po njegovih delih, je vsebina naše oddaje za šolarje.

R I 8.30

Mladi koncertant

V mladinski glasbeni oddaji **Mladi koncertant** – oddaja nam predstavlja najboljše gojence nižjih in srednjih glasbenh šol v Sloveniji – bo to pot nastopilo šest gojencev glasbne šole Vič-Rudnik iz Ljubljane, za katero lahko trdimo, da sodi med naše najbolj redne in zveste sodelavke.

V oddaji bomo slišali violončelista Pavla Rakarja, violinista Gregorja Vojeta, pianisko Mihelo Trček in klavirski trio, ki ga sestavljajo Ambrož, Elizabeta in Boštjan Roblek.

R I 18.35

Zborovska glasba v prostoru in času

V oddaji bomo poslušali **»Legendo iz dima po pečenem krompirčku« Bohuslava Martinuja.** Prijetno bo srečanje s sicer preprosto,okorno, ljudsko umetnostjo, z besedilom pisanem v ljudskem duhu, ki vabi v spomin kričeče barve slikarij na steklu, barvane lesene kipce in še marsikaj – z ljudsko melodiko češkomoravskih goric, ki dobijo novo lepoto in obliko v glasbeni govorici – Bohuslava Martinuja. Solistka bo sopranistka Marjana Križmanova, altiska Marjana Lipovškova, baritonist Samo Vremšak, spremljal pa bo mešani zbor in instrumentalne skupine RTV Ljubljana pod vodstvom Marka Muniha.

R III 20.20

Z lanskega Flandrijskega festivala

Naš nocojšnji glasbeni obisk na tujem velja Flandrijskemu festivalu. Ustavili se bomo v bruseljski Palači lepih umetnosti, kjer je nekega septembrskega večera lani muziciral eden najbolj nenavadnih orkestrov današnje Evrope. Imenuje se Collegium aureum, Zlati kolegij. Njegova posebnost pa je, da igrajo člani na stare instrumente, v zasedbah, ki so veljale nekoč in seveda s takratnimi izvajalskimi navadami. Takšnih ansamblov poznamo sicer več, vendar se posvečajo le renesančnim in baročnim mojstrom – Collegium aureum pa izbira svoj repertoar sam med deli poznega 18. stoletja,

TOREK, 17. julij

20.45 Tipke in godala
21.05 Radijska igra – Robert Tomović: Aricijski gaj
22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana
23.10 Lirični utrinki
23.10 S popevkami po Jugoslaviji
00.05 Nočni program – glasba in poročila

II. program

8.00 Torek na valu 202
12.30 Opoldnski poročevalec
13.00 Iz obdobja swinga... z orkestrom Tommy Dorsey
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Z vami in za vas
16.00 Pet minut humorja
16.05 Lahke note
16.30 Nič nas ne sme prsenetiti
16.40 Diskomentalnost
17.35 Iz partitur orkestra Kurt Rehfeld
17.50 Ljudje med seboj
18.00 Danes vam izbira
18.30 Iz delovnih organizacij
18.40 Koncert v ritmu
19.00 Večerni radijski dnevnik19.25 Stereorama
20.30 Torkov glsbeni magazin
21.30 Rezervirano za country glasbo
22.00 Pesmi svobodnih oblik
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Radijski operni list – Enrich Wolfgang Korngold: Mrtvo mesto
10.40 Za šolarje – Neža Maurer: Čika Jovan Zmaj
11.15 Moment cusical – B. Bersa: Glasba strojev iz opere »Ogenj«; H. Berlioz: Kitici iz dramatične simfonije »Romeo in Julija«; A. Lajovic: »Sanjarija« za godala; Z. Fibich: Idila za klarinet in orkester; I. Stravinski: »Ognjemet« – fantazija za orkester
11.40 Tekoča repriza
16.00 Za šolarje – Slavko Tiran: Gunarjev nasmeh
16.35 Operni koncert – H. Purcell: Kralj Arthur – prizor 2. dejanje; J. P. Rameau: Kastor in Poluks – prizor Telaire in Poluksa, nastop Špartancev, atletov in bojevnikov; C. W. Gluck: Orfej in Evridika – finale opere; W. A. Mozart: Don Juan – sklepni prizor 1. dej.; L. van Beethoven: Fidelio – tercet Marzeline, Leonore in Rocca; R. Wagner: Rienzi – 3. dejanje, 1. in 2. prizor; G. Verdi: Macbeth – Arija Lady Macbeth iz 4. dej.; J. Massenet: Don Kihot – 5. dejanje
18.05 Pota sodobne medicine – prof. dr. Bojan Accetto: O trombozi
18.20 Minute za stuttgartske soliste (Astorre Ferrari – violina, dirigent Marcel Couraud) – A. Vivaldi: »Štirje letni časi« – »Pomlad«, Koncert za violino in orkester v E-duru: – »Poletje«, Koncert za violino in orkester v g-molu. – »Jesen«, Koncert za violino in orkester v F-duru. – »Zima«, Koncert za violino in orkester v f-molu.
19.00 Z našimi solisti – Zlata Ognjanovič – sopran, Slavko Zimšek – violina
20.00 Deseta muza
20.20 Z lanskega flandrijskega festivala Večer orkestra Collegium aureum: vodja Franz Josef Maier, solist Jos van Immerseel
21.55 Glasba za godala – S. Barber: Adagio za godala, op. 11; B. Papandopulo: 3. stavek iz Sinfoniette za godala; P. Hindemith: Pe skladb za godala
22.20 Skupni program JRT – studio Skopje: Jugoslovanska glasba

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Domači pevci zabavne glasbe
13.37 Naši operni pevci
14.00 Počitniški vrtiljak
14.37 Glasbeni notes – objave
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Iz zborovskega arhiva: moški in mešani zbor iz Divače
17.00 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.35 Po domače z ansamblom Milana Križana – poje Edvin Fliser in Štirimi kovači
14.25 Lepe melodije
14.40 Naši zbori – ženski pevski zbor KUD Jože Hermanko Maribor, vodi Marjana Rakuša
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Desetkrat naj...
18.00 Mladi mladim
18.30 Glasba neuvrščenih

se pravi med partiturami klasicističnih skladateljev. Z njimi je nastopil tudi pred bruseljskim občinstvom. Njegov vodja (koncertni mojster in dirigent obenem) **Franz Josef Maier** je povezal v spored Haydnovo 82. simfonijo v C-duru imenovano »Medved«, Beethovnov Prvi klavirski koncert v C-duru, ki ga je zaigral Jos van Immerseel, ter Simfonijo št. 39 v Es-duru, Wolfganga Amadeusa Mozarta.

R III 19.00

Zlata Ognjanovič in Slavko Zimšek

V oddaji **Z našimi solisti** bosta danes gosta priznana slovenska glasbena poustvarjalna umetnika – sopranistka Zlata Ognjanovič, dolgoletna solistka ljubljanske Opere in violinist Slavko Zimšek, prav tako dolgoletni prvi violinist simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. V njuni izvedbi bomo lahko poslušali skladbe Wolfganga Amadeusa Mozarta, Roberta Schumanna, Johannesa Brahmsa in Marijana Lipovška.

SREDA, 18. julij

Televizija

Ljubljana

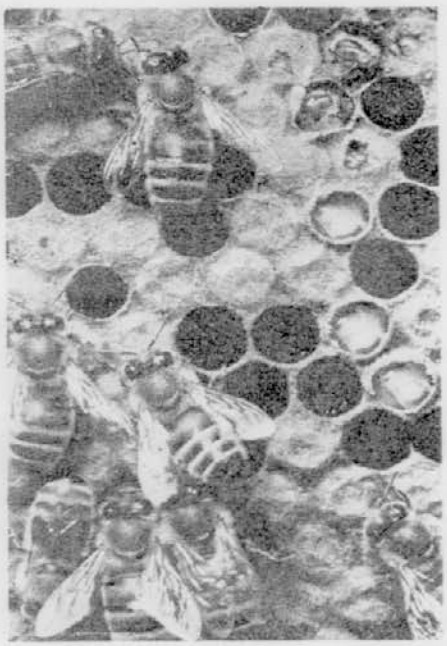
18.00 **Poročila**
18.05 **Mala čebelica,** otroška oddaja
18.20 **Ne prezrite**
18.35 **Poletni tabor Grožnjan:** Capriccio
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Poletje na Adi,** zabavna oddaja
21.30 **Propagandna oddaja**
21.35 **V neznano,** I. del dokumentarnega filma
22.30 **TV dnevnik**

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 **Test**
17.40 **TV dnevnik v madžarščini**
18.00 **TV dnevnik**
18.15 **Otroška oddaja**
18.45 **Glasbena oddaja TV Ljubljana**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Iz revolucionarne preteklosti**
20.45 **Poročila**
20.55 **Izviri** (do 21.25)

TV Zagreb – I. program

18.00 **Poročila**
18.05 **TV koledar**
18.15 **Otroška oddaja**
18.45 **Glasbena oddaja**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Poletje na Adi**
21.30 **Aktualna sreda**
22.45 **TV dnevnik**
23.00 **Dokumentarni film**

Koper – Capodistria

19.50 Punto d'incontro – Stičišče
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 La fiamma – Plamen film
režija: John H. Aver
igrajo: Vera Ralston, John Carrol, Henry Travers
22.00 L'uomo e il mare – documentario della serie: Conosciamo il nostro mare
Človek in morje: dokumentarna oddaja iz serije Spoznavajmo naše morje

Radio

I. program

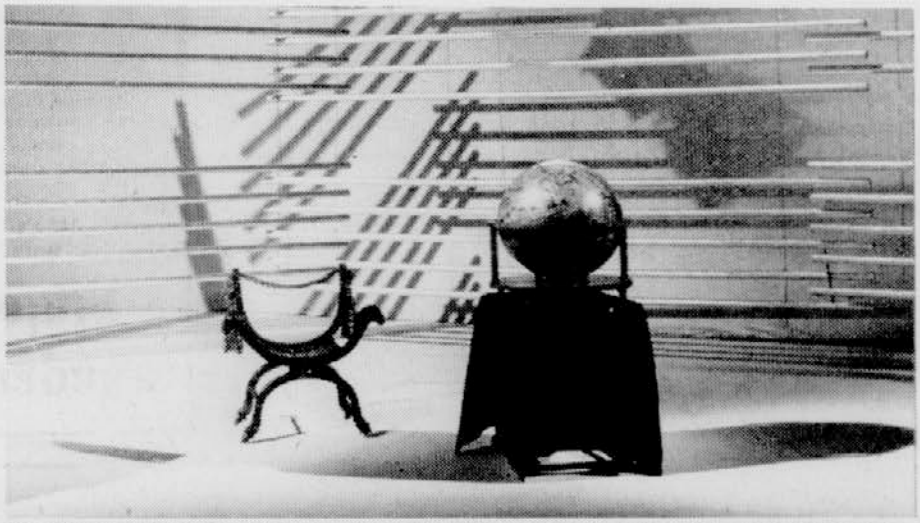
4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.20 Rekreacija
6.50 Dobro jutro, otroci!
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani
8.45 Pesmice na potepu: (Poje OPZ glasbene šole F. Šturma ?» Ljubljana)
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.10 Veliki zabavni orkestri
12.00 Na današnji dan
12.30 Kmetijski nasveti – dr. Janez Pogačar: Napredek pri kontroli mlečnosti krav
12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture
13.00 Iz naših krajev
14.05 Razmišljamo, ugotavljamo...
14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.30 Zabavna glasba
16.00 »Loto vrtiljak«
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Škatlica z godbo
F. Chopin: Les Sylphides, balet – Preludij
R. Savin: Ljubkovanje – valček za orkester
J. Svendsen: Norveška rapsodija za orkester
B. Prister: Scherzo quasi ta-

TV 21.35

V neznano: Kaj verjamemo

Čeprav je veliko polemik, dokazovanj in dvomov o parapsiholoških pojavih, pa le-ti obstajajo vsaj v subjektivni realnosti tistih, ki trdijo, da so te pojave doživeli. Gre za parapsihološko vplivanje na fizikalna stanja materije, za reinkarnacije, pojavljanje duhov, okultizem in podobno. Ti pojavi so že dolgo znani, čeprav jih znanost dolgo ni priznavala in jih tudi ni znanstveno proučevala.

Britanska televizija je pripravila dve zanimivi oddaji o parapsiholoških pojavih. V prvi bomo te pojave spoznali, v drugi pa jih bodo znanstveniki skušali raziskati in jim pripisati realnost.

Na sliki je del scene za bodočo oddajo »Kultura glasbe skozi stoletja«. Foto: M. Kumar.

SREDA, 18. julij

rantella za simfonični orkester
18.30 Odskočna deska – (ponovitev): Monika Skalar – violina
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Obvestila in zabavna glasba
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Franca Flereta
20.00 Naš gost
20.15 Ob 30-letnici smrti skladatelja Vitezslava Novaka: 3 bagatele za klavir
Trio quasi una ballata op. 27
20.40 A. Skrjabin: Sonata št. 3 v fis-molu
Igra pianist Igor Žukov
21.05 Charles Gounod: Odlomki iz opere »Faust«
22.20 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe
23.05 Lirični utrinki
23.10 Jazz pred polnočjo: Duke Pearson – Howard Jones
00.05 Nočni program – glasba (Radio Koper) in poročila

II.program

8.00 Sreda na valu 202
13.00 Paleta melodij
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 S solisti in ansambli JRT
14.35 Z vami in za vas
16.00 Tokovi neuvrščenosti
16.10 Moderni odmevi
16.30 Tehnika za vsakdanjo rabo
16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe
17.35 Vprašanja telesne kulture
17.40 Iz partitur orkestra radia Hannover
18.00 Kam in kako na prepih
18.30 Iz krajevnih skupnosti
18.40 Koncert v ritmu
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Melodije po pošti
22.15 Zvočni portreti – In memoriam John Coltrane
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Še pomnite, tovariši... (ponovitev)
11.00 Na krilih petja
11.40 Antonin Rejcha: Pihalni kvintet v Es-duru (Igra Pihalni kvintet RTV Ljubljana)
16.00 Zborovska glasba našega preporoda
16.20 Ars antiqua
J. Dismas Zelenka: »Ipocondria« – uvertura, J. S. Bach: Koncert za dve violini in orkester v d-molu, BD 1043, J. B. Lully: »Kraljevi glasbeniki« – suita
17.00 Sonata 20. stoletja – Lojze Lebič, Alojz Zimmerman, Zlatan Vauda ((11. oddaja)
17.40 Franz Schubert: Sonata za violončelo in klavir v a-molu, »Arpeggione« Pierre Fournier – violončelo, pri klavirju Jean Fonda
18.05 Mednarodna radijska univerza
18.15 Stereofonski operni koncert
G. Verdi: Aida – uvodna glasba, prizor ter arija Radamesa, A. Ponchielli: Gioconda – uvodni prizor 1. dej., G. Bizet: Carmen – sklepni prizor 1. dej., G. Gershwin: Porgy in Bess – 2. dejanje, 1 slika
19.30 Izbrana proza – A. Carpentier: Posvetitev pomladi
19.45 Glasbeni predah
20.00 Večer simfoničnega orkestra RTV Ljubljana – dirigent Samo Hubad, solist Dubravka Tomšič-Srebotnjakova
21.35 V nočnih urah
B. BRitten: Nocturral, B. Bjelinski: 4 pesmi za glas in klavir, S. Prokofjev: Sonata za 2 violini, C. Debusy: Nokturni za orkester in ženski zbor
22.50 Literarni nokturno – G. Strniša: Pesmi

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Zapojmo pesem – pojo otroški in mladinski pevski zbori
13.37 Melodije na tekočem traku
14.00 Zamejski solisti in ansambli: sopranistka Rita Susowsky
14.37 Glasbeni notes – objave
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Zapojmo in zaigrajmo
17.00 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 V sredo dopoldne
14.10 Turistični napotki
14.30 Želeli ste – poslušajte
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Scenska in filmska glasba
18.00 Lepe melodije od včeraj in danes
18.45 Literarna oddaja – France Filipič

R I 16.00

LOTO VRTILJAK

CAPTAIN BOOGIE – Wardell Piper
MAKOVO ZRNO – Alenka Pinterič
RING MY BELL – Anita Ward
NAUČIL TE BOM – Darko Domijan
LOCAL GIRLS – Graham Parker & Rumours
VSE MOJE BESEDE – Majda Sepe
THE RUNNER – Three Degrees – vokalni tercet
UGRABITEV NAJINE LJUBEZNI – ansambel Atomsko zaklonišče
HOT NUMBER – ansambel Foxy
IZ MEDU – Lidija Kodrič
HE'S THE GREATEST DANCER – ansambel Sister Sledge
ZBOGOM OSTAJ, LJUBAVI – Oliver Dragojević
GOODNIGHT TONIGHT – ansambel Wings
POLETNA ZGODBA – Meri Avsenak –

Odločite se za popevko, o kateri mislite, da bo dobila nagrado. Odločitev sporočite na dopisnici do torka, 17. julija, na naslov: Redakcija oddaje LOTO VRTILJAK, RTV Ljubljana, 61000 Ljubljana, Tavčarjeva 17. Na dopisnico napišete lahko le eno izbrano melodijo.

TV 18.35

Capriccio – poletni tabor Grožnjan

Slikovitega Grožnjana najbrž ni treba posebej predstavljati, saj je znan kot mestece slikarjev, glasbenikov in enkratnega razpoloženja, ki ga je vredno doživeti. Razstave so postale tradicija, pa tudi tabori glasbene mladine z udeleženci iz vseh koncev sveta. Kot je bilo lani, predlani ali še prej, tako je tudi letos. Če vas pot zanese mimo Grožnjana, se pomudite v njem. Za pokušino pa oddaja, ki jo je iz lanskih vtisov izoblikoval režiser Igor Košir z ekipo.

R II. 22.15

Zvočni portreti

Minilo je 12 let, kar je umrl eden največjih glasbenikov tega stoletja, **saksofonist John Coltrane.** V današnjih **zvočnih portretih** bomo slišali nekaj njegove glasbe. Govorni del oddaje je namenjen spominom njegovih prijateljev in glasbenikov, s katerimi je delal. Pripovedovali bodo: David Liebman, Archie Shepp, Elvin Jones, McCoy Tyner in Reggie Workman.

R I. 8.30

Mladina poje: DPZ ŠGBI Maribor

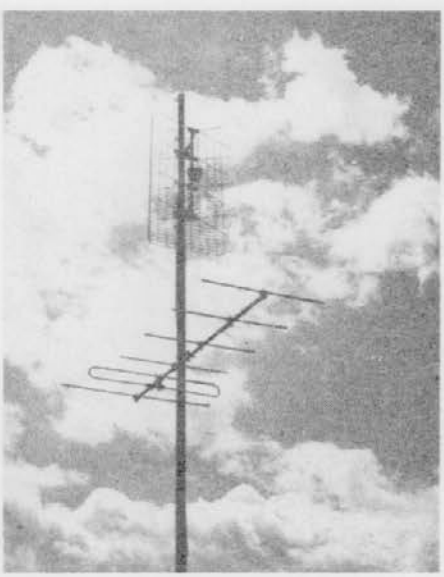
Čeprav smo že krepko zakorakali v počitnice, nam še vedno zvenijo v spominu nastopi nekaterih odličnih zborov, domačih in tujih, z letošnjega mladinskega pevskega fe-

ČETRTEK, 19. julij

Televizija

Ljubljana

17.40 **Poročila**
17.45 **Iskanje dragocenosti pod Antarktiko,** oddaja iz cikla Skrivnosti morja
18.35 **Obzornik**
18.45 **Nadobudneži,** mladinska nadaljevanka TV Beograd
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Film tedna: Vijoličasti taksi**
22.00 **Propagandna oddaja**
22.05 **TV dnevnik**
22.20 **Jazz na ekranu:** Kvartet Andreja Arnola (do 22.40)

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 **Test**
17.40 **TV dnevnik v madžarščini**
18.00 **TV dnevnik**
18.15 **Otroška oddaja**
18.45 **Vabilo na potovanje** – kviz
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **To sem jaz**
21.00 **Poročila**
21.05 **Zabavno glasbena oddaja**
22,05 **Ženski spol, moški spol** –dokumentarna serija (do 22.50)

TV Zagreb – I. program

18.00 **Poročila**
18.05 **TV koledar**
18.15 **Otroška oddaja**
18.45 **Vabilo na potovanje**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Aktualna oddaja**
20.50 F. Žižek: **Ipavci** – nadaljevanka TV Ljubljana
22.00 **Akcije**
22.05 **TV dnevnik**
22.20 **Dubrovniške poletne prireditve**

Koper – Capodistria

19.50 Punto dincontro – Stičišče
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Carnet per un morto – Judoka – tajni agent
režija: Pierre Zimmer
igrajo: Jean Claude Bercq, Marilu' Tolo, Pererre Pradier
21.45 Cinenotes: Lo svilupo della famiglia III parte
Razvoj družine – tretji del
22.15 La scena del Rock: Steve Hilage
Rock na sceni

Radio

I. program

4.50 Dnevni koledar
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
7.20 Rekreacija
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Mladina poje: DPZ SGBI Maribor
9.05 Z radiom na poti
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Rezervirano za...
12.00 Na današnji dan
12.10 Znane melodije
12.30 Kmetijski nasveti – dr. Jože Urbas: Krmljenje prašičev poleti in jeseni
12.40 Od vasi do vasi
13.00 Iz naših krajev
14.05 Enajsta šola
14.20 Koncert za mlade poslušalce
14.40 Jezikovni pogovori
15.30 Zabavna glasba
16.00 »Vrtiljak«
17.00 Studio od 17.00
18.00 »Vsa zemlja bo z nami zapela«...
18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo
18.55 Iz opusa Matije Tomca (Iz njegove solistične literature
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Milana Ferleža
20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov

stivala iz Celja. Mednje sodi prav gotovo tudi dekliški zbor šole za glasbeno in baletno izobraževanje iz Maribora, ki ga vodi Ivan Vrbančič. Danes bomo poslušali vrsto pesmi, ki jih je zbor posnel prav ob koncu letošnje sezone. Z nastopom na mladinskem pevskem festivalu v Celju pa je posegel po najvišjem priznanju na zveznem tekmovanju: po zlati medalji z 92,6 točke.

V Prejšnji prilogi je bilo toliko napak, da se moramo zanje opravičiti. Neljube pomote so nastale zaradi naglice, vihrave organizacije, zastojev pri občutljivih napravah in seveda tudi zaradi začetniške zadržanosti ob novem sistemu fotostavka.

R III. 20.00

Glasbeni klub

Za prijatelje našega Glasbenega kluba smo nocoj pripravili srečanje z umetnikoma, ki ju štejemo ponavadi za Američana, čeprav sta se rodila na evropskih tleh. Obudili bomo tri izvedbe grškega dirigenta **Dimitrija Mitropoulosa** in v eni izmed njih bo solist francoski goslač, nekoč znameniti čudežni otrok **Zino Francescatti.** Z obema bo muzicirala **Newyorška filharmonija,** a še iz časov, ko se je imenovala Newyorški filharmonični-simfonični orkester. Mitropoulos je bil v desetletju po drugi svetovni vojni njen umetniški vodja, še več: bil je tista osebnost, ki ji je pridobil prvi mednarodni ugled, postavil ji je temelje za vzpon k današnji slavi. Tega dejanja seveda ni opravil le z dirigentskimi zahtevami, odločilno je razširil tudi njen repertoar. Kot skladatelj je segel po delih sodobnih ustvarjalcev in jim izbojeval enako veljavo, kot jo imajo sicer le dodobra preskušene partiture. Eno takšnih njegovih izvedb bomo spoznali tudi nocoj – posnetek Tretje simfonije Petra Mennina, znanega ameriškega skladatelja današnje srednje generacije. Sledil ji bo Saint-Saënsov violinski koncert št. 3 v h-molu, op. 61, h koncu pa bomo poslušali še znamenito patetično, Šesto simfonijo v h-molu, op. 74 Petra Iljiča Čajkovskega.

Oddajo je pripravil Borut Loparnik.

R I. 21.05

Literarni večer

V današnjem večeru bomo predstavili pet srbskih pesnikov najmlajše generacije. Vsi so rojeni po letu 1945. Kratek prerez skozi njihovo ustvarjanje nam bo pokazal najnovejše dogajanje na področju lirike in liričnega snovanja v Srbiji. Vseh pet pesnikov je že izdalo samostojne pesniške zbirke.

ČETRTEK, 19. julij

21.04 Literarni večer – Svobodna mladost
21.45 Lepe melodije
22.00 Našim rojakom po svetu – pregled sporeda za prihodnji dan
22.20 Plesna glasba z jugoslovanskih studiov
23.00 V gosteh pri tujuh radijskih postajah
23.30 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev
00.05 Nočni program – glasba in poročila

II. program

8.00 Četrtek na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Vedri zvoki
13.35 Znano in priljubljeno
14.00 Z vami in za vas
14.20 Mehurčki
16,00 Tam ob ognju našem
16.20 Insrumenti v ritmu
16,30 En mikrofon za dve izkušnji
16.45 Jazz – klub – gost kluba: Urška Čop
17.30 Mi in narava
17.40 Iz partitur orkestra »Hans Georg Arlt«
18.00Danes vam izbira
18.30 Iz delovnih organizacij
18.40 Koncert v ritmu
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Beseda v rocku
21.00 Naš glasbeni teleks
22.00 Akordi za sanjarjenje
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Solisti in orkestri
B. Bjelinski: 2. stavek – Intermezzo – iz divertimenta za komorni orkester. F. Poulenc: Koncert za dva klavirja in orkester v d-molu – Allegro ma non troppo. S. Prokofjev: Simfonija št. 5 v B-duru – Allegro marcato. P. Hindemith: Koncert za klarinet in orkester – Vedro. I. Stravinski: Suita za mali orkester št. 1
10.40 Za šolarje – Jože Koruza: Prva slovenska povest – Cigler: Sreča v nesreči
11.15 Tekoča repriza
16.00 Za šolarje
16.35 Narodne za koncertni oder
17.00 Ura s Petrom Iljičem Čajkovskim
P. I. Čajkovski: Cvetlični valček iz baleta »Hrestač« – Koncert za violino in orkester v D-duru, – »Romeo in Julija« – fantazija-uvertura
18.05 Zunanjepolitični feljton
18.20 Ludwigsburški festival 1978: flavtistka Eugenia Zukerman in kitarist Carlos Bonell (Djemil, Bach, Varese, Giuliani, Castelnovo-Tedesco, Tarrega, Albeniz, Ravel)
19.30 Komorne skladbice slovenskih skladateljev (Lipovšek,Osterc Petrić)
M. Lipovšek: Tri pravljice za klarinet in klavir, S. Osterc-Alojz Srebotnjak: Štiri belokranjske, I. Petrič: Koncert za tolkala
20.00 Glasbeni klub
Dirigent Dimitri Mitropoulos in violinist Zino Francescatti. P. Mennin: Simfonija št. 3. C. Saint-Saens: Koncert za violino in orkester št. 3 v h-molu. P. I. Čajkovski: Simfonija št. 6 v h-molu – »Patetična«
21.35 Vabilo v studio 22 (Mahler: izbor iz mladinskih pesmi, Prokofjev: 6. sonata za klavir, Škerjanc: 5 liričnih melodij za violončelo in klavir, Milhaud: Popotovanje kralja Reneja za pihalni kvintet)
22.50 Literarni nokturno – S. Warner: Feniks

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Po domače z ansamblom Jožeta Burnika
13.37 Popevke se vrstijo
14.00 Mali koncert lahkih not
14.37 Glasbeni notes – objave
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Znane melodije
17.00 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.35 Zaigrajmo in zapojmo (ans. Lojzeta Slaka in Veseli planšarji s pevci)
14.10 Turistični napotki
14.30 Melodije z jugoslovanskih festivalov zbavne glasbe
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Spoznavajmo country glasbo
18.00 Kramljanje o kulturi
18.30 S koncertnih odrov (Brane Rončel)

TV 20.00

Film tedna: Vijoličasti taksi

V majhni vasi na Irskem se srečajo različni ljudje »od vsepovsod«. Prišli so iz Francije, Nemčije, Amerike. Najrazličnejših poklicev so: novinar, plemič, grofica. Vsak je s seboj prinesel svoje skrivnosti, probleme in zdi se, da jih nočejo razkriti in deliti med seboj. Imajo skupno željo, da bi »nekaj« doživeli, da bi bilo njihovo življenje vsaj za nekaj trenutkov drugačno, srečnejše.

Ljubezen, prijateljstvo, samota, strasti, igra; to so elementi filmske zgodbe, ki hkrati označujejo samo dogajanje in skozi dogajanje tudi vse karakterje.

Avtor filma je Yves Boisset, ki je scenarij napisal po romanu Michela Deona. Kot režiser je Boisset zelo plodovit, saj je v desetih letih posnel kar 10 filmov. Znan je predvsem po svojih politično udarnih filmih in nekatere smo gledali tudi pri nas, na primer ATENTAT, R. A. S., DOGODEK V AVTOKAMPU.

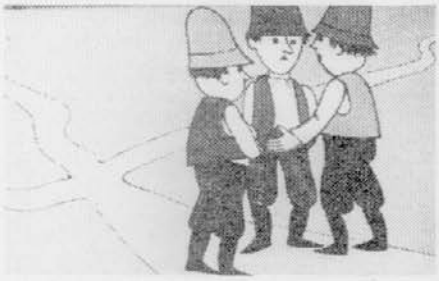
PETEK, 20. julij

Televizija

Ljubljana

17.50 **Poročila**
17.55 **Doživljaji mačka Toše** – Otroška serija TV Beograd
18.10 **Priljubljene zgodbe,** mladinska oddaja
18.35 **Obzornik**
18.45 **»Nadigravanje«,** oddaja TV Beograd

19.15 **Risanka**

19.30 **TV dnevnik**
19.55 **Propagandna oddaja**
20.00 **Jadranska srečanja** – prenos iz Crikvenice
21.15 **Junaki serijskega filma:** Van der Valk

Tokrat vam predstavljamo komisarja Van Der Valka iz istoimenske angleške serije kriminalk. Zgodba se dogaja v Amsterdamu. Komisar, ki odkriva zločin, se izkaže v vsej svoji iznajdljivosti.

22.15 **TV dnevnik**
22.30 **Nočni kino:** Dekle in njen fant

Oddajniki II. TV mreže

17.55 **Test**
17.40 **TV dnevnik v madžarščini**
18.00 **TV dnevnik**
18.15 **Otroški festival v Šibeniku**
18.45 **Zabavno glasbena oddaja**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Zapiski o kulturi neuvrščenih**
21.00 **Poročila**
21.10 **Portreti**
21.40 **Glasbeni atelje** (do 22.40)

TV Zagreb – I. program

18.00 **Poročila**
18.05 **TV koledar**
18.15 **Otroški festival v Šibeniku**
18.45 **Zabavno glasbena oddaja**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Jadranska srečanja**
21.25 **Junaki serijskega filma**
22.40 **TV dnevnik**
22.55 **Nočna premiera**

Koper – Capodistria

19.25 Odprta meja – Confine apreto oddaja v slovenščini
19.50 Punto d'incontro – Stičišče
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 La vena d'oro – Zlata žila – film
režija: Mauro Bolognini
igrajo: Marta Toren, Richard Basehart, Titina de Filippo
21.55 Locandina – Propagandna oddaja
22.10 Cetinje: documentario della serie Citta Jugoslave
Cetinje: film iz serije Mesta Jugoslavije

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
5.20 Rekreacija
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem!
6.50 Dobro jutro, otroci!
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Z glasbo v dober dan
8.30 Glasbena pravljica – Ela Peroci – Ivo Petrić: Copate sem pozabila Darijan Božič (bes. Tone Pavček): Čenčarija
9.05 Z radiom na poti
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 »Rezervirano za« ...
12.00 Na današnji dan
12.10 Z orkestri in solisti
12.30 Kmetijski nasveti – ing. Marko Bertoncelj: Prosta reja krav je primerna tudi na kmetijah
12.40 Pihalne godbe
13.00 Iz naših krajev
13.50 Človek in zdravje
14.05 Kratko glasbeno popotovanje
J. Brahms: Madžarski ples št. 5 g-mol. E. Chabrier: »Espana«! – rapsodija za orkester. G. Černov: Ruska suita za pihalni orkester.
14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.30 Napotki za turiste
15.30 Zabavna glasba
16.00 »Vrtiljak«
17.00 Studio ob 17.00
18.00 Od arije do arije
G. Charpentier: Luiza – arija

TV 18.10

Priljubljene zgodbe: Hiawatha – 6. del

To je zgodba o hrabrem Indijancu, velikem prijatelju živali. Živali, tako kot je v pravljicah navada, govorijo. In kadar je njihov človeški prijatelj v stiski, mu družno priskočijo na pomoč. Vendar kaže, da sožitje ne bo večno. Indijanec je postal odrasel član plemena, ki od njega pričakuje, da prispeva svoj delež v boju za življenje. Pošljejo ga na lov, da bi svojo polnoletnost dokazal z odstrelom najboljšega prijatelja – jelena.

V risanki bomo videli, kako se je Hiawatha odločil.

R I 8.30

Glasbena pravljica

Glasbeni spored, ki smo vam ga pripravili za današnje dopoldne, obsega dva dela: najprej boste prisluhnili glasbeni pravljici, nato pa še Čenčariji, ki jo je na besedilo Toneta Pavčka uglasbil Darijan Božič. Glasbena pravljica vas bo spomnila šolskih dni. Njen naslov je Copate sem pozabila. K zgodbici Ele Perocijeve je glasbo napisal Ivo Petrič. Pripovedovala jo bo igralka Alenka Svetelova.

TV 22.30

Nočni kino: Dekle in njen fant

Režiser: Lasse Hallstrom. Igrajo: Brasse Brannstrom, Mariann Rudberg, Christer Johnsson.

Švedski barvni film govori o dveh mladih; o fantu Lasseju in dekletu Leni. Srečata se, zaljubita in živita nekaj časa skupaj. Lasse se ne more umiriti, zato beži od Lene k pijači in drugim ženskam. Toda v trenutku osamljenosti se Lasse le vrača k Leni po tolažbo.

Kmetijski nasveti

V gozdnogojitvenih prizadevanjih za izboljšanje ne preveč donosnih gozdov in pri novih pogozdovanjih bomo poleg domačih drevesnih vrst koristno uvajali tudi nekatere tuje vrste hitre rasti, ki so se na naših gozdnih rastiščih že uveljvile. Mednje sodi tudi rdeči hrast. Sestavek o njem je napisal ing. Franjo Jurhar. Poslušate ga lahko v ponedeljek.

Kmetijske zemljiške skupnosti pri občinskih odborih imajo nalogo, da zemljišča razvrste po rabi tal in kakovosti. Tak strokovni dokument je sestavni del občinskih prostorskih načrtov, saj želimo z njim najboljša kmetijska zemljišča obvarovati pred urbanizacijo. Sestavek o razvrščanju kmetijskih zemljišč nam je poslal dr. Albin Stritar.

Dežele z razvito govedorejo se lahko pohvalijo, da imajo v kontroli veliko krav. Že v Avstriji kontrolirajo mlečnost več kot 30% krav. Pri nas kljub vidnemu napredku pri številu kontroliranih krav lani ter pri poprečni mlečnosti lahko ugotovimo, da je v

PETEK, 20. julij

Luize. G. Verdi: Don Carlos – arija Filipa iz 3. dej. C. S. Saens: Samson in Dalila – arija Dalile iz 3. dej. P. I. Čajkovski: Pikova dama – Ariozo Hermana iz 2. slike. G. Puccini: Tosca – arija Tosce iz 2. dej.

18.30 S knjižnega trga
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!
19.45 Minute z ansamblom Janeza Jeršinovca s planšarji
20.00 Uganite, pa vam zaigramo ...
21.05 Oddaja o morju in pomorščakih
22.00 Vremenska napoved in poročila – Našim rojakom po svetu in pregled sporeda za prihodnji dan
22.30 Besede in zvoki iz logov domačih
23.05 Lirični utrinki
23.10 Prostor za reprize
00.05 Nočni program – glasba – Radio Koper in poročila.

II. program

8.00 Petek na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Jazz v komornem studiu – Dollar Brand – Bil Evans
13.35 Z vami in za vas
14.20 Prometni leksikon
15.45 Vroče – hladno
17.35 Odmevi z gora: Desetletje najvišjih gora – 7. JAHO
17.45 Filmska glasba
18.30 Iz krajevnih skupnosti
18.40 Koncert v ritmu
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Stop pops 20
21.45 Iz francoske diskoteke
22.00 S festivalov jazza
Mednarodni nemški festival jazza Frankfurt-78: Trumpets plus
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Po Talijinih poteh
F. Flotow: Marta – duet Lady Harriet in Nacy. G. Verdi: Trubadur – prizor in arija grofa Lune iz 2. dej. J. Massenet: Manon – arija Manon iz I. dejanja. G. Puccini: Madame Buterfly – duet Čo-Čo-San in Pinkerton iz I. dejanja
10.40 Za šolarje: Najmanjši in najmlajši naše čete
11.15 Orkestrski utrinki
11.45 Jezikovni pogovori (ponovitev)
16.00 ZA šolarje: Kako je Jagoda postala kurir
16.35 Pota naše glasbe
S. Mihelčič: Preludij in fuga za pihala, trobila, harfo in violo. D. Škerl: Serenada za godala. A. Srebotnjak: Simfoniettaa due tempi
17.15 Z nekdanjimi pevci
18.05 Šestnajst strun (Schubertov godalni kvartet v d-molu »Smrt in deklica«)
18.45 Variacije na pozabljeno temo »... je vpihnila luč«
19.00 Od premiere do premiere: Borštnikovo srečanje 78
19.55 Vremenska napoved in poročila
20.00 J. S. Bach: Francoska suita št. 4 v Es-duru (čembalistka Huguete Dreyfus)
20.15 Z jugoslovanskih koncertnih odrov
22.15 Matija Bravničar: Odlomki iz opere Hlapec Jernej
22.50 Literarni nokturno

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Jugoslovanska pop
13.37 Naši zbori pojo
14.00 S polnimi jadri
14.37 Glasbeni notes – objave
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.35 Svirac svira, kolo igra: spored pesmi in plesov narodov Jugoslavije
17.00 Program Radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.35 Znane in manj znane skladbe Johanna Straussa
14.10 Turistični napotki
14.30 Želeli ste – poslušajte
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Takšen je bil rock
18.00 Mladina poje – otroški pevski zbor Ribnica na Pohorju, vodi Milka Ajtnik
18.15 Svet in mi
18.25 Mali recital pihalnega kvinteta – Slobodan Radosavljević – flavta, Dušan Krnjak – oboa, Valter Petrič – klarinet, Jože Detiček – fagot, Milan Kramer – rog
18.40 Rada imam glasbo. Vi tudi?

družbenem in zasebnem sektorju vsega 30.000 krav v kontroli A ali 15%. Za načrtno selekcijo in ocenjevanje plemenske vrednosti živali je ta odstotek premajhen. Rezultate kontrole mlečnosti pa rejci in pospeševalna služba še veliko premalo uporabljajo pri odkrivanju pomanjkljivosti reje in načrtovanju gospodarne prireje mleka.Sestavek o tem nam je za sredo napisal dr. Janez Pogačar.

V zadnjih desetletjih so po vsej Evropi preizkušali vrsto različno urejenih hlevov, da bi ugotovili, kakšna ureditev živalim najbolj ustreza. Po večletnem preizkušanju so se najbolj uveljavili in tudi najbolj razširili hlevi za prosto rejo krav s počivalnimi boksi. Oddajo o tem lahko poslušate v petek.

Pašno-kosno izkoriščanje travne ruše se je začelo v Sloveniji širiti leta 1960. Najprej v družbenem sektorju, po letu 1965 pa tudi v zasebnem. V družbenem sektorju smo v nekaj letih že imeli 6000 ha čredinskih pašnikov; za začetek je bil to velik uspeh. Sestavek o pašno-kosni rabi travne ruše je za soboto napisal ing. Ervin Kuhar.

Televizija pripravlja vrsto oddaj z naslovom Kultura glasbe skozi stoletja. Pomembno vlogo bo imel Slovenski kvintet trobil: Anton Grčar, Boris Šinigoj, Boris Gruden, Vili Trampuž in Arnold Stanko. Foto: M. Kumar.

SOBOTA, 21. julij

Televizija

Ljubljana

15.45 **Tovarišija Petra Grče,** mladinski film
17.10 **Naš kraj**
17.25 **Nogomet Sloboda : Hajduk,** prenos iz Tuzle; v odmoru **propagandna oddaja**
19.15 **Risanka**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Hišica v najem** – TV nanizanka
20.55 **Šarada,** film

22.45 **TV dnevnik**
23.00 **625**

Oddajniki II. TV mreže

16.40 **Test**
16.55 **Atletski finale za evropski pokal,** prenos iz Karlovca (slovenski komentar)
18.55 **Premor ob glasbi**
19.00 **Narodna glasba**
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **175 let prve srbske vstaje**
21.00 **Poročila**
21.10 **Skozi Buchewald v Weimar,** feljton (do 21.40)

TV Zagreb – I. program

16.10 **Poročila**
16.15 **TV koledar**
16.25 **Otroški festival v Šibeniku**
17.25 **Nogomet Sloboda : Hajduk** – prenos
19.30 **TV dnevnik**
20.00 **Celovečerni film**
21.45 **TV dnevnik**
22.00 **Za konec tedna**

Koper – Capodistria

16.55 Telesport: Atletica leggera: Karlovac: Coppa Europea mashile
Atletika: Pokal Evrope za moške
19.30 L'angolino dei ragazzi: Il colori del babbo – racconto
Otroški kotiček: Očetove barve: povest
19.50 Punto d'incontro – Stičišče
20.00 Cartoni animati – Risanke
20.15 Telegiornale – TV dnevnik
20.30 Agente speciale Eva
Eva tajni agent – film
Režija: Jovan Živanović
Igrajo: Peter Van Eyck, Elka Sommer, Blaženka Katalinović
21.50 I meravigliosi anni del cinema: Il film del terrore
Čudovita leta filma: Filmi groze
22.20 Canale 27 – Pregled sporeda za naslednji teden

Radio

I. program

4.30 Dobro jutro!
4.50 Dnevni koledar
6.00 Dobro jutro, rojaki na tujem
6.20 Rekreacija
6.50 Dobro jutro, otroci!
8.00 Jugoslovansko in evropsko zbirno poročilo o prometnem položaju in prevoznosti cest
8.08 Pionirski tednik
8.30 Počitniško popotovanje od strani do strani
9.05 Z radiom na poti
9.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
10.05 Sobotna matineja
11.05 Zapojmo pesem – OPZ OŠ Josip Broz Tito 8 Domžale
11.20 Po republikah in pokrajinah
11.40 Domače viže
12.00 Na današnji dan
12.10 Godala v ritmu
12.30 Kmetijski nasveti – ing. Ervin Kuhar: O pašno-kosni rabi travinja v Sloveniji
12.40 Veseli domači napevi
14.05 Glasbena panorama
15.30 Zabavna glasba
16.00 »Vrtiljak«
17.05 Kulturna panorama
18.00 Antonin Dvor&ak – prir. Grigorij Zaborov: Serenada za godala (Ansambel violin moskovskega Velikega gledališča, Irina Zajčeva – klavir, umetniški vodja Julij Rejentovič)
18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije
19.00 Radijski dnevnik
19.35 Lahko noč, otroci!

TV 15.45

Tovarišija Petra Grče

Režija: Vladimir Tadej 1971. V glavnih vlogah: Mladen Vasari, Adem Čejvan, Boris Dvornik, Inge Apeh, Antun Nalis.

Peter »Grča« je bister in iznajdljiv fantič. Vrstniki ga imajo radi in zaradi izjemnih lastnosti postane nehote njihov vodja pri najrazličnejših podvigih. Posebno ga mika že zapuščen in zanemarjen mlin. Vzrok za takšno stanje je v neslogi vaščanov, ki se ne morejo sporazumeti, kdo in kako naj bi mlin popravil in vzdrževal. To je izkoristil lastnik modernega mlina, ki je zvabil stranke k sebi, mlin na reki pa je ostal sam, zapuščen. Otroci so se lotili mlina na svojo roko – toda med njimi pride po »zaslugi« dečka, ki mu pravijo »Divjak« – do prepirov, ker bi rad sam postal vodja. Energični Peter pa se ne da in doseže red in slogo. Po zavzetem delu in po številnih veselih in razburljivih dogodkih ter s pomočjo učitelja, nazadnje le obnovijo mlin in ga predajo vaščanom.

R III 20.00

Korngold: »Mrtvo mesto«

Vsebina opere: Paul žaluje za svojo mlado in lepo ženo Marijo. Vse, kar ga spominja nanjo, skrbno hrani, posebej kito svetlih las, ki je spravljena v stekleni vitrini. Silno je vznemirjen, ker je spoznal žensko, ki je na las podobna pokojnici. To je plesalka Marietta. Z njo doživi vrsto čustvenih pretresov vse do trenutka, ko jo s kito las pokojne žene zadavi, ker ga je izzivala in se iz njega norčevala. Paul spozna, da ne more biti ponovne združitve s tistimi, ki so nas za vedno zapustili.

Zasedba vlog: Paul, Rene Kollo – tenor; plesalka Marietta in vizija Marije, Carol Neblett – sopran in Frank, Benjamin Luxon – bariton.

Otroški zbor iz Tölza ter zbor in orkester bavarskega radia vodi Erich Leinsdorf.

Oddajo je pripravil Peter Bedjanič.

TV 20.55

Šarada

Nocojšnja filmska komedija je polna napetih situacij. Stanley Donen je film 1964. leta posnel v Parizu in z izrednim smislom za pripoved ustvaril nadvse uspešno delo, ki so ga pohvalili tako kritiki kot široka publika.

Zgodba filma pripoveduje o lepem dekletu, ki je vmešano v lov za velikim bogastvom. Po zimskih počitnicah se vrne v Pariz, kjer izve za umor svojega moža. Izkaže se, da je poneveril denar, ki bi ga moral predati neki organizaciji francoskega osvobodilnega gibanja. Ampak mož in njegovi pomagači so se odločili, da denar skrijejo do konca vojne in se v mirnih časih z njim okoristijo. Stvar pa se seveda zaplete, mož je ubit, lepa Reggie pa ob pomoči zapeljivega Petra poskuša rešiti, kar se še rešiti da ...

Donen je znal odlično izpeljati zgodbo od začetka do konca. Ponekod spominja na najboljše Hitchockove prizore, čeprav je zavzel precej bolj lahkoten stil.

SOBOTA, 21. julij

19.45 Minute z ansamblom Slovenija
20.00 Sobotni zabavni večer: Koncert iz naših krajev
21.30 Oddaja za naše izseljence
23.05 Lirični utrinki
23.10 Igramo in pojemo
00.05 Nočni program – glasba in poročila

II. program

8.00 Sobota na valu 202
12.30 Opoldanski poročevalec
13.00 Radi ste jih poslušali
13.35 Glasba iz Latinske Amerike
14.00 Srečanja republik
15.30 Hitri prsti
15.45 Mikrofon za Nina Robiča
16.00 Naš podlistek – I. Babelj: Rdeča konjenica
16.15 Lepe melodije
16.30 Na naših vsakdanjih poteh
16.40 Glasbeni casino
17.35 Lahka glasba jugoslovanskih avtorjev
18.00 Pol ure za šanson
18.35 Naši kraji in ljudje
19.00 Večerni radijski dnevnik
19.25 Stereorama
20.30 Sos – V soboto obujamo spomine
21.30 Ples v soboto ...
22.45 Zrcalo dneva
22.55 Glasba za konec programa

III. program

10.05 Promenadni koncert – F. Schubert: »Rozamunda« – scenska glasba – uvertura; F. Liszt: Koncert za klavir in orkester št. 1 v Es-duru; M. Kozina: »Bela krajina« – simfonični scherzo
10.40 Stihi in note
11.35 Na ljudsko temo
16.00 Književnost jugoslovanskih narodov
16.20 Virtuozno in privlačno – Mozart, Martinu, Poulenc
16.45 Glasba je glasba – L. van Beethoven: »Leonora« – uvertura št. 1 v C-duru; Koncert za klavirski trio in orkester v C-duru, op. 56; Jenska simfonija v C-duru
18.05 Jugoslovanski feljton
18.25 Zborovska glasba po želji poslušalcev
19.00 Minute stare glasbe – Stara češka glasba za čembalo (Seger, Amand, Zach)
19.30 V ljudskem tonu
20.00 Erich Wolfgang Korngold: Mrtvo mesto – Opera v 3 dejanjih
22.25 Vladimir Lovec: Klasična simfonija
22.50 Literarni nokturno – L. Kalan: Kaos

Radio Koper

6.00 Glasba za dobro jutro
6.30 Poročila
13.05 Med rojaki v zamejstvu
13.37 Tipke, godala, pihala
14.00 Moja generacija
14.37 Glasbeni notes
15.30 Glasba po željah
16.00 Primorski dnevnik
16.30 Aktualna tema
16.40 Jugoton
17.00 Program radia Ljubljana

Radio Maribor

7.30 Danes za vas
8.10 Sobotno dopoldne
9.00 Glasbeni radiogram
11.00 Oddaja za Slovensko Bistrico
14.10 Turistični napotki
14.30 Za danes in jutri
15.30 Prijetno popoldne vam želijo
16.00 Dnevnik
16.30 Na tekočem traku iz studia 3
17.00 Reportaža dneva
17.15 Alfi Nipič vam predstavlja
18.00 Odlomki iz Puccinijevih oper
18.30 Jazz v soboto (Igor Založnik)

Poletne počitnice priljubljenih javnih oddaj

Od sredine julija pa do konca avgusta se bodo ob sobotah od 21.30 do 2.45 na prvem programu radia Ljubljana vrstile reprize javnih oddaj s plesnim orkestrom RTV Ljubljana in gosti RTV centrov drugih republik, menjaje z dvema oddajama iz cikla Portreti jugoslovanskih zabavnoglasbenih ustvarjalcev in poustvarjalcev, in repriza javne oddaje – recitala Vse moje besede Majde Sepe. 14. 7. ob 21.30 bo na vrsti posnetek javne radijske oddaje, ki je bila marca v dvorani kina Union v Mariboru, gostje plesnega orkestra RTV Ljubljana pod vodstvom Jožeta Privška pa so bili solisti RTV Beograd, med drugimi tudi Bisera Veletanlić, Suzana Mančić, Zafir Hadžimanov in Miša Marković.

Teden kasneje, 21. 7., pa bomo ob enakem času na prvem radijkem programu ponovili oddajo iz cikla Portreti jugoslovanskih zabavnoglasbenih ustvarjalcev in poustvarjalcev. Gost je bil Petar Ugrin.

Dnevi Slovenske zabavne glasbe 1979

Ljubljana – Hala Tivoli

Iz del, ki so prispela na natečaj »Dnevi slovenske zabavne glasbe 79 – pesmi svobodnih oblik« je strokovna žirija izbrala naslednje skladbe:

1. Jani Golob-Gregor Strniša: Potepuhi
2. Dečo Žgur-Saša Vegri: Pridi
3. Dečo Žgur-Tone Fornezzi: Večno drugi
4. Matjaž Jarc-Matjaž Jarc: Črna plesalka
5. Ladislav Rebrek-Elza Budau: Na poročni dan
6. Marijan Golob-Miroslav Slana-Miros: Zdomčeva pesem
7. Mojmir Sepe-Dušan Velkaverh: Boter
8. Gregor Strniša-Sergej Jesevin: Ti ne ljubiš me
9. Jure Robežnik-Igor Torkar: Šanson o staranju
10. Andrej Šifrer-Andrej Šifrer: Vse manj je dobrih gostiln
11. Eva Sršen-Eva Sršen: Sodobna pravljica
12. Milan Ferlež-Elza Budau: Včasih.

V zadnjem delu tretjega – festivalskega večera, torej po podelitvi nagrad bo nastop pevcev sodelujočih evropskih radijskih postaj. Vabilu k sodelovanju se je odzvalo dvanajst evropskih radijskih postaj in sicer: Radio DDR, SRG Bern, Radio Budimpešta, RTE Dublin, Radio Hamburg, Radio Helsinki, RAI, BBC London, Radio Luxemburg, MBA Malta, Radio ČSSR, Radio Varšava. Naj opozorimo, da žal ne moremo posredovati točnejše informacije, ker posamezne radijske postaje še niso dokončno potrdile udeležbe.

Nagrade: V soboto, 20. oktobra, bodo poslušalci izbrali tri najboljše skladbe ki bodo nagrajene in sicer: I. nagrada: 10.000 ND, II. nagrada: 9.000 ND, III. nagrada: 8.000 ND. Nagrada bo podeljena tudi za najboljše besedilo in sicer v znesku 7.000 ND.

Poleg tega bo revija »STOP« podelila še tradicionalne nagrade in »ZLATO«, »SREBRNO« in »BRONASTO« kitaro za pesmi, katere bo mednarodna žirija izbrala za najboljše, oziroma najkvalitetnejše.

Na oktobrskih dnevih slovenske zabavne glasbe bo nastopila tudi Jackie Beason, predstavnica radia Luxemburga. Ta prikupna 23 letna londončanka je znana iz Palma di Malorce, ko je bila nagrajena za dobro zapeto pesem »All my loving is loving you«.

R III 10.05

Radijski operni list

Za sobotni operni spored 21. julija ob 20.00 bomo segli po enem danes manj znanih opernih del. Gre za opero v treh dejanjih **»Mrtvo mesto« avstrijskega skladatelja Erica Korngolda.** Danes vam bomo spregovorili o skladatelju in operi, ki bo sicer na sporedu v soboto na našem III. programu.

Eric Korngold se je rodil leta 1897 v Brnu kot sin uglednega glasbenega kritika. Bil je čudežni otrok in že z desetimi leti je napisal svojo prvo skladbo. Ko mu je bilo 18 let so že uprizorili dve njegovi enodejanki, pisal pa je tudi komorno in vokalno glasbo. Ko se je razvedelo, da piše obsežnejše operno delo, so najuglednejše operne hiše začele med seboj tekmovati, katera bo lahko prva uprizorila novo opero. Šlo je za opero »Mrtvo mesto«, ki jo je skladatelj končal avgusta leta 1920. Krstna predstava je bila – kar je prava redkost – v dveh najuglednejših nemških opernih hišah hkrati: V Kölnu in Hamburgu. Le nekaj tednov za tem so jo z viharnim navdušenjem sprejeli tudi na Dunaju. Naj kot zanimivost povemo, da je na tej predstavi sodeloval tudi naš rojak, odlični basist Julij Betetto.

Samo na Dunaju je ta opera doživela 60 repriz in v kratkem jo je v svoj spored sprejelo kar 80 opernih gledališč. Korngold je za tem napisal še dve operi, ki pa nista niti približno tako uspeli kot »Mrtvo mesto«. Po uspehu z Mrtvim mestom je Korngold začel predavati na dunajski Akademiji za glasbo. Leta 1934 je sprejel vabilo za sodelovanje v Hollywoodu, se potem spet vrnil na Dunaj, ob prihodu Hitlerja v Avstrijo pa se je spet umaknil v Ameriko, kjer je predvsem ustvarjal filmsko glasbo. Po drugi svetovni vojni se je hotel vrniti v Evropo, vendar so se razmere in nazori tako spremenili, da se je zagrenjen vrnil v Združene države, kjer je leta 1957 umrl.

Libreto opere »Mrtvo mesto« je narejen po noveli »Bruges la morte« skladateja Georgesa Rodenbacha. Gre za sanjsko zgodbo z malo akcije, prevladuje pa ideja smrti in propada. Skladatelja je navduševal konflikt med erotično močjo živeče ženske in emocionalno premočjo mrtve žene, skratka konflikt med življenjem in smrtjo. Ker Korngold precej časa ni mogel najti primernega libretista, je delo prevzel njegov oče dr. Julius Korngold, skrit pod psevdonimom Paul Schott. Šele leta 1975 so odkrili to resnico. Popolnoma črnogledo in pesimistično Rodenbachovo besedilo sta Korngolda omilila z rahlim optimizmom in vero v življenje, kajti narava mladega skladatelja je bila sončna, topla, širokosrčna in optimistična. V glasbi je čutiti sicer vplive največjih skladateljev tistega časa: Straussa in Puccinija pa tudi Gustava Mahlerja in Richarda Wagnerja, vendar je tudi toliko originalnega, da ga ni mogoče imeti za eklektika. Čeprav uporablja velike orkesterske zasedbe, je orkestracija napisana tako skrbno in vešče, da pridejo pevski glasovi lepo do izraza in v celoti se nam Korngold predstavi kot popoln estet in čuteč melodik.

XVIII. mednarodni zabavnoglasbeni festival

Zabavno glasbena prireditev »Dnevi slovenske zabavne glasbe '79« bo letos jeseni v Ljubljani, in sicer četrtek, petek in sobota, 18., 19., in 20. oktobra v Hali Tivoli.

Delavski svet TOZD Televizije Ljubljana

razpisuje dela in naloge, pri katerih ima delavec posebna pooblastila in odgovornosti:

Vodja EZD filmska produkcija

Kandidati za navedena dela in naloge morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- imeti morajo visoko ali višjo izobrazbo organizacijske ali tehnične smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj s področja filmske tehnologije,
- da so moralnopolitično neoporečni,
- družbeno aktivni in organizacijsko sposobni
- da nimajo zadržkov, navedenih v 511. členu Zakona o združenem delu.

Dela in naloge so razpisane za dobo 4 let.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo na naslov: Radiotelevizija Ljubljana, Kadrovska služba, Komenskega ulica 5, 61000 Ljubljana.

Potrebne informacije ali podatke dobijo kandidati v kadrovski službi in tajništvu TOZD Televizija Ljubljana. Rok za sprejem ponudb je 15 dni po objavi.

Vsi kandidati bodo o izidu razpisa obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

Okvirni program posameznih večerov:

Četrtek, 18. oktobra

I. del: retorspektiva slovenskih popevk. Opozorimo naj, da v tem trenutku vsi izvajalci skladb še niso znani, zato bomo popolnejše informacije posredovali v naslednjem informativnem biltenu, ki bo predvidoma izšel v začetku avgusta. V večeru retrospektive slovenskih popevk bomo poslušali naslednje skladbe:

B. Adamič – Pomlad
V. Golob – Čas selitve
B. Adamič – Ko boš prišla na Bled
J. Privšek – Vozi me vlak
T. Roš – Zvonček in trobentice
V. Stiasny – Spomin
J. Privšek – Kako sva si različna
J. Robežnik – Orion
M. Sepe – Malokdaj se srečava
M. Sepe – Ptičje strašilo
A. Soss – Ura brez kazalcev
B. Kovačič – Poslednja postaja
J. Robežnik – Na vrhu nebotičnika
A. Soss – Včeraj, danes, jutri
M. Križan – En gvažek

II. del: osem novih slovenskih popevk (v konkurenci).

Petek, 19. oktobra

I. del: »pesmi sbobodnih oblik«

II. del: devet novih slovenskih popevk (v konkurenci).

Sobota, 20. oktobra

I. del: izvedba nagrajenih popevk

II. del: nastop pevcev gostujočih evropskih radijskih postaj.

Na natečaj, ki ga je zavod RTV Ljubljana razpisal jeseni lanskega leta je prišlo do 19. maja 1979 – 66 skladb, izbranih je bilo 17, ki jih bomo slišali na prireditvi »DSZG«.

Komisija, v kateri so bili Mića Marković – RTB, Vanja Lisak – RTZ, Dečo Žgur (predsednik komisije) ter Djuro Penzeš, Braco Doblekar, Vlado Senica, Smiljan Rozman in Ivo Umek (RTL), je izbrala naslednje skladbe:

Silvester Mihelčič – Toni Gašperič: Barabla-bla
Milan Ferlež – Alfi Nipič: Stara domačija
Vasja Repinc – Duša Repinc – Rooss. In oči zapreš
Bojan Adamič – Dušan Bižal: Ste poznali tisto mesto?
Boris Kovačič – Alfi Nipič: Ladja moja zdaj odplula bo
Miha Kralj – Dušan Bižal: Če hočeš vsem dobro!
Danilo Kocjančič – Drago Mislej: Od enih do treh
Geza karlatec – Branko Šömen: Kaj je sreča
Tomaž Domicelj: Avtomat
Mojmir Sepe – Igor Torkar: Ognjemet
Andrej Pompe – Daniel Levski: Ljubinec moj
Jani Golob – Elza Budau: Nepoznani
Aleksander Mežek: Ko sem imel šestnajst let
Tadej Hrušovar – Dušan Velkaverh: Pesem za dinar
Jure Robežnik – Daniel Levski: Vse te čaka
Franc Avsenek – Elza Budau: Ne dam ti srca
Zoran Crnković: Na deželo si želim

Na natečaj za pesmi svobodnih oblik, ki bodo predvajane v drugem festivalskem večeru je prišlo 32 skladb, komisija v sestavi Janez Martinc, Ervin Fritz, Vlado Senica in Janez Menart pa je izmed teh izbrala dvanajst skladb:

Jani Golob – Gregor Strniša: Potepuh
Dečo Žgur – Saša Vegri: Pridi
Dečo Žgur – Tone Fornezzi: Večno drugi
Matjaž Jarc – Matjaž Jarc: Črna plesalka
Ladislav Rebrek – Elza Budau: Na poročni dan
Marijan Golob – Miroslav Slana – Miros: Zdomčeva pesem
Mojmir Sepe – Dušan Velkaverh: Boter
Gregor Strniša – Sergej Jesevin: Ti ne ljubiš me
Jure Robežnik – Igor Torkar: Šanson o staranju
Andrej Šifrer – Andrej Šifrer: Vse manj je dobrih gostiln
Eva Sršen – Eva Sršen: Sodobna pravljica
Milan Ferlež – Elza Budau: Včasih

PODJETJE ZA PTT PROMET LJUBLJANA, n. sol. o. LJUBLJANA

objavlja
v Delovni skupnosti skupnih strokovnih služb prosta dela in naloge:

1. POMOČ PRI KUHANJU
Pogoji: PKV kuhar, tečaj o higieni živil, poskusno delo traja 2 meseca.

2. ČIŠČENJE PROSTOROV
Pogoji: nepopolna osnovna šola, poskusno delo traja 2 meseca.

Nastop dela mogoč takoj ali po dogovoru.

Kandidate vabimo, da pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: Delovna skupnost skupne strokovne službe Podjetja za ptt promet Ljubljana, Cigaletova 15, kadrovska služba, v 15 dneh po objavi.

13-6179

Komisija za delovna razmerja
osnovne šole Pinka Tomažiča v Kopru

objavlja
naslednja dela in naloge:

a) učitelja zemljepisa
učitelja matematike
učitelja telesne vzgoje
učitelja glasbene vzgoje
Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pogoj za opravljanje del je PRU ali P

b) učitelja telesne vzgoje
– pogoj PRU ali P
2 učitelja PB
pogoj U ali PA-razredni pouk.
Dela in naloge razpisujemo za določen čas od 1. 9. 1979 do 31. 8. 1980

c) računovodjo
Pogoj: ekonomski tehnik in 3 leta del. izkušenj.
Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Objava velja 15 dni po objavi. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema komisija za delovna razmerja.

13-6157

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre žene in mame

TEREZIJE BIRK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji stali ob strani med njeno težko boleznijo, ji podarili prelepega cvetja in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni

Radovljica, Kranj

ZAHVALA

Ob bridki izgubi najine drage mame

ANČKE KOCJANČIČ

se zahvaljujeva vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje ter vsem, ki ste nam ustno ali pismeno izrekli sožalje. Dolžni sva zahvalo tudi župniku za opravljen obred, pevcem za lepo petje in gasilcem za spremstvo. Posebno zahvalo izrekava osebju Doma upokojencev Poljane za njihov trud in nego med njeno težko boleznijo.

Žalujoči hčerki

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili na zadnji poti najinega očeta

JANEZA DEBEVCA

iskrena hvala. Posebno se zahvaljujeva organizaciji ZB NOB Borovnica in njenemu predsedniku. Zahvaljujeva se vsem družbenopolitičnim organizacijam, govornikoma, pevskemu zboru, gasilski četi in godbi na pihala z Vrhnike. Hvala tudi za številne vence in cvetje, ki ste ga položili na grob najinega očeta. Hvala tudi vsem prijateljem in svojcem za zadnje spremstvo in sočustvovanje.

Hči Tatjana in sin Janez

Zabočevo, 10. julija 1979

Globoko pretreseni sporočamo žalostno vest, da je v tragični prometni nesreči umrl naš delovni tovariš

JOŽE PAJK

rezilec

Pokojnika bomo pospremili na zadnji poti v petek, 13. julija 1979, ob 14.45 izpred hiše žalosti na Hudejah 20 na pokopališče v Trebnje, kjer bo pogreb ob 16. uri

Sindikalna organizacija in delovni kolektiv TRIMO Trebnje n. sol. o. Trebnje

---

Sporočamo žalostno vest, da je v tragični prometni nesreči umrl naš športni tovariš

BORUT GALE

Športnega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

Judoisti TAK Olimpije

Ljubljana, 12. julija 1979

Sporočamo žalostno vest, da je v 68. letu starosti zapustila naša draga mama in babica

GABRIJELA KROŠELJ

iz Bizeljskega

Pogreb drage pokojnice bo v petek 13. 7. 1979 ob 17.00 uri na Ljubljanskih Žalah-Navju. Do pogreba leži v deseti mrliški vežici.

Žalujoči:
mož Viktor, hčerka Ivanka z družino, sinovi Viktor, Žani, in Rajko z družinami ter drugo sorodstvo

Ljubljana, Bizeljsko, Gorica pri Slivnici, 9. 7. 1979

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminil naš dolgoletni sodelavec

MIRO KLEMENC

komercialni zastopnik v pokoju

Od nepozabnega dolgoletnega sodelavca in aktivnega družbenopolitičnega delavca se bomo poslovili izpred domače hiše v Postojni, na pokopališče, v soboto 14. julija 1979 ob 16. uri

Kolektiv Mercator-Nanos Postojna in družbenopolitične organizacije in sodelavci TOZD Grosist

---

Globoko pretreseni sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš član upravnega odbora Kegljaško balinarskega kluba »Sloga«

DOLFE MEJAČ

Dolgoletnega in vestnega člana bomo ohranili v trajnem spominu.

Upravni odbor Kegljaško balinarskega kluba »Sloga« Zadobrova–Sneberje

Ljubljana, 12. julija 1979

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE MNOGO PREZGODAJ ZAPUSTIL SEKRETAR IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE GORNJA RADGONA

DANILO JELEN

POGREBNA SVEČANOST BO V PETEK, 13. JULIJA 1979 OB 16. URI IZPRED NOVIH PROSTOROV KRAJEVNE SKUPNOSTI GORNJA RADGONA

POŽRTVOVALNEGA IN ZVESTEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

SKUPŠČINA, IZVRŠNI SVET IN DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE OBČINE GORNJA RADGONA

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE TRAGIČNO PREMINIL NAŠ SODELAVEC

VOLODJA TKAČEV

VODJA IZOBRAŽEVALNEGA CENTRA

PRIZADEVNEGA SODELAVCA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU

DELOVNI KOLEKTIV INEX ADRIA AVIOPROMET, LJUBLJANA

Utrditi vezi v gospodarstvu

Nicolae Ceausescu sprejel delegacijo skupščine SFRJ, ki jo vodi predsednik Dragoslav Marković

MANGALIJA, 12. julija (Tanjug) – Generalni sekretar RKP in predsednik SR Romunije Nicolae Ceausescu je danes v Mangaliji ob Črnem morju sprejel delegacijo skupščine SFRJ, ki jo vodi njen predsednik Dragoslav Marković. Delegacija je na petdnevnem uradnem obisku v Romuniji kot gost romunske velike ljudske skupščine.

Dragoslav Marković je romunskemu predsedniku prenesel prisrčne pozdrave predsednika Josipa Broza Tita. Ko se je zahvalil, je Nicolae Ceausescu sporočil prisrčne in tople pozdrave in najlepše želje predsedniku Titu.

Pogovora, ki je potekal v prisrčnem in prijateljskem vzdušju, sta se udeležila tudi predsednik romunske velike ljudske skupščine Nicolae Giosan in minister za zunanje zadeve Stefan Andrei.

V daljšem prijateljskem pogovoru sta obe strani pozitivno ocenili razvoj jugoslovansko-romunskih odnosov na vseh področjih ter ugotovili, da gospodarsko sodelovanje ne glede na nenehen vzpon znatno zaostaja za stopnjo razvoja zelo dobrih političnih odnosov. Izrazili sta mnenje, da je nujno sprejeti nove ukrepe za pospešeno realizacijo že sprejetih dogovorov o dolgoročnih oblikah sodelovanja v industriji. Prav tako so opozorili na veliko vlogo parlamentov pri nadaljnjem razvijanju vsestranskih odnosov med Jugoslavijo in Romunijo.

Izmenjali so mnenja o najpomembnejših mednarodnih vprašanjih ter poudarili potrebo po nadaljnjih skupnih akcijah Jugoslavije in Romunije pri izvajanju helsinških dokumentov, pri kar najbolj temeljitih pripravah sestanka KVSE v Madridu ter posebnega zasedanja OZN, posvečenega novi gospodarski ureditvi.

Delegaciji sta izmenjali tudi mnenja o popuščanju napetosti v Evropi in v svetu, vojaškem deangažiranju in razorožitvi ter o drugih svetovnih vprašanjih. Dragoslav Marković je predsednika Ceausescuja seznanil tudi z aktivnostjo Jugoslavije pri pripravljanju šeste konference šefov držav ali vlad neuvrščenih držav v Havani. Poudaril je vlogo neuvrščenih držav pri ohranjanju miru in krepitvi mednarodnega zaupanja.

Delegacija SZDLJ v Avstraliji

V Sydneyu se je pogovarjala s člani laburistične vlade Novega J. Walesa

SYDNEY, 12. julija (Tanjug) – Delegacija SZDL Jugoslavije, ki jo na obisku v Avstraliji vodi podpredsednik zvezne konference Marin Cetinić, se je danes v Sydneyu pogovarjala s člani laburistične vlade Novega južnega Walesa ter s funkcionarji laburistične stranke in sindikalnega gibanja.

Delegacijo je sprejel minister za izobraževanje vlade Novega južnega Walesa Eric Bradford in jo seznanil z ukrepi, ki jih je vlada Novega južnega Walesa sprejela v zvezi z uvajanjem materinščine pri pouku otrok priseljencev v rednih šolah in zunaj njih.

Delegacija je obiskala tudi skupščino ter federalne države. S predstavniki laburističnega sveta Novega južnega Walesa, se je pogovarjala o izkušnjah s samoupravljanjem v naši državi.

Dunajsko srečanje prispevalo k mednarodni uveljavitvi PLO

Tiskovna konferenca v ZSZZ – Zunanji minister SR Romunije S. Andrei prispe na obisk v Jugoslavijo – Rešitev palestinskega vprašanja je ključ za rešitev bližnjevzhodne krize

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – »Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca bo minister za zunanje zadeve socialistične republike Romunije Stefan Andrei te dni prispel na enodnevni prijateljski in delovni obisk v SFR Jugoslaviji v okviru ustaljene prakse redne izmenjave mnenj,« je na današnji redni tiskovni konferenci sporočil časnikarjem uradni predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve veleposlanik Mirko Kalezić.

V odgovor na prošnjo, naj komentira zahtevo držav Indijskega oceana in njegovega neposrednega zaledja, naj bi to območje postalo območje miru in neuvrščanja.

»Gre za zakonito prizadevanje držav tega območja in za njihove poskuse, da bi uresničili deklaracijo o razglasitvi Indijskega oceana za območje miru, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela že leta 1971.

Države tega območja, ki večinoma pripadajo gibanju neuvrščenih, vidijo v krepitvi vojaške navzočnosti velikih sil v Indijskem oceanu poglavitno oviro na poti k uresničevanju ciljev, postavljenih v omenjeni deklaraciji.

Upamo, da bo sestanek obalnih držav tega območja, ki poteka v New Yorku, uspešen in da bodo sklicali konferenco o Indijskem oceanu, katere poglavitni cilj je, da bi z vsemi zainteresiranimi državami pretehtali najboljše poti k čim hitrejši uveljavitvi te deklaracije.«

Eno naslednjih vprašanj se je glasilo: »Kako komentirate srečanje in pogovore predsednika izvršnega komiteja organizacije za osvoboditev Palestine Jaserja Arafata s predsednikom socialistične internacionale Willyjem Brandtom ter avstrijskim kanclerjem Brunom Kreiskim?«

»Po našem mnenju je zelo pomembno že samo dejstvo, da je do tega srečanja prišlo v trenutku novih zaostritev na Bližnjem vzhodu, ki so posledica agresivnih akcij Izraela v Libanonu in nadaljevanja okupacije arabskih ozemelj. To srečanje prispeva k nadaljnji mednarodni uveljavitvi PLO kot edine zakonite predstavnice palestinskega naroda in njegovih zakonitih pravic, ki jih Izrael slej ko prej trdovratno ignorira. Prav tako to potrjuje, da se v svetu vse bolj krepi spoznanje, da trajnega miru na Bližnjem vzhodu ni mogoče uveljaviti brez celovite rešitve bližnjevzhodne krize, zlasti pa ne brez rešitve palestinskega vprašanja, ki je v odpravljanju te krize osrednje in ključno.«

»Na prejšnji tiskovni konferenci ste dejali, da se kubanski osnutek dokumenta za šesto konferenco neuvrščenih držav v Havani ‚se preučuje'. Ali ste medtem ta dokument preučili in ali imate v zvezi s tem kaj povedati?« so se zanimali časnikarji.

»Dokument še naprej z vso pozornostjo preučujemo. Dobra praksa neuvrščenih držav je, da vsa pomembna vprašanja s področja priprav svojih zborovanj, v kar seveda sodi tudi oblikovanje osnutkov sklepnih dokumentov, obravnavajo v neposrednih stikih in na posvetovanjih ter v tesnem sodelovanju med neuvrščenimi državami.«

V odgovor na vprašanje, ali lahko kaj pove o ameriških načrtih, da bi ustanovili posebne korpuse za vojaške intervencije, na območju Perzijskega zaliva, zato da bi kot so zapisali časniki »zavarovali vire energije.«

»V pogovorih med predsednikom republike in predsednikom socialnodemokratske stranke ZR Nemčije Willyjem Brandtom ste v zvezi z Bližnjim vzhodom gotovo opazili naše stališče, da bi ‚vsaka intervencija v tem območju ali nov spopad resno poslabšala že tako ali tako vznemirljivi položaj in da bi to imelo hujše posledice tudi v širših okvirih'.«

Na vprašanje, kaj lahko pove o pristanku ameriških pripadnikov mornariške pehote na ozemlju Kostarike nedaleč od meje Nikaragve in o zahtevi Kostarike, naj vlada ZDA marince in helikopterje odpokliče, je Kalezić dejal:

»Znano je, da se Jugoslavija dosledno zavzema za načelo nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav in da zaradi tega nasprotuje kakršnemukoli pritisku na suverene države, še zlasti pa pritisku z vojaško silo.«

Naslednje vprašanje se je glasilo: »Ali bo Jugoslavija sodelovala na konferenci o problemu beguncev iz držav jugovzhodne Azije, ki bo 20. in 21. julija v Ženevi?«

»Jugoslavija je sprejela povabilo, naj se udeleži tega mednarodnega posvetovanja, in bo sodelovala v njegovem delu. Mi izhajamo s stališča, da je problem beguncev velik problem ne samo za posamezno območje, v tem primeru jugovzhodno Azijo, temveč za širšo mednarodno skupnost.«

OGLEDALO

– Tale je pa dobesedno razumel nadomeščanje tovariša Marka, ki je na dopustu. Ne dela prav nič.

O. REISINGER, Vjesnik

Iz slepe ulice

ZIS: nujni ukrepi za hitrejši razvoj magistralnih cest – Analiza učinkov tujih vlaganj

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Kakor je sporočil zvezni sekretariat za informacije, je ZIS na današnji seji, ki ji je predsedoval Dragoljub Stavrev, obravnaval več vprašanj s področja gospodarskega sistema, ekonomske politike in odnosov naše države s tujino. Proučil je tudi nekatera družbenopolitična in organizacijska vprašanja.

ZIS je obravnaval in sprejel analizo o tem, kako se obnese vlaganje sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela in kako vpliva novo, z zakonom urejeno sodelovanje na nadaljnji razvoj ozdov. Analizo bo ZIS predložil v proučitev delovnim organom skupščine SFRJ. Hkrati je posebni medresorni delovni skupini naložil, da na podlagi dosedanjih in bodočih razprav o učinkovitosti vlaganja sredstev tujih oseb v domače organizacije,

ZIS je proučil tudi predlog sklepov in ukrepov za hitrejše uresničevanje ciljev in nalog, vsebovanih v planu razvoja magistralnega prometa. Po njegovi oceni dosednji rezultati in tempo uresničevanja razvojnih planov na področju prometa in zvez niso v skladu s smernicami v planih.

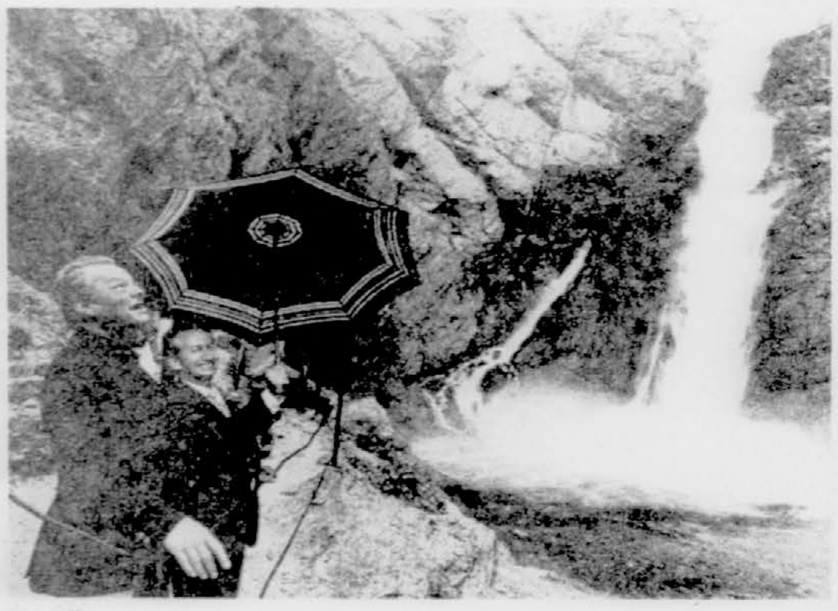
Glede na dosedanje zaostajanje v razvoju magistralnega prometa je ZIS menil, da je nujno treba zagotoviti hitrejše uresničevanje ukrepov, določenih v dogovorih o razvoju posameznih prometnih panog, tako da bi do konca tega planskega obdobja kolikor mogoče nadomestili zaostanek. Pri tem je zlasti pomembno, da podpisniki dogovorov o razvoju posameznih prometnih panog gledajo, da bi investicijske naložbe v razvoj prometa in zvez namenili predvsem za objekte, ki so predvideni v teh dogovorih.

Prav tako je treba pospešiti delo za pripravo zakona, s katerim bi uredili financiranje razširjene reprodukcije, in proučiti cene v posameznih prometnih panogah ter odpraviti sedanje nesorazmerje teh cen v primerjavi s cenami drugih proizvodov in storitev.

Predsednik Tito pokrovitelj TV festivala neuvrščenih

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel pokroviteljstvo nad prvim televizijskem festivalom neuvrščenih držav, ki bo od 5. do 12. oktobra letos v Hercegnovem.

Na festivalu bodo predstavili dosežke več kot štiridesetih radio-difuzijskih organizacij neuvrščenih držav. Organizirali bodo prikaz televizijskih programov, pogovore za okroglo mizo in skupni mondovizijski program. Deset televizijskih centrov neuvrščenih držav s štirih celin bo v živo prenašalo mondovizijski program tega festivala, ki se s svojo vsebino vključuje tudi v mednarodno leto otroka.

Willy Brandt v Bohinju

BOHINJSKA BISTRICA, 12. julija – Predsednik socialdemokratske stranke ZR Nemčije Willy Brandt, ki je na krajšem oddihu na Bledu, je danes popoldne obiskal Bohinj v spremstvu sekretarja predsedstva CK ZKS Franca Šetinca. Na sliki: Willy Brandt ob slapu Savice. (Foto: Marjan Zaplatil)

VIDEL GOREČI SKYLAB – John Seiler iz Balladonie v zahodni Avstraliji je videl goreče ostanke vesoljske postaje Skylab, ki so padali na Zemljo nad njegovim posestvom (Telefoto UPI)

Zlati koščki Skylaba

V okolici Pertha v Avstraliji se je začel lov za vsakim delčkom raztreščenega Skylaba – Kot da bi ljudi znova zajela zlata mrzlica

PERTH, 12. julija (Tanjug) – Vlogi sta se čez noč spremenili. Dva meseca in pol je Skylab ljudi strašil, zdaj pa si desettisoči prizadevajo, da bi ga našli. Brezglavega strahu je konec, začel se je veliki lov.

Dirka za deli proslule ameriške vesoljske postaje, ki je zadnje dni z naslovnih strani časnikov skoraj po vsem svetu pregnala najaktualnejše politične dogodke, je postala dogodek, ki je postavil na noge praktično vso jugozahodno Avstralijo.

Kakor je znano, je glavni del Skylaba padel v Indijski ocean, kakšnih tisoč delov te 77,5 tone težke postaje pa je raztresenih na površini okoli 500 kvadratnih kilometrov vzhodno od Pertha. Prebivalci Pertha in drugih mest v tem delu pete celine so se pognali na lov ne samo zato, ker bo vsak del Skylaba nenavaden spominek, temveč tudi zato, ker bodo ti deli med zbiralci nenavadnih predmetov prav gotovo dosegli astronomske cene.

Avstralski znanstveniki nikakor niso tako optimistični kot njihovi »laični rojaki«, saj sodijo, da bodo lahko našli kvečjemu nekaj večjih delov vesoljske postaje, manjši pa so se gotovo zarili v tla in niso pustili večjih sledov za seboj.

Medtem ko se je v okolici Pertha začela dirka, ki jo nekateri primerjajo celo z zlato mrzlico, so javna občila tako rekoč preplavile izjave prič.

»Najprej sem zagledal na stotine svetlečih se predmetov, ki so drveli po nebu. Spreminjali so barvo od bele do rdeče, na koncu pa so bili skoraj modri. Potem se je zaslišal glas, ki je bil podoben grmenju ali glasu letala, ki prebija zvočni zid. Vse skupaj je trajalo skoraj celo minuto,« je dejal eden od »srečnežev«, ki so ta prizor videli.

»Predmeti so leteli v višini okoli 1500 metrov in slišalo se je glasno pokanje. Kot da bi se po nebu peljal ognjen vlak. Potem pa se je nenadoma, čeprav je bilo vreme do takrat mirno, dvignil veter,« je dejal prebivalec nekega drugega mesta.

Kapetan potniškega letala, ki je na letališču v Perthu čakalo na dovojenje za vzlet, Ken Fox, je dejal, da v 39 letih, odkar leti, še ni videl nič tako spektakularnega. »Zdelo se je,« je dejal, »kakor da bi kakšna velika roka razpršila ogenj po nebu.«

Ameriški konzulat v Perthu pa je medtem »zasut« s telefonskimi pozivi ogorčenih in preplašenih Avstralcev. »Ali so voditelji vesoljskega programa v Ameriki sodili, da je najboljša rešitev, če njihov Skylab pade v Avstraliji, ker si mislijo, da živijo v tej državi samo kenguruji?« je vprašala neka jezna gospodinja.

Medtem ko je del Avstralcev še zmerja preplašen ali pa se je odpravil na lov, pa je premier Malcolm Fraser priložnost izkoristil tudi za šalo. Potem ko je dobil sporočilo, v katerem mu ameriški predsednik Carter izraža upanje, da ni nastala nikakršna škoda in da ni nihče ranjen, je dejal, da mu je celo pripravljen vrniti vse dele Skylaba, če bodo ZDA povečale uvoz mesa iz Avstralije.

Poziv Somozi

Začasna vlada za obnovo Nikaragve objavila svoj program – Nikaragva bo neuvrščena

SAN JOSÉ, 12. jul. (Tanjug) Začasna vlada za obnovo Nikaragve (v njej so sandinisti in vse opozicijske stranke in gibanja) je v glavnem mestu Kostarike objavila svoj program.

V njem je rečeno da bo začasna vlada po zlomu diktature Anastasia Somoze zagotovila deželi »revolucionarni in nacionalističen proces razvoja in globokih sprememb«. Nikaragva bo demokratična in neuvrščena država in bo sodelovala z vsemi, ki so jo pripravljeni obravnavati kot enakopraven faktor.

Začasna vlada bo upravljala, deželo dokler ne bodo obstajale normalne razmere za demokratične volitve. Vlogo zakonodajnega telesa, to je parlamenta, bo za to obdobje prevzel državni svet, ki šteje 33 članov, ki predstavljajo vse politične struje, ki nasprotujejo diktaturi Anastasia Somoze.

Začasna vlada bo razpustila vso strukturo, ki je bila v službi diktature, reorganizirana pa bo tudi armada. Program iz San Joseja napoveduje, da bo imela dežela takoimenovano »mešano gospodarstvo«: obstajala bosta državni in privatni sektor ter »mešani sektor, v katerem bo s skupnimi investicijami sodeloval tudi tuj kapital.

● Kakor poročajo tuje agencije, je šef diktatorskega režima v Nikaragvi general Anastasio Somoza izjavil, da čuti, da zanj »ni več prihodnosti v Nikaragvi«, niti v primeru, da bi izbojeval zmago nad osvobodilnim gibanjem sandinistov.

V intervjuju, ki ga je imel s tujimi novinarji v Managui in ki ga je prenašala ameriška televizija, je diktator Somoza rekel, da »vidi, da so dnevi (njegovega) vodstva v Nikaragvi šteti«, da pa se bo še naprej boril. »Moj primer je že zapečaten«, je rekel Somoza neposredno pred uvedbo stroge cenzure poročil iz Nikaragve.

V zvezi s prihodom ameriških marincev v Kostariko pa je »New York Times« opozoril ameriško vlado, naj ne poskuša vsiliti Nikaragvi svoje rešitve.«

O informacijah v podjetjih v družbeni lasti

LJUBLJANA, 12. julija – Dr. Anton Vratuša, predsednik IS skupščine SR Slovenije, je imel danes delovni razgovor s 30 udeleženci mednarodnega seminarja o sistemu informacij in kontrole v podjetjih v družbeni lasti v deželah v razvoju. Seminar, ki se bo predvidoma zaključil v petek, 13. julija 1979, je organiziral Mednarodni center za upravljanje podjetij v družbeni lastnini v državah v razvoju v Ljubljani.

Na delovnem pogovoru so se udeleženci seminarja, visoki funkcionarji v podjetjih v družbeni lasti v deželah v razvoju, predstavniki Mednarodne banke, mednarodnega monetarnega fonda, UNIDO poglobili v vprašanja, ki jih obravnava seminar, zlasti kar zadeva vlogo družbenega sektorja v deželah v razvoju.

Ugodne ocene mednarodnih pogovorov

Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS o rezultatih nekaterih stikov

LJUBLJANA, 12. julija – Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS skupščine SR Slovenije je pod predsedstvom dr. Antona Vratuše razpravljala o nedavnem obisku delegacije izvršnega sveta skupščine SR Slovenije v Beloruski SSR ter v Moskvi. Ugotovila je, da so bili doseženi ob obisku dogovori o konkretnih oblikah vzajemno koristnega sodelovanja med Belorusko SSR in Slovenijo na gospodarskem, znanstvenotehničnem in kulturnem področju v okviru jugoslovansko-sovjetskega sodelovanja. Komisija je ocenila, da je imela delegacija koristne pogovore tudi s podpredsednikoma ministrskega sveta ZSSR I. Arhipovom in I. T. Novikovom.

Komisija je pozitivno ocenila rezultate pogovora dr. Antona Vratuše, predsednika IS skupščine SR Slovenije z deželnima glavarjema Štajerske in Koroške dr. Friedrichom Niederlom in Leopoldom Wagnerjem ter predstavniki dežele vlade Gradiščanske v Murecku ob otvoritvi štirih mednarodnih mejnih prehodov na jugoslovansko-avstrijski meji 30. junija letos. Oblikovala je predloge za delovanje izvršnega sveta skupščine SR Slovenije pri pospeševanju sodelovanja s sosednjo Avstrijo, še posebej z njenimi obmejnimi deželami.

Na seji so obravnavali tudi uresničevanje nekaterih tekočih nalog iz osmskih sporazumov.

»Neodvisne« vseafriške mirovne sile

Dr. Peter Onu na ministrskem sveru OAE: stvar je »zrela«, a še potrebuje čas

MONROVIA, 12. julija (Tanjug) – Ministrski svet OAE, ki v Monrovii pripravlja 16. afriški sestanek na najvišji ravni, je danes obravnaval poročilo o ustanovitvi vseafriških mirovnih sil.

Pomočnik generalnega sekretarja OAE dr. Peter Onu je po dopoldanski seji izjavil, da je stvar že »zrela«, da pa je »še potreben časa za proučitev zamisli o ustanovitvi vseafriških mirovnih sil. Povedal je, da je ministrski svet že dosegel načelno soglasje o ustanovitvi teh sil oziroma o tem, da bi bila njihova ustanovitev koristna.

Večurni spopad v Iranu

Neznanci razstrelili most - Nemirni Kuzehstan - Čoln poln orožja - Usmrtitve

TEHERAN, 12. julija (UPI, Reuter, AFP) – Zgodaj zjutraj so neznanci razstrelili železniški most okoli 5 kilometrov severno od pristanišča Koramšar. Poročil o žrtvah za zdaj še ni, promet med Koramšarom in Ahvazom pa je prekinjen.

Oborožena skupina je napadla tudi vojaško radarsko oporišče nedaleč od iransko-iraške meje. V napadu je bilo nekaj ljudi ubitih, vendar število še ni znano.

Včeraj so pripadniki iranske revolucionarne vojske v bližini otoka Mino v Arabsko-Perzijskem zalivu streljali na čoln, ki je bil natovorjen z orožjem. Dve osebi sta bili mrtvi, ena pa ranjena. Po napadu so čoln zasegli. Guverner iranskega pristanišča Koramšar Mohamed Alavi v zvezi s tem dodaja, da je čoln prevažal metalce raket.

Včeraj so usmrtili tudi enega izmed pripadnikov bivše šahove tajne policije Savak, ker ga je revolucionarno islamsko sodišče v Behčahru obsodilo na smrt »zaradi uboja nekega demonstranta med revolucijo«.

ISKRICE

Zla žena nekoga gnjavi, dobra ga dolgočasi. To je med njima edina razlika.

WILDE

Ljudje se starajo, vendar ne zorijo.

DAZDET

Od Jupitra proti Saturnu

PASADENA, 12. julija (UPI, AP) – Ameriška vesoljska ladja »Voyager 2« se je po uspešnem raziskovanju Jupitra in njegovih satelitov včeraj začela oddaljevati od tega največjega planeta v našem sončnem sistemu. Tako je »Voyager 2« začel dveletno potovanje proti Saturnu, do katerega naj bi prileteł avgusta leta 1981.

Znanstveniki v kontrolnem centru v Pasadeni so že začeli proučevati na tisoče fotografij in podatkov, ki jih je poslala ta vesoljska ladja. Serija fotografij je potrdila prejšnje podatke o osmih vulkanih na tem Jupitrovem satelitu, med katerimi je šest aktivnih. Znanstveniki menijo, da so ti vulkani vir delcev prstanastega oblaka, ki obdaja Jupiter, medtem ko delci tega oblaka omogočajo nastajanje Jupitrovega sija.

Za razliko od Jupitra pa je sij, ki nastaja nad zemeljskima tečajema, sestavljen iz delcev, ki prihajajo s Sonca. »Voyager 2« je predvčerajšnjim poslal na Zemljo tudi presenetljivo jasno fotografijo Jupitrovega prstana, ki ga je marca letos odkrila ladja »Voyager 1«. Po izjavi dr. Bradforda Smitha, ki vodi skupino za analizo fotografij »Voyagerja 2«, bodo znanstveniki na podlagi te fotografije lahko ugotovili sestavo Jupitrovega prstana, morda pa tudi velikost njegovih delcev.

Saturn in njegovih deset satelitov so naslednja etapa letenja »Voyagerja 2«. Znanstveniki se še posebej zanimajo za Saturnov največji satelit Titan, o katerem menijo, da ima svoje ozračje in da je večji od Merkurja. Ta satelit bo glavni predmet proučevanja »Voyagerja 1«, ki bo do Saturna prispel nekaj mesecev prej. Vesoljsko ladjo »Voyager 2« nameravajo znanstveniki potem, ko bo opravila svojo nalogo pri Saturnu, poslati proti Uranu.

V Rimu ostali brez elektrike

RIM, 12. julija (AP) – Velik del Rima je danes zaradi nenapovedane stavke delavcev za distribucijo električne energije »Enel« ostal brez toka.

Tričetrturna prekinitev toka je Rimljanom naredila velike preglavice. Več tisoč se jih je »ujelo« v liftih, intervencijske službe pa so imele polne roke dela, da so poskrbeli za električo v bolnišnicah, kjer so prav takrat operirali.

Na rimskih cestah je nastal pravi kaos, ker so ugasnili semaforji.

Meningitis na Hrvaškem

ZAGREB, 12. julija (Tanjug) – V nekaterih predelih SR Hrvaške so se v letošnjem poletju pojavili posamični primeri seroznega menigitisa, ki ga povzročajo enterovirusi. Del tujega tiska skuša to prikazati kot epidemijo, ki je zavzela široke razsežnosti. Zato smo se obrnili na svetovalca svetovne zdravstvene organizacije in predstavnika klinike za nalezljive bolezni v Zagrebu, prof. dr. Josipa Fališevca. Le-ta je dejal, da je ta bolezen od leta 1956, ko se je prvič pojavila, bolj ali manj reden pojav ne samo pri nas, temveč tudi v vseh drugih državah Evrope in drugod po svetu. Po njegovih besedah ni mikakršnega vzroka za vznemirjenje in po dosedanjih informacijah se ta bolezen v tej sezoni ne pojavlja v širši ali nevarnejši obliki kot kjerkoli drugje.

Največja elektrarna na veter

WASHINGTON, 12. julija (Reuter) – V ameriški državi Severni Carolini je začel proizvajati električno energijo največji mlin na veter na svetu, katerega krila so tako velika kakor krila »boeinga 707«. Stal je šest milijonov dolarjev. Gre za prvi ameriški korak v izkoriščanju vetra kot vira energije.

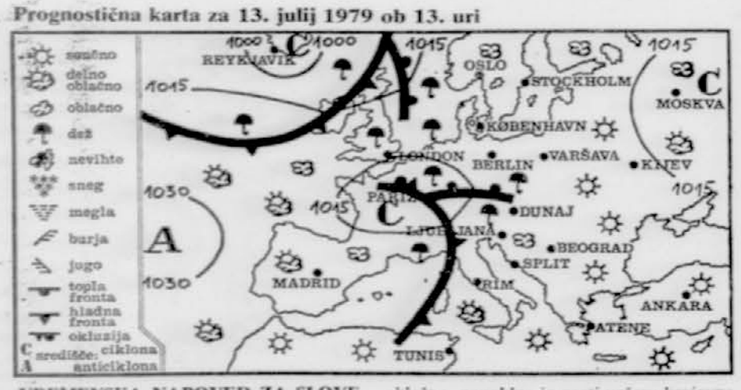
Čeprav se veter še ne more meriti z običajnimi viri energije, so ameriški znanstveniki mnenja, da bo proizvajal električni tok ceneje kot premog, nafta in jedrsko gorivo. Kot pravijo v ameriškem ministrstvu za energijo in ameriški državni agenciji za vesoljske raziskave (NASA), bi do leta 2000 z energijo vetra lahko krili 4 do 6 odstotkov ameriških energetskih potreb.

PA ŠE TO

BREZ ZAMUD – Jat je v skrbi za ugodje potnikov pred dnevi postregel z novico, da bo v kratkem kupil 32 taksijev, ki jih bo moč poklicati oziroma rezervirati kar med poletom, ali pa že kar z letališča pred vzletom. Po pristanku potniki tako ne bi zapravljali časa s čakanjem na »kopenske« prometne zveze, saj je čakal je na letalske zveze ob težavah z gorivom postalo pravilo.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 13. julij 1979 ob 13. uri

VREMENSKA NAPOVED ZA SLOVENIJO

V severovzhodnih krajih bo deloma jasno, drugod po Sloveniji spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte. Najnižje nočne temperature bodo med 10 in 15, v Primorju 20, najvišje dnevne med 22 in 27 stopinjami.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Deloma sončno s popoldanskimi nevihtami.

ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Ob severnem in srednjem Jadranu ter v zahodnih krajih države bo spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte, drugod po državi bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad Balkanom je območje visokega zračnega pritiska, nad zahodno Evropo pa se zadržuje ciklonsko območje. Hladna fronta je dosegla zahodne Alpe in severno Sredozemlje in se počasi pomika proti vzhodu, pred njo pa doteka nad naše kraje topel in vlažen zrak.

TEMPERATURE MORJA:

Piran 23, Lošinj 24, Rab 23, Split 22, Hvar 22.

Vreme in temperatura

dne 12. julija 1979

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	24
Planica	poloblačno	22
Brnik	oblačno	23
Kredarica	oblačno	10
Maribor	oblačno	22
Murska Sobota	oblačno	22
Slovenj Gradec	oblačno	23
Celje	poloblačno	24
Novo mesto	oblačno	25
Nova Gorica	oblačno	25
Portorož	poloblačno	24
Reka	oblačno	24
Pulj	oblačno	25
Hvar	rahlo oblačno	26
Dubrovnik	jasno	26
Zagreb	oblačno	25
Beograd	jasno	27
Sarajevo	poloblačno	26
Titograd	jasno	29
Skopje	jasno	27
Celovec	oblačno	22
Gradec	oblačno	21
Dunaj	rahlo dežuje	18
Benetke	poloblačno	25
München	oblačno	19
Zürich	ploha	18
Rim	jasno	29
Pariz	oblačno	19
Berlin	jasno	22
Stockholm	poloblačno	20
Moskva	ploha	23

Zakaj plima in oseka

Na morju se spet srečujemo s pojavom naraščanja in upadanja morja, ki pa na Jadranu ni posebno izrazito, saj je višina plimovanja le med pol metra in enim metrom. Zakaj sploh prihaja do tega gibanja?

Zemlja in Luna se vrtita okoli skupnega težišča, ki je zaradi razmeroma majhne mase Lune v Zemlji sami. Od tega vrtišča navzven deluje sredobežna sila, med obema telesoma pa privlačne sile. Rezultante teh sil delujejo tako, da se gibljive vodne mase na Zemlji porazdele v obliko plimnega elipsoida, ki je zaradi privlačnih sil izrazito izbočen proti Luni in zaradi sredobežnih sil na nasprotni strani Zemlje. Ker se Luna vrti oziroma potuje okoli Zemlje, gresta za njo tudi izboklini in tako imajo kraji na Zemlji v času, ko Luna enkrat obide Zemljo, dvakrat izboklini – plimi in vmes dvakrat oseko, kar se zgodi približno v 25 urah, tako da plima vsak dan skoraj za eno uro zaostaja. Če upoštevamo še vpliv nagnjenosti zemeljske osi, pot Lune okoli zemlje, razporeditev kopnega in morij, razlike v globini itd., vidimo, da nastopajo v plimovanju stalne neenakosti ter se zato plimovanje po velikosti in času stalno spreminja, vendar so te spremembe periodične.

Tokrat po prekmursko

LJUBLJANA, 12. julija – Ugibanj o tem, kakšni bodo pari na sobotni »ohceti v Ljubljani«, ni več. Dopoldne so se v hotelu Lev predstavili novinarjem, srečanje pa so izkoristili tudi za spoznavanje. Parov je dvanajst, od tega šest jugoslovanskih. Na dopoldanskem srečanju so bili oblečeni v narodne noše krajev, od koder so prišli na »gostovanje« v Ljubljano. Letošnja poroka bo namreč potekala po prekmurskih običajih. Organizatorji pa že razmišljajo o izbiri slovenske pokrajine in njenih običajev, ki bi jih predstavili na tej mednarodni turistični prireditvi prihodnje leto. (Foto: Zoran Vogrinčič)

Dijaški dom bo počakal?

Kriteriji republiške izobraževalne skupnosti in kriteriji izvajalcev se močno razlikujejo

MARIBOR, 12. julija – Verjetno se ne le v Mariboru, ampak tudi drugod po Sloveniji gradbeni odbori za gradnjo dijaških in študentskih domov srečujejo z istimi težavami. Največja pa je ta, da se kriteriji, ki jih je postavila republiška izobraževalna skupnost in tisti, ki jih postavljajo izvajalci, močno razlikujejo.

Samo v mariborskem primeru vidimo, da je bil med petimi ponudniki, ki so se udeležili natečaja za gradnjo dijaškega doma ob Gosposvetski cesti, najugodnejši mariborski Konstruktor, njegova ponudba pa je za 16 milijonov višja, kot so načrtovalci mislili, da bo dom stal. Ostali, Gradis, Kograd, Ingrad in Stavbar pa so bili še veliko dražji. Žal niso pokazali zanimanja za gradnjo doma v gradbenih podjetjih v sosednji Hrvaški, čeprav so tudi njim poslali ponudbo.

Najnižja gradbena vrednost za gradbena, obrtniška in inštalacijska dela je torej 45.482 tisoč dinarjev. Gradbeni odbor pa še zdaleč nima toliko denarja. Zato so danes člani tega odbora upravičeno menili, da je gradnja vseh študentskih in dijaških domov ogrožena, saj kriteriji močno zaostajajo za cenami, ki vse prehitro rastejo.

Pri vsem tem pa je nastala tudi dokaj smešna situacija. Pri republiški izobraževalni skupnosti so že pred časom dejali, da je denarja preveč in so se zato odločili za gradnjo domov, ki so bili najprej v načrtu.

Do tega pa je prišlo zato, ker družbeni dogovor o gradnji domov predvideva gradnjo brez komunalne ureditve, pa čeprav zakon o komunalnem urejanju tega ne predvideva.

VASJA VENTURINI

Spomin na Jožeta Srebrniča

Ob 35-letnici smrti narodnega heroja žalna seja v krajevni skupnosti Solkan

NOVA GORICA, 12. julija – V počastitev 35 – letnice smrti narodnega heroja Jožeta Srebrniča, ki je bil doma v Solkanu, je bila sinoči v prostorih solkanske krajevne skupnosti žalna seja skupščine krajevne skupnosti Solkan. Udeležili so se je tudi predstavniki novogoriške občine.

Sekretar osnovne organizacije ZK Alojz Leban je opisal Srebrničevo življenjsko pot. Že zelo zgodaj se je posvetil boju za delavske pravice. Aktivno je sodeloval v oktobrski revoluciji, že leta 1922 je postal član novoustanovljene komunistične partije Italije. 1924. leta pa je bil izvoljen kot komunistični poslanec v rimski parlament.

Zaradi naprednih idej so ga fašistične oblasti 1926. leta aretirale. V ječah in taborišču je s krajšimi presledki preživel 17 let. Po zlomu fašistične Italije se je priključil partizanom.

V NEKAJ VRSTAH

Temelji za soboški kulturni dom

MURSKA SOBOTA – Tu so končno položili temelje dolgo pričakovanega kulturnega doma, kjer bodo dobili streho vse kulturne dejavnosti. V prvi fazi bodo zgradili objekt s površino okoli 850 kvadratnih metrov za potrebe razstavne dejavnosti soboškega kulturnega centra. V ta objekt bodo vložili blizu 15 milijonov dinarjev, prostori pa naj bi bili nared že februarja prihodnjega leta.

B. B.

Skrb za zaščito divjadi

MURSKA SOBOTA – V skrbi za zaščito in gojitev divjadi je Zveza lovskih družin Prekmurja usposobila letos kar petdeset lovskih čuvajev, ki so si pridobili teoretično in praktično znanje za opravljanje te pomembne službe. Na tečaju, ki ga je pripravila Lovska zveza Slovenije, so sodelovali pretežno mlajši lovci, ki so zdaj združeni v sekcijo lovskih čuvajev.

B. B.

Radenska za otroke v Budvi

RADENCI – Kolektiv Zdravilišča Radenska je nakazal otroškemu vrtcu v Budvi, ki ga je opustošil katastrofalni potres, tristo tisoč dinarjev. Radenska pa je priskočila z denarnim prispevkom na pomoč tudi zdravstvenemu domu v Gornji Radgoni, da bi tu čimprej opremili nove prostore telovadnice za korekturno telovadbo.

B. B.

Usposabljanje mladih teritorialcev

NOVA GORICA – V vojaškem učnem centru v Kostanjevici na Krasu je danes zaključilo s tridnevnim urjenjem 128 mladih prostovoljcev – teritorialcev iz vse Primorske. Spoznavali so vojaško življenje in veščine, precej pozornosti pa so posvetili idejno političnemu usposabljanju. Obiskali so jih tudi nekdanji partizani, predstavniki družbenopolitičnih organizacij novogoriške občine in brigadirji, ki sodelujejo na mladinski delovni akciji »Kožbana 1979«.

ZSMS v zadnjem obdobju posveča kadrovanju prostovoljcev v enote teritorialne obrambe posebno skrb.

M. V.

V nedeljo »Pokaži kaj znaš« v Dobjem

DOBJE – Za tradicionalno kulturno prireditev na prostem, ki jo pod naslovom »Pokaži kaj znaš« že vrsto let zapored pripravljajo prizadevni člani prosvetnega društva iz Dobja, je vse nared. Do 15. julija še sprejemajo prijave nastopajočih pevcev, recitatorjev, instrumentalnih skupin, humoristov in drugih, ki bi želeli sodelovati na tej vedno dobro obiskani prireditvi, ki že po tradiciji redno traja več ur. Dobjani so za letošnjo prireditev določili nedeljo, 29. julija ob 15. uri in upajo na velik obisk in pa seveda na lepo vreme.

V. S.

Kino »Udarnik« v preobleko

MARIBOR – V Mariboru na Grajskem trgu so pričeli z obnovo kinodvorane kina Udarnik. Obnova bo trajala tja do 20. septembra in bo stala okoli 3 milijone dinarjev. V prenovljeno dvorano bodo dali nove sedeže. Preuredili bodo tudi ventilacijo in podaljšali oder, da bo lahko služil tudi za kašne prireditve. V prenovljeni dvorani bo po novem 538 sedežev. Naslednje leto pa se bodo lotili še obnove avle in vhoda v kinodvorano.

V. V.

Izjemno bogata številka »Črnega zlata«

TRBOVLJE – Te dni sta izšli dve številki glasila »Črno zlato«, ki ga izdajajo učenci osnovne šole Trbovlje. Redna številka je izšla na 70 straneh v 800 izvodih v počastitev letošnjih jubilejev. Glasila je izredno bogato s prispevki o delu pionirske organizacije, o Kurirčkovi pošti, partijskih jubilejih SKOJ. Nekaj je tudi prispevkov na kulturno temo. Številka je bogata tudi v likovnem pogledu. Poleg redne številke je izšla tudi izredna, posebna številka tega glasila, ki je posvečena 5. srečanju učencev in učiteljev osnovnih šol iz pobratenih občin Lazarevac in Trbovlje.

M. V.

Dežurni vrtci skoraj prazni

Odziv mariborskih staršev na to obliko otroškega varstva zelo majhen

MARIBOR, 12. julija – Neredko se oglašajo matere, zaposlene v trgovini, gostinstvu in drugih dejavnostih, kjer je treba na delo tudi popoldne, pa v soboto in nedeljo, z zahtevami po dežurnem in dvoizmeničnem varstvu. Mariborsko otroško varstvo je želelo tem zahtevam ustreči, zato so že pred leti uvedli dežurne vrtce, letos pa so vpisovali tudi v dvoizmenično varstvo. Vendar pa je odziv tako na prvo kot drugo obliko varstva nepričakovano majhen. Ob sobotah so vrtci navadno prazni, pa čeprav dežurajo še za več okoliških vrtcev in je treba za sobotno bivanje odšteti le še dodatnih 40 dinarjev in 49 dinarjev v jaslih.

Tudi za dvoizmenično varstvo so prijavili bore malo otrok, samo 30 v vsem Mariboru. Jeseni bodo v vseh vrtcih izvedli anketo o potrebah po tovrstnem varstvu, in nič ne bi bilo napak, če bi jo izpolnili tudi v delovnih organizacijah, kjer delajo ženske v dveh ali več izmenah.

M. S.

AVTO magazin
jugoslovanska revija za avtomobilizem in pešce

Ob delu se ohranjajo spomini

Na Jamniku bo v soboto srečanje borcev Prešernove brigade – V tej partizanski vasici živi danes še petdeset ljudi – Slaba cestna povezava z dolino – Pred leti so šli peš po opeko

JAMNIK, 12. jul. – Blizu 20 kilometrov iz Kranja po cesti na desnem bregu Save skozi Zgornjo Besnico, na nagnjeni polici v pobočju Jelovice, ki se končuje z grebenom Golo brdo, na višini 870 metrov, je zadnja hribovska vasica v kranjski občini, ki meji na radovljiško in škofjeloško občino in je med vojno doživela podobno usodo kot od nje 6 kilometrov oddaljene Dražgoše. Jamnik, kjer je pred vojno živelo 120 ljudi zdaj pa le 50, so Nemci 27. februarja 1944 zažgali.

V partizanski vasici Jamnik so se do omenjenega tragičnega dogodka med vojno za dlje časa večkrat ustavljale partizanske enote. Domačini so jim nudili hrano in zavetje pred sovražniki. Pred požigom vasi se je v njej dva tedna mudila Prešernova brigada, ki bo to soboto na Jamniku pripravila srečanje preživelih borcev brigade ob njeni 36. obletnici ustanovitve. Iz Jamnika pelje tudi najkrajša pot v osrčje Jelovice do Mošenjske planine, nad katero se dviga 1410 metrov visoki Partižanski vrh, kjer je bil 8. avgusta 1941 prvi večji spopad gorenjskih partizanov z Nemci.

Po vojni smo vasico obnovili na svojstven način, pravi predsednik krajevne organizacije ZB NOV Srečko Bešter. Iz pet kilometrov oddaljene Krope, so vaščani znosili opeko do Jamnika. Potlej se je začela obnova ceste med Kropo in Jamnikom, med Podblico in Dražgošami, med Podblico in Nemiljami ter med Nemiljami in Njivico, ki je do sedanje urejenosti trajala do leta 1964. Jamnik in sosednje vasi pa so leta 1960 dobile elektriko, dodaja predsednik krajevne skupnosti Podblica, Jože Klemenčič.

Jamnik skupaj z Nemiljami, Njivico in Podblico tvori krajevno skupnost, ki po površini spada med največje krajevne skupnosti v kranjski občini, po številu prebivalcev pa med najmanjše z 246 krajani. Od zgornjega do spodnjega konca krajevne skupnosti je 7 kilometrov z višinsko razliko 300 metrov.

Za odpravljanje komunalnih in drugih težav dobiva krajevna skupnost gmotno pomoč iz proračuna in sklada za naložbe v krajevnih skupnostih kranjske občine. V zadnjih dveh letih so na ta način prejeli milijon dinarjev, ki so mu vrednost prizadevni krajani večkratno povečali z udarniškim delom in lastnim denarnim prispevkom. Do letos nikjer na območju krajevne skupnosti ni bilo asfaltnih cest. Prvi so pokrili svoje poti po vasi z asfaltno preprogo Nemiljčani, zdaj je na vrsti Jamnik, za kar pa bo morala sleherna jamniška družina poleg udarniškega dela še prispevati po 15.000 dinarjev.

Udarništvo je pri nas tako uveljavljeno, da lahko govorimo o vsakdanji zadevi, pravijo krajevni funkcionarji Jože Klemenčič, Srečko Bešter, Jože in Edita Katrašnik. Zgolj za ureditev vodovodnega omrežja na območju krajevne skupnosti, so krajani prispevali 80 odstotni delež.

Kljub temu niso brez nadlog, ki jih mimogrede v večjih ravninskih naseljih sploh ne poznajo. Otroci iz Jamnika hodijo, po končanem štirirazrednem šolanju v podružnični šoli v Podblici, v zadnje štiri razrede osnovne šole v 6 kilometrov oddaljeno Lipnico, ki je v radovljiški občini. Mlade Jamničane »ločijo« od Podbličanov, Nemiljčanov in Njivčarjev po štirirazrednici tako, da iz ostalih treh vasi vozijo otroke v šolo v Kranj. Čeprav je še na območju krajevne skupnosti le pet čistih kmetij, vozijo delavski avtobusi le iz Podblice, ker je cesta v Jamnik preozka in prestrma. Med tednom prispe pošta v krajevno skupnost vsak drugi dan...

Osnova za ohranitev partizanskih hribovskih vasi je v ureditvi boljših cestnih zvez, pravi prvi komandant Prešernove brigade Ivan Javor-Igor. S temi načrti, ki niso novi ne gre odlašati, da ne bo prepozno tudi za Jamnik, kjer še zdaj vstraja 50 ljudi.

PETER POTOČNIK

Brigadirji so pomagali do vode

NEGOVA, 12. julija – V nedeljo se je tu končala letošnja mladinska delovna akcija, v kateri je sodelovalo 26 mladincev in mladink iz radgonske občine. Izkopali so dobre štiri kilometre jarkov za vodovod in se lotili zajetja oziroma rezervoarja na bližnjem Kuglu. Popravljali so tudi bazene pri Negovskem jezeru in obnavljali negovski grad. Na udarniški dan, prvo soboto, so prišli pomagat brigadirjem tudi domačini.

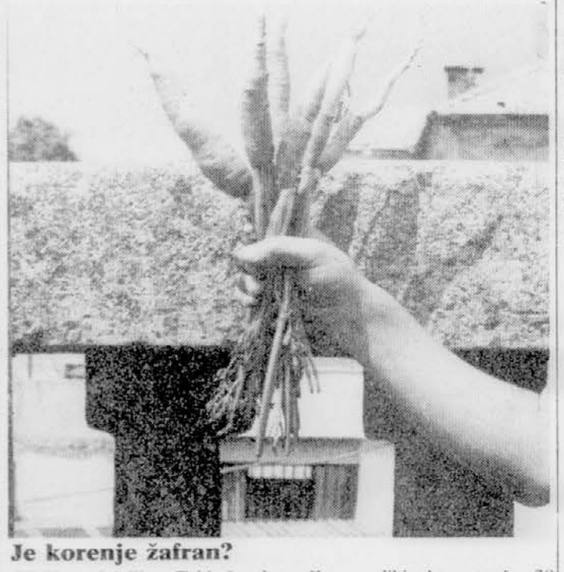
Tokrat so že drugič organizirali občinsko mladinsko akcijo. Lani so namreč brigadirji obnavljali negovski grad.

L. L.

Na Tratah tudi luč

GORNJA RADGONA, 12. julija – Te dni tudi na Tratah urejajo javno razsvetljavo. Stebri za svetilke že stojijo. Trate so največji urbanistično urejeni del v Gornji Radgoni. Tu so bila prej kmetijska zemljišča, ki pa jih je Mura pogosto poplavljala. Ko so pred leti ukrotili Muro z nasipi, so postala zemljišča zelo uporabna. Najprej je tu zrasel otroški vrtec, ki sprejme več kot 250 otrok. Lani se mu je pridružil stanovanjski blok z 52 stanovanju. Javne razsvetljave pa doslej še ni bilo.

L. K.

Je korenje žafran?

PIVKA, 12 julija – Tehle šest korenčkov na sliki tehta natančno 20 dekagramov. Kilogram stane torej 100 dinarjev. In kje je to? V Pivki, na trgu, kjer ženske iz Matulj in okolice prodajajo zelenjavo. In zakaj ne gredo kupci po zelenjavo kam drugam? Zato, ker iz obljub postojnskega Nanosa o boljši preskrbi Pivčanov s sadjem in zelenjavo ni ostalo nič. Bile so samo besede, pa korenček po 100 din za kilogram. (Foto: M. C.)

Sejem iskanj

V Kopru bodo v soboto odprli sejem obmejnega gospodarstva – Le malo novega

KOPER, 12. julija – Za letošnjo, jubilejno sejemsko prireditev v Kopru – deseti sejem, ki je nastal kot »Primorska razstavlja«, letos pa so ga preimenovali v »Sejem obmejnega gospodarstva«, lahko že vnaprej zapišemo, da ne bo postregla z ničimer novim. Sejem bo še skromnejši kot ponavadi.

Sejem, odprli ga bodo v soboto 14. julija, zaprli pa 21. julija, bo spet v prostorih osnovne šole Pinka Tomažiča na Bonifiki, v prostorih, za katere že od samega začetka vedo, da niso primerni za organizacijo tovrstne prireditve, na njem pa bo komaj okrog 30 razstavljalcev. Sploh pa se je že lani, predvsem pa letos, zelo pogosto pojavljalo vprašanje: ali sejem sploh organizirati? V Kopru so se, po predhodnih pogovorih na ravni medobčinske gospodarske zbornice in v soglasju z gospodarsko zbornico Slovenije (tu se strinjajo, da bi na Koprskem imeli neko sejemsko dejavnost), odločili nadaljevati s sejmi, pa četudi v skromnejši obliki. Hkrati naj bi – po desetih letih je že čas za to – pripravili dokončen koncept razvoja sejemskih prireditev. Poudarek bo na pomorskem gospodarstvu, turizmu, obmejnem sodelovanju itd, skratka v dejavnostih, ki so specifične, a zanje v Sloveniji še niso organizirani sejmi. Le tako lahko namreč sejem dobi pravo mesto v slovenskem prostoru. O tem konceptu bo stekla javna razprava in brž kone bo najpomembnejša pridobitev, novost letošnjega sejma, samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS za razvoj sejemske dejavnosti. Računajo, da bo na začetku sporazum, ki bo predstavljal čvrstejšo osnovo za razvoj sejemske dejavnosti, podpisalo okrog 60 OZD.

Koliko bo letošnji sejem manifestacija obmejnega gospodarstva, bomo videli v soboto, ko ga bodo odprli. Človek se namreč kar ne more otresti občutka, da je bil sejem nekako na silo »skrpan« in da bodo poglavitni razstavljalci spet trgovci, ki bodo pokazali kaj prodajajo, ne pa proizvajalci, ki bi pokazali kaj proizvajajo, kar je (najnovejši) namen sejma.

DUŠAN GRČA

SPREHOD PO TRŽNICAH

LJUBLJANA, 12. julija – Stojnice na ljubljanski tržnici so se danes skoraj šibile pod težo vseh vrst sadja, zelenjave in povrtnin. Tudi soboška tržnica je bila dobro založena, Primorci pa se pritožujejo nad pomanjkanjem marelic, cvetače, paprike in špinače.

Breskve so v Ljubljani in Murski Soboti po 24 do 25 dinarjev za kilogram, v Novem mestu po 35, v Kopru pa od 16 do 30. Dražje so marelice, v Ljubljani in v Novem mestu so po 40 dinarjev, v Murski Soboti in v Mariboru pa po 30. Češnje lahko kupujejo le še Ljubljančani, po 30 dinarjev za kilogram. Več je debelih bosanskih sliv, v Ljubljani so po 33, v Murski Soboti pa po 30 dinarjev za kilogram. Hruške so najcenejše v Ljubljani, in v Kopru po 20 dinarjev, Soboča-ni jih plačujejo po 30, v Novem mestu pa so še za 5 dinarjev dražje. Tudi nova jabolka so že naprodaj, v Ljubljani in Murski Soboti po 20 dinarjev, v Mariboru 25, v Novem mestu pa 28 dinarjev kilogram. Limone so sicer povsod enako kisle, imajo pa kaj različne cene. V Murski Soboti so po 27 dinarjev, v Novem mestu so za 5 dinarjev dražje. Banane so v Murski Soboti po 15 dinarjev, v Novem mestu pa so več kot enkrat dražje, 32 dinarjev je treba odšteti za kilogram. V Ljubljani prodajajo tudi lubenice po 14 dinarjev, Primorci pa so prinesli že prve smokve, ki jih prodajajo po 30 dinarjev.

V Kopru je danes primanjkovalo paprike, v Ljubljani je je bilo dovolj po 29 dinarjev, v Murski Soboti in v Mariboru je bila paprika po 30 dinarjev, v Novem mestu po 40, Kumar je bilo povsod dovolj, najdražje so bile v Novem mestu, po 40, v Mariboru po 30, v Kopru po 18, v Ljubljani pa po 14 dinarjev za kilogram. Seveda so kumare za vlaganje dražje, od 15 do 40 dinarjev. Stročji fižol je v Ljubljani po 30 do 40 dinarjev, v Novem mestu in Kopru pa po 30. Krompir je v Ljubljani, Novem mestu in v Murski Soboti po 15 dinarjev kilogram, v Mariboru po 12 dinarjev, v Kopru pa po 20 dinarjev. Paradižnika je sedaj povsod dovolj, v Ljubljani so ga prodajali po 14 do 30 dinarjev, v Kopru 18, v Murski Soboti po 21 dinarjev, v Mariboru pa so zahtevali 30 do 35 dinarjev za kilogram paradižnika. Gozdne sadeže so danes prodajali le v Ljubljani in Mariboru, borovnice so bile po 50 dinarjev liter, jurčki so bili po 220 dinarjev kilogram v Ljubljani, v Mariboru pa 150 do 180 dinarjev.

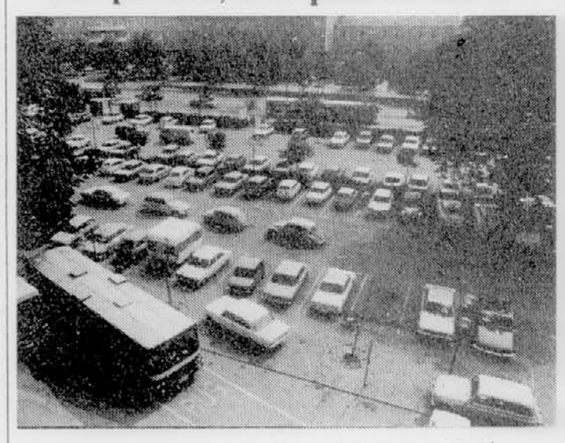
DOPISNIKI DELA

Petdeset brigadirjev odpotovalo v Kotor

NOVA GORICA – Minuli torek je odpotovala na potresno območje v Kotor v Črni gori specializirana brigada, v kateri je 50 brigadirjev iz severno-primorskih občin. Med njimi je največ gradbenikov, tesarjev in mizarjev, ki bodo mesec dni odpravljali posledice nesreče.

M. V.

Veliko prostora, malo parkirnih mest

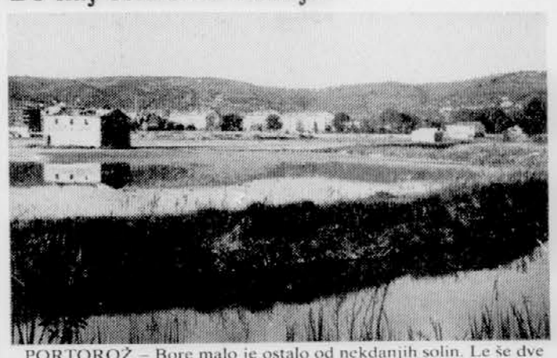
MARIBOR – Tako bi lahko ocenili raporeditev parkirnih mest na parkirišču južno od hotela Slavija. Do te resnice so prišli tudi vozniki, ki »divje« parkirajo svoja vozila kar v sredini med obema vrstama. S smotrno načrtovanim parkiriščem bi lahko na tej ploščadi parkiralo veliko več avtomobilov. (Foto: B. Č.)

Priprave na 900-letnico Ribnice

RIBNICA – Ribnica se je že začela pripravljati na praznovanje 900-letnice obstoja tega kraja. Odbor za pripravo praznovanj 900-letnice, ki ga je imenovala občinska skupščina, se je pred kratkim sestal in imenoval deset različnih komisij za razna delovna področja. Komisije bodo do konca oktobra letos izdelale svoje programe, nato pa jih bo osrednji odbor potrdil in določil vrstni red opravil in nalog do leta 1982.

M. D.

Bo kaj ostalo za muzej?

PORTOROŽ – Bore malo je ostalo od nekdanjih solin. Le še dve ali tri hiše, v katerih so nekoč živeli solinarji z družinami, čakajo, kdaj jih bo zob časa, nočni »gostje«, ki v njih poberejo vse, kar je količkaj uporabno, ali pa gradnja novih objektov dokončno uničila. Morda pa bi se dalo rešiti takšne zle usode doslej še najbolje ohranjeno solinarsko hišo, ki bi lahko postala eksponat v solinarskem muzeju? (Foto: M. J.)

Komisija za delovna razmerja
**Komunalno obrtnega podjetja »ŠIŠKA« p. o.
Ljubljana, Žibertova ul. 13**

objavlja prosta dela in naloge

RAČUNOVODJE

pogoji:
– višja šolska izobrazba ekonomske smeri in tri leta prakse v finančno-računovodski službi na enakih ali podobnih delih in nalogah
– srednja ekonomska šola in pet let prakse v finančno-računovodski službi na enakih ali podobnih delih in nalogah
– moralnopolitična neoporečnost

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: Komunalno obrtno podjetje »ŠIŠKA« p. o. Ljubljana, Žibertova ul. 13.

13-6160

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

objavlja
prosta dela oz. naloge

kartografa ali kartografskega risarja.

Pogoji: ustrezna šolska izobrazba, tečaji ali praksa, poskusno delo 3 mesece.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema Slovenska akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Novi trg 3.15 dni po objavi.

13-6156

lesnina
POROČNO DARILO

Ob priložnosti turistične prireditve ohcet v Ljubljani obdaruje Lesnina Ljubljana

vse novoporočene pare v Sloveniji s popustom pri nakupu stanovanjske opreme

– **30% popusta** za vseh 12 izbranih parov poročenih na »ohceti v Ljubljani«
– **20% popusta** vsem parom poročenim v Ljubljani na dan »ohceti v Ljubljani«
– **10% popusta** vsem parom poročenim v Sloveniji na dan »ohceti v Ljubljani«

Ta popust velja v vseh pohištvenih poslovalnicah Lesnine v Sloveniji:

Ljubljana:	Titova 97
	Titova 51
	Stritarjeva 9
Celje:	Čuprijska 1
Levec:	Levec
Maribor:	Partizanska 12
M. Sobota:	Bakovska 1
Nova Gorica:	Delpinova 19
Koper:	Kidričeva 22
Kranj:	Primskovo
	Titov trg 5
Jesenice:	Skladiščna 5

Popust velja za nakupe od 14. 7. do 14. 8. 1979

383-K

V nedeljo dobra kupčija

Pomurci veliko kupujejo v dežurnih trgovinah in mesnicah – Navadili so se že

MURSKA SOBOTA, 12. jul. – Tudi zadnji nedeljski obisk tržnih inšpektorjev v dežurnih trgovinah in mesnicah v občini je le potrdil, da so se Sobočani in tudi podeželani, kjer pač imajo odprte ob nedeljah dežurne trgovine, kar krepko navadili na praznične nakupe.

Tako so v samopostrežni trgovini Kolodvor v Murski Soboti preteklo nedeljo od osme do enajste.ure prodali 311 kg kruha, 430 litrov mleka, 1120 litrov radenske, 95 kg piščancev, 65 kg raznih keksov, 60 kg pralnih praškov ter 140 kosov raznih čistil.

Tudi mesarji se v nedeljo niso mogli pritoževati, da jim je dolgčas. Dežurna soboška mesnica je v štirih urah prodala za 5000 din mesa in mesnih izdelkov, v Beltincih, Kuzmi, Rogašovcih in Petrovcih pa od 1100 do pet tisoč dinarjev.

I. G.

Stiska v novomeških vrtcih

Od 797 prijav so morali odkloniti kar 482 otrok, največ do 5. leta starosti

NOVO MESTO, 12. julija – Za 315 prostih mest v otroških varstvenih ustanovah v novomeških občinah je bilo kar 797 prijav: 482 otrok so zato morali odkloniti in bodo od jeseni še vedno morali iskati drug način za varstvo. Razumljivo je, da je bilo največ prijav za 9 varstvenih enot v novomeškem zavodu: prostora je za 231 otrok, 408 pa so jih morali odkloniti.

Komisija, ki je obravnavala prošnje staršev, ni imela težav z vključevanjem starejših otrok, saj je bilo število prostih mest celo večje od števila prijav, zato pa je bil ogromen pritisk na mesta v skupinah dojenčkov in otrok do 5 let starosti. Še posebno pereč je problem varstva triletnih in štiriletnih otrok v Novem mestu. Ob takih težavah pa je potrebno opozoriti še na to, da statistični podatki kažejo, da se je lani rodilo v novomeški občini 45 otrok več kot leto poprej.

J. S.

Iz prometne slepe ulice

ZIS: nujni ukrepi za hitrejši razvoj magistralnih cest – Analiza učinkov tujih vlaganj

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Kakor je sporočil zvezni sekretariat za informacije, je ZIS na današnji seji, ki ji je predsedoval Dragoljub Stavrev, obravnaval več vprašanj s področja gospodarskega sistema, ekonomske politike in odnosov naše države s tujino. Proučil je tudi nekatera družbenopolitična in organizacijska vprašanja.

ZIS je obravnaval in sprejel analizo o tem, kako se obnese vlaganje sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela in kako vpliva novo, z zakonom urejeno sodelovanje na nadaljnji razvoj ozdov. Analizo bo ZIS predložil v proučitev delovnim organom skupščine SFRJ. Hkrati je posebni medresorni delovni skupini naložil, da na podlagi dosedanjih in bodočih razprav o učinkovitosti vlaganja sredstev tujih oseb v domače organizacije in o možnostih za izboljšanje tega sodelovanja pripravi predloge sklepov in ukrepov.

ZIS je proučil tudi predlog sklepov in ukrepov za hitrejše uresničevanje ciljev in nalog, vsebovanih v planu razvoja magistralnega prometa. Po njegovi oceni dosedanji rezultati in tempo uresničevanja razvojnih planov na področju prometa in zvez niso v skladu s smernicami v planih. V prvih treh letih uresničevanja družbenega plana smo precej zaostajali z dograjevanjem posameznih objektov in modernizacijo zmogljivosti. To pa je vplivalo tudi na precej slab ekonomski položaj organizacij združenega dela v posameznih prometnih panogah in na to, da njihov razvoj ni dohiteval potreb gospodarstva in družbe.

Glede na dosedanje zaostajanje v razvoju magistralnega prometa je ZIS menil, da je nujno treba zagotoviti hitrejše uresničevanje ukrepov, določenih v dogovorih o razvoju posameznih prometnih panog, tako da bi do konca tega planskega obdobja kolikor mogoče nadomestili zaostanek. Pri tem je zlasti pomembno, da podpisniki dogovorov o razvoju posameznih prometnih panog gledajo, da bi investicijske naložbe v razvoj prometa in zvez namenili predvsem za objekte, ki so predvideni v teh dogovorih.

Prav tako je treba pospešiti delo za pripravo zakona, s katerim bi uredili finansiranje razširjene reprodukcije, in proučiti cene v posameznih prometnih panogah ter odpraviti sedanje nesorazmerje teh cen v primerjavi s cenami drugih proizvodov in storitev. Poleg tega ZIS sodi, da bi morali posvetiti več skrbi konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti v železniškem in ptt prometu in sprejeti dogovor o nadaljnji razpredelitvi dela prometnega davka na motorni bencin in plinsko olje v skladu s politiko, določeno v družbenem planu razvoja države za obdobje 1976–1980. ZIS je tudi priporočil republikam in avtonomnima pokrajinama, naj pohitijo s sklenitvijo dogovora o pogojih in merilih za opravljanje in zboljšanje notranjega letalskega prometa.

Delegacija SZDLJ v Avstraliji

V Sydneyu se je pogovarjala s člani laburistične vlade Novega J. Walesa

SYDNEY, 12. julija (Tanjug) – Delegacija SZDL Jugoslavije, ki jo na obisku v Avstraliji vodi podpredsednik zvezne konference Marin Cetinić, se je danes v Sydneyu pogovarjala s člani laburistične vlade Novega južnega Walesa ter s funkcionarji laburistične stranke in sindikalnega gibanja.

Delegacijo je sprejel minister za izobraževanje vlade Novega južnega Walesa Eric Bradford in jo seznanil z ukrepi, ki jih je vlada Novega južnega Walesa sprejela v zvezi z uvajanjem materinščine pri pouku otrok priseljencev v rednih šolah in zunaj njih.

Delegacija je obiskala tudi skupščino ter federalne države. S predstavniki laburistične sveta Novega južnega Walesa, se je pogovarjala o izkušnjah s samoupravljanjem v naši državi.

Dunajsko srečanje prispevalo k mednarodni uveljavitvi PLO

Tiskovna konferenca v ZSZZ – Zunanji minister SR Romunije S. Andrei prispe na obisk v Jugoslavijo – Rešitev palestinskega vprašanja je ključ za rešitev bližnjevzhodne krize

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – »Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca bo minister za zunanje zadeve socialistične republike Romunije Stefan Andrei te dni prispel na enodnevni prijateljski in delovni obisk v SFR Jugoslaviji v okviru ustaljene prakse redne izmenjave mnenj,« je na današnji redni tiskovni konferenci sporočil časnikarjem uradni predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve veleposlanik Mirko Kalezić.

V odgovor na prošnjo, naj komentira zahtevo držav Indijskega oceana in njegovega neposrednega zaledja, naj bi to območje postalo območje miru in neuvrščanja.

»Gre za zakonito prizadevanje države tega območja in za njihove poskuse, da bi uresničili deklaracijo o razglasitvi Indijskega oceana za območje miru, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela že leta 1971.

Države tega območja, ki večinoma pripadajo gibanju neuvrščenih, vidijo v krepitvi vojaške navzočnosti velikih sil v Indijskem oceanu poglavitno oviro na poti k uresničevanju ciljev, postavljenih v omenjeni deklaraciji.

Upamo, da bo sestanek obalnih držav tega območja, ki poteka v New Yorku, uspešen in da bodo sklicali konferenco o Indijskem oceanu, katere poglavitni cilj je, da bi z vsemi zainteresiranimi državami pretehtali najboljše poti k čim hitrejši uveljavitvi te deklaracije.«

Eno naslednjih vprašanj se je glasilo: »Kako komentirate srečanje in pogovore predsednika izvršnega komiteja organizacije za osvoboditev Palestine Jaserja Arafata s predsednikom socialistične internacionale Willyjem Brandtom ter avstrijskim kanclerjem Brunom Kreiskim?«

»Po našem mnenju je zelo pomembno že samo dejstvo, da je do tega srečanja prišlo v trenutku novih zaostritev na Bližnjem vzhodu, ki so posledica agresivnih akcij Izraela v Libanonu in nadaljevanja okupacije arabskih ozemelj. To srečanje prispeva k nadaljnji mednarodni uveljavitvi PLO kot edine zakonite predstavnice palestinskega naroda in njegovih zakonitih pravic, ki jih Izrael slej ko prej trdovratno ignorira. Prav tako to potrjuje, da se v svetu vse bolj krepi spoznanje, da trajnega miru na Bližnjem vzhodu ni mogoče uveljaviti brez celovite rešitve bližnjevzhodne krize, zlasti pa ne brez rešitve palestinskega vprašanja, ki je v odpravljanju te krize osrednje in ključno.«

»Na prejšnji tiskovni konferenci ste dejali, da se kubanski osnutek dokumenta za šesto konferenco neuvrščenih držav v Havani ‚se preučuje'. Ali ste medtem ta dokument preučili in ali imate v zvezi s tem kaj povedati?« so se zanimali časnikarji.

»Dokument še naprej z vso pozornostjo preučujemo. Dobra praksa neuvrščenih držav je, da vsa pomembna vprašanja s področja priprav svojih zborovanj, v kar seveda sodi tudi oblikovanje osnutkov sklepnih dokumentov, obravnavajo v neposrednih stikih in na posvetovanjih ter v tesnem sodelovanju med neuvrščenimi državami.«

V odgovor na vprašanje, ali lahko kaj pove o ameriških načrtih, da bi ustanovili posebne korpuse za vojaške intervencije, na območju Perzijskega zaliva, zato da bi kot so zapisali časniki »zavarovali vire energije.«

»V pogovorih med predsednikom republike in predsednikom socialnodemokratske stranke ZR Nemčije Willyjem Brandtom ste v zvezi z Bližnjim vzhodom gotovo opazili naše stališče, da bi ‚vsaka intervencija v tem območju ali nov spopad resno poslabšala že tako ali tako vznemirljivi položaj in da bi to imelo hujše posledice tudi v širših okvirih'.«

Na vprašanje, kaj lahko pove o pristanku ameriških pripadnikov mornariške pehote na ozemlju Kostarike nedaleč od meje Nikaragve in o zahtevi Kostarike, naj vlada ZDA marince in helikopterje odpokliče, je Kalezić dejal:

»Znano je, da se Jugoslavija dosledno zavzema za načelo nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav in da zaradi tega nasprotuje kakršnemukoli pritisku na suverene države, še zlasti pa pritisku z vojaško silo.«

Naslednje vprašanje se je glasilo: »Ali bo Jugoslavija sodelovala na konferenci o problemu beguncev iz držav jugovzhodne Azije, ki bo 20. in 21. julija v Ženevi?«

»Jugoslavija je sprejela povabilo, naj se udeleži tega mednarodnega posvetovanja, in bo sodelovala v njegovem delu. Mi izhajamo s stališča, da je problem beguncev velik problem ne samo za posamezno območje, v tem primeru jugovzhodno Azijo, temveč za širšo mednarodno skupnost.«

OGLEDALO

– Tale je pa dobesedno razumel nadomeščanje tovariša Marka, ki je na dopustu. Ne dela prav nič.

O. REISINGER, Vjesnik

Poziv Somozi

Začasna vlada za obnovo Nikaragve objavila svoj program – Nikaragva bo neuvrščena

SAN JOSÉ, 12. jul. (Tanjug) Začasna vlada za obnovo Nikaragve (v njej so sandinisti in vse opozicijske stranke in gibanja) je v glavnem mestu Kostarike objavila svoj program.

V njem je rečeno da bo začasna vlada po zlomu diktature Anastasia Somoze zagotovila deželi »revolucionarni in nacionalističen proces razvoja in globokih sprememb«. Nikaragva bo demokratična in neuvrščena država in bo sodelovala z vsemi, ki so jo pripravljeni obravnavati kot enakopraven faktor.

Začasna vlada bo upravljala, deželo dokler ne bodo obstajale normalne razmere za demokratične volitve. Vlogo zakonodajnega telesa, to je parlamenta, bo za to obdobje prevzel državni svet, ki šteje 33 članov, ki predstavljajo vse politične struje, ki nasprotujejo diktaturi Anastasia Somoze.

Začasna vlada bo razpustila vso strukturo, ki je bila v službi diktature, reorganizirana pa bo tudi armada. Program iz San Joséja napoveduje, da bo imela dežela takoimenovano »mešano gospodarstvo«: obstajala bosta državni in privatni sektor ter »mešani sektor, v katerem bo s skupnimi investicijami sodeloval tudi tuj kapital.

V San Joséju je prišlo do prvih stikov med predstavnikom začasne vlade in predstavnikom ZDA. Komentatorji menijo, da je to prvo znamenje spremembe v odnosu ZDA do krize v Nikaragvi, čeprav sestanek ni dal konkretnih rezultatov. Ameriški predstavnik William Bowdler je namreč podprl Somozov načrt za rešitev krize. Somoza je namreč sedaj pripravljen odstopiti, če bi začasna vlada vključila v svoj sestav tudi dva predstavnika Somozove liberalne stranke in ohranila nedotaknjeno nacionalno gardo. Sandinisti so ta načrt seveda zavrnili, ker bi pomenil ohranitev Somozovega režima brez Somoze.«

V zvezi s prihodom ameriških marincev v Kostariko pa je »New York Times« opozoril ameriško vlado, naj ne poskuša vsiliti Nikaragvi svoje rešitve.«

VIDEL GOREČI SKYLAB – John Seiler iz Balladonie v zahodni Avstraliji je videl goreče ostanke vesoljske postaje Skylab, ki so padali na Zemljo nad njegovim posestvom (Telefoto UPI)

Zlati koščki Skylaba

V okolici Pertha v Avstraliji se je začel lov za vsakim delčkom raztreščenega Skylaba – Kot da bi ljudi znova zajela zlata mrzlica

PERTH, 12. julija (Tanjug) – Vlogi sta se čez noč spremenili. Dva meseca in pol je Skylab ljudi strašil, zdaj pa si desettisoči prizadevajo, da bi ga našli. Brezglavega strahu je konec, začel se je veliki lov.

Dirka za deli proslule ameriške vesoljske postaje, ki je zadnje dni z naslovnih strani časnikov skoraj po vsem svetu pregnala najaktualnejše politične dogodke, je postala dogodek, ki je postavil na noge praktično vso jugozahodno Avstralijo.

Kakor je znano, je glavni del Skylaba padel v Indijski ocean, kakšnih tisoč delov te 77,5 tone težke postaje pa je raztresenih na površini okoli 500 kvadratnih kilometrov vzhodno od Pertha. Prebivalci Pertha in drugih mest v tem delu pete celine so se pognali na lov ne samo zato, ker bo vsak del Skylaba nenavaden spominek, temveč tudi zato, ker bodo ti deli med zbiralci nenavadnih predmetov prav gotovo dosegli astronomske cene.

Avstralski znanstveniki nikakor niso tako optimistični kot njihovi »laični rojaki«, saj sodijo, da bodo lahko našli kvečjemu nekaj večjih delov vesoljske postaje, manjši pa so se gotovo zarili v tla in niso pustili večjih sledov za seboj.

Medtem ko se je v okolici Pertha začela dirka, ki jo nekateri primerjajo celo z zlato mrzlico, so javna obč1la tako rekoč preplavile izjave prič.

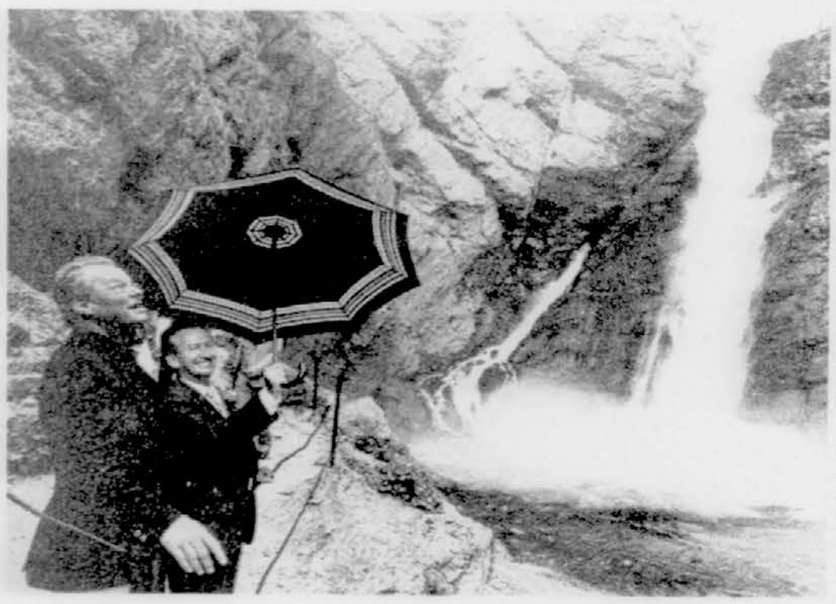
»Najprej sem zagledal na stotine svetlečih se predmetov, ki so drveli po nebu. Spreminjali so barvo od bele do rdeče, na koncu pa so bili skoraj modri. Potem se je zaslišal glas, ki je bil podoben grmenju ali glasu letala, ki prebija zvočni zid. Vse skupaj je trajalo skoraj celo minuto,« je dejal eden od »srečnežev«, ki so ta prizor videli.

»Predmeti so leteli v višini okoli 1500 metrov in slišalo se je glasno pokanje. Kot da bi se po nebu peljal ognjen vlak. Potem pa se je nenadoma, čeprav je bilo vreme do takrat mirno, dvignil veter,« je dejal prebivalec nekega drugega mesta.

Kapetan potniškega letala, ki je na letališču v Perthu čakalo na dovojenje za vzlet, Ken Fox, je dejal, da v 39 letih, odkar leti, še ni videl nič tako spektakularnega. »Zdelo se je,« je dejal, »kakor da bi kakšna velika roka razpršila ogenj po nebu.«

Ameriški konzulat v Perthu pa je medtem »zasut« s telefonskimi pozivi ogorčenih in preplašenih Avstralcev. »Ali so voditelji vesoljskega programa v Ameriki sodili, da je najboljša rešitev, če njihov Skylab pade v Avstraliji, ker si mislijo, da živijo v tej državi samo kenguruji?« je vprašala neka jezna gospodinja.

Medtem ko je del Avstralcev še zmerja preplašen ali pa se je odpravil na lov, pa je premier Malcolm Fraser priložnost izkoristil tudi za šalo. Potem ko je dobil sporočilo, v katerem mu ameriški predsednik Carter izraža upanje, da ni nastala nikakršna škoda in da ni nihče ranjen, je dejal, da mu je celo pripravljen vrniti vse dele Skylaba, če bodo ZDA povečale uvoz mesa iz Avstralije.

Willy Brandt v Bohinju

BOHINJSKA BISTRICA, 12. julija – Predsednik socialdemokratske stranke ZR Nemčije Willy Brandt, ki je na krajšem oddihu na Bledu, je danes popoldne obiskal Bohinj v spremstvu sekretarja predsedstva CK ZKS Franca Šetinca. Na sliki: Willy Brandt ob slapu Savice. (Foto: Marjan Zaplatil)

Gadafi še ne gre v Libanon

Domnevajo, da je obisk odložil zaradi spopadov med šiiti

BEJRUT, 12. julija (Tanjug) – Vodja libijske revolucije Moamer el Gadafi je v zadnjem trenutku odložil potovanje v Libanon. Današnji bejrutski tisk piše, da je Gadafi, ki naj bi v Bejrut odpotoval danes, nameraval ponuditi predsedniku Sarkisu ne le finančno pomoč, temveč tudi »postavitev raketnega dežnika« na jugu države za obrambo pred napadi izraelskih letal. Opazovalci ne izključujejo možnosti, da je Gadafi odložil svoj obisk zato, ker so včeraj in danes zjutraj izbruhnili spopadi in demonstracije med pripadniki šiitske muslimanske skupnosti. Pripadniki te verske skupnosti namreč menijo, da je libijska republika odgovorna za negotovo usodo Imima Muse el Sadra, ki vodi okoli 900.000 libanonskih šiitov.

Pripadniki neznane organizacije »brigad al Sadr« so včeraj z ročnimi minometi napadli libijsko veleposlaništvo v Bejrutu.

»Neodvisne« vseafriške mirovne sile

Dr. Peter Onu na ministrskem sveru OAE: stvar je »zrela«, a še potrebuje čas

MONROVIA, 12. julija (Tanjug) – Ministrski svet OAE, ki v Monrovii pripravlja 16. afriški sestanek na najvišji ravni, je danes obravnaval poročilo o ustanovitvi vseafriških mirovnih sil.

Pomočnik generalnega sekretarja OAE dr. Peter Onu je po dopoldanski seji izjavil, da je stvar že »zrela«, da pa je »še potreben čas« za proučitev zamisli o ustanovitvi vseafriških mirovnih sil. Povedal je, da je ministrski svet že dosegel načelno soglasje o ustanovitvi teh sil oziroma o tem, da bi bila njihova ustanovitev koristna.

Po vsem sodeč je prevladalo mnenje, da vseafriške sile, katerih ustanovitev je očitno potrebna, ne bi smele biti podrejene nobenim posamičnim interesom, niti tistih držav, ki bodo financirale in dale največ vojakov zanje, še manj pa tistih sil, ki dobavljajo orožje.

Predsednik Tito pokrovitelj TV festivala neuvrščenih

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel pokroviteljstvo nad prvim televizijskem festivalom neuvrščenih držav, ki bo od 5. do 12. oktobra letos v Hercegnovem.

Na festivalu bodo predstavili dosežke več kot štiridesetih radio-difuzijskih organizacij neuvrščenih držav. Organizirali bodo prikaz televizijskih programov, pogovore za okroglo mizo in skupni mondovizijski program. Deset televizijskih centrov neuvrščenih držav s štirih celin bo v živo prenašalo mondovizijski program tega festivala, ki se s svojo vsebino vključuje tudi v mednarodno leto otroka.

Ugodne ocene mednarodnih pogovorov

Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS o rezultatih nekaterih stikov

LJUBLJANA, 12. julija – Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS skupščine SR Slovenije je pod predsedstvom dr. Antona Vratuše razpravljala o nedavnem obisku delegacije izvršnega sveta skupščine SR Slovenije v Beloruski SSR ter v Moskvi. Ugotovila je, da so bili doseženi ob obisku dogovori o konkretnih oblikah vzajemno koristnega sodelovanja med Belorusko SSR in Slovenijo na gospodarskem, znanstvenotehničnem in kulturnem področju v okviru jugoslovansko-sovjetskega sodelovanja. Komisija je ocenila, da je imela delegacija koristne pogovore tudi s podpredsednikoma ministrskega sveta ZSSR I. Arhipovom in I. T. Novikovom.

Komisija je pozitivno ocenila rezultate pogovora dr. Antona Vratuše, predsednika IS skupščine SR Slovenije z deželnima glavarjema Štajerske in Koroške dr. Friedrichom Niederlom in Leopoldom Wagnerjem ter predstavniki deželne vlade Gradiščanske v Murecku ob otvoritvi štirih mednarodnih mejnih prehodov na jugoslovansko-avstrijski meji 30. junija letos. Oblikovala je predloge za delovanje izvršnega sveta skupščine SR Slovenije pri pospeševanju sodelovanja s sosednjo Avstrijo, še posebej z njenimi območnimi deželami.

Na seji so obravnavali tudi uresničevanje nekaterih tekočih nalog iz osmskih sporazumov.

Večurni spopad v Iranu

Neznanci razstrelili most - Nemirni Kuzehstan - Čoln poln orožja - Usmrtitve

TEHERAN, 12. julija (UPI, Reuter, AFP) – Zgodaj zjutraj so neznanci razstrelili železniški most okoli 5 kilometrov severno od pristanišča Koramšar. Poročil o žrtvah za zdaj še ni, promet med Koramšarom in Ahvazom pa je prekinjen.

Oboroženа skupina je napadla tudi vojaško radarsko oporišče nedaleč od iransko-iraške meje. V napadu je bilo nekaj ljudi ubitih, vendar število še ni znano. Agencije poročajo, da je v Koramšaru, glavnem mestu jugozahodne iranske province v Kuzehstan, danes zjutraj izbruhnil spopad med arabskim prebivalstvom ter vladinimi četami in revolucionarno vojsko, ki je trajal več ur.

Politični strokovnjaki ocenjujejo, da so vsi incidenti, ki se v zadnjem času vrstijo na tem »nemirnem« območju, poskus pritiska na začasno vlado, da bi ugodila zahtevi prebivalstva te province po avtonomiji.

Včeraj so pripadniki iranske revolucionarne vojske v bližini otoka Mino v Arabsko-Perzijskem zalivu streljali na čoln, ki je bil natovorjen z orožjem. Dve osebi sta bili mrtvi, ena pa ranjena. Po napadu so čoln zasegli. Guverner iranskega pristanišča Koramšar Mohamed Alavi v zvezi s tem dodaja, da je čoln prevažal metalce raket. Guverner je sporočil, da so enega člana posadke ujeli in ga takoj zaslišali. Ni pa povedal, kateri državi pripada.

Včeraj so usmrtili tudi enega izmed pripadnikov bivše šahove tajne policije Savak, ker ga je revolucionarno islamsko sodišče v Behčahru obsodilo na smrt »zaradi uboja nekega demonstranta med revolucijo«. List »Kejhan« piše, da je pod enako obtožbo islamsko sodišče v Tabrisu obsodilo na smrt tudi nekega policista, ni pa povedal, ali so kazen že izvršili.

Reuter poroča, da so v Iranu zgodaj zjutraj ustrelili tri prostitutke. Revolucionarno sodišče jih je obsodilo zaradi prodajanja deklet, širjenja prostitucije in slabega vpliva na družbo. O tem je danes uradno poročal radio islamske republike.

ISKRICE

Zla žena nekoga gnjavi, dobra ga dolgočasi. To je med njima edina razlika.

WILDE

Ljudje se starajo, vendar ne zorijo.

DAZDET

Od Jupitra proti Saturnu

PASADENA, 12. julija (UPI, AP) – Ameriška vesoljska ladja »Voyager 2« se je po uspešnem raziskovanju Jupitra in njegovih satelitov včeraj začela oddaljevati od tega največjega planeta v našem sončnem sistemu. Tako je »Voyager 2« začel dveletno potovanje proti Saturnu, do katerega naj bi priletel avgusta leta 1981.

Znanstveniki v kontrolnem centru v Pasadeni so že začeli proučevati na tisoče fotografij in podatkov, ki jih je poslala ta vesoljska ladja. Serija fotografij je potrdila prejšnje podatke o osmih vulkanih na tem Jupitrovem satelitu, med katerimi je šest aktivnih. Znanstveniki menijo, da so ti vulkani vir delcev prstanastega oblaka, ki obdaja Jupiter, medtem ko delci tega oblaka omogočajo nastajanje Jupitrovega sija.

Za razliko od Jupitra pa je sij, ki nastaja nad zemeljskima tečajema, sestavljen iz delcev, ki prihajajo s Sonca. »Voyager 2« je predvčerajšnjim poslal na Zemljo tudi presenetljivo jasno fotografijo Jupitrovega prstana, ki ga je marca letos odkrila ladja »Voyager 1«. Po izjavi dr. Bradforda Smitha, ki vodi skupino za analizo fotografij »Voyagerja 2«, bodo znanstveniki na podlagi te fotografije lahko ugotovili sestavo Jupitrovega prstana, morda pa tudi velikost njegovih delcev.

Saturn in njegovih deset satelitov so naslednja etapa letenja »Voyagerja 2«. Znanstveniki se še posebej zanimajo za Saturnov največji satelit Titan, o katerem menijo, da ima svoje ozračje in da je večji od Merkurja. Ta satelit bo glavni predmet proučevanja »Voyagerja 1«, ki bo do Saturna prispel nekaj mesecev prej. Vesoljsko ladjo »Voyager 2« nameravajo znanstveniki potem, ko bo opravila svojo nalogo pri Saturnu, poslati proti Uranu.

V Rimu ostali brez elektrike

RIM, 12. julija (AP) – Velik del Rima je danes zaradi nenapovedane stavke delavcev za distribucijo električne energije »Enel« ostal brez toka.

Tričetrturna prekinitev toka je Rimljanom naredila velike preglavice. Več tisoč se jih je »ujelo« v liftih, intervencijske službe pa so imele polne roke dela, da so poskrbeli za električno v bolnišnicah, kjer so prav takrat operirali.

Na rimskih cestah je nastal pravi kaos, ker so ugasnili semaforji.

Meningitis na Hrvaškem

ZAGREB, 12. julija (Tanjug) – V nekaterih predelih SR Hrvaške so se v letošnjem poletju pojavili posamični primeri seroznega menigitisa, ki ga povzročajo enterovirusi. Del tujega tiska skuša to prikazati kot epidemijo, ki je zavzela široke razsežnosti. Zato smo se obrnili na svetovalca svetovne zdravstvene organizacije in predstavnika klinike za nalezljive bolezni v Zagrebu, prof. dr. Josipa Fališevca. Le-ta je dejal, da je ta bolezen od leta 1956, ko se je prvič pojavila, bolj ali manj reden pojav ne samo pri nas, temveč tudi v vseh drugih državah Evrope in drugod po svetu. Po njegovih besedah ni nikakršnega vzroka za vznemirjenje in po dosedanjih informacijah se ta bolezen v tej sezoni ne pojavlja v širši ali nevarnejši obliki kot kjerkoli drugje.

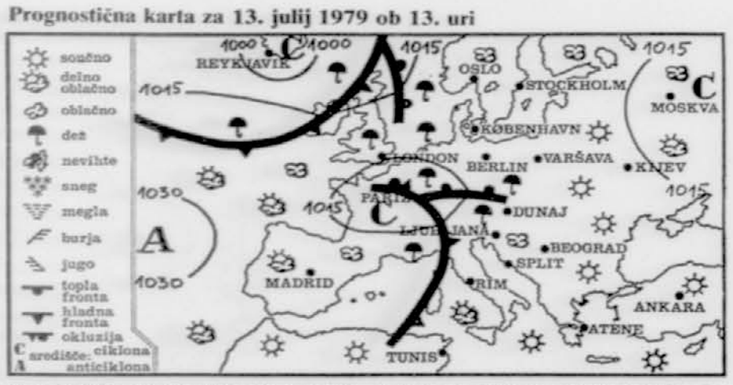
Največja elektrarna na veter

WASHINGTON, 12. julija (Reuter) – V ameriški državi Severni Carolini je začel proizvajati električno energijo največji mlin na veter na svetu, katerega krila so tako velika kakor krila »boeinga 707«. Stal je šest miljonov dolarjev. Gre za prvi ameriški korak v izkoriščanju vetra kot vira energije.

Čeprav se veter še ne more meriti z običajnimi viri energije, so ameriški znanstveniki mnenja, da bo proizvajal električni tok ceneje kot premog, nafta in jedrsko gorivo. Kot pravijo v ameriškem ministrstvu za energijo in ameriški državni agenciji za vesoljske raziskave (NASA), bi do leta 2000 z energijo vetra lahko krili 4 do 6 odstotkov ameriških energetskih potreb.

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 13. julij 1979 ob 13. uri

VREMENSKA NAPOVED ZA SLOVENIJO

V severovzhodnih krajih bo deloma jasno, drugod po Sloveniji spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte. Najnižje nočne temperature bodo med 10 in 15, v Primorju 20, najvišje dnevne med 22 in 27 stopinjami.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Deloma sončno s popoldanskimi nevihtami.

ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Ob severnem in srednjem Jadranu ter v zahodnih krajih države bo spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte, drugod po državi bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad Balkanom je območje visokega zračnega pritiska, nad zahodno Evropo pa se zadržuje ciklonsko območje. Hladna fronta je dosegla zahodne Alpe in severno Sredozemlje in se počasi pomika proti vzhodu, pred njo pa doteka nad naše kraje topel in vlažen zrak.

TEMPERATURE MORJA:

Piran 23, Lošinj 24, Rab 23, Split 22, Hvar 22.

Vreme in temperatura

dne 12. julija 1979

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	24
Planica	pololačno	22
Brnik	oblačno	23
Kredarica	oblačno	10
Maribor	oblačno	22
Murska Sobota	oblačno	22
Slovenj Gradec	oblačno	23
Celje	pololačno	24
Novo mesto	oblačno	25
Nova Gorica	oblačno	25
Portorož	pololačno	24
Reka	oblačno	24
Pulj	oblačno	25
Hvar	rahlo oblačno	26
Dubrovnik	jasno	26
Zagreb	oblačno	25
Beograd	jasno	27
Sarajevo	pololačno	26
Titograd	jasno	29
Skopje	jasno	27
Celovec	oblačno	22
Gradec	oblačno	21
Dunaj	rahlo dežuje	18
Benetke	pololačno	25
München	oblačno	19
Zürich	ploha	18
Rim	jasno	29
Pariz	oblačno	19
Berlin	jasno	22
Stockholm	pololačno	20
Moskva	ploha	23

Zakaj plima in oseka

Na morju se spet srečujemo s pojavom naraščanja in upadanja morja, ki pa na Jadranu ni posebno izrazito, saj je višina plimovanja le med pol metra in enim metrom. Zakaj sploh prihaja do tega gibanja?

Zemlja in Luna se vrtita okoli skupnega težišča, ki je zaradi razmeroma majhne mase Lune v Zemlji sami. Od tega vrtišča navzven deluje sredobežna sila, med obema telesoma pa privlačne sile. Rezultante teh sil delujejo tako, da se gibljive vodne mase na Zemlji porazdele v obliko plimnega elipsoida, ki je zaradi privlačnih sil izrazito izbočen proti Luni in zaradi sredobežnih sil na nasprotni strani Zemlje. Ker se Luna vrti okoroma potuje okoli Zemlje, gresta za njo tudi izboklini in tako imajo kraji na Zemlji v času, ko Luna enkrat obide Zemljo, dvakrat izboklini – plimi in vmes dvakrat oseko, kar se zgodi približno v 25 urah, tako da plima vsak dan skoraj za eno uro zaostaja. Če upoštevamo še vpliv nagnjenosti zemeljske osi, pot Lune okoli zemlje, razporeditev kopnega in morij, razlike v globini itd., vidimo, da nastopajo v plimovanju stalne neenakosti ter se zato plimovanje po velikosti in času stalno spreminja, vendar so te spremembe periodične.

PA ŠE TO

BREZ ZAMUD – Jat je v skrbi za ugodje potnikov pred dnevi postregel z novico, da bo v kratkem kupil 32 taksijev, ki jih bo moč poklicati oziroma rezervirati kar med poletom, ali pa že kar z letališča pred vzletom. Po pristanku potniki tako ne bi zapravljali časa s čakanjem na »kopenske« prometne zveze, saj je čakal je na letalske zveze ob težavah z gorivom postalo pravilo.

S TELEPRINTERJA

Gostinske storitve se dražijo hitreje

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – V prvi polovici letošnjega leta so se gostinske storitve v Jugoslaviji podražile za 14,4 odstotka. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se najbolj povečale cene prenočišč – za 16,4 odstotka. Hrana se je podražila za 13,4, alkoholne in brezalkoholne pijače pa za 14,7 odstotka. Junija letos so se gostinske storitve v primerjavi z lanskim junijem podražile za 19,5 odstotka. Ti podatki kažejo, da je rast cen gostinskih storitev letos izrazitejša kot lani.

Izvozijo 70 odstotkov konfekcije

STRUMICA, 12. julija (Tanjug) – Strumiška modna konfekcija »Geras Cunev« izvozi okoli 70 odstotkov svoje proizvodnje. V prvih šestih mesecih letos so v sodelovanju z beograjskim »Centrotekstilom« in skopskim »Makoteksom« poslali v Sovjetsko zvezo in NDR okoli 25.000 konfekcijskih izdelkov, večinoma dolgih moških in ženskih plaščev, moških oblek in hlač, katerih skupna vrednost presega 8 milijonov dinarjev. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je vrednost izvoza v prvem polletju letos povečala za 15 odstotkov.

Do konca leta bodo na sovjetski trg in v NDR poslali okoli 60 tisoč konfekcijskih izdelkov.

Več čiste pitne vode za Valjevo

VALJEVO, 12. julija (Tanjug) – Začela se je gradnja novega vodovoda Valjevo–Paklje, ki bo dolg 8,3 kilometra in po katerem naj bi Valjevo dobilo iz paklanjskega izvira 380 litrov čiste pitne vode na sekundo, medtem ko jih zdaj dobi le 160. Za gradnjo novega vodovoda so se odločili občani in združeno delo, ki poleg redne cene vode za vsak kubični meter porabljene vode namensko prispevajo tri dinarje, delovne organizacije pa štiri dinarje. Tako bodo do novembra 1982 zagotovili 50 milijonov dinarjev, kolikor bo stala gradnja vodovoda. Novi vodovod bo iz boljših jeklenih cevi in bo zamenjal sedanjega, ki je že dotrajan in ima tudi manjšo zmogljivost, kar je bilo vzrok za pogosto pomanjkanje vode v tem mestu.

S skupnimi močmi do kulturnega doma

GORNJI MILANOVAC, 12. julija (Tanjug) – V Srezojevcih na južnih obronkih Suvobora so odprli sodoben kulturni dom, ki je stal milijon dinarjev. Imenovali so ga Dom bratstva in enotnosti, saj sta polovico sredstev za gradnjo prispevali krajevni skupnosti Starše in Marjeta pri Mariboru. Iz teh krajev v okoli Maribora so nemški fašisti med vojno vse Slovence izgnali v Srbijo. To je sodilo v načrt o germanizaciji Slovenije. Večina Slovencev se je naselila v vaseh v okolici Gornjega Milanovca, največ pa jih je živelo v vasi Srezojevci, kjer so jih prisrčno in bratsko sprejeli. V tistih hudih dneh se je razvilo tesno prijateljstvo in bratstvo, ki se je poglabljalo do današnjih dni.

Serviserji zavrnili predlagane cene

MOSTAR, 12. julija (Tanjug) – Predstavniki servisnih organizacij iz območja hercegovske regije niso sprejeli in podpisali samoupravnega sporazuma o temeljih in merilih za oblikovanje cen servisnih storitev za gospodinjske in druge naprave v letošnjem letu. Po njihovem mnenju so namreč predlagane cene storitev prenizke, saj znašajo od 55 do 88 dinarjev na uro, odvisno od vrste aparata. Cene nekaterih popravil so celo dvakrat nižje kot v drugih republikah.

Kranjska »Sava« gradi tovarno v Rumi

KRANJ, 12. julija (Tanjug) – Gradnja tovarne gum za traktorje in druge kmetijske stroje v Rumi, ki bo obratovala v okviru SOZD »Sava« Kranj, potekajo po predvidevanjih. Domnevajo, da bo nova tovarna v Rumi začela obratovati v prvi polovici prihodnjega leta. Tovarna naj bi leta 1982 proizvedla 250.000 traktorskih in drugih gum, kasneje pa še več. Proizvodna hala nove tovarne obsega skoraj 14.000 kvadratnih metrov. Večino strojev bodo kupili v tujini, del opreme pa tudi pri nas. Po proračunu naj bi celotna vlaganja v ta pomembni objekt gumarske industrije znašala 520 milijonov dinarjev. V ta znesek so vračunali tudi sredstva za izobraževanje delavcev in strokovnjakov, ki bodo delali v novi tovarni.

Gradnja tovarne »pepsi-cole« v Prilepu

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V Prilepu bodo začeli graditi tovarno za proizvodnjo »pepsi-cole«, ki bo ed1na te vrste v Makedoniji, južni Srbiji in na Kosovu. Zmogljivost novega objekta bo 80 tisoč hektolitrov letno, s čemer bodo ustvarili 90 milijonov dinarjev skupnega prihodka. V gradnjo tega pomembnega objekta bodo vložili okoli 100 milijonov dinarjev in zaposlili 100 novih delavcev.

Manj motorjev in menjalnikov iz Famosa

SARAJEVO, 12. julija (Tanjug) – Tovarna motorjev »Famos« v Hrasnici pri Sarajevu je zaradi zamud kooperantov in zaradi lastnih napak v prvem polletju letos izdelala manj motorjev in menjalnikov kot je bilo predvideno. Po prvih podatkih, ki pa niso dokončni, je »Famos« v obdobju januar-junij izdelal nekaj več kot 4 tisoč motorjev in okoli 4660 menjalnikov, kar je več kot lani. Ker »Famos« ni izpolnil predvidenega načrta, tudi ni mogel pravočasno izpolniti svojih obveznosti do poslovnih partnerjev.

Prenavljanje prilepske tovarne cigaret

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V prilepskem tobačnem kombinatu končujejo rekonstrukcijo tovarne cigaret. V ta namen bodo porabili 230 milijonov dinarjev. Z rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih dvoran, kot tudi z nakupom novih strojev se bo proizvodnja cigaret s sedanjih 5 povečala na okoli 7 milijonov kilogramov cigaret letno.

Sekretariat Ustavnega sodišča SR Slovenije sporoča, da bosta v stavbi v Ljubljani, Beethovnova ulica 10/1

javni obravnavi

dne 17. 7. 1979 ob 9. uri:

v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:

– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 20. 11. 1978 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 27/78),

– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o uvedbi samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 4. 1. 1979 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 1/79);

ob 12. uri:

v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:

pravilnika o plačevanju prispevkov k stroškom komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč v zazidalnem območju mesta Kočevje in v krajih, ki se urejajo po urbanističnem redu.

Toča je uničila več, kot so sprva cenili

Izvršni svet skupščine SR Slovenije dodelil občini Šentjur 2 milijona dinarjev pomoči – Uničene ceste, velika škoda v vinogradih

LJUBLJANA, 12. julija – Izvršni svet skupščine SRS je danes razpravljal tudi o škodi po neurjih v občini Šentjur pri Celju. Ob že sprejetih ukrepih, ki se nanašajo na preskrbo s semeni ter mineralnimi gnojili, dodelitvijo določenih količin koruze ter odpisom dela davka od kmetijstva, bodo iz sredstev republiških rezerv zaradi izpadlih davkov iz dohodka od kmetijske dejavnosti in takojšnjega ukrepanja za odpravo škode občini Šentjur pri Celju dodeljena dopolnilna sredstva v znesku 2 milijona dinarjev.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo po oceni škode v sadjarstvu sodeloval pri dogovarjanju z zavarovalno skupnostjo glede priznanja odškodnine in dal pobudo, da ustrezno ukrepajo tudi SIS s področja družbenih dejavnosti, poroča v seji sekretariat IS za informacije.

Posebna komisija, ki je te dni v šmarski občini pregledala območje občine, je ugotovila, da je neurje s točo, ki je letos že večkrat prizadelo predvsem ožje Kozjansko, povzročilo škodo na približno 60 odstotkih kmetijskih površin, poroča naš dopisnik Vlado Smole.

Najbolj je neurje prizadelo vinograde, nasade jablan in njive, posejane s koruzo, kjer je ujma uničila od 40 do 90 odstotkov letošnjega pridelka. Komisija je tudi ugotovila, da je škode precej več, kot so najprej predvidevali, posebej občutna pa je tudi na vseh makadamskih cestah v okolici Kozjega, Virštanja in Bistrice ob Sotli. Z več cest je voda odnesla tudi po nekaj sto prostorninskih metrov gramoza, še prav posebno pa so bile prizadete ceste, ki so v gradnji in zgornji ustroj še ni bil utrjen.

Med najbolj poškodovanimi je tudi cesta Ključičice–Kozje, ki jo pomagajo graditi brigadirji letošnje zvezne mladinske delovne akcije »Kozjansko 79«.

Da je poleg šentjurske občine močno prizadeta tudi sosednja šmarska, zgovorno pove tudi podatek o spomladanski pozebi, ki je prizadela vso šmarsko občino in uničila od deset do sto odstotkov pridelka. Ne dosti manjša je tudi škoda, ki jo je povzročila majska suša, kar se že pozna tudi pri oddanih količinah mleka; te količine so zaradi nekvalitetne krme za okoli 15 odstotkov nižje od povprečnih. Če tem naravnim nesrečam prištejemo še več hudih neviht s točo, je na dlani, da bodo tudi šmarsko kmetijstvo, komunala in še nekatere panoge letos utrpele ogromno škodo.

Odlikovanja za uspešno delo v SZDL

LJUBLJANA, 12. julija – Predsednik RK SZDL Mitja Ribičič je danes podelil predsednici družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije Tini Tomlje, podpredsedniku republiškega izvršnega sveta Dušanu Šinigoju in Majdi Poljanšek, predsednici republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje visoka odlikovanja, red dela z zlato zvezdo, s katerimi jih je za uspešno delo v socialistični zvezi odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito. (Foto: Dragan Arrigler)

Širši vpliv v združenem delu

Skoraj 800.000 članov ZK Srbije v več kot 20.000 osnovnih organizacijah

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Organiziranost in delovanje zveze komunistov v združenem delu je eno najpomembnejših vprašanj uresničevanja vodilne idejnopolitične vloge zveze komunistov v družbi, so poudarili na seji predsedstva CK ZK Srbije.

Uvodni referat o organiziranosti in delovanju zveze komunistov v združenem delu je podal član predsedstva CK ZK Srbije Budimir Vukašinović, ki je poudaril, da ZK trenutno organizirano deluje v vseh celicah družbe. »Imamo več kot 20.000 osnovnih organizacij ZK s skoraj 800.000 člani. Od tega je v združenem delu okoli 12.000 osnovnih organizacij ZK, ki imajo skoraj 500.000 članov,« je dejal Vukašinović.

Večmesečna razprava in vpogled v konkretni položaj na terenu kažeta, da se dejavnost komunistov in osnovnih organizacij ZK v združenem delu nenehno širi in poglablja.

Reka turistov letos po malem usiha

Povsod manj tujih gostov kot lani – V Dubrovniku pol manj gostov kot lani

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 12. julija – Naše pričakovanje, da bomo letos doživeli turistični razcvet, se ne bo izpolnilo, to lahko rečemo skoraj zanesljivo – je dejal predsednik izvršnega odbora splošnega združenja turističnega gospodarstva Jugoslavije Egon Konradi na današnji tiskovni konferenci v gospodarski zbornici Jugoslavije.

Vsi dosedanji podatki in informacije kažejo, je poudaril, da so šli po vodi upi turističnih delavcev, po katerih naj bi bilo leto 1979 še boljše od lanskega. Računali so, da bo turizem letos imel svojo veliko priložnost. Teleksi, ki prihajajo na naslove združenj iz raznih krajev države, govore o usihanju deviznega dotoka: tujih turistov je bilo v prvih petih mesecih tega leta manj kot lani.

Poglejmo si nekaj podatkov, vzetih iz zadnjih sporočil in teleksov, s katerimi je Konradi postregel novinarjem:

»V Sloveniji je položaj v celem slabši kot lani. To lahko rečemo tudi za tako imenovani kmečki turizem, enako pa tudi za turistična središča, kot sta Bled in Bohinj.

Prav tako vznemirljiv je položaj v severni Dalmaciji, na Cresu, Lošinju, Rabu in Krku, kjer je gostov manj kot lani. V srednji Dalmaciji jih je 260.000, od tega 100.000 tujcev. Hoteli so sicer zasedeni, je pa prostor v kampih.

Tudi kar zadeva Dubrovnik, naše vrhunsko turistično središče, se je pričakovanje izjalovilo. Gostov je pol manj kot lani. Znano je tudi, kakšen je položaj v Črni gori, kjer je odpovedanih veliko turističnih aranžmajev. Toda gost s skromnimi zahtevami se utegne zelo dobro počutiti. Ni gneče, cene so dostopne, preskrba je odlična«.

Konradi je naštel vzroke takšnega položaja in med drugim omenil tudi, da nismo pravočasno sprejeli nekaterih sistemskih ukrepov, zaradi česar je turistično gospodarstvo močno prizadeto. Govoril je tudi o dragem letovanju zunaj penzionov, kar je prav tako vzelo pogum turistom. K temu je treba prišteti še dogodke v zvezi z letalom DC-10, potres v Črni gori, antipropagando zoper naš turizem v tujih sredstvih javnega obveščanja.

SLOBODAN DUKIĆ

Veliko obdobje boja

V slovenščini sta izšli 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita, ki zajemata obdobje od marca 1935 do avgusta 1939

LJUBLJANA, 12. julija – V sodelovanju ČZDO Komunist, TOZD Ljubljana, in založbe Borec sta pravkar izšli v slovenščini 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita. »Zbrana dela« sicer pripravlja in znanstveno obdeluje Inštitut za sodobno zgodovino v Beogradu, glavni urednik pa je dr. Pero Damjanović.

Najnovejši knjigi prinašata Titove članke iz zelo pomembnega obdobja jugoslovanske partije, je na današnji tiskovni konferenci dejal član slovenske redakcije France Filipič, obdobje njene konsolidacije in priprav na oborožen odpor zoper fašizem. Tretja knjiga namreč zajema čas od marca 1935 do novembra 1937, četrta pa od decembra 1937 do avgusta 1939. Iz Titovih spisov teh let odseva celotna problematika, s katero se je ukvarjala tedanja KPJ, je rekel Filipič: njeno organizacijsko utrjevanje, njeno poudarjanje potrebe bo globljem študiju družbenih pojavov, po izobraževanju članstva, po kulturi kot nadvse pomembni sestavini revolucionarnega boja, saj je to čas, v katerem je tekel znani spor na književni levici – zrcali pa se tudi način, kako je partija začela reševati slovensko, hrvaško, makedonsko idr. nacionalno vprašanje, pri tem pa začrtala osnove, ki so danes model mednacionalnih odnosov v državi.

O obsežnem znanstvenem oziroma kritičnem aparatu obeh knjig je na tiskovni konferenci ob izidu teh del govoril član slovenske redakcije »Zbranih del« Janko Liška: to so, je dejal, prikazi in razlaga Titovih sestavkov, poročil, ocen idr., razlage, ki pojasnjujejo mnoge kratice in šifre, navajajo podatke o ljudeh in pojavih tedanjega časa, pa osvetljujejo Titov življenjepis. Znanstveni aparat je razdeljen na »Prilоge«, »Opombe«, »Kronologijo« in »Register«, pri čemer prve sledijo vsebini različnih partijskih dokumentov, malo znanih pisem idr., od česar doslej še marsikaj ni bilo znano širši javnosti.

»Opombe« so deloma splošno informativne, med njimi so krajše Titove razprave o tedaj perečih vprašanjih (trockizem, spor na književni levici) in so po Liškovih besedah bogat prispevek k osvetljevanju zgodovine in publicistike tistega časa. »Register« vsebuje življenjske podatke raznih ljudi, revolucionarjev, članov partije, oblastnikov idr., medtem ko »Kronologija« spremlja Titovo delovanje po kronološkem redu in priča o njegovem ustvarjalnem nemiru. Ob koncu je Liška poudaril, da so tudi ti skrbno zbrani podatki, napisani v jasnem in dostopnem jeziku, brž kone prispevali k temu, da ljudje radi segajo po teh knjigah. Franček Brglez, prav tako član slovenskega uredništva, pa je dejal, da je izdaja prvih dveh knjig Titovih »Zbranih del« v slovenščini v nakladi 10.000 izvodov razprodana. Peta knjiga bi izšla jeseni, nadaljnje štiri v srbohrvaški izdaji pa so v zadnji fazi priprave. Slovenska prevajalca 3. knjige sta bila Vlado Barabaš in Roman Zupan, 4. pa je prevedel Franček Šafar.

JOŽE HORVAT

Soglasje za batujsko valjarno

Slovenska železarne se strinjajo z njeno modernizacijo – Takoj rentabilna

BATUJE PRI AJDOVŠČINI, 12. julija – Okrog 250-članski kolektiv tovarne poljedeljskega orodja v Batujah naj bi bil v naslednjem srednjeročnem obdobju 'lastnik' najzahtevnejše naložbe v ajdovski občini. Modernizirali naj bi sedanjo zastarelo valjarno, kar bo veljalo po sedanjih cenah okrog 320 milijonov dinarjev. Za sedanje srednjeročno obdobje načrtovana gradnja male železarne v Batujah pa je zaradi nesoglasja slovenskih železarn odpadla.

Za modernizacijo valjarne pa so dale soglasje slovenske železarne, naložba pa bi bila po mnenju inštituta za ekonomiko investicij pri združeni Ljubljanski banki tudi ekonomsko upravičena, saj bi bila rentabilna že v prvem letu proizvodnje. Med izdelki bi bili tudi takšni, ki jih moramo sedaj največ uvažati, kar velja zlasti za manjše profile; teh letno uvozimo okrog 50.000 ton.

B. P.

Nove izmene

Nove skupine mladih brigadirjev zamenjale prve izmene – Obljube za še boljše rezultate

LJUBLJANA, ŠIBENIK, BISTRICA OB SOTLI, 12. julija – Tisoči mladih po vsej državi se tudi letos vključujejo v zvezne, republiške in lokalne delovne akcije. Na otoku Obonjanu pri otoku Šibeniku zveza tabornikov Hrvaške že osmo leto gradi center za taborjenje, učenje in rekreacijo otrok in mladine, ki so ga imenovali »otok mladosti«. V zvezni mladinski delovni akciji bodo, kot poroča Tanjug, v drugi izmeni ki je danes pričela z delom, brigade iz Ljubljane Ivanca, Zadra, Zagreba, in Kolašina. Vseh sedem brigad, ki so delale v prvi izmeni, so bile petkrat proglašene za udarne, vse pa so tudi dobile lento »brigada pogumnih.«

Brigadirji druge izmene letošnje zvezne MDA »Kozjansko 79«, ki jim je danes že četrti delovni dan, imajo polne roke dela na cesti Grobelce-Loka pri Žusmu. Omenjeno cesto, ki je eno glavnih delovišč letošnje delovne akcije mladih iz vse Jugoslavije, so brigadirji prve izmene sicer že precej uredili, toda neurje pred tednom dni, je skoraj povsem uničilo njihovo delo.

»Vsaj teden dni bomo popravljali omenjeno cesto«, pravi komandant naselja v Bistrici ob Sotli Janez Ivanuš. Mladi iz Splita, Raven na Koroškem, Novega Sada in Velenja (vsem so se pridružili še mladi iz pobratenih občin) pa te dni pomagajo tudi pri kopanju jarkov za vodovoda v Planini pri Sevnici in na Virštanju, pa še v nekaterih krajih.

Mladi brigadirji druge izmene, ki jim vsaj prve dni nekoliko manj nagaja muhasto vreme, kot se je to dogajalo njihovim predhodnikom, obljubljajo, da bodo dosegli še boljše delovne rezultate, kot so jih brigadirji prej izmene.

Ob tem pa se brigadirji ne bodo odpovedali tudi številnim interesnim dejavnostim, med katerimi naj omenimo le mladinsko politično šolo »Edvarda Kardelja«, pa morda še tečaj za vozniške »B« kategorije. Brigadirji te izmene bodo na Kozjanskem pomagali do 7. avgusta.

VLADO SMOLE, IVAN GERENČER

Vpisi mladih

V pomurske srednje in poklicne šole skladno s prostorskimi, ne kadrovskimi možnostmi

MURSKA SOBOTA, 12. julija – Značilnost letošnjega vpisa na pomurske srednje in poklicne šole, ki bo sicer trajal do začetka septembra, je enakomerna porazdelitev učencev na vse srednje in poklicne šole v vseh štirih občinah glede na razpisano število učnih mest in prostorske zmogljivosti.

Nikjer, razen na ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti, kjer so odklonili vpis zaradi prevelikega števila prijav 40 učencem in na radenski gostinski šoli, kjer bodo v prihodnjem šolskem letu imeli namesto treh kar štiri oddelke v prvem letniku, niso imeli težav s prevelikim številom prijavljenih učencev, morda celo obratno.

Na skupnosti za zaposlovanje pripisujejo ugodno razporeditev blizu 1550 učencev, ki so letos končali osemletko in jih je bistveno manj kot v prejšnjih generacijah, predvsem zelo zgodnjemu vpisu na srednje šole, ki se je letos v Sloveniji pričel že marca. Seveda odločitve mladih za nadaljnje šolanje slejkoprej le niso popolnoma usklajene s pomurskimi kadrovskimi potrebami.

Na soboško zdravstveno šolo se je tako vpisalo v prvi letnik blizu sto dijakov, čeprav se lahko letno doma v najboljšem primeru zaposli deset do dvajset absolventov te šole.

Letos so na soboški gimnaziji vpisali predvidene tri oddelke, v Ljutomeru pa zaradi premajhnega števila prijav še niso zaključili vpis v dva oddelka prvega letnika. Tudi tokrat je med mladimi Pomurci premalo zanimanja za pedagoški poklic in na soboški gimnaziji še niso zaključili vpisovanja na pedagoški smeri.

Za poklic kovinarja, ki jih pomurska kovinskopredelovalna industrija še kako potrebuje, se je letos odločilo kar 170 učencev, kar je več kot deset odstotkov celotne letošnje generacije. Kljub ugodnemu vpisu pa so potrebe po tem poklicnem profilu v Pomurju še mnogo večje.

IVAN GERENČER

Jugoslovani množično v Grčijo

Na severni obali Egeja in na otokih skoraj dvakrat več naših turistov kot lani

SKOPJE, 12. julija (Tanjug) – Kljub temu, da se je v Grčiji tik pred začetkom turistične sezone podražila večina izdelkov, ki neposredno vplivajo na stroške letovanja, je jugoslovanskih turistov v letoviščih na severni egejski obali in na otokih naše južne sosede dvakrat več kot lani. Na prehodu »Bogorodica« pri Gjevgjeliji je od 1. do 10. julija prestopilo mejo 443.922 Jugoslovanov. Drugega julija je šlo čez mejo kar 60.700 naših državljanov.

Reka avtomobilov na avtocesti proti Grčiji in v nasprotni smeri je brez konca. Vse kaže, da bodo v juliju in avgustu preseženi vsi dosedanji rekordi mejnih prehodov v tem delu države, saj jih je bilo do 30. junija že skoraj toliko kot lani, v prvih desetih dneh julija pa se je to število v primerjavi z enakim obdobjem lani podvojilo.

Neizpolnjeni plani

Produktivnejše zaposlovanje in spodbujanje prodora na tuje trge bo moralo biti med glavnimi nalogami v bitki za stabilizacijo

LJUBLJANA, 12. julija – S hitrimi in učinkovitimi ukrepi, ne nazadnje pa tudi s kritično oceno tistih posameznikov, ki niso opravili svojih nalog, je treba zmanjšati odstopanja pri uresničevanju republiškega družbenega plana za obdobje zadnjih treh let. Ta odstopanja se kažejo predvsem v ekonomski nestabilnosti.

To ugotovitev smo slišali na današnji seji odborov za družbenoekonomske odnose vseh treh zborov republiške skupščine, ko so razpravljali o izvajanju in uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v obdobju od 1976 do 1979 in o možnostih razvoja v prihodnjem letu. Med glavnimi krivci za odstopanje od zastavljenih načrtov so, kakor smo slišali v razpravi, predvsem nizka produktivnost živega dela, upadanje konkurenčnosti našega blaga na tujih trgih, visoka odvisnost od kreditov, problemov likvidnosti gospodarstva, nekatere neusklajenosti v delitvi (čeprav je po akciji za zaključne račune položaj nekoliko ugodnejši), potres v Črni gori, ki bo zahteval dodatne napore in ne nazadnje tudi neugodne vremenske razmere, ki bodo vplivale na letino.

Vse naštete težave, ki imajo kratkoročno in dolgoročno razsežnost, se kažejo v skupnem imenovalcu gospodarske nestabilnosti, to je v prehitri rasti cen.

Za omilitev teh težav mora biti v ospredju vseh prizadevanj usmeritev na produktivnejše zaposlovanje, povečanje izvoza in pa brzdanje vseh oblik porabe v okviru ustvarjenega dohodka. Na to se navezuje tudi uveljavljanje sistemske funkcije planiranja.

Zato bo v letu 1980 potrebno predvsem motiviranje gospodarskih in drugih subjektov za ustvarjanje dohodka. Pri tem je še posebej pomembno spodbujanje za prodor na tuja tržišča. V razpravi pa so poudarili, da se moramo prav zaradi tega ogibati restrikcijam, ki spodbujajo interese za večji dohodek, smotrno in ne brezglavo pa mora biti tudi omejevanje uvoza.

Razpravljalci so opozorili, da do nekaterih kroničnih težav, ki se pojavljajo vsako leto, prihaja tudi zaradi prešibkega dogovarjanja med republikami, kjer je še premalo usklajevanja. Marsikdo še lahko dela po svoje in številne zmogljivosti ostanejo neizkoriščene, na drugi strani pa potrošijo velika sredstva za nove naložbe. Tako še na moremo vedno govoriti o enotnem jugoslovanskem tržišču, saj se nemalokrat zgodi, da se na surovinskih območjih (sami za sebe) odločijo, da bodo zgradili nove zmogljivosti za finalizacijo, hkrati pa v sosednji republiki tako tovarno že imajo.

V razpravi o zaostajanju za planskimi načrti so opozorili tudi za dvojni škodljivi vpliv, ki ga ima uvoz opreme.

GREGOR PUCELJ

Preveč neobdelane zemlje

KRUŠEVAC, 12. julija (Tanjug) – V kruševski občini si tako kot drugod že dolgo prizadevajo, da bi povečali proizvodnjo hrane. Vendar je v tej občini na tisoče hektarov rodovitne zemlje, ki je ne obdeluje nihče. V centru za socialno delo so zbrali podatke, ki kažejo, da je v občini 3800 ostarelih gospodinjstev, ki imajo skoraj 8000 hektarov obdelovalne zemlje. Večji del teh površin je zapuščen, na tistih parcelah, ki so obdelane, pa je donos zelo slab.

Nepričakovana turistična plima

Slovenska turistična središča so kar dobro zasedena – Obisk je ponekod celo večji kot lani – Neobveščeni tuji gostje – V Bernardinu bo septembra in oktobra premalo ležišč

LJUBLJANA, 12. julija – Kako se bomo letos ob koncu leta odrezali v turizmu? Bomo spet iztržili dobro milijardo dolarjev kot lani ali celo kaj več? Potem ko je zgodaj spomladi Jugoslavijo preplavil največji optimizem, se je po potresu v Črni gori ta optimizem močno ohladil. Vse več glasov slišimo, da bomo letos lahko zelo zadovoljni, če bomo dosegli lanske rezultate ali se jim vsaj tesno približali, o kakšnih novih rekordih se nihče več ne upa govoriti. Sicer pa poglejmo, kako so te dni v Sloveniji zasedeni hoteli v glavnih turističnih središčih.

»Imamo približno toliko gostov kot lani, hotel je zaseden 80-odstotno,« je povedal direktor blejskega hotela Toplice Marjan Učakar. Sicer pa v Toplicah upajo, da bo prihodnje dni zasedenost še nekoliko boljša, sploh pa računajo na dober obisk avgusta in prve dni septembra, ko bo na Bledu svetovno prvenstvo v veslanju. Tako kot »Toplice« je zaseden tudi hotel »Jelovica«. Sploh pa upajo, da bo ob koncu leta bera za malenkost boljša kot lanska.

Tudi v Golfu in Parku so te dni zadovoljni: blejski Golf je zaseden 85-odstotno, nekoliko slabše je v Parku. Sicer pa je dosegel Golf v prvem polletju 65-odstotno izkoriščenost ležišč, Park pa 61-odstotno, kar je bolje kot lani. Prihaja vse več posameznih gostov, ki so že bili v teh hotelih in so jih letos znova povabili na počitnice.

»Polni smo skoraj do zadnjega kotička,« je povedal direktor hotela Zlatorog v Bohinju, Luka Pretnar. »Celo junija smo imeli ležišča zasedena 75-odstotno, med gosti so seveda prevladovali tujci.« V Bohinju računajo, da bo avgust še boljši od julija, hotel Zlatorog ima precej rezervacij že tudi za september in šele sredi oktobra bo naval popustil.

Tudi Kranjska gora ima te dni dovolj tujih in domačih gostov. Hotela Alpina in Kompas sta te dni zasedena 80-odstotno, kar je približno enako kot lani. Tudi v Larixu se ne pritožujejo zaradi obiska, danes je hotel skoraj popolnoma zaseden, sicer pa je vse dni zasedenost od 80 do 90 odstotkov in tudi več.

Ne morejo sprejemati gostov

V zdraviliščih so polni do zadnjega kotička. V Rogaški Slatini so povedali, da bi morda še kje staknili kakšno posteljo, vendar samo za eno noč, nikakor pa za 10 ali 14 dni. Pravijo, da bo nekoliko bolje konec avgusta, prava gneča pa bo popustila šele v drugi polovici septembra. Tudi v Radencih je enaka podoba: hoteli polni do zadnjega kotička, nič bolje ne bo v avgustu. Edino pri zasebnikih lahko še najdete kakšno prazno turistično ležišče. Sicer pa v Radencih komaj čakajo, da bo avgusta odprt prizidek hotela »Radin«, kjer bo 200 novih ležišč.

Tako kot v Rogaški Slatini in Radencih je tudi v Dolenjskih toplicah. Pač pa je nekaj manj gostov kot lani na Otočcu. Direktor Jože Lampret meni, da verjetno ne bodo dosegli planiranega prometa, računali so, da bo letos okrog 10 odstotkov več gostov kot lani. Ob koncu prvega polletja pa so imeli letos 10% manj tujih gostov in 3,8% manj domačih turistov. »Nekaj gostov nam je seveda odvzel novi novomeški hotel Metropol«, meni Jože Lampret, »nekoliko se tudi poznajo omejitve v prometu.« Sicer pa so na Otočcu prepričani, da bo obisk avgusta nekoliko boljši, ko se začno vračati tujci z morja proti domu in se marsikdo za dan ali dva ustavi v romantičnem okolju ob Krki.

In kako je ob slovenski obali? V Simonovem zalivu pri Izoli so od včeraj zasedene vse sobe, z velikimi upi pa pričakujejo tudi avgust, saj imajo za ta mesec dovolj rezervacij. Zato upajo, da bo letošnja sezona nekoliko boljša od lanske.

Hotel Palace v Portorožu, ki ima 1300 ležišč, ima danes zasedenih 1070 postelj, torej približno 85 odstotkov vseh zmogljivosti. »Čez dva dni pa bomo polni do zadnjega kotička, tudi za avgust imamo že okrog 90 odstotkov ležišč rezerviranih,« so povedali v hotelu.

Nekoliko slabše je zaseden hotel Metropol (75-odstotno), v Luciji, toda po besedah direktorja Emila Miheliča se letos gostje v hotelu zadržujejo dlje kot prejšnja leta. Sicer pa računajo, da bo letošnja sezona v tem hotelu približno enaka lanski.

Kje pa so ruševine?

Emonini hoteli v Portorožu so te dni skoraj polni. »Zapišite, da smo zmerom optimisti,« je povedal direktor Herman Terčon. Nekoliko težav je bilo letos s švedskimi turisti, sicer pa so v prvem polletju Emonini hoteli dosegli 13 odstotkov več prenočitev kot lani v istem obdobju. Pač pa tudi v Portorožu poudarjajo, da v tujini močno napihujejo posledice potresa, ki je spomladi prizadel Črno goro. Te dni je več tujih turistov spraševalo, kje so – ruševine?! To seveda ni nič čudnega, saj je marsikateri časnik v tujini zapisal (po črnogorskem potresu), da je vsa jadranska obala – od Ulcinja do Debelega rtiča – eno samo potresno področje.

Kaj pa pravijo v našem turističnem »gigantu«, v Bernardinu med Portorožem in Piranom? Komercialni direktor v Bernardinu, Marjan Jakič računa, da bo letos sezona za 10 odstotkov boljša kot lani.

»V prvem polletju imamo za 12 odstotkov boljši obisk, med 15. in 25. avgustom bo nastala manjša praznina, potem pa smo spet popolnoma zasedeni ves september, oktober in še prvo polovico novembra. Tako si že danes belimo glavo s problemom, kam bomo dali septembra in oktobra vse goste«, razlaga Marjan Jakič. Sicer pa so v Bernardinu že lani dosegli izkoriščenost hotelov 260 dni v letu, kar je za objekt sezonskega značaja dober rezultat.

Toda kaj se dogaja ob Jadranu, v Istri in drugih središčih ob morju? Po nekaterih vesteh je te dni na Jadranu okrog 100.000 manj gostov kot v istem času lani, zlasti je manj tujcev.

In zakaj je tako? Je res vsega »kriv« potres v Črni gori? Lahko vso krivdo naprtimo tujim novinarjem? Prav gotovo drži, da so marsikje črnogorski potres napihovali in da so v alarmantnih vesteh tudi prvine nelojalne konkurence. Te dni so, denimo, mnogi švicarski časopisi svarili svoje turiste, naj ne hodijo v Jugoslavijo, češ da je pri nas zmanjkalo – bencina. Seveda pa bi bolj kritična in tudi samokritična raziskava verjetno pokazala, da vse krivde ne gre pripisati samo potresu in tujim (ali domačim) novinarjem. Marsikje bi se verjetno morali vprašati, če niso letošnjemu slabšemu obisku nekoliko botrovale tudi previsoke cene (lanske), nazadovanje v kakovosti storitev, nizka raven ponudbe, malomaren odnos do gostov in še marsikaj, kar je letos odvrnilo marsikaterega domačega in tudi tujega gosta od naših turističnih krajev.

IGOR PREŠERN

Je potres dobrodošel izgovor?

● Vse več je glasov, da so letos nekatera naša znana turistična središča manj polna kot lani, zlasti pogrešajo tujcev. Ali je res vsega »kriva« tuja propaganda, tuji novinarji, ki so v črnogorskem potresu tudi iskali cenene senzacije in že skoraj vso Jugoslavijo proglasili za »nevarno potresno področje«?

Ni dvoma, da se je marsikateri tujec, ko je bral o »grozečih prelomnicah in drhtečih tleh« – od Portoroža tja do Dubrovnika in še dlje, odločil, da ne bo šel na »nevarni Jadran«. Toda – ali niso pretiravanja tujih novinarjev, tudi zlonamerna, spet voda na naš mlin našega samozadovoljstva, spet težnja, da ne bi preveč govorili o naših lastnih slabostih? Ali nismo precej tujcev odbili tudi s skromno ponudbo, z vedno slabšo kakovostjo storitev, z nevljudnostjo, s stereotipno propagando? Ali nismo že nakajkrat občutili, da so pretiravanja v cenah, razni »skoki« za 20, 25 in 30 odstotkov, kot palica z dvema koncema, kot bumerang, ki nam hitro prileti nazaj v glavo? Takih primerov ni bilo malo in ne bi jih smeli pozabiti.

Da se razumemo: nič nimamo zoper, da ta ali oni hotel zviša cene tudi za 30 odstotkov, vendar le pod pogojem, da takšni ceni tudi ustrezajo vse storitve. Predvsem pa naj bo trg, zlasti tuji, tisto merilo, ki bo dalo odgovor, ali so cene pravilne ali pretirane. Tuje tržišče je ponavadi težko vleči za nos. Seveda pa danes, ko ugotavljamo zasedenost naših turističnih krajev, lahko samo ugibamo, kakšen neki bo ob koncu leta finančni saldo našega turističnega gospodarstva: bo v blagajnah turističnega združenega dela spet malo evenka in dosti pajčevine? O tem bi se morali dogovoriti že danes, ko že oblikujemo cene za turistično sezono 1980.

IGOR PREŠERN

DELO

*Glavni urednik ČGP

S TELEPRINTERJA

Gostinske storitve se dražijo hitreje

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – V prvi polovici letošnjega leta so se gostinske storitve v Jugoslaviji podražile za 14,4 odstotka. Po podatkih zveznega zavoda za statistiko so se najbolj povečale cene prenočišč – za 16,4 odstotka. Hrana se je podražila za 13,4, alkoholne in brezalkoholne pijače pa za 14,7 odstotka. Junija letos so se gostinske storitve v primerjavi z lanskim junijem podražile za 19,5 odstotka. Ti podatki kažejo, da je rast cen gostinskih storitev letos izrazitejša kot lani.

Izvozijo 70 odstotkov konfekcije

STRUMICA, 12. julija (Tanjug) – Strumiška modna konfekcija »Geras Cuneva« izvozi okoli 70 odstotkov svoje proizvodnje. V prvih šestih mesecih letos so v sodelovanju z beograjskim »Centrotekstilom« in skopskim »Makoteksom« poslali v Sovjetsko zvezo in NDR okoli 25.000 konfekcijskih izdelkov, večinoma dolgih moških in ženskih plaščev, moških oblek in hlač, katerih skupna vrednost presega 8 milijonov dinarjev. V primerjavi z enakim obdobjem lani se je vrednost izvoza v prvem polletju letos povečala za 15 odstotkov.

Do konca leta bodo na sovjetski trg in v NDR poslali okoli 60 tisoč konfekcijskih izdelkov.

Več čiste pitne vode za Valjevo

VALJEVO, 12. julija (Tanjug) – Začela se je gradnja novega vodovoda Valjevo–Paklje, ki bo dolg 8,3 kilometra in po katerem naj bi Valjevo dobilo iz paklanjskega izvira 380 litrov čiste pitne vode na sekundo, medtem ko jih zdaj dobi le 160. Za gradnjo novega vodovoda so se odločili občani in združeno delo, ki poleg redne cene vode za vsak kubični meter porabljene vode namensko prispevajo tri dinarje, delovne organizacije pa štiri dinarje. Tako bodo do novembra 1982 zagotovili 50 milijonov dinarjev, kolikor bo stala gradnja vodovoda. Novi vodovod bo iz boljših jeklenih cevi in bo zamenjal sedanjega, ki je že dotrajan in ima tudi manjšo zmogljivost, kar je bilo vzrok za pogosto pomanjkanje vode v tem mestu.

S skupnimi močmi do kulturnega doma

GORNJI MILANOVAC, 12. julija (Tanjug) – V Srezojevcih na južnih obronkih Suvobora so odprli sodoben kulturni dom, ki je stal milijon dinarjev. Imenovali so ga Dom bratstva in enotnosti, saj sta polovico sredstev za gradnjo prispevali krajevni skupnosti Starše in Marjeta pri Mariboru. Iz teh krajev v okoli Maribora so nemški fašisti med vojno vse Slovence izgnali v Srbijo. To je sodilo v načrt o germanizaciji Slovenije. Večina Slovencev se je naselila v vaseh v okolici Gornjega Milanovca, največ pa jih je živelo v vasi Srezojevci, kjer so jih prisrčno in bratsko sprejeli. V tistih hudih dneh se je razvilo tesno prijateljstvo in bratstvo, ki se je poglabljalo do današnjih dni.

Serviserji zavrnili predlagane cene

MOSTAR, 12. julija (Tanjug) – Predstavniki servisnih organizacij iz območja hercegovske regije niso sprejeli in podpisali samoupravnega sporazuma o temeljih in merilih za oblikovanje cen servisnih storitev za gospodinjske in druge naprave v letošnjem letu. Po njihovem mnenju so namreč predlagane cene storitev prenizke, saj znašajo od 55 do 88 dinarjev na uro, odvisno od vrste aparata. Cene nekaterih popravil so celo dvakrat nižje kot v drugih republikah.

Kranjska »Sava« gradi tovarno v Rumi

KRANJ, 12. julija (Tanjug) – Gradnja tovarne gum za traktorje in druge kmetijske stroje v Rumi, ki bo obratovala v okviru SOZD »Sava« Kranj, potekajo po predvidevanjih. Domnevajo, da bo nova tovarna v Rumi začela obratovati v prvi polovici prihodnjega leta. Tovarna naj bi leta 1982 proizvedla 250.000 traktorskih in drugih gum, kasneje pa še več. Proizvodna hala nove tovarne obsega skoraj 14.000 kvadratnih metrov. Večino strojev bodo kupili v tujini, del opreme pa tudi pri nas. Po proračunu naj bi celotna vlaganja v ta pomembni objekt gumarske industrije znašala 520 milijonov dinarjev. V ta znesek so vračunali tudi sredstva za izobraževanje delavcev in strokovnjakov, ki bodo delali v novi tovarni.

Gradnja tovarne »pepsi-cole« v Prilepu

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V Prilepu bodo začeli graditi tovarno za proizvodnjo »pepsi-cole«, ki bo ed1na te vrste v Makedoniji, južni Srbiji in na Kosovu. Zmogljivost novega objekta bo 80 tisoč hektolitrov letno, s čemer bodo ustvarili 90 milijonov dinarjev skupnega prihodka. V gradnjo tega pomembnega objekta bodo vložili okoli 100 milijonov dinarjev in zaposlili 100 novih delavcev.

Manj motorjev in menjalnikov iz Famosa

SARAJEVO, 12. julija (Tanjug) – Tovarna motorjev »Famos« v Hrasnici pri Sarajevu je zaradi zamud kooperantov in zaradi lastnih napak v prvem polletju letos izdelala manj motorjev in menjalnikov kot je bilo predvideno. Po prvih podatkih, ki pa niso dokončni, je »Famos« v obdobju januar-junij izdelal nekaj več kot 4 tisoč motorjev in okoli 4660 menjalnikov, kar je več kot lani. Ker »Famos« ni izpolnil predvidenega načrta, tudi ni mogel pravočasno izpolniti svojih obveznosti do poslovnih partnerjev.

Prenavljanje prilepske tovarne cigaret

PRILEP, 12. julija (Tanjug) – V prilepskem tobačnem kombinatu končujejo rekonstrukcijo tovarne cigaret. V ta namen bodo porabili 230 milijonov dinarjev. Z rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnih dvoran, kot tudi z nakupom novih strojev se bo proizvodnja cigaret s sedanjih 5 povečala na okoli 7 milijonov kilogramov cigaret letno.

Sekretariat Ustavnega sodišča SR Slovenije sporoča, da bosta v stavbi v Ljubljani, Beethovnova ulica 10/I

javni obravnavi

dne 17. 7. 1979 ob 9. uri:

v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:
– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 20. 11. 1978 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 27/78).
– sklepa sveta Krajevne skupnosti Dutovlje o uvedbi samoprispevka za financiranje asfaltiranja in ureditve poti v vasi Dutovlje z dne 4. 1. 1979 (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 1/79):

ob 12. uri:

v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti:
pravilnika o plačevanju prispevkov k stroškom komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč v zazidalnem območju mesta Kočevje in v krajih, ki se urejajo po urbanističnem redu.

Toča je uničila več, kot so sprva cenili

Izvršni svet skupščine SR Slovenije dodelil občini Šentjur 2 milijona dinarjev pomoči – Uničene ceste, velika škoda v vinogradih

LJUBLJANA, 12. julija – Izvršni svet skupščine SRS je danes razpravljal tudi o škodi po neurjih v občini Šentjur pri Celju. Ob že sprejetih ukrepih, ki se nanašajo na preskrbo s semeni ter mineralnimi gnojili, dodelitvijo določenih količin koruze ter odpisom dela davka od kmetijstva, bodo iz sredstev republiških rezerv zaradi izpadlih davkov iz dohodka od kmetijske dejavnosti in takojšnjega ukrepanja za odpravo škode občini Šentjur pri Celju dodeljena dopolnilna sredstva v znesku 2 milijona dinarjev.

Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo po oceni škode v sadjarstvu sodeloval pri dogovarjanju z zavarovalno skupnostjo glede priznanja odškodnine in dal pobudo, da ustrezno ukrepajo tudi SIS s področja družbenih dejavnosti, poroča v seji sekretariat IS za informacije.

Posebna komisija, ki je te dni v šmarski občini pregledala območje občine, je ugotovila, da je neurje s točo, ki je letos že večkrat prizadelo predvsem ožje Kozjansko, povzročilo škodo na približno 60 odstotkih kmetijskih površin, poroča naš dopisnik Vlado Smole.

Najbolj je neurje prizadelo vinograde, nasade jablan in njive, posejane s koruzo, kjer je ujma uničila od 40 do 90 odstotkov letošnjega pridelka. Komisija je tudi ugotovila, da je škode precej več, kot so najprej predvidevali, posebej občutna pa je tudi na vseh makadamskih cestah v okolici Kozjega, Virštanja in Bistrice ob Sotli. Ž več cest je voda odnesla tudi po nekaj sto prostorninskih metrov gramoza, še prav posebno pa so bile prizadete ceste, ki so v gradnji in zgornji ustroj še ni bil utrjen.

Med najbolj poškodovanimi je tudi cesta Ključice–Kozje, ki jo pomagajo graditi brigadirji letošnje zvezne mladinske delovne akcije »Kozjansko 79«.

Da je poleg šentjurske občine močno prizadeta tudi sosednja šmarska, zgovorno pove tudi podatek o spomladanski pozebi, ki je prizadela vso šmarsko občino in uničila od deset do sto odstotkov pridelka. Ne dosti manjša je tudi škoda, ki jo je povzročila majska suša, kar se že pozna tudi pri oddanih količinah mleka; te količine so zaradi nekvalitetne krme za okoli 15 odstotkov nižje od povprečnih. Če tem naravnim nesrečam prištejemo še več hudih neviht s točo, je na dlani, da bodo tudi šmarsko kmetijstvo, komunala in še nekatere panoge letos utrpele ogromno škodo.

Odlikovanja za uspešno delo v SZDL

LJUBLJANA, 12. julija – Predsednik RK SZDL Mitja Ribičič je danes podelil predsednici družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije Tini Tomlje, podpredsedniku republiškega izvršnega sveta Dušanu Šinigoju in Majdi Poljanšek, predsednici republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje visoka odlikovanja, red dela z zlato zvezdo, s katerimi jih je za uspešno delo v socialistični zvezi odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito. (Foto: Dragan Arrigler)

Širši vpliv v združenem delu

Skoraj 800.000 članov ZK Srbije v več kot 20.000 osnovnih organizacijah

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Organiziranost in delovanje zveze komunistov v združenem delu je eno najpomembnejših vprašanj uresničevanja vodilne idejnopolitične vloge zveze komunistov v družbi, so poudarili na seji predsedstva CK ZK Srbije.

Uvodni referat o organiziranosti in delovanju zveze komunistov v združenem delu je podal član predsedstva CK ZK Srbije Budimir Vukašinović, ki je poudaril, da ZK trenutno organizirano deluje v vseh celicah družbe. »Imamo več kot 20.000 osnovnih organizacij ZK s skoraj 800.000 člani. Od tega je v združenem delu okoli 12.000 osnovnih organizacij ZK, ki imajo skoraj 500.000 članov,« je dejal Vukašinović.

Večmesečna razprava in vpogled v konkretni položaj na terenu kažeta, da se dejavnost komunistov in osnovnih organizacij ZK v združenem delu nenehno širi in poglablja.

Reka turistov letos po malem usiha

Povsod manj tujih gostov kot lani – V Dubrovniku pol manj gostov kot lani

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 12. julija – Naše pričakovanje, da bomo letos doživeli turistični razcvet, se ne bo izpolnilo, to lahko rečemo skoraj zanesljivo – je dejal predsednik izvršnega odbora splošnega združenja turističnega gospodarstva Jugoslavije Egon Konradi na današnji tiskovni konferenci v gospodarski zbornici Jugoslavije.

Vsi dosedanji podatki in informacije kažejo, je poudaril, da so šli po vodi upi turističnih delavcev, po katerih naj bi bilo leto 1979 še boljše od lanskega. Računali so, da bo turizem letos imel svojo veliko priložnost. Teleksi, ki prihajajo na naslove združenj iz raznih krajev države, govore o usihanju deviznega dotoka: tujih turistov je bilo v prvih petih mesecih tega leta manj kot lani.

Poglejmo si nekaj podatkov, vzetih iz zadnjih sporočil in teleksov, s katerimi je Konradi postregel novinarjem:

»V Sloveniji je položaj v celem slabši kot lani. To lahko rečemo tudi za tako imenovani kmečki turizem, enako pa tudi za turistična središča, kot sta Bled in Bohinj.

Prav tako vznemirljiv je položaj v severni Dalmaciji, na Cresu, Lošinju, Rabu in Krku, kjer je gostov manj kot lani. V srednji Dalmaciji jih je 260.000, od tega 100.000 tujcev. Hoteli so sicer zasedeni, je pa prostor v kampih.

Tudi kar zadeva Dubrovnik, naše vrhunsko turistično središče, se je pričakovanje izjalovilo. Gostov je pol manj kot lani. Znano je tudi, kakšen je položaj v Črni gori, kjer je odpovedanih veliko turističnih aranžmajev. Toda gost s skromnimi zahtevami se utegne zelo dobro počutiti. Ni gneče, cene so dostopne, preskrba je odlična«.

Konradi je naštel vzroke takšnega položaja in med drugim omenil tudi, da nismo pravočasno sprejeli nekaterih sistemskih ukrepov, zaradi česar je turistično gospodarstvo močno prizadeto. Govoril je tudi o dragem letovanju zunaj penzionov, kar je prav tako vzelo pogum turistom. K temu je treba prišteti še dogodke v zvezi z letalom DC-10, potres v Črni gori, antipropagando zoper naš turizem v tujih sredstvih javnega obveščanja.

SLOBODAN DUKIĆ

Veliko obdobje boja

V slovenščini sta izšli 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita, ki zajemata obdobje od marca 1935 do avgusta 1939

LJUBLJANA, 12. julija – V sodelovanju ČZDO Komunist, TOZD Ljubljana, in založbe Borec sta pravkar izšli v slovenščini 3. in 4. knjiga »Zbranih del« Josipa Broza Tita. »Zbrana dela« sicer pripravlja in znanstveno obdeluje Inštitut za sodobno zgodovino v Beogradu, glavni urednik pa je dr. Pero Damjanović.

Najnovejši knjigi prinašata Titove članke iz zelo pomembnega obdobja jugoslovanske partije, je na današnji tiskovni konferenci dejal član slovenske redakcije France Filipič, obdobje njene konsolidacije in priprav na oborožen odpor zoper fašizem. Tretja knjiga namreč zajema čas od marca 1935 do novembra 1937, četrta pa od decembra 1937 do avgusta 1939. Iz Titovih spisov teh let odseva celotna problematika, s katero se je ukvarjala tedanja KPJ, je rekel Filipič: njeno organizacijsko utrjevanje, njeno poudarjanje potrebe bo globljem študiju družbenih pojavov, po izobraževanju članstva, po kulturi kot nadvse pomembni sestavini revolucionarnega boja, saj je to čas, v katerem je tekel znani spor na književni levici – zrcali pa se tudi način, kako je partija začela reševati slovensko, hrvaško, makedonsko idr. nacionalno vprašanje, pri tem pa začrtala osnove, ki so danes model mednacionalnih odnosov v državi.

O obsežnem znanstvenem oziroma kritičnem aparatu obeh knjig je na tiskovni konferenci ob izidu teh del govoril član slovenske redakcije »Zbranih del« Janko Liška: to so, je dejal, prikazi in razlaga Titovih sestavkov, poročil, ocen idr., razlage, ki pojasnjujejo mnoge kratice in šifre, navajajo podatke o ljudeh in pojavih tedanjega časa, pa osvetljujejo Titov življenjepis. Znanstveni aparat je razdeljen na »Prilogе«, »Opombe«, »Kronologijo« in »Register«, pri čemer prve sledijo vsebini različnih partijskih dokumentov, malo znanih pisem idr., od česar doslej še marsikaj ni bilo znano širši javnosti.

»Opombe« so deloma splošno informativne, med njimi so kraše Titove razprave o tedaj perečih vprašanjih (trockizem, spor na književni levici) in so po Liškovih besedah bogat prispevek k osvetljevanju zgodovine in publicistike tistega časa. »Register« vsebuje življenjske podatke raznih ljudi, revolucionarjev, članov partije, oblastnikov idr., medtem ko »Kronologija« spremlja Titovo delovanje po kronološkem redu in priča o njegovem ustvarjalnem nemiru. Ob koncu je Liška poudaril, da so tudi ti skrbno zbrani podatki, napisani v jasnem in dostopnem jeziku, bržkone prispevali k temu, da ljudje radi segajo po teh knjigah. Franček Brglez, prav tako član slovenskega uredništva, pa je dejal, da je izdaja prvih dveh knjig Titovih »Zbranih del« v slovenščini v nakladi 10.000 izvodov razprodana. Peta knjiga bi izšla jeseni, nadaljnje štiri v srbohrvaški izdaji pa so v zadnji fazi priprave. Slovenska prevajalca 3. knjige sta bila Vlado Barabaš in Roman Zupan, 4. pa je prevedel Franček Šafar.

JOŽE HORVAT

Soglasje za batujsko valjarno

Slovenska železarne se strinjajo z njeno modernizacijo – Takoj rentabilna

BATUJE PRI AJDOVŠČINI, 12. julija – Okrog 250-članski kolektiv tovarne poljedeljskega orodja v Batujah naj bi bil v naslednjem srednjeročnem obdobju ‚lastnik' najzahtevnejše naložbe v ajdovski občini. Modernizirali naj bi sedanjo zastarelo valjarno, kar bo veljalo po sedanjih cenah okrog 320 milijonov dinarjev. Za sedanje srednjeročno obdobje načrtovana gradnja male železarne v Batujah pa je zaradi nesoglasja slovenskih železarn odpadla.

Za modernizacijo valjarne pa so dale soglasje slovenske železarne, naložba pa bi bila po mnenju inštituta za ekonomiko investicij pri združeni Ljubljanski banki tudi ekonomsko upravičena, saj bi bila rentabilna že v prvem letu proizvodnje. Med izdelki bi bili tudi takšni, ki jih moramo sedaj največ uvažati, kar velja zlasti za manjše profile; teh letno uvozimo okrog 50.000 ton.

B. P.

Nove izmene

Nove skupine mladih brigadirjev zamenjale prve izmene – Obljube za še boljše rezultate

LJUBLJANA, ŠIBENIK, BISTRICA OB SOTLI, 12. julija – Tisoči mladih po vsej državi se tudi letos vključujejo v zvezne, republiške in lokalne delovne akcije. Na otoku Obonjanu pri otoku Šibeniku zveza tabornikov Hrvaške že osmo leto gradi center za taborjenje, učenje in rekreacijo otrok in mladine, ki so ga imenovali »otok mladosti«. V zvezni mladinski delovni akciji bodo, kot poroča Tanjug, v drugi izmeni ki je danes pričela z delom, brigade iz Ljubljane Ivanca, Zadra, Zagreba, in Kolašina. Vseh sedem brigad, ki so delale v prvi izmeni, so bile petkrat proglašene za udarne, vse pa so tudi dobile lento »brigada pogumnih.«

Brigadirji druge izmene letošnje zvezne MDA »Kozjansko 79«, ki jim je danes že četrti delovni dan, imajo polne roke dela na cesti Grobelce-Loka pri Žusmu. Omenjeno cesto, ki je eno glavnih delovišč letošnje delovne akcije mladih iz vse Jugoslavije, so brigadirji prve izmene sicer že precej uredili, toda neurje pred tednom dni, je skoraj povsem uničilo njihovo delo.

»Vsaj teden dni bomo popravljali omenjeno cesto«, pravi komandant naselja v Bistrici ob Sotli Janez Ivanuš. Mladi iz Splita, Raven na Koroškem, Novega Sada in Velenja (vsem so se pridružili še mladi iz pobratenih občin) pa te dni pomagajo tudi pri kopanju jarkov za vodovoda v Planini pri Sevnici in na Virštanju, pa še v nekaterih krajih.

Mladi brigadirji druge izmene, ki jim vsaj prve dni nekoliko manj nagaja muhasto vreme, kot se je to dogajalo njihovim predhodnikom, obljubljajo, da bodo dosegli še boljše delovne rezultate, kot so jih brigadirji pred izmene. Ti so v povprečju presegli normo za dobro polovico.

Ob tem pa se brigadirji ne bodo odpovedali tudi številnim interesnim dejavnostim, med katerimi naj omenimo le mladinsko politično šolo »Edvarda Kardelja«, pa morda še tečaj za voznike »B« kategorije. Brigadirji te izmene bodo na Kozjanskem pomagali do 7. avgusta, želijo pa si več srečanj z mladino tega kraja, saj pravijo, da je sodelovanje z mladimi iz oddaljenejših krajev tesnejše, kot pa z domačimi.

Prihodnje leto se bodo ponovno vrnili med vaščane Suhorja tudi brigadirji brigade »Anton Ingolič – Prekomorski«, ki so položili cevi za vodovod v tej zakotni in najmanj razviti postojnski krajevni skupnosti. To so sklenili ob zaključku mladinske delovne akcije »Suhorje 79«. Tedaj naj bi zgradili položno in 1,2 kilometra dolgo cesto do vasi.

Brigadirjem na republiški delovni akciji »Goričko 79« pa se je danes pridružila na udarniškem dnevu še brigada »17. oktober« iz soboške občine, ki se vrnila z zvezne mladinske [illegible] v Suhi krajini.

VLADO SMOLE, IVAN GERENČER

Je potres dobrodošel izgovor?

● Vse več je glasov, da so letos nekatera naša znana turistična središča manj polna kot lani, zlasti pogrešajo tujcev. Ali je res vsega »kriva« tuja propaganda, tuji novinarji, ki so v črnogorskem potresu tudi iskali cenene senzacije in že skoraj vso Jugoslavijo proglasili za »nevarno potresno področje«?

Ni dvoma, da se je marsikateri tujec, ko je bral o »grozečih prelomnicah in drhtečih tleh« – od Portoroža tja do Dubrovnika in še dlje, odločil, da ne bo šel na »nevarni Jadran«. Toda – ali niso pretiravanja tujih novinarjev, tudi zlonamerna, spet voda na naš mlin našega samozadovoljstva, spet težnja, da ne bi preveč govorili o naših lastnih slabostih? Ali nismo precej tujcev odbili tudi s skromno ponudbo, z vedno slabšo kakovostjo storitev, z nevljudnostjo, s stereotipno propagando? Ali nismo že nakajkrat občutili, da so pretiravanja v cenah, razni »skoki« za 20, 25 in 30 odstotkov, kot palica z dvema koncema, kot bumerang, ki nam hitro prileti nazaj v glavo? Takih primerov ni bilo malo in ne bi jih smeli pozabiti.

Da se razumemo: nič nimamo zoper, da ta ali oni hotel zviša cene tudi za 30 odstotkov, vendar le pod pogojem, da takšni ceni tudi ustrezajo vse storitve. Predvsem pa naj bo trg, zlasti tuji, tisto merilo, ki bo dalo odgovor, ali so cene pravilne ali pretirane. Tuje tržišče je ponavadi težko vleči za nos. Seveda pa danes, ko ugotavljamo zasedenost naših turističnih krajev, lahko samo ugibamo, kakšen neki bo ob koncu leta finančni saldo našega turističnega gospodarstva: bo v blagajnah turističnega združenega dela spet malo cvenka in dosti pajčevine? O tem bi se morali dogovoriti že danes, ko že oblikujemo cene za turistično sezono 1980.

IGOR PREŠERN

Neizpolnjeni plani

Produktivnejše zaposlovanje in spodbujanje prodora na tuje trge bo moralo biti med glavnimi nalogami v bitki za stabilizacijo

LJUBLJANA, 12. julija – S hitrimi in učinkovitimi ukrepi, ne nazadnje pa tudi s kritično oceno tistih posameznikov, ki niso opravili svojih nalog, je treba zmanjšati odstopanja pri uresničevanju republiškega družbenega plana za obdobje zadnjih treh let. Ta odstopanja se kažejo predvsem v ekonomski nestabilnosti.

To ugotovitev smo slišali na današnji seji odborov za družbenoekonomske odnose vseh treh zborov republiške skupščine, ko so razpravljali o izvajanju in uresničevanju družbenega plana SR Slovenije v obdobju od 1976 do 1979 in o možnostih razvoja v prihodnjem letu. Med glavnimi krivci za odstopanje od zastavljenih načrtov so, kakor smo slišali v razpravi, predvsem nizka produktivnost živega dela, upadanje konkurenčnosti našega blaga na tujih trgih, visoka odvisnost od kreditov, problemov likvidnosti gospodarstva, nekatere neusklajenosti v delitvi (čeprav je po akciji za zaključne račune položaj nekoliko ugodnejši), potres v Črni gori, ki bo zahteval dodatne napore in ne nazadnje tudi neugodne vremenske razmere, ki bodo vplivale na letino.

Vse naštete težave, ki imajo kratkoročno in dolgoročno razsežnost, se kažejo v skupnem imenovalcu gospodarske nestabilnosti, to je v prehitri rasti cen.

Za omilitev teh težav mora biti v ospredju vseh prizadevanj usmeritev na produktivnejše zaposlovanje, povečanje izvoza in pa brzdanje vseh oblik porabe v okviru ustvarjenega dohodka. Na to se navezuje tudi uveljavljanje sistemske funkcije planiranja.

Zato bo v letu 1980 potrebno predvsem motiviranje gospodarskih in drugih subjektov za ustvarjanje dohodka. Pri tem je še posebej pomembno spodbujanje za prodor na tuja tržišča. V razpravi pa so poudarili, da se moramo prav zaradi tega ogibati restrikcijam, ki spodbujajo interese za večji dohodek, smotrno in ne brezglavo pa mora biti tudi omejevanje uvoza.

Razpravljalci so opozorili, da do nekaterih kroničnih težav, ki se pojavljajo vsako leto, prihaja tudi zaradi prešibkega dogovarjanja med republikami, kjer je še premalo usklajevanja. Marsikdo še lahko dela po svoje in številne zmogljivosti ostanejo neizkoriščene, na drugi strani pa potrošijo velika sredstva za nove naložbe. Tako še na morsmo vedno govoriti o enotnem jugoslovanskem tržišču, saj se nemalokrat zgodi, da se na surovinskih območjih (sami za sebe) odločijo, da bodo zgradili nove zmogljivosti za finalizacijo, hkrati pa v sosednji republiki tako tovarno že imajo.

V razpravi o zaostajanju za planskimi načrti so opozorili tudi za dvojni škodljivi vpliv, ki ga ima uvoz opreme. Tako na eni strani zanjo trošimo velika devizna sredstva, na drugi strani pa zaradi tega nazaduje jugoslovanska strojna industrija in ostaja brez prave specializacije, kar pa je dandanes prvi pogoj za kakovostno delo na tem področju.

GREGOR PUCELJ

Rekordno število Jugoslovanov v Grčiji

SKOPJE, 12. julija (Tanjug) – Kljub temu, da se je v Grčiji tik pred začetkom turistične sezone podražila večina izdelkov, ki neposredno vplivajo na stroške letovanja, je jugoslovanskih turistov v letoviščih na severni egejski obali in na otokih naše južne sosede dvakrat več kot lani. Na prehodu »Bogorodica« pri Gjevgjeliji je od 1. do 10. julija prestopilo mejo 443.922 Jugoslovanov. Drugega julija je šlo čez mejo kar 60.700 naših državljanov.

Reka avtomobilov na avtocesti proti Grčiji in v nasprotni smeri je brez konca. Vse kaže, da bodo v juliju in avgustu preseženi vsi dosedanji rekordi mejnih prehodov v tem delu države, saj jih je bilo do 30. junija že skoraj toliko kot lani, v prvih desetih dneh julija pa se je to število v primerjavi z enakim obdobjem lani podvojilo.

Nepričakovana turistična plima

Slovenski turistični kraji so kar dobro zasedeni – Obisk je tak kot lani, ponekod pa celo nekoliko večji – Neobveščeni tuji gostje

LJUBLJANA, 12. julija – Kako se bomo letos ob koncu leta odrezali v turizmu? Bomo spet iztržili dobro milijardo dolarjev kot lani ali celo kaj več? Potem ko je zgodaj spomladi Jugoslavijo preplavil največji optimizem, se je po potresu v Črni gori ta optimizem močno ohladil. Vse več glasov slišimo, da bomo letos lahko zelo zadovoljni, če bomo dosegli lanske rezultate ali se jim vsaj tesno približali, o kakšnih novih rekordih se nihče več ne upa govoriti. Sicer pa poglejmo, kako so te dni v Sloveniji zasedeni hoteli v glavnih turističnih središčih.

»Imamo približno toliko gostov kot lani, hotel je zaseden 80-odstotno,« je povedal direktor blejskega hotela Toplice Marjan Učakar. Sicer pa v Toplicah upajo, da bo prihodnje dni zasedenost še nekoliko boljša, sploh pa računajo na dober obisk avgusta in prve dni septembra, ko bo na Bledu svetovno prvenstvo v veslanju. Tako kot »Toplice« je zaseden tudi hotel »Jelovica«. Sploh pa upajo, da bo ob koncu leta bera za malenkost boljša kot lanska.

Tudi v Golfu in Parku so te dni zadovoljni: blejski Golf je zaseden 85-odstotno, nekoliko slabše je v Parku. Sicer pa je dosegel Golf v prvem polletju 65-odstotno izkoriščenost ležišč, Park pa 61-odstotno, kar je bolje kot lani. Prihaja vse več posameznih gostov, ki so že bili v teh hotelih in so jih letos znova povabili na počitnice.

»Polni smo skoraj do zadnjega kotička,« je povedal direktor hotela Zlatorog v Bohinju, Luka Pretnar. »Celo junija smo imeli ležišča zasedena 75-odstotno, med gosti so seveda prevladovali tujci.« V Bohinju računajo, da bo avgust še boljši od julija, hotel Zlatorog ima precej rezervacij že tudi za september in šele sredi oktobra bo naval popustil.

Tudi Kranjska gora ima te dni dovolj tujih in domačih gostov. Hotela Alpina in Kompas sta te dni zasedena 80-odstotno, kar je približno enako kot lani. Tudi v Larixu se ne pritožujejo zaradi obiska, danes je hotel skoraj popolnoma zaseden, sicer pa je vse dni zasedenost od 80 do 90 odstotkov in tudi več.

Ne morejo sprejemati gostov

V zdraviliščih so polni do zadnjega kotička. V Rogaški Slatini so povedali, da bi morda še kje staknili kakšno posteljo, vendar samo za eno noč, nikakor pa za 10 ali 14 dni. Pravijo, da bo nekoliko bolje konec avgusta, prava gneca pa bo popustila šele v drugi polovici septembra. Tudi v Radencih je enaka podoba: hoteli polni do zadnjega kotička, nič bolje ne bo v avgustu. Edino pri zasebnikih lahko še najdete kakšno prazno turistično ležišče. Sicer pa v Radencih komaj čakajo, da bo avgusta odprt prizidek hotela »Radin«, kjer bo 200 novih ležišč.

Tako kot v Rogaški Slatini in Radencih je tudi v Dolenjskih toplicah. Pač pa je nekaj manj gostov kot lani na Otočcu. Direktor Jože Lampret meni, da verjetno ne bodo dosegli planiranega prometa, računali so, da bo letos okrog 10 odstotkov več gostov kot lani. Ob koncu prvega polletja pa so imeli letos 10% manj tujih gostov in 3,8% manj domačih turistov. »Nekaj gostov nam je seveda odvzel novi novomeški hotel Metropol«, meni Jože Lampret, »nekoliko se tudi poznajo omejitve v prometu.« Sicer pa so na Otočcu prepričani, da bo obisk avgusta nekoliko boljši, ko se začno vračati tujci z morja proti domu in se marsikdo za dan ali dva ustavi v romantičnem okolju ob Krki.

In kako je ob slovenski obali? V Simonovem zalivu pri Izoli so od včeraj zasedene vse sobe, z velikimi upi pa pričakujejo tudi avgust, saj imajo za ta mesec dovolj rezervacij. Zato upajo, da bo letošnja sezona nekoliko boljša od lanske.

Hotel Palace v Portorožu, ki ima 1300 ležišč, ima danes zasedenih 1070 postelj, torej približno 85 odstotkov vseh zmogljivosti. »Čez dva dni pa bomo polni do zadnjega kotička, tudi za avgust imamo že okrog 90 odstotkov ležišč rezerviranih,« so povedali v hotelu.

Nekoliko slabše je zaseden hotel Metropol (75-odstotno), v Luciji, toda po besedah direktorja Emila Miheliča se letos gostje v hotelu zadržujejo dlje kot prejšnja leta. Sicer pa računajo, da bo letošnja sezona v tem hotelu približno enaka lanski.

Kje pa so ruševine?

Emonini hoteli v Portorožu so te dni skoraj polni. »Zapišite, da smo zmerom optimisti,« je povedal direktor Herman Terčon. Nekoliko težav je bilo letos s švedskimi turisti, sicer pa so v prvem polletju Emonini hoteli dosegli 13 odstotkov več prenočitev kot lani v istem obdobju. Pač pa tudi v Portorožu poudarjajo, da v tujini močno napihujejo posledice potresa, ki je spomladi prizadel Črno goro. Te dni je več tujih turistov spraševalo, kje so – ruševine?! To seveda ni nič čudnega, saj je marsikateri časnik v tujini zapisal (po črnogorskem potresu), da je vsa jadranska obala – od Ulcinja do Debelega rtiča – eno samo potresno področje.

Kaj pa pravijo v našem turističnem »gigantu«, v Bernardinu med Portorožem in Piranom? Komercialni direktor v Bernardinu, Marjan Jakič računa, da bo letos sezona za 10 odstotkov boljša kot lani.

»V prvem polletju imamo za 12 odstotkov boljši obisk, med 1. in 25. avgustom bo nastala manjša praznina, potem pa smo spet popolnoma zasedeni ves september, oktober in še prvo polovico novembra. Tako si že danes belimo glavo s problemom, kam bomo dali septembra in oktobra vse goste«, razlaga Marjan Jakič. Sicer pa so v Bernardinu že lani dosegli izkoriščenost hotelov 260 dni v letu, kar je za objekt sezonskega značaja dober rezultat.

Toda kaj se dogaja ob Jadranu, v Istri in drugih središčih ob morju? Po nekaterih vesteh je te dni na Jadranu okrog 100.000 manj gostov kot v istem času lani, zlasti je manj tujcev.

In zakaj je tako? Je res vsega »kriv« potres v Črni gori? Lahko vso krivdo naprtimo tujim novinarjem? Prav gotovo drži, da so marsikje črnogorski potres napihovali in da so v alarmantnih vesteh tudi prvine nelojalne konkurence. Te dni so, denimo, mnogi švicarski časopisi svarili svoje turiste, naj ne hodijo v Jugoslavijo, češ da je pri nas zmanjkalo – bencina. Seveda pa bi bolj kritična in tudi samokritična raziskava verjetno pokazala, da vse krivde ne gre pripisati samo potresu in tujim (ali domačim) novinarjem. Marsikje bi se verjetno morali vprašati, če niso letošnjemu slabšemu obisku nekoliko botrovale tudi previsoke cene (lanske), nazadovanje v kakovosti storitev, nizka raven ponudbe, malomaren odnos do gostov in še marsikaj, kar je letos odvrnilo marsikaterega domačega in tudi tujega gosta od naših turističnih krajev.

IGOR PREŠERN

Vpisi mladih

Enakomerna porazdelitev učencev na srednje in poklicne šole v Pomurju

MURSKA SOBOTA, 12. julija – Značilnost letošnjega vpisa na pomurske srednje in poklicne šole, ki bo sicer trajal do začetka septembra, je enakomerna porazdelitev učencev na vse srednje in poklicne šole v vseh štirih občinah glede na razpisano število učnih mest in prostorske zmogljivosti.

Nikjer, razen na ekonomskem šolskem centru v Murski Soboti, kjer so odklonili vpis zaradi prevelikega števila prijav 40 učencem in na radenski gostinski šoli, kjer bodo v prihodnjem šolskem letu imeli namesto treh kar štiri oddelke v prvem letniku, niso imeli težav s prevelikim številom prijavljenih učencev, morda celo obratno.

Na skupnosti za zaposlovanje pripisujejo ugodno razporeditev blizu 1550 učencev, ki so letos končali osemletko in jih je bistveno manj kot v prejšnjih generacijah, predvsem zelo zgodnjemu vpisu na srednje šole, ki se je letos v Sloveniji pričel že marca. Seveda odločitve mladih za nadaljnje šolanje slejkoprej le niso popolnoma usklajene s pomurskimi kadrovskimi potrebami.

Na soboško zdravstveno šolo se je tako vpisalo v prvi letnik blizu sto dijakov, čeprav se lahko letno doma v najboljšem primeru zaposli deset do dvajset absolventov te šole.

Letos so na soboški gimnaziji vpisali predvidene tri oddelke, v Ljutomeru pa zaradi premajhnega števila prijav še niso zaključili vpis v dva oddelka prvega letnika. Tudi tokrat je med mlačnimi Pomurci premalo zanimanja za pedagoški poklic in na soboški gimnaziji še niso zaključili vpisovanja na p

PRETRESLJIV RAZPLET V TEKU NA 100 M – Američan Deal (drugi z leve) veliki favorit, ni dobil teka v najkrajši šprinterski disciplini. (Foto: Zoran Vogrinčič)

V Celju sijajen tek na 800 m Lisec zmagal na 3000 metrov

24. atletski memorial Ferda Skoka z vrsto odličnih dosežkov – Kenijec Maina 1:44,7, Savić 1:46,3 na 800 m – Shine 49,5, Kopitar pa 50,7 na 400 metrov z ovirami

CELJE, 12. julija – Mnogi lepi boji,vrsta znanih atletskih imen, nekaj sijajnih rezultatov, taka je najkrajša ocena 24. memoriala Ferda Skoka na celjskem štadionu Boris Kidrič. V ospredju zanimanja so bili trije teki, v katerih so bili doseženi odlični izidi, pomembno vlogo pa so v njih odigrali tudi jugoslovanski atleti. Lisec je zmagal na 3000 metrov, Savić je bil na 800 m drugi z letošnjim najboljšim izidom pri nas, Kopitar pa tretji na 400 m z ovirami. Najimenitnejši dosežek tekmovanja pa je dosegel Kenijec Maina, ki je z 1:44,7 izenačil rekord prireditve in štadiona, h krati pa je to tudi eden letošnjih najboljših izidov na svetu.

Po slovesni otvoritvi med katero sta kakih 2000 gledalcev, atlete in atletinje iz 12 držav iz štirih celin pozdravila predsednik prireditvenega odbora in AD Kladivar Mitja Pipan ter zastopnik pokrovitelja generalni direktor celjske Kovinotehne Janez Lenassi se je ob ugodnih vremenskih razmerah začel 24. memorial Ferda Skoka.

V prvih disciplinah je bila udeležba predvsem domača, na sporedu pa so bila tudi predtekmovanja, ki so pomenila uvod v vrhunce tega prijetnega atletskega popoldneva.

V metu diska je zmagal državni reprezentant Marčeta (C. zvezda) s 53,28 pred Mijačem (Kl) 51,24 ter Z. Prezljem (Tr) 46,38. Četrti je bil Okeščen (N. mesto) 46,12, peti pa David (It) 45,28.

Premočnega zmagovalca je dal tudi tek žensk na 100 m ovire. Državna prvakinja Lorenci (Mb) ni imela enakovredne tekmice in je zmagala s 14,2 pred Kopitarjevo (Kl) 14,9 in Tržačanko Buffolini 15,3.

Polfinalni teki na 100 m za moške so bili trije. Najboljšim ni bilo treba napeti vseh moči za uvrstitev v finale. Iz vsake skupine sta šla naprej po dva najhitrejša.

Rezultati – 1. skupina: 1. Wamister (Švi) 10,6, 2. Šega (Nm) 11,1, 3. Waste (A) 11,3, 4. Lin Čung (Kit) 11,4; 2. skupina: 1. Wells (ZDA) 10,8, 2. Čao Čing ju (Kit) 10,8, 3. Husty (A) 11,0, 4. Milliani (It) 11,2, 5. Črnej (Kl) 11,5; 3.Skupina: 1. Deal (ZDA) 10,8, 2. Kisang (Ken) 10,9, 3. Hovnik (Ravne) 11,3, 4. Cerjak (Kl) 11,7.

Zmaga srebrne kolajne iz Montreala

Tek na 400 m z ovirami je bil po pričakovanju ena osrednjih točk saj so bili na štartu sami znameniti tekmovalci. V zadnjem trenutku sta se namreč prijavila tudi Američana Shine in King. Tek je povedel domačin Kopitar, ki je tekel zelo hrabro in se v začetku boljšega od Američanov držal vse do začetka ciljne ravnine, ko je začel popuščati. King je že premočno vodil, vendar je v finišu izgubil proti rojaku Mikeju Shineju. Zanimivo je, da sta le obrobno vlogo tokrat igrala Švicar Haas in Kenijec Kimajo, ki ju je premagal tudi drugi reprezentant Penca.

Rezultati: 1. Shine 49,5, 2. King (oba ZDA) 49,9, 3. Kopitar (Kl) 50,7, 4. Penca (Nm) 52,8, 5. Haas (Švi) 53,1, 6. Kimajo (Ken) 55,0.

V drugi skupini je zmagal Krističević (Sa) 53,8 pred Tavčarjem (01) 55,2.

Skok v višino je razočaral, saj je bil naš rekorder Temim nezanesljiv. 211 je preskočil šele v tretjem poskusu, na 214 je bil uspešen že v prvem, vendar se je enak uspeh posrečil tudi Kitajcu Cuji Hung čunu, ki pa je bil zanesljivejši na nižjih višinah. Ker nobeden od tekmecev ni preskočil 216 cm, je prvo mesto osvojil Kitajec.

Rezultati: 1. Cuji Hung čun (Kit) 214, 2. Temim (Part) 214, 3. Čop (Kl) 211, 4. Miklič (01) 208, 5. Kalek (Pol) 205, 6. Žufar (Mlad) 200, 7. D. Prezelj (Kl) 200, 8. Strmičnik (KAK) 195.

Zmaga Vinazze v daljavo

V skoku v daljavo je ves čas prevladovala druga najboljša jugoslovanska skakalka Luciana Vinazza iz Nove Gorice, ki se je dvakrat povsem približala znamki 6 metrov in premagala tudi Kitajko Jea Peng či.

Rezultati: 1. Vinazza (Go) 598, 2. Jea Peng či (Kit) 585, 3. Lazarević (Part) 577, 4. Pekmezović (Sa) 577, 5. Lorenci (Mb) 550, 6. Regner (Kl) 509.

V teku na 400 m za ženske je premočno zmagala državna rekorderka Jelica Pavličić. Seliškarjeva, ki je ta čas najboljša v SRS, je hitro začela, vendar tempa ni vzdržala in je v ciljni ravnini precej popustila.

Rezultati: 1. Pavličić 54,2, 2. Guštin (obe Žel. Karlovac) 55,1, 3. Seliškar (Ol) 56,2, 4. Djordjević (Ol) 58,1.

Mladinci so se merili v teku na 1000 m. Štartalo je kar 18 tekmovalcev. Povedel je Kranjčan Križaj, na koncu pa se je izkazal za najmočnejšega Tržačan Prosch.

Rezultati: 1. Prosch (It) 2:29,8, 2. Križaj (Tr) 2:32,6, 3. Rokavec (Ol) 2:33,2, 4. Žičkar (Kl) 2:34,0, 5. Malić (Din) 2:34,7.

Imeniten tek na 400 m

V teku na 400 m je bila zasedba zares elitna. Kakor je bilo pričakovati, je bil najhitrejši Kenijec Atuti, ki je med deseterico najhitrejših letos na svetu, dobro pa se mu je upiral državni prvak Alebić, ki mu je lahko kolikor toliko sledil le do zadnjega zavoja. V ciljni ravnini je Kenijec zlahka še pospešil, Alebić pa se je moral ubraniti čedalje močnejšega finiša Švicarja Kamberja. Knapić ves čas ni mogel upati na več kot četrto mesto.

Rezultati: 1. Atuti (Ken) 46,1, 2. Alebić (ASK) 46,6, 3. Kamber (Švi) 46,8, 4. Knapić (Slob. Var) 47,2, 5. Dramiga (Ugan) 47,5, 6. Davis (Jam) 49,2.

V slabši skupini je zmagal Wender (Trst) z 49,4.

Presenečenje v memorialni disciplini

Finalni tek na 100 m se je končal s presenečenjem. 26-letni Švicar Patrick Wamister, s katerim favorizirana Američana gotovo nista računala, je na tretji progi dobro štartal in v finišu teka odbil vse napade ameriškega študentskega prvaka Jeroma Deala. Na cilju je presrečni Švicar v slavju dvignil roke in se v družbi svojih tovarišev prešerno veselil nenadejane zmage. Lovoriko memoriala Ferda Skoka mu je predala žena padlega partizana in predvojnega reprezentanta Milka, Švicar pa je potem obiskal njo in sestro Marijo na tribuni in jima izročil šopek cvetja.

Rezultati: 1. Wamister (Švi) 10,4, 2. Deal 10,4, 3. Wells (oba ZDA) 10,6, 4. Kisang (Ken) 10,7, 5. Čao Čing Ju (Kit) 10,8, 6. Šega (Nm) 11,2.

Med ženskami je v teku na 100 m zmagala državna prvakinja Sokačeva (C. zvezda) 11,5 pred Hsieh Fang hua (Kit) 11,9, Italijanko Paoletti 12,5, Petuschnikovo (A) 12,6, in Kivač (Sloboda Varaždin) 12,9.

Odličen tek na 800 m in izenačen Sušnjev rekord

V teku na 800 m so gledalci videli kvaliteten dosežek, hkrati pa tudi izredno razburljiv boj. Tempo je narekoval sprva znameniti Kenijec Mike Boit, ki je prvih 400 m pretekel v času 51,5. Boit je vodil tudi še naslednjih 300 metrov, vendar je nato v ciljni ravnini omagal. V silovitem finišu ga je najprej prehitel rojak James Maina, za njim pa še drugi. Maina je s časom 1:44,7 izenačil rekord prireditev in štadiona in hkrati dosegel enega najboljših izidov letos na svetu. Od Jugoslovanov je bil v finišu najhitrejši Milovan Savić, ki se je do zadnjih centimetrov boril z Bolgarom Kolevom in ga potem za las premagal. Savić je s časom 1:46,3 dosegel letos najboljši izid v Jugoslaviji, Kolev pa je z istim časom dosegel nov bolgarski rekord.

Rezultati: 1. Maina (Ken) 1:44,7, 2. Savić (Pula) 1:46,3, 3. Koleu (Bolg) 1:46,3, 4. Životić (Part) 1:46,4, 5. Perer 1:46,6, 6. Boit (oba Ken) 1:46,8, 7. McLean (ZDA) 1:49,2.

V teku žensk na 800 m je bila daleč najboljša državna prvakinja Zora Tomecić. Mariborčanka Perger, ki je nastopila po bolezni, je prvič letos premagala mejo 2:08 in hkrati dosegla najboljši izid letos v Sloveniji.

Rezultati: 1. Tomesić 2:06,3, 2. Avdibašić (Slob. Tuzla) 2:07,0, 3. Perger (Mb) 2:07,9, 4. Klemenjak (A) 2:09,4, 5. Budercla (Kl) 2:09,8, 6. Plajhner (Kl) 2:11,2.

V metu kopja za ženske je zmagala Menjhartova (Senta) z 51,12 pred domačinko Kovač, ki je z 48,46 dosegla letos najboljši izid v SRS tretja pa je bila Osijčanka Bukić z 45,30 m.

V drugi skupini teka na 800 m je bil najhitrejši Mešinović (01) 1:53,2 drugi je bil Smočić (Dinamo) 1:53,6, tretji pa Božnik (Tr) 1:53,8. Zelo dobra zasedba je bila v skoku v daljvo, saj se je zadnji hip priglasil tudi olimpijski zmagovalec iz Montreala Robinson, ki je v peti seriji s 798 cm potisnil na drugo mesto rojaka Hayesa, petega na olimpijskih igrah v troskoku, ki je v prvi seriji preskočil 770 cm.

Rezultati: 1. Robinson 798, 2. Hayes (oba ZDA) 770, 3. Čang Tao (Kit) 762, 4. Rak (Slav) 744, 5. Atčade (Togo) 730, 6. Jahić (Part) 724, 7. Režek (Vel) 724, 8. Piculin (Go) 707.

Ziščeva zmaga

Miting je izzvenel z dobro zasedenim tekom na 3000 m. Povedel je Zdravković, ki je dobro formo skušal izkoristiti za rekordni dosežek tudi na tej nekoliko neobičajni razdalji. Potem pa so pobudo prevzeli Kenijci, na čelu pa je bil Tuwei. V zadnjem krogu pa se je tek razpletel povsem drugače kot je bilo pričakovati. Državni rekorder domačin Stanko Lisec, ki je ves čas kontroliral dogajanja, je 200 m pred ciljem sprožil silovit finiš, prehitel Kenijca in se v ciljni ravnini obranil napadov njegovih rojakov, tekel pa je pod osmimi minutami.

Rezultati: 1. Lisec (Kl) 7:58,8, 2. Koskei 7:59,6, 3. Kipkorir (oba Ken) 8:01,0, 4. Zdravković (Morava) 8:02,6, 5. Karpačev (Bolg) 8:04,2, 6. Mikulec (Din) 8:05,0, 7. Anić (Vel) 8:06,2, 8. Tuwei (Ken) 8:11,8, 9. Aškovič (JLA) 8:11,9, 10. Rozman (Kl) 8:17,5, 11. Arzenšek (Ki) 8:18,8, 12. Peternel (Vel) 8:23,0.

KAREL JUG
EVGEN BERGANT

Srbija državni prvak

ZAJEČAR – Mladinska nogometna reprezentanca Srbije je novi državni prvak. V odločilni tekmi je premagala Vojvodino s 5:4, vendar šele po streljanju enajstmetrovk, potem ko se je tekma končala brez golov.

Tretja je BiH, četrta Hrvatska peta Črna gora, šesta Makedonija in sedma Slovenija pred Kosovom.

Prvič zmagali v gosteh

Vaterpolisti SFRJ so na močnem turnirju odpravili Madžarsko in Italijo

EGER, 12. julija – Jugoslovanska reprezentanca v vaterpolu je na mednarodnem turnirju v Egerju na Madžarskem premagala domačine s 7:6 (3:1, 1:3, 0:1, 3:1). To je bila prva zmaga SFRJ nad Madžarsko v gosteh. Jugoslovani so odlično začeli in prvo četrtino krepko odločili v svojo korist. Madžari so nato izenačili. Potem pa se je začel veliki boj. Tretjo četrtino so dobili Madžari z golom 30 sekund pred koncem. V zadnjem delu pa so »modri« zaigrali kot že dolgo ne. Nekaj sekund pred koncem je bil rezultat 6:6, tedaj pa je sodnik dosodil najstrožjo kazen. Gol je dosegel Rudić. Drugi strelci: Gopčević 3, Manjlović 1, Polić 1 in Bebić 1. Za domačine so bili uspešni Csapo 3, Kerekes 2 in Horkai 1.

V prvem kolu turnirja so Jugoslovani premagali svetovne prvake, vaterpoliste Italije z 9:7 (3:3, 2:0, 2:2, 2:2), v drugem kolu pa je premoč SFRJ morala priznati tudi Avstralija. Bilo je 7:4 (3:0, 0:0, 2:2, 2:2) za naše. Vrstni red po treh kolih: Jugoslavija 6, Madžarska 4, Italija 4, Romunija 2, Nizozemska 2, Avstralija 0.

V 4. kolu je Jugoslavija premagala Nizozemsko z 9:3, Madžarska Romunijo z 11:9, Avstralija pa Italijo z 8:7.

Četveroboj v počastitev jubilejev

RADOVLJICA – Pod pokroviteljstvom osnovne organizacije ZSMS v jeseniški železarni je bil v Radovljici tradicionalni četveroboj športnikov obmejne milice in carine Jesenice, postaje milice Jesenice, obmejne enote JLA iz radovljice in železarne Jesenice. Pomerili so se v malem nogometu, šahu, kegljanju in streljanju. S četverobojem so počastili letošnje jubileje ZKJ, sindikatov in SKOJ, dan borca in dan vstaje. Prehodni pokal je tokrat osvojila ekipa obmejne milice in carine, pokal za fair-play pa je pripadel jeseniškim miličnikom. Zmagovalci po panogah – mali nogomet: JLA Radovljica, šah: železarna Jesenice, streljanje: obmejna milica in carina Jesenice, kegljanje: postaja milice Jesenice. J.R.

Šimenc in Peterko

SUBOTICA – Drugega tekmovalnega dne na državnem prvenstvu v jadralnem letenju so bili na sporedu prosti daljinski preleti. Štartalo je 35 tekmovalcev. Zmagal je Šimenc iz Lesc.

Vrstni red: 1. Šimenc, 2. Taler (oba Lesce), 3. Gatolin (Bg), 4. Starović, 5. Peterko (oba Celje).

V tretji disciplini so se jadralci pomerili v hitrostnem preletu na cilj s povratkom na progi Subotica – Iriški venac – Subotica (195 km). Najboljši je bil Celjan Peterko. Novomeščan Keršič je moral zasilno pristati. Na letalu je bilo precej škode, njemu pa na srečo ni bilo nič.

Vrstni red: 1. Peterko (Celje), 2. Gatolin (Bg) 3. Silko (N. Sad), 4. Petrović (Ptuj), 5. Taler (Lesce).

MARJAN KIKELJ

Vsi napovedujejo visoko uvrstitev

Novinci v taboru NK Olimpija za »Delo« o razpletu prvenstva v I. ligi in možnostih

LJUBLJANA – Že v nedeljo se začenja novo nogometno prvenstvo. Precej okrepljeno moštvo ljubljanske Olimpije bo štartalo za Bežigradom v igri z Budućnostjo. Kaj od novega prvenstva pričakujejo nekateri novinci, ki so v prestopnem roku okrepili Olimpijo?

ILIJA SAVOVIĆ: »Dobro sem se vživel v novo okolje, le malo premalo časa je bilo, da bi se uigrali. Žal na štartu ne bomo igrali v najmočnejši postavi, toda upam, da ne bomo imeli težav z Budućnostjo in Vojvodino. Olimpija je kvalitetno moštvo, prav gotovo se bomo visoko uvrstili. Če hočete natančneje: Olimpija bo na koncu prvenstva med petim in osmim mestom.«

BRANKO ŠARENAC: »Dobro smo pripravljeni za prvenstvo. Kar zadeva mene je vse v redu, dobro se razumem s soigralci tako v igri kot zunaj igrišča. Imamo zelo močno moštvo, še zlasti veliko pričakujem od nadaljevanja prvenstva, ko bomo igrali z vsemi najboljšimi močmi. Težko je napovedovati uvrstitev, mislim pa, da nižje od petega mesta na koncu ne bi smeli biti.«

DRAGAN BOŠNJAK: »Tekma z Osijekom ne more biti pravo merilo. Močnejši smo. Zadovoljen sem z vsem za Bežigradom, s sprejemom, tovarištvom in vzdušjem v ekipi. Zaradi tega se bom seveda tudi maksimalno potrudil, da bi upravičil zaupanje. Računam, da bo Olimpija na koncu prvenstva pristala nekje okrog 10. mesta. Za kaj več je najbrž še prezgodaj, morda drugo leto.«

DRAGOLJUB LJILJAK: »Uvrstili se bomo sredi lestvice, jaz tipam na 8. mesto. Ne vem, če bom igral na štartu, šele dokazati se moram. Toda jaz sem optimist, čeprav je konkurenca za mesta zelo huda. Cenim Varagića, z njim ne more biti strahu, boj za obstanek ne pride v poštev. Marsikoga bomo presenetili doma in na tujem. Upam, da bodo tudi gledalci zadovoljni z našo igro.« F. B.

Iz zagate – pod koši

Na seji predsedstva KZJ o nastopu na EP in slabostih v naši košarki – V tujino le s 30 leti – Konferenca KZJ 27. oktobra v Ljubljani

BEOGRAD – Pri delu košarkarske organizacije se že dalj časa pojavljajo problemi in slabosti, vendar so bile zaradi uspehov jugoslovanske košarke doslej često prikriti. Neuspeh v Torinu je očiten dokaz, da v naši košarki nekaj škripIje, zato bi morali košarkarski delavci učinkovito ukrepati. To je ena izmed ocen seje predsedstva KZJ, na kateri so razpravljali o aktualnih problemih košarkarskega športa.

O pripravah in nastopu na evropskem prvenstvu v Italiji je poročal zvezni trener Petar Skansi. Dejal je, da je imela naša reprezentanca med pripravami veliko problemov, tako kar zadeva možnosti za trening, pripravljenost igralcev in zdravstveno stanje. Ključni igralci reprezentance Kičanović, Delibašić, Jerkov, Ćosić in Slavnić so prišli na priprave fizično in psihično izčrpani, tako da jim je bil v času priprav praviaprav potreben počitek. To je potrdil tudi reprezentančni zdravnik dr. Kenig. V času priprav sta se poškodovala Kičanović in Vilfan, sodelovanje v pripravah pa je odpovedal drugi trener Bogdan Tanjević, kar je vse vplivalo na igro naših na evropskem prvenstvu. Petar Skansi pa v poročilu ni omenil svojega dela in vodenja reprezentance. Poudaril je, da zaradi pisanja nekaterih novinarjev pri nas obstajajo napačni kriteriji glede vrednosti nekaterih igralcev, kar bi Skansi rad spremenil. V razpravi je Skansi zameril novinarjem, ki so spremljali prvenstvo, da so nobjektivno obveščali javnost ter da so pogosto pisali o obrobnih zadevah.

Predsednik KZJ Vladimir Pezo pa je v razpravi dejal: »Tretje mesto ni prvo. A vendar zdaj ne moremo reči, da naša organizacija ni dobra, da so igralci in trener slabi. Vsak uspeh je težko braniti. Pred nami so velike obveznosti, zato moramo najprej rešiti lastne probleme in naloge.«

V nadaljnjem delu predsedstva je bila najbolj burna razprava v zvezi s pravilnikom o prestopih igralcev. Delegati se niso sporazumeli okrog definicije 14. člena pravilnika, ki regulira prestope igralcev iz kluba v klub in iz republike v republiko. Zaradi tega bodo republiške in pokrajinske zveze do 15. septembra poslale svoja stališča. Predsedstvo KZJ je sklenilo, da bo konferenca KZJ 27. oktobra v Ljubljani.

Sporna je bila tudi starostna omejitev pri odhodih igralcev v tujino. Tako v starem kot v novem registracijskem pravilniku je zapisano, da lahko igralci odidejo v tujino s 30, košarkarice pa s 27 leti. Skansi in predsednik Pezo sta se zavzemala za to, da bi našim zelo zaslužnim igralcem omogočili igranje v tujini tudi pred 30. letom – takšna je bila tudi dosedanja praksa – vendar pa po novem pravilniku predsedstvo KZJ ne bo imeli več pravice delati izjem.

Brez odmeva je zato ostalo pismo Dražena Dalipagića, ki bi rad že v bližnji prihodnosti odšel v tujino.

TENIS

Še en poraz Johna McEnroea

NEW YORK – Ameriški teniški igralec John McEnroe ta čas ni v najboljši formi. Po porazu v Wimbledonu je izpadel tudi na turnirju v Forest Hillsu. Izločil ga je Paragvajec Victor Pecci s 3:6, 7:5, 7:6.

Majhen in Ferenčakova druga

SUBOTICA – Na državnem prvenstvu v tenisu za pionirje in pionirke sta naslova prvakov osvojila Zagrebčan Orešar in Osiječanka Salerjeva. Med pionirji je bil Mariborčan Majhen drugi, prav tako pa tudi Kranjčanka Ferenčakova med pionirkami.

Še druga zmaga Leonarda

Kubanski šprinter Silvio Leonard je po zmagi na 100 m na vseameriških igrah v Portoriku slavil še v teku na 200 m. S pomočjo vetra je dosegel čas 20,37. Drugi je bil James Gilkes iz Gvajane z 20,46, na tretje mesto pa se je uvrstil Američan Don Coleman z 20,56. Eden od favoritov, tretji z OI v Montrealu, Američan Dwayne Evans, je izpadel že v polfinalu. V središču pozornosti pa je bil finalni tek na 110 m ovire in dvoboj sedanjega in prejšnjega svetovnega rekorderja Nehemiaha (ZDA) in Kubanca Casanasa. Zmagal je še enkrat Američan z odličnim časom 13,20. Kubanec je krenil silovito in vodil do četrte ovire, vendar je Nehemiah v finišu dokazal, da je ta čas v tej disciplini res najboljši na svetu.

V skoku v višino je zmagal Američan Jacobs, z 2,26 m pa je dosegel tudi nov rekord iger. Tek na 5000 m je dobil Matt Centrowitz (ZDA), disk pa je najdlje vrgel Mac Wilkins – 63,30 m.

Zanon obranil naslov

RIMINI – Italijanski boksar Lorenzo Zanon je obranil naslov evropskega prvaka med profesionalci v težki kategoriji, potem ko se je dvoboj z rojakom Alfijem Righettijem končal neodločeno. Zanon je boksal slabo, veliko slabše kot aprila proti Špancu Evangelisti, ko je osvojil naslov. Righetti je pokazal, da nima udarca, ki podira. Bil je tudi slabo pripravljen, saj je dvoboj končal povsem izčrpan. Po tekmi je zaradi neizkoriščene priložnosti doživel živčni zlom in so ga odpeljali v bolnišnico.

Franulović izpadel

GSTAAD – V drugem kolu mednarodnega teniškega prvenstva Švice je Željko Franulović izgubil. Premagal ga je Uli Pinner (ZRN) s 6:1, 2:6, 6:4.

Ni lahko biti kolesar

EVIAN – Takole je padla velika skupina kolesarjev v 14. etapi profesionalne dirke »Tour de France« Belfort – Evian, ko so vozili skozi švicarsko mesto Chaux de Fonds. (Telefoto: UPI).

Slalom in spust na Muri

V soboto in nedeljo mednarodno kajakaško tekmovanje BD Krog

MURSKA SOBOTA – Brodarsko društvo »Mura« iz Kroga bo v soboto in nedeljo pripravilo tekmovanje v spustu in slalomu na Muri, ki se ga bo po doslej prispelih prijavah udeležilo blizu sto tekmovalcev iz Avstrije, Italije in Jugoslavije.

Za soboto, s pričetkom ob 13. uri, so organizatorji pripravili slalom pri čolnarni brodarskega društva. V kategoriji K-1 bodo nastopili člani, članice, mladinci in turisti. V kategoriji C-1 se bodo pomerili le člani in mladinci, v C-2 pa le mladinci in turisti.

Štart spusta, ki bo nedeljo ob 12. uri, bo pri Brodu na reki Muri pri Sladkem vrhu, v neposredni bližini mejnega prehoda Trate–Čmurek. Dolžina proge je kar 37 km, cilj pa bo pri brodu v Krogu. V K-1 bodo nastopili člani, članice, mladinci in turisti, v C-1 člani in mladinci, v C-2 pa člani, mladinci in turisti.

Tudi tokrat, kot že nekaj let nazaj, bodo pripravili tudi spretnostno vožnjo z gumijastimi čolni po Muri, in sicer v nedeljo ob 12. uri od Petanjskega mosta do broda v Krogu.

J. G.

Resno vadijo

Mladinska namiznoteniška reprezentanca se za EP pripravlja na Ravnah

LJUBLJANA – Državna mladinska namiznoteniška reprezentanca, ki bo od 21. do 29. tm. nastopila na 21. EP za mladince in pionirje v Rimu, je že teden dni zbrana skupnih pripravah na Ravnah na Koroškem.

Oba zvezna mladinska kapetana Frank in Zavišič z izbranci nista imela težav. Vsi so se odzvali pozivu ter vestno vadijo pod vodstvom trenerja Jožeta Mikelna iz Ljubljane. Kot smo že poročali, bodo naše zastopstvo v Rimu sestavljali – mladinci: Kovač, Veren (oba Sobota), Baniček (Vjesnik), Rizvanović (Vitez), mladinke: Perkučin (Proleter), Čadež, Ojstršek A. (obe Olimpija), pionirji: Kadak (01), Podlesnik (Mrb) in pionirke: Krsnik (01), Stankovič (Pionir, Beograd). V enajstčlanskem državnem zastopstvu bo torej kar sedem najboljših mladih predstavnikov SR Slovenije.

Spored priprav reprezentance je zelo naporen in obsežen, saj bodo morali mladi v teh dneh, ki so jim še ostali na voljo do prvenstva v Rimu, izboljšati formo, odpraviti napake, predvsem tiste, ki jih je odkrilo nedavno mednarodno mladinsko prvenstvo SFRJ v Ljubljani. Teh pa ni malo, ker so v zadnjem času v vodilnih mladinskih klubih v državi bolj slabo delali, čas pa vse udeležence neusmiljeno priganja.

Z zgodnjimi pripravami bodo zaradi sredozemskih iger v Splitu tokrat začeli tudi člani, od katerih se bo najboljša deseterica že v soboto 15. tm. zbrala v Kranjski gori, kjer bo vadila do konca meseca. Zvezni kapetan in trener je na prvi del priprav za novo sezono pozval naslednje: Šurbeka, Stipančića, Kaliniča, Kosanovića, Jurčića, Jahasa, torej popolno ekipo s 35. SP v Pjongjangu, dva mlada igralca iz SRS-Iztoka Franka iz Maribora ter Jožeta Urha iz Hrastnika, na stroške republiških zvez pa še Mirana Savnika (01) in Zorana Dujakovića. Državna reprezentanca bo uvodni nastop v novi sezoni imela na MIS – od 15. do 29. septembra, že med temi igrami pa bo v Kranju igrala tudi prvo tekmo v evropski super ligi s Švedsko.

(dn)

Neugoden žreb za naše

Za EP v nogometu mladinci SFRJ v kvalifikacijah z ekipo SZ

ZÜRICH – V hotelu Atlantis so izžrebali skupine za 33. evropsko prvenstvo za mladince, ki bo prihodnje leto v NDR. Prijavilo se je 32 nogometnih reprezentanc, naši mladinci pa bodo branili naslov evropskih prvakov. Naši mladi nogometaši na žrebanju niso imeli sreče, saj bodo igrali v skupini skupaj z velikimi konkurenti – mladinci SZ. NDR bo kot domačin neposredno igrala v finalu.

Razpored skupin – 1. skupina: Francija, Belgija in Irska, 2. skupina: Sev. Irska in Wales, 3. skupina: Norveška in Švedska, 4. skupina: Finska in Islandija, 5. skupina: Nizozemska in Škotska, 6. skupina: Danska in Anglija, 7. skupina: Luksemburg in ZRN, 8. skupina: Portugalska in Malta, 9. skupina: Španija in Švica, 10. skupina: Italija in Avstrija, 11. skupina: Ciper in Poljska, 12. skupina: Belgija in ČSSR, 13. skupina: Grčija in Madžarska, 14. skupina: SZ in Jugoslavija, 15. skupina: Turčija in Romunija.

jana

metalka 30 let

VAM NUDI IZ KONSIKNACIJE

MTH plavalni bazen HOBBY-POOL premer 3–7 m, skupaj s filtrom in ostalim priborom
VIESSMAN najmodernejši kotli in avtomatika za centralno ogrevanje, od 15.000 kcal/h naprej
THYSSEN oljni in plinski gorilci od 15.000 kcal/h najprej z vsem inštalacijskim priborom
ATROL raztezne posode in pripadajoči pribor
GRUNDFOS obtočne črpalke

DOBAVA TAKOJ PO VPLAČILU

Vse informacije, nasvete pri izbiri, projektiranju in nakupu dobite v: Metalka Celje, Maistrova 2; Koper, Verdijeva 7 b; Ljubljana, Dalmatinova 2; Maribor, Partizanska 15/II.

JUGOSLOVANSKI AEROTRANSPORT
TOZD ZEMELJSKA OPERATIVA
SPREJEM IN ODPRAVA POTNIKOV IN BLAGA
LETALIŠČE LJUBLJANA – 64210 BRNIK

objavlja
prosta dela in naloge:

1. DELAVCA V LETALSKI OPERATIVI (enega)
– potniški promet (za nedoločen čas)

2. DELAVCA V LETALSKI OPERATIVI (dva)
– blagovni promet (za nedoločen čas)

3. OBRAČUNSKEGA REFERENTA (enega)
– za določen čas

Pogoji za sprejem pod 1. in 2. so dokončana višja šola oziroma srednja šola z dveletnimi delovnimi izkušnjami ter srednješolsko znanje angleškega jezika. Pod 3. srednješolska izobrazba.

Rok za pošiljanje ponudb je 15 dni po objavi v dnevnem časopisju (Glas in Delo 13. julija 1979).
Informacije dobite po telefonu (064) 21-112.

13-6154

ODBOJKA

Brulec v reprezentanci

LJUBLJANA – Po končanem BP v Vukovaru, kjer so naši mladinci osvojili srebrno kolajno, se bodo naši reprezentanti 17. t. m. pričeli v Prilepu pripravljati za evropsko prvenstvo. Trenerja Kalajdžić in Cijev sta povabila na priprave naslednje mlade odbojkarje: Popovića, Herdića in Lujića (Modriča), Arslanagića, Dedovića in Tsirevića (Bosna), Jankova (Vardar), Šnajderja (Mladost), Berlota (Rijeka), Djordjevića (VGSK), Čauševića (Sisak), Brulca (Žužemberk), Džoneskega (Partizan) in Ribarića (Osijek). Spet bo igral v mladinski reprezentanci tudi Brulec iz Žužemberka, ki na BP ni sodeloval zaradi šolskih obveznosti. Opraviti je moral namreč maturo.

Najboljši jugoslovanski odbojkarji so bili pred štirimi prijateljskimi srečanji z Japonsko na 10-dnevnih pripravah v Poreču. Olimpijski zmagovalci iz leta 1972, ki so že dalj časa na gostovanju po Evropi, bodo odigrali prvo tekmo z Jugoslavijo jutri v Modriči, nato v soboto v Osijeku, 16. t. m. v Bjelišču in zadnjo 18. t. m. v Skopju.

Japonska ekspedicija šteje 20 članov, med katerimi je 14 igralcev. Japonsko reprezentanco spremlja na turneji po Evropi kar devet novinarjev. Iz Jugoslavije bodo Japonci odpotovali še v Francijo in potem v SZ, kjer bodo igrali na spartakiadi. Tekme z nekdanjo odbojkarsko velesilo bodo izredno dobrodošle selektorju dr. Tomiću in trenerju prof. Džikovu, ki bosta tokrat preverila nekatere mlade odbojkarje.

I. F.

ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH ŠAH Š.

Rotterdam v finalu

V polfinalu pokala klubskih prvakov so Nizozemci s 7:5 izločili Spartacus – V finalu z Burevesnikom – Težave zaradi Korčnoja?

AMSTERDAM, 12. julij – Rotterdamski Folmak se je uvrstil v finale pokala evropskih klubov, potem ko je v dvokrožnem dvoboju s 7:5 izločil madžarsko moštvo Spartacus. V finalu se bo pomeril z moskovskim Burevesnikom, ki je lani skupaj s Solingenom osvojil prvo prvenstvo.

Kje bo finale še ni določeno, gotovo pa je, da je nekaj težav, saj za nizozemsko ekipo na prvi deski igra Korčnoj. Sovjetska šahovska federacija je namreč pred časom sporočila, da njeni velemojstri ne bodo igrali na tistih tekmovanjih, na katerih bo nastopal zadnji izzivalec svetovnega prvaka.

V intervjuju za nizozemsko televizijo je Korčnoj izjavil, da je dvoboj z Burevesnikom pripravljen igrati kjerkoli. Na prvi deski je Korčnoj zelo uspešen. V četrtfinalu je z 2:0 premagal našega Ljubojevića, v polfinalu pa je s Csomom eno partijo dobil in eno remiziral.

Poraz Karpova

MOSKVA – Svetovni prvak Karpov je izgubil že v prvem kolu Spartakiade. Premagal ga je 30-letni mojster Igor Ivanov (sovjetski rating 2477), član Uzbekistana. Karpov brani barve Leningrada. Zanimivo je, da nastopa tudi bivši svetovni prvak Spasski, ki se je po več ko treh letih prvič vrnil v domovino.

Tri državna prvenstva

OTEŠEVO – Po tretjem kolu državnega prvenstva slepih je Baretić remiziral z Avramom in z 8,5 točke obdržal vodstvo. Za njim je Dragun 7 (1), potem pa še Čabarkapa in Avram s 7 točkami. Slovenski zastopnik Jesenšek je predzadnji z 1,5 točke.

Hort že prvi

BEČIN – Kolo pred koncem mednarodnega turnirja si je Hort že zagotovil prvo mesto, saj ima s partijo več (vnaprej je remiziral z Raičevićem) točko več od drugouvrščenega Uhlmanna, ki je v predzadnjem kolu izgubil prav z našim velemojstrom.

Določena ženska reprezentanca

LJUBLJANA – V tradicionalnem dvoboju ženskih reprezentanc Jugoslavije in Romunije, ki bo od 20. t.m. do 30. t. m. v Garešnici, bodo našo državo zastopale Markovićeva, Tereta Štadler, Prokopovićeva, Petrovićeva, Čejićeva, Brigita Štadler, Gostovićeva, Nikolinova, Vujićeva in Beljićeva.

JELEN:ŠAHOVIĆ

1.Sf3 d5 2.d4 Lf5 3.c4 e6 4.Db3 Sc6 5.c5 Tb8 6.Sc3 Sf6 7.e3 a6 8.Da4 Sd7 9.b4 Ta8 10.a3 Le7 11.Le2 0-0 12.Lb2 h6 13.0-0 Lf6 14.Tac1 g5 15.Db3 Lg7 16.a4 g4 17.Sd2 Dg5 Tfd1 h5 19.b5 ab5 20.ab5 Sa5 21.Db4 h4 22.Sf1 Tfb8 23.b6 cb6 24.cb6 Lf8 25.Db5 Sc6 26.Sa4 Ld6 27.Tc6 bc6 28.Dc6 De7 29.Lb5 Sf6 30.Sc5 Ta2 31.Lc3 Se4 32.Se4 Le4 33.Sd2 g3 34.Se4 de4 35.fg3 hg3 36.h3 Df6 37.Tf1 Tf2 38. Le1 Tf1 39.Lf1 Dg5 40.Dd6 De3 41.Kh1 Tb6 42.Db6 De1 43.Da6 e3 44.De2 Df2 Remi.

Iz prometne slepe ulice

ZIS: nujni ukrepi za hitrejši razvoj magistralnih cest – Analiza učinkov tujih vlaganj

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Kakor je sporočil zvezni sekretariat za informacije, je ZIS na današnji seji, ki ji je predsedoval Dragoljub Stavrev, obravnaval več vprašanj s področja gospodarskega sistema, ekonomske politike in odnosov naše države s tujino. Proučil je tudi nekatera družbenopolitična in organizacijska vprašanja.

ZIS je obravnaval in sprejel analizo o tem, kako se obnese vlaganje sredstev tujih oseb v domače organizacije združenega dela in kako vpliva novo, z zakonom urejeno sodelovanje na nadaljnji razvoj ozdov. Analizo bo ZIS predložil v proučitev delovnim organom skupščine SFRJ. Hkrati je posebni medresorni delovni skupini naložil, da na podlagi dosedanjih in bodočih razprav o učinkovitosti vlaganja sredstev tujih oseb v domače organizacije in o možnostih za zboljšanje tega sodelovanja pripravi predloge sklepov in ukrepov.

ZIS je proučil tudi predlog sklepov in ukrepov za hitrejše uresničevanje ciljev in nalog, vsebovanih v planu razvoja magistralnega prometa. Po njegovi oceni dosedanji rezultati in tempo uresničevanja razvojnih planov na področju prometa in zvez niso v skladu s smernicami v planih. V prvih treh letih uresničevanja družbenega plana smo precej zaostajali z dograjevanjem posameznih objektov in modernizacijo zmogljivosti. To pa je vplivalo tudi na precej slab ekonomski položaj organizacij združenega dela v posameznih prometnih panogah in na to, da njihov razvoj ni dohiteval potreb gospodarstva in družbe.

Glede na dosedanje zaostajanje v razvoju magistralnega prometa je ZIS menil, da je nujno treba zagotoviti hitrejše uresničevanje ukrepov, določenih v dogovorih o razvoju posameznih prometnih panog, tako da bi do konca tega planskega obdobja kolikor mogoče nadomestili zaostanek. Pri tem je zlasti pomembno, da podpisniki dogovorov o razvoju posameznih prometnih panog gledajo, da bi investicijske naložbe v razvoj prometa in zvez namenili predvsem za objekte, ki so predvideni v teh dogovorih.

Prav tako je treba pospešiti delo za pripravo zakona, s katerim bi uredili financiranje razširjene reprodukcije, in proučiti cene v posameznih prometnih panogah ter odpraviti sedanje nesorazmerje teh cen v primerjavi s cenami drugih proizvodov in storitev. Poleg tega ZIS sodi, da bi morali posvetiti več skrbi konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti v železniškem in ptt prometu in sprejeti dogovor o nadaljnji razpredelitvi dela prometnega davka na motorni bencin in plinsko olje v skladu s politiko, določeno v družbenem planu razvoja države za obdobje 1976–1980. ZIS je tudi priporočil republikam in avtonomnima pokrajinama, naj pohitijo s sklenitvijo dogovora o pogojih in merilih za opravljanje in zboljšanje notranjega letalskega prometa.

ZIS je sprejel poročilo jugoslovanske delegacije, ki je sodelovala na 20. letni skupščini odbora guvernerjev medameriške banke za razvoj, sprejel je poročilo naše delegacije, ki se je udeležila letnega zasedanja sveta OECD na ministrski ravni 13. in 14. junija letos v Parizu, in ratificiral več mednarodnih sporazumov.

Delegacija SZDLJ v Avstraliji

V Sydneyu se je pogovarjala s člani laburistične vlade Novega J. Walesa

SYDNEY, 12. julija (Tanjug) – Delegacija SZDL Jugoslavije, ki jo na obisku v Avstraliji vodi podpredsednik zvezne konference Marin Cetinić, se je danes v Sydneyu pogovarjala s člani laburistične vlade Novega južnega Walesa ter s funkcionarji laburistične stranke in sindikalnega gibanja.

Delegacijo je sprejel minister za izobraževanje vlade Novega južnega Walesa Eric Bradford in jo seznanil z ukrepi, ki jih je vlada Novega južnega Walesa sprejela v zvezi z uvajanjem materinščine pri pouku otrok priseljencev v rednih šolah in zunaj njih.

Delegacija je obiskala tudi skupščino ter federalne države. S predstavniki laburističnega sveta Novega južnega Walesa, se je pogovarjala o izkušnjah s samoupravljanjem v naši državi.

Dunajsko srečanje prispevalo k mednarodni uveljavitvi PLO

Tiskovna konferenca v ZSZZ – Zunanji minister SR Romunije S. Andrei prispe na obisk v Jugoslavijo – Rešitev palestinskega vprašanja je ključ za rešitev bližnjevzhodne krize

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – »Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca bo minister za zunanje zadeve socialistične republike Romunije Stefan Andrei te dni prispel na enodnevni prijateljski in delovni obisk v SFR Jugoslaviji v okviru ustaljene prakse redne izmenjave mnenj,« je na današnji redni tiskovni konferenci sporočil časnikarjem uradni predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve veleposlanik Mirko Kalezić.

V odgovor na prošnjo, naj komentira zahtevo držav Indijskega oceana in njegovega neposrednega zaledja, naj bi to območje postalo območje miru in neuvrščanja.

»Gre za zakonito prizadevanje držav tega območja in za njihove poskuse, da bi uresničili deklaracijo o razglasitvi Indijskega oceana za območje miru, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela že leta 1971.

Države tega območja, ki večinoma pripadajo gibanju neuvrščenih, vidijo v krepitvi vojaške navzočnosti velikih sil v Indijskem oceanu poglavitno oviro na poti k uresničevanju ciljev, postavljenih v omenjeni deklaraciji.

Upamo, da bo sestanek obalnih držav tega območja, ki poteka v New Yorku, uspešen in da bodo sklicali konferenco o Indijskem oceanu, katere poglavitni cilj je, da bi z vsemi zainteresiranimi državami pretehtali najboljše poti k čim hitrejši uveljavitvi te deklaracije.«

Eno naslednjih vprašanj se je glasilo: »Kako komentirate srečanje in pogovore predsednika izvršnega komiteja organizacije za osvoboditev Palestine Jaserja Arafata s predsednikom socialistične internacionale Willyjem Brandtom ter avstrijskim kanclerjem Brunom Kreiskim?«

»Po našem mnenju je zelo pomembno že samo dejstvo, da je do tega srečanja prišlo v trenutku novih zaostritev na Bližnjem vzhodu, ki so posledica agresivnih akcij Izraela v Libanonu in nadaljevanja okupacije arabskih ozemelj. To srečanje prispeva k nadaljnji mednarodni uveljavitvi PLO kot edine zakonite predstavnice palestinskega naroda in njegovih zakonitih pravic, ki jih Izrael slej ko prej trdovratno ignorira. Prav tako to potrjuje, da se v svetu vse bolj krepi spoznanje, da trajnega miru na Bližnjem vzhodu ni mogoče uveljaviti brez celovite rešitve bližnjevzhodne krize, zlasti pa ne brez rešitve palestinskega vprašanja, ki je v odpravljanju te krize osrednje in ključno.«

»Na prejšnji tiskovni konferenci ste dejali, da se kubanski osnutek dokumenta za šesto konferenco neuvrščenih držav v Havani ‚se preučuje'. Ali ste medtem ta dokument preučili in ali imate v zvezi s tem kaj povedati?« so se zanimali časnikarji.

»Dokument še naprej z vso pozornostjo preučujemo. Dobra praksa neuvrščenih držav je, da vsa pomembna vprašanja s področja priprav svojih zborovanj, v kar seveda sodi tudi oblikovanje osnutkov sklepnih dokumentov, obravnavajo v neposrednih stikih in na posvetovanjih ter v tesnem sodelovanju med neuvrščenimi državami.«

V odgovor na vprašanje, ali lahko kaj pove o ameriških načrtih, da bi ustanovili posebne korpuse za vojaške intervencije, na območju Perzijskega zaliva, zato da bi kot so zapisali časniki »zavarovali vire energije.«

»V pogovorih med predsednikom republike in predsednikom socialnodemokratske stranke ZR Nemčije Willyjem Brandtom ste v zvezi z Bližnjim vzhodom gotovo opazili naše stališče, da bi ‚vsaka intervencija v tem območju ali nov spopad resno poslabšala že tako ali tako vznemirljivi položaj in da bi to imelo hujše posledice tudi v širših okvirih'.«

Na vprašanje, kaj lahko pove o pristanku ameriških pripadnikov mornariške pehote na ozemlju Kostarike nedaleč od meje Nikaragve in o zahtevi Kostarike, naj vlada ZDA marince in helikopterje odpokliče, je Kalezić dejal:

»Znano je, da se Jugoslavija dosledno zavzema za načelo nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav in da zaradi tega nasprotuje kakršnemukoli pritisku na suverene države, še zlasti pa pritisku z vojaško silo.«

Naslednje vprašanje se je glasilo: »Ali bo Jugoslavija sodelovala na konferenci o problemu beguncev iz držav jugovzhodne Azije, ki bo 20. in 21. julija v Ženevi?«

»Jugoslavija je sprejela povabilo, naj se udeleži tega mednarodnega posvetovanja, in bo sodelovala v njegovem delu. Mi izhajamo s stališča, da je problem beguncev velik problem ne samo za posamezno območje, v tem primeru jugovzhodno Azijo, temveč za širšo mednarodno skupnost.«

OGLEDALO

– Tale je pa dobesedno razumel nadomeščanje tovariša Marka, ki je na dopustu. Ne dela prav nič.

O. REISINGER, Vjesnik

Poziv Somozi

Začasna vlada za obnovo Nikaragve objavila svoj program – Nikaragva bo neuvrščena

SAN JOSÉ, 12. jul. (Tanjug) Začasna vlada za obnovo Nikaragve (v njej so sandinisti in vse opozicijske stranke in gibanja) je v glavnem mestu Kostarike objavila svoj program.

V njem je rečeno da bo začasna vlada po zlomu diktature Anastasia Somoze zagotovila deželi »revolucionarni in nacionalističen proces razvoja in globokih sprememb«. Nikaragva bo demokratična in neuvrščena država in bo sodelovala z vsemi, ki so jo pripravljeni obravnavati kot enakopraven faktor.

Začasna vlada bo upravljala, dežela dokler ne bodo obstajale normalne razmere za demokratične volitve. Vlogo zakonodajnega telesa, to je parlamenta, bo za to obdobje prevzel državni svet, ki šteje 33 članov, ki predstavljajo vse politične struje, ki nasprotujejo diktaturi Anastasia Somoze.

Začasna vlada bo razpustila vso strukturo, ki je bila v službi diktature, reorganizirana pa bo tudi armada. Program iz San Joséja napoveduje, da bo imela dežela takoimenovano »mešano gospodarstvo«: obstajala bosta državni in privatni sektor ter »mešani sektor, v katerem bo s skupnimi investicijami sodeloval tudi tuj kapital. V državni sektor gospodarstva bo prešlo vse premoženje sedanjega predsednika Somoze. Država bo kontrolirala tudi izkoriščanje naravnih bogastev in se lotila agrarne reforme. Posebej je pudarjeno, da bo nova vlada spoštovala lastništvo in delovanje privatnega kapitala.

V programu začasne vlade, ki je hkrati načrt za rešitev krize v Nikaragvi, je tudi rečeno, da mora general Somoza dati ostavko pred kongresom Nikaragve (parlamentom) in predati oblast začasni vladi. Nacionalna garda se mora umakniti v vojašnice, začasna vlada pa bo Somozi in funkcionarjem diktatorskega režima zagotovila varen odhod iz dežele, razen tistim, ki so zakrivili krvave zločine.

Začasna vlada bo jutri predložila svoj program vsem latinskoameriškim državam, ki se bodo sestale na izrednem zasedanju Organizacije ameriških držav v Washingtonu.

V San Joséju je prišlo do prvih stikov med predstavnikom začasne vlade in predstavnikom ZDA. Komentatorji menijo, da je to prvo znamenje spremembe v odnosu ZDA do krize v Nikaragvi, čeprav sestanek ni dal konkretnih rezultatov. Ameriški predstavnik William Bowdler je namreč podprl Somozov načrt za rešitev krize. Somoza je namreč sedaj pripravljen odstopiti, če bi začasna vlada vključila v svoj sestav tudi dva predstavnika Somozove liberalne stranke in ohranila nedotaknjeno nacionalno gardo. Sandinisti so ta načrt seveda zavrnili, ker bi pomenil ohranitev Somozovega režima brez Somoze.«

V zvezi s prihodom ameriških marincev v Kostariko pa je »New York Times« opozoril ameriško vlado, naj ne poskuša vsiliti Nikaragvi svoje rešitve.« Ljudstvu Nikaragve bi bila povzročena velika škoda, če bi ZDA v obdoju po Somozi hotele postati rezsodnik v razreševanju notranjih problemov Nikaragve«, pravi komentator v »New York Timesu«.

VIDEL GOREČI SKYLAB – John Seiler iz Balladonie v zahodni Avstraliji je videl goreče ostanke vesoljske postaje Skylab, ki so padali na Zemljo nad njegovim posestvom (Telefoto UPI)

Zlati koščki Skylaba

V okolici Pertha v Avstraliji se je začel lov za vsakim delčkom raztreščenega Skylaba – Kot da bi ljudi znova zajela zlata mrzlica

PERTH, 12. julija (Tanjug) – Vlogi sta se čez noč spremenili. Dva meseca in pol je Skylab ljudi strašil, zdaj pa si desettisoči prizadevajo, da bi ga našli. Brezglavega strahu je konec, začel se je veliki lov.

Dirka za deli proslule ameriške vesoljske postaje, ki je zadnje dni z naslovnih strani časnikov skoraj po vsem svetu pregnala najaktualnejše politične dogodke, je postala dogodek, ki je postavil na noge praktično vso jugozahodno Avstralijo.

Kakor je znano, je glavni del Skylaba padel v Indijski ocean, kakšnih tisoč delov te 77,5 tone težke postaje pa je raztresenih na površini okoli 500 kvadratnih kilometrov vzhodno od Pertha. Prebivalci Pertha in drugih mest v tem delu pete celine so se pognali na lov ne samo zato, ker bo vsak del Skylaba nenavaden spominek, temveč tudi zato, ker bodo ti deli med zbiralci nenavadnih predmetov prav gotovo dosegli astronomske cene.

Avstralski znanstveniki nikakor niso tako optimistični kot njihovi »laični rojaki«, saj sodijo, da bodo lahko našli kvečjemu nekaj večjih delov vesoljske postaje, manjši pa so se gotovo zarili v tla in niso pustili večjih sledov za seboj.

Medtem ko se je v okolici Pertha začela dirka, ki jo nekateri primerjajo celo z zlato mrzlico, so javna obč1la tako rekoč preplavile izjave prič.

»Najprej sem zagledal na stotine svetlečih se predmetov, ki so drveli po nebu. Spreminjali so barvo od bele do rdeče, na koncu pa so bili skoraj modri. Potem se je zaslišal glas, ki je bil podoben grmenju ali glasu letala, ki prebija zvočni zid. Vse skupaj je trajalo skoraj celo minuto,« je dejal eden od »srečnežev«, ki so ta prizor videli.

»Predmeti so leteli v višini okoli 1500 metrov in slišalo se je glasno pokanje. Kot da bi se po nebu peljal ognjen vlak. Potem pa se je nenadoma, čeprav je bilo vreme do takrat mirno, dvignil veter,« je dejal prebivalec nekega drugega mesta.

Kapetan potniškega letala, ki je na letališču v Perthu čakalo na dovojenje za vzlet, Ken Fox, je dejal, da v 39 letih, odkar leti, še ni videl nič tako spektakularnega. »Zdelo se je,« je dejal, »kakor da bi kakšna velika roka razpršila ogenj po nebu.«

Ameriški konzulat v Perthu pa je medtem »zasut« s telefonskimi pozivi ogorčenih in preplašenih Avstralcev. »Ali so voditelji vesoljskega programa v Ameriki sodili, da je najboljša rešitev, če njihov Skylab pade v Avstraliji, ker si mislijo, da živijo v tej državi samo kenguruji?« je vprašala neka jezna gospodinja.

Medtem ko je del Avstralcev še zmerja preplašen ali pa se je odpravil na lov, pa je premier Malcolm Fraser priložnost izkoristil tudi za šalo. Potem ko je dobil sporočilo, v katerem mu ameriški predsednik Carter izraža upanje, da ni nastala nikakršna škoda in da ni nihče ranjen, je dejal, da mu je celo pripravljen vrniti vse dele Skylaba, če bodo ZDA povečale uvoz mesa iz Avstralije.

Gadafi še ne gre v Libanon

Domnevajo, da je obisk odložil zaradi spopadov med šiiti

BEJRUT, 12. julija (Tanjug) – Vodja libijske revolucije Moamer el Gadafi je v zadnjem trenutku odložil potovanje v Libanon. Današnji bejrutski tisk piše, da je Gadafi, ki naj bi v Bejrut odpotoval danes, nameraval ponuditi predsedniku Sarkisu ne le finančno pomoč, temveč tudi »postavitev raketnega dežnika« na jugu države za obrambo pred napadi izraelskih letal. Opazovalci ne izključujejo možnosti, da je Gadafi odložil svoj obisk zato, ker so včeraj in danes zjutraj izbruhnili spopadi in demonstracije med pripadniki šiitske muslimanske skupnosti. Pripadniki te verske skupnosti namreč menijo, da je libijska republika odgovorna za negotovo usodo Imima Muse el Šadra, ki vodi okoli 900.000 libanonskih šiitov.

Pripadniki neznane organizacije »brigad al Sadr« so včeraj z ročnimi minometi napadli libijsko veleposlaništvo v Bejrutu.

Podpora v Monrovii

Razprava o Bližnjem vzhodu na ministrskem sestanku organizacije afriške enotnosti v Monrovii – Pojasnilo Egipta in sporočilo PLO

MONROVIA, 12. julija (Tanjug) – Na 33. rednem zasedanju ministrskega sveta držav članic OAE, ki je uvod v šestnajsti vrh šefov držav, so danes razpravljali o bližnjevzhodnem vprašanju in problemu Palestine. Poslušali so egiptovsko poročilo o razlogih za campdavidski mir z Izraelom in sporočilo PLO ob najnovejših pobudah na Bližnjem vzhodu.

Kakor je časnikarjem sporočil predstavnik OAE in pomočnik generalnega sekretarja Peter Ounu, so med razpravo, v kateri je sodelovalo 35 govornikov, podprli stališče, da lahko samo PLO govori v imenu palestinskega naroda kot njegov pravi in verodostojni predstavnik.

Enako odločno so podprli pravico Palestincev do samoodločbe kakor tudi pravico do svoje države. Samo PLO, so poudarili med razpravo, ima lahko aktivno vlogo v oblikovanju prihodnosti palestinskega naroda.

Mnogi govorniki v razpravi so bili mnenja, da sporazum Egipta z Izraelom zaradi svoje posebne narave ni v najboljšem interesu narodov tega območja.

Zavzeli so se za globalno rešitev problema in Egiptu svetovali, naj sam brez pridržka podpre palestinski narod, ker je palestinsko vprašanje odločilnega pomena za bližnjevzhodni problem.

Izrazili so skrb zaradi prizadevanja Izraela, da bi s svojimi manevri zasejal razdor med arabskimi in afriškimi narodi, in ostro obsodili sodelovanje Izraela z južnoafriškim režimom. Cilj te »osi« je, kot so opozorili, nadaljnje ohranjevanje apartheida na afriški celini ob hkratni krepitvi sionizma na Bližnjem vzhodu.

Sicer pa so v sporočilu PLO označili zadnje pobude za imperialistični manever, ki je med drugim zamišljen tudi kot sionistična konsolidacija na tem področju. »S tem je 5 milijonov Palestincev prikrajšanih za pravico do svobodne odločitve in ustanovitve neodvisne države, to pa je pravica, o kateri se ni mogoče pogajati.«

Predstavnik OAE Peter Ounu je Egiptu svetoval, naj se v luči vseh teh sklepov nikar sam ne potiska v izolacijo. Senegalski predstavnik je nedvoumno opozoril, da je edina trajna rešitev bližnjevzhodnega problema – globalna rešitev, ki si je ni mogoče predstavljati brez uveljavitve resolucije OZN.

Na koncu je Peter Ounu napovedal, da bo voditelj Zaira Mobutu Sese Seko prišel na vrh s pomembnimi pobudami v zvezi s položajem v Zimbabveju. Posebni odbor, je dejal Ounu, se bo ukvarjal z osnutkom resolucije o Bližnjem vzhodu, ki naj bi jo sprejeli na ministrskem sestanku. Po tem sestanku se bo 17. julija začel vrh šefov afriških držav.

Večurni spopad v Iranu

Neznanci razstrelili most - Nemirni Kuzehstan - Čoln poln orožja - Usmrtitve

TEHERAN, 12. julija (UPI, Reuter, AFP) – Zgodaj zjutraj so neznanci razstrelili železniški most okoli 5 kilometrov severno od pristaniša Koramšar. Poročil o žrtvah za zdaj še ni, promet med Koramšarom in Ahvazom pa je prekinjen.

Oborožena skupina je napadla tudi vojaško radarsko oporišče nedaleč od iransko-iraške meje. V napadu je bilo nekaj ljudi ubitih, vendar število še ni znano. Agencije poročajo, da je v Koramšaru, glavnem mestu jugozahodne iranske province v Kuzehstan, danes zjutraj izbruhnil spopad med arabskim prebivalstvom ter vladinimi četami in revolucionarno vojsko, ki je trajal več ur.

Politični strokovnjaki ocenjujejo, da so vsi incidenti, ki se v zadnjem času vrstijo na tem »nemirnem« območju, poskus pritiska na začasno vlado, da bi ugodila zahtevi prebivalstva te province po avtonomiji.

Včeraj so pripadniki iranske revolucionarne vojske v bližini otoka Mino v Arabsko-Perzijskem zalivu streljali na čoln, ki je bil natovorjen z orožjem. Dve osebi sta bili mrtvi, ena pa ranjena. Po napadu so čoln zasegli. Guverner iranskega pristaniša Koramšar Mohamed Alavi v zvezi s tem dodaja, da je čoln prevažal metalce raket. Guverner je sporočil, da so enega člana posadke ujeli in ga takoj zaslišali. Ni pa povedal, kateri državi pripada.

Včeraj so usmrtili tudi enega izmed pripadnikov bivše šahove tajne policije Savak, ker ga je revolucionarno islamsko sodišče v Behčahru obsodilo na smrt »zaradi uboja nekega demonstranta med revolucijo«. List »Kejhan« piše, da je pod enako obtožbo islamsko sodišče v Tabrisu obsodilo na smrt tudi nekega policista, ni pa povedal, ali so kazen že izvršili.

Reuter poroča, da so v Iranu zgodaj zjutraj ustrelili tri prostitutke. Re .lucionarno sodišče jih je obsodilo zaradi prodajanja deklet, širjenja prostitucije in slabega vpliva na družbo. O tem je danes uradno poročal radio islamske republike.

Ugodne ocene mednarodnih pogovorov

Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS o rezultatih nekaterih stikov

LJUBLJANA, 12. julija – Komisija za zunanjepolitična vprašanja IS skupščine SR Slovenije je pod predsedstvom dr. Antona Vratuše razpravljala o nedavnem obisku delegacije izvršnega sveta skupščine SR Slovenije v Beloruski SSR ter v Moskvi. Ugotovila je, da so bili doseženi ob obisku dogovori o konkretnih oblikah vzajemno koristnega sodelovanja med Belorusko SSR in Slovenijo na gospodarskem, znanstvenotehničnem in kulturnem področju v okviru jugoslovansko-sovjetskega sodelovanja. Komisija je ocenila, da je imela delegacija koristne pogovore tudi s podpredsednikoma ministrskega sveta ZSSR I. Arhipovom in I. T. Novikovom.

Komisija je pozitivno ocenila rezultate pogovora dr. Antona Vratuše, predsednika IS skupščine SR Slovenije z deželnima glavarjema Štajerske in Koroške dr. Friedrichom Niederlom in Leopoldom Wagnerjem ter predstavniki deželne vlade Gradiščanske v Murecku ob otvoritvi štirih mednarodnih mejnih prehodov na jugoslovansko-avstrijski meji 30. junija letos. Oblikovala je predloge za delovanje izvršnega sveta skupščine SR Slovenije pri pospeševanju sodelovanja s sosednjo Avstrijo, še posebej z njenimi obmejnimi deželami.

Na seji so obravnavali tudi uresničevanje nekaterih tekočih nalog iz osmskih sporazumov.

Predsednik Tito pokrovitelj TV festivala neuvrščenih

BEOGRAD, 12. julija (Tanjug) – Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel pokroviteljstvo nad prvim televizijskem festivalom neuvrščenih držav, ki bo od 5. do 12. oktobra letos v Hercegnovem.

Na festivalu bodo predstavili dosežke več kot štiridesetih radio-difuzijskih organizacij neuvrščenih držav. Organizirali bodo prikaz televizijskih programov, pogovore za okroglo mizo in skupni mondovizijski program. Deset televizijskih centrov neuvrščenih držav s štirih celin bo v živo prenašalo mondovizijski program tega festivala, ki se s svojo vsebino vključuje tudi v mednarodno leto otroka.

TELEKS
informativni tehnik dela

Od Jupitra proti Saturnu

PASADENA, 12. julija (UPI, AP) – Ameriška vesoljska ladja »Voyager 2« se je po uspešnem raziskovanju Jupitra in njegovih satelitov včeraj začela oddaljevati od tega največjega planeta v našem sončnem sistemu. Tako je »Voyager 2« začel dveletno potovanje proti Saturnu, do katerega naj bi priletel avgusta leta 1981.

Znanstveniki v kontrolnem centru v Pasadeni so že začeli proučevati na tisoče fotografij in podatkov, ki jih je poslala ta vesoljska ladja. Serija fotografij je potrdila prejšnje podatke o osmih vulkanih na tem Jupitrovem satelitu, med katerimi je šest aktivnih. Znanstveniki menijo, da so ti vulkani vir delcev prstanastega oblaka, ki obdaja Jupiter, medtem ko delci tega oblaka omogočajo nastajanje Jupitrovega sija.

Za razliko od Jupitra pa je sij, ki nastaja nad zemeljskima tečajema, sestavljen iz delcev, ki prihajajo s Sonca. »Voyager 2« je predvčerajšnjim poslal na Zemljo tudi presenetljivo jasno fotografijo Jupitrovega prstana, ki ga je marca letos odkrila ladja »Voyager 1«. Po izjavi dr. Bradforda Smitha, ki vodi skupino za analizo fotografij »Voyagerja 2«, bodo znanstveniki na podlagi te fotografije lahko ugotovili sestavo Jupitrovega prstana, morda pa tudi velikost njegovih delcev.

Saturn in njegovih deset satelitov so naslednja etapa letenja »Voyagerja 2«. Znanstveniki se še posebej zanimajo za Saturnov največji satelit Titan, o katerem menijo, da ima svoje ozračje in da je večji od Merkurja. Ta satelit bo glavni predmet proučevanja »Voyagerja 1«, ki bo do Saturna prispel nekaj mesecev prej. Vesoljsko ladjo »Voyager 2« nameravajo znanstveniki potem, ko bo opravila svojo nalogo pri Saturnu, poslati proti Uranu.

V Rimu ostali brez elektrike

RIM, 12. julija (AP) – Velik del Rima je danes zaradi nenapovedane stavke delavcev za distribucijo električne energije »Enel« ostal brez toka.

Tričetrturna prekinitev toka je Rimljanom naredila velike preglavice. Več tisoč se jih je »ujelo« v liftih, intervencijske službe pa so imele polne roke dela, da so poskrbeli za elektriko v bolnišnicah, kjer so prav takrat operirali.

Na rimskih cestah je nastal pravi kaos, ker so ugasnili semaforji.

Meningitis na Hrvaškem

ZAGREB, 12. julija (Tanjug) – V nekaterih predelih SR Hrvaške so se v letošnjem poletju pojavili posamični primeri seroznega menigitisa, ki ga povzročajo enterovirusi. Del tujega tiska skuša to prikazati kot epidemijo, ki je zavzela široke razsežnosti. Zato smo se obrnili na svetovalca svetovne zdravstvene organizacije in predstavnika klinike za nalezljive bolezni v Zagrebu, prof. dr. Josipa Fališevca. Le-ta je dejal, da je ta bolezen od leta 1956, ko se je prvič pojavila, bolj ali manj reden pojav ne samo pri nas, temveč tudi v vseh drugih državah Evrope in drugod po svetu. Po njegovih besedah ni nikakršnega vzroka za vznemirjenje in po dosedanjih informacijah se ta bolezen v tej sezoni ne pojavlja v širši ali nevarnejši obliki kot kjerkoli drugje.

Največja elektrarna na veter

WASHINGTON, 12. julija (Reuter) – V ameriški državi Severni Carolini je začel proizvajati električno energijo največji mlin na veter na svetu, katerega krila so tako velika kakor krila »boeinga 707«. Stal je šest milijonov dolarjev. Gre za prvi ameriški korak v izkoriščanju vetra kot vira energije.

Čeprav se veter še ne more meriti z običajnimi viri energije, so ameriški znanstveniki mnenja, da bo proizvajal električni tok ceneje kot premog, nafta in jedrsko gorivo. Kot pravijo v ameriškem ministrstvu za energijo in ameriški državni agenciji za vesoljske raziskave (NASA), bi do leta 2000 z energijo vetra lahko krili 4 do 6 odstotkov ameriških energetskih potreb.

ISKRICE

Zla žena nekoga gnjavi, dobra ga dolgočasi. To je med njima edina razlika.

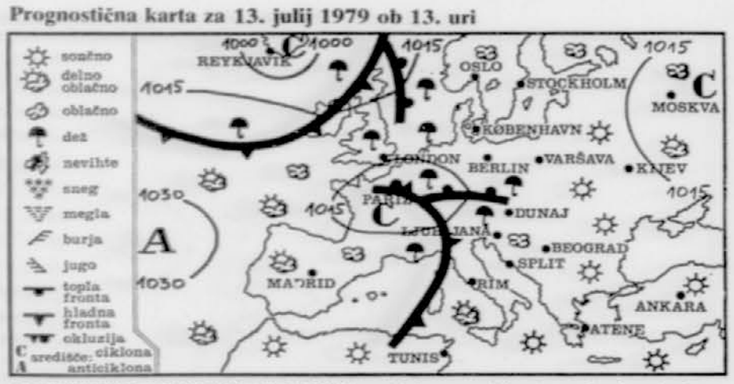
WILDE

Ljudje se starajo, vendar ne zorijo.

DAZDET

Vremenska napoved meteorološkega zavoda Slovenije

Prognostična karta za 13. julij 1979 ob 13. uri

VREMENSKA NAPOVED ZA SLOVENIJO

V severovzhodnih krajih bo deloma jasno, drugod po Sloveniji spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte. Najnižje nočne temperature bodo med 10 in 15, v Primorju 20, najvišje dnevne med 22 in 27 stopinjami.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Deloma sončno s popoldanskimi nevihtami.

ZA DRUGE KRAJE JUGOSLAVIJE

Ob severnem in srednjem Jadranu ter v zahodnih krajih države bo spremenljivo oblačno, popoldne in proti večeru krajevne nevihte, drugod po državi bo še deloma jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad Balkanom je območje visokega zračnega pritiska, nad zahodno Evropo pa se zadržuje ciklonsko območje. Hladna fronta je dosegla zahodne Alpe in severno Sredozemlje in se počasi pomika proti vzhodu, pred njo pa doteka nad naše kraje topel in vlažen zrak.

TEMPERATURE MORJA:

Piran 23, Lošinj 24, Rab 23, Split 22, Hvar 22.

Vreme in temperatura

dne 12. julija 1979

Kraj	Vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	24
Planica	pretežno oblačno	22
Brnik	oblačno	23
Kredarica	oblačno	10
Maribor	oblačno	22
Murska Sobota	oblačno	22
Slovenj Gradec	oblačno	23
Celje	pretežno oblačno	24
Novo mesto	oblačno	25
Nova Gorica	oblačno	25
Portorož	pretežno oblačno	24
Reka	oblačno	24
Pulj	oblačno	25
Hvar	rahlo oblačno	26
Dubrovnik	jasno	26
Zagreb	oblačno	25
Beograd	jasno	27
Sarajevo	pretežno oblačno	26
Titograd	jasno	29
Skopje	jasno	27
Celovec	oblačno	22
Gradec	oblačno	21
Dunaj	rahlo dežuje	18
Benetke	pretežno oblačno	25
München	oblačno	19
Zürich	pretežno oblačno	18
Rim	jasno	29
Pariz	oblačno	19
Berlin	jasno	22
Stockholm	pretežno oblačno	20
Moskva	pretežno oblačno	23

Zakaj plima in oseka

Na morju se spet srečujemo s pojavom naraščanja in upadanja morja, ki pa na Jadranu ni posebno izrazito, saj je višina plimovanja le med pol metra in enim metrom. Zakaj sploh prihaja do tega gibanja?

Zemlja in Luna se vrtita okoli skupnega težišča, ki je zaradi razmeroma majhne mase Lune v Zemlji sami. Od tega vrtišča navzven deluje sredobežna sila, med obema telesoma pa privlačne sile. Rezultante teh sil delujejo tako, da se gibljive vodne mase na Zemlji porazdele v obliko plimnega elipsoida, ki je zaradi privlačnih sil izrazito izbočen proti Luni in zaradi sredobežnih sil na nasprotni strani Zemlje. Ker se Luna vrti oziroma potuje okoli Zemlje, gresta za njo tudi izboklini in tako imajo kraji na Zemlji v času, ko Luna enkrat obide Zemljo, dvakrat izboklini – plimi in vmes dvakrat osoko, kar se zgodi približno v 25 urah, tako da plima vsak dan skoraj za eno uro zaostaja. Če upoštevamo še vpliv nagnjenosti zemeljske osi, pot Lune okoli zemlje, razporeditev kopnega in morij, razlike v globini itd., vidimo, da nastopajo v plimovanju stalne neenakosti ter se zato plimovanje po velikosti in času stalno spreminja, vendar so te spremembe periodične.

PA ŠE TO

BREZ ZAMUD – Jat je v skrbi za ugodje potnikov pred dnevi postregel z novico, da bo v kratkem kupil 32 taksijev, ki jih bo moč poklicati oziroma rezervirati kar med poletom, ali pa že kar z letališča pred vzletom. Po pristanku potniki tako ne bi zapravljali časa s čakanjem na »kopenske« prometne zveze, saj je čakal je na letalske zveze ob težavah z gorivom postalo pravilo.